

มารู้จักอำนาจในตัวคุณเอง
ว่าจะมีปรากฏการณ์ที่น่าทึ่งอย่างไร ?

อำนาจจิต

พร รัตน์สุวรรณ

- **อำนาจจิตคืออะไร? สิ่ง ๆ นี้ จะมีจริงหรือไม่?**
- การที่เราจะเอาชนะเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือ แก้ไขเหตุการณ์ต่างๆ ในโลกนั้น เราจะสามารถใช้อำนาจจิตเข้าแก้ไขได้หรือไม่?
- เราจะสามารถเอาชนะศัตรูด้วยอำนาจจิตได้หรือไม่?
- เราจะสามารถใช้อำนาจจิตบังคับคนอื่น หรือ เหตุการณ์ในโลกให้เป็นไปตามความปรารถนาของเราจะได้หรือไม่?

เรื่องอำนาจจิตเป็นเรื่องหลักวิชาที่มีความหมายลึกซึ้งและซับซ้อนมาก ยากต่อการเข้าใจ ผู้ที่อ่านผ่านไปครั้งเดียวย่อมไม่อาจจะเข้าใจได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน หรือเข้าถึงเรื่องนี้ได้จริง ฉะนั้น จำเป็นอยู่เองที่จะต้องทบทวนบ่อย ๆ...

...ที่สำคัญก็คือเรื่องนี้ได้เขียนออกมาอย่างมีหลักเกณฑ์แน่นอน เป็นหนังสือหลักวิชาที่เป็นวิทยาศาสตร์ ฉะนั้น จึงหวังได้ว่าเรื่องนี้ต่อไปจะต้องมีคนสนใจมากและวิชาการในเรื่องนี้ก็จะเจริญก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ เหมือนกับวิชาวิทยาศาสตร์โดยทั่วไป

พร รัตนวงษ์

● มโนบุพพคมมา อมฺมา ●

สำนักคั่นคว้าทางวิญญาน

ISBN 974-7387-13-1

หนังสือ	อานาจิต
ผู้เขียน	พร รัตน์สุวรรณ
พิมพ์ครั้งที่สาม	สิงหาคม ๒๕๓๗
จำนวนพิมพ์	๓,๐๐๐ เล่ม
ราคา	๗๕ บาท
เจ้าของ	สำนักคั่นคว้าทางวิญญาน
ผู้อำนวยการ	ศรีเพ็ญ จัตตะศรี
ผู้จัดการ	ผ่องผิว พัฒนประภาพันธ์
บรรณาธิการ	รังษี สุทนต์
ออกแบบปก/รูปเล่ม	ฉัตติ์ คั่นสนียะสกุล
ควบคุมการผลิต	สุนีพันธ์ วุทธเสถียร
จัดจำหน่ายโดย	สายส่งสุขภาพใจ ๑๔/๓๔๙-๓๕๐ หมู่ ๑๐ ถ. พระราม ๒ กทม. ๑๐๑๕๐ โทร. ๔๑๕-๖๗๙๗, ๔๑๖-๗๗๔๔ โทรสาร ๔๑๖-๗๗๔๔
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์วิญญาน ๔๗/๒ ถ. สามเสน บางลำพู กทม. ๑๐๒๐๐ โทร. ๒๘๒-๒๐๒๕, ๒๘๑-๑๗๐๖

สงวนลิขสิทธิ์

อำนาจจิต

โดย

พร รัตนสุวรรณ

จัดพิมพ์โดย

สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ

สถิติการพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑	พ.ศ. ๒๕๒๓	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒	พ.ศ. ๒๕๒๕	จำนวน ๔,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓	พ.ศ. ๒๕๓๗	จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

คำปรารภ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๓

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ เป็นบุคคลที่มีศรัทธา
ปลาทะอย่างแรงกล้าในพระพุทธศาสนา เคยบรรพชา
เป็นสามเณรอยู่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ทำพระจันทร์
กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ สอบได้เปรียญธรรม
๖ ประโยค ขณะเป็นสามเณร ต่อมาได้อุปสมบทเป็น
พระภิกษุ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ สมเด็จพระวันรัต (เฮง
เขมจาริมหาเถระ ครองดำรงสมณศักดิ์ที่พระพิมลธรรม)
อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุฯ องค์ที่ ๑๔ เป็นพระอุปัชฌาย์
อุปสมบทแล้ว ก็รับภาระเป็นครูสอนนักธรรม—บาลี
สำนักเรียนวัดมหาธาตุฯ

ปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้ไปปฏิบัติธรรมที่สวนโมกข์
(เก่า) ต. พุมเรียง จ. สุราษฎร์ธานี กับท่านพุทธทาส
เป็นเวลา ๑ ปี แล้วจาริกไปปฏิบัติธรรมตามสถานที่วิเวก

(๖)

หลายแห่ง พร้อมกับตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาพระไตรปิฎกและ
อรรถกถา ตลอดจนคัมภีร์ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี จนมี
ความรู้แตกฉาน และลุ่มลึกในหลักธรรมทางพระพุทธ
ศาสนา

ปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้ไปอยู่จำพรรษาที่วัดอุโมงค์
จังหวัดเชียงใหม่ เคยร่วมทำงานเผยแพร่กับท่านปัญญา
นันทะ (พระเทพวิสุทธิเมธี วัดชลประทานรังสฤษฎ์)
และได้เปิดสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ที่จังหวัดเชียงใหม่
จนกิตติศัพท์การทำงานเผยแพร่วรรณะเป็นที่รู้จักกันทั่ว

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ อาจารย์พร รัตนสุวรรณ
เกิดป่วยเป็นวัณโรค ต้องสึกออกมารักษาตัว เมื่อหายดี
ก็กลับไปสอนธรรมทางพุทธศาสนาตามโรงเรียนในเขต
เทศบาล จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งชั้นประถม ชั้นมัธยม
วิทยาลัยครู วิทยาลัยพยาบาลสวนดอก ทำงานเผยแพร่ว
พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง โดยสอนฟรีทุกอย่าง จน
มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลายทั่วไป อาจารย์พรทำงาน
เผยแพร่วที่จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในขณะที่เป็นพระภิกษุและ
ในเพศคฤหัสถ์เป็นเวลา ๑๑ ปี

(๓)

ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับเชิญจากทางมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ทำพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร ให้มาเป็นอาจารย์สอนในคณะพุทธศาสตร์ ต่อมาได้ไปสอนวิชาพุทธศาสนาตามโรงเรียนต่างๆ ๑๐ กว่าแห่ง ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้เปิดสอนพุทธศาสนาวินัย และตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินัยที่วัดมหาธาตุฯ ขึ้นเป็นครั้งแรก ตั้งแผนกธรรมวิชัยเป็นสถานที่ฟังธรรมและฝึกสมาธิสำหรับประชาชนทั่วไป ทำงานเผยแพร่วิตถุดต่อกันประมาณ ๑๐ ปี

ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้ตั้งสำนักค้นคว้าทางวิญญาณ ตั้งโรงพิมพ์วิญญาณ ออกหนังสือรายสองเดือน ชื่อหนังสือวิญญาณ ปัจจุบันมีสมาชิกหลายพันราย และพิมพ์หนังสือธรรมะ ที่อาจารย์เรียบเรียงขึ้นจากการค้นคว้าศึกษา และปฏิบัติธรรม

ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ อาจารย์พร ได้รับอนุญาตจากเขตการทางพิเศษโลกให้ใช้สถานที่บริเวณแคมป์สน ใน

(๘)

เนื้อที่ ๒,๐๒๙ ไร่ ที่ตำบลแคมป์สน อำเภอหล่มสัก (ปัจจุบันอำเภอเขาค้อ) จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ต่อมาได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาศาสนาขึ้น เพื่อเป็นสถานศึกษา และปฏิบัติธรรมของพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ผู้ใคร่ในธรรม

อนึ่ง พระภิกษุสามเณร จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย ปี ๒ เมื่อจบภาคการศึกษาแล้วจะต้องไปรับการอบรมวิชาธรรมประยุกต์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ณ ศูนย์พัฒนาศาสนาแห่งนี้เป็นประจำทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ รุ่นที่ ๑ มีพระนิสิตนักศึกษาจำนวน ๓๒ รูป ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีพระนิสิตนักศึกษาเข้ารับการอบรม ๔๔๕ รูป มาจนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ มีทั้งหมด ๔๐๐ กว่ารูปเช่นกัน สิ่งก่อสร้างที่เป็นถาวรวัตถุต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาศาสนานี้ อาจารย์พรได้ใช้ทุนไปหลายสิบล้านบาท ค่าเช่าที่ ๒,๐๒๙ ไร่ จากทางราชพัสดุอีกปีละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ได้รับความอุปถัมภ์จากผู้มีจิตศรัทธาในผลงานของท่าน

(๘)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ อาจารย์พร ได้เริ่มดำเนินการ
ตรวจชำระและจัดพิมพ์คัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับ
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จนเสร็จเรียบร้อย เมื่อปี
พ.ศ. ๒๕๓๕ จำนวน ๔๗ เล่ม ใช้ทุนในการดำเนินงาน
จัดพิมพ์ประมาณห้าล้านบาท ต่อจากนั้น ท่านได้ดำเนิน
การตรวจชำระและจัดพิมพ์คัมภีร์ฎีกาอีก ๑๒ คัมภีร์ รวม
๒๖ เล่ม ซึ่งยังไม่ทันแล้วเสร็จ ท่านก็มาจากไป ทิ้งไว้
แต่ผลงานอันทรงคุณค่ามหาศาล และงานที่ยังค้างอยู่
ให้คณะศิษย์ดำเนินงานต่อ

ตลอดชีวิตของอาจารย์พรที่ผ่านมา ท่านไม่เคย
ทำงานด้านอื่นเลย ทำแต่ทางด้านเผยแผ่พระพุทธ
ศาสนา ศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก—อรรถกถา—ฎีกา
ด้วยตนเอง แล้วเผยแผ่ต่อผู้อื่น ทั้งโดยการบรรยาย
และเขียนบทความ จัดพิมพ์คัมภีร์อรรถกถา—ฎีกา จน
ลมหายใจสุดท้าย

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ อาจารย์พรได้รับรางวัลเสาเสมา
ธรรมจักร ไบประกาศเกียรติคุณ จากกรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ สาขาเผยแพร่วรรณคดีพระพุทธศาสนาใน
ประเทศ ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ได้จากโลกนี้ไป เมื่อ
วันพุธที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ เวลา ๐๖.๓๙ น. ที่
โรงพยาบาลเซ็นทรัลเยนเนรัล กรุงเทพมหานคร

ตลอดระยะเวลาที่อาจารย์พรได้ศึกษาค้นคว้าพระ
ไตรปิฎก—อรรถกถา—ฎีกา และปฏิบัติธรรมด้วยตนเอง
สอนทั้งพระนิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ท่าน
ได้เขียนบทความธรรมะมากมาย พิมพ์เป็นเล่มหนังสือ
ประมาณ ๕๐ กว่าเล่ม แต่ละเล่มพิมพ์หลายครั้ง แต่จะ
อยู่ในวงจำกัดเฉพาะพระนิสิตนักศึกษา และสมาชิก
สำนักค้นคว้าทางวิญญานเท่านั้น บัดนี้สำนักค้นคว้า
ทางวิญญาน ต้องการให้งานของท่านแพร่หลายยิ่งขึ้น
จึงได้จัดพิมพ์บทความธรรมะของท่าน เผยแพร่ให้กว้าง
ขวางต่อไป

หนังสือเรื่อง “อำนาจจิต” เล่มนี้ เป็นบทความที่
อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ได้เขียนลงในหนังสือวิญญาน

เริ่มลงตั้งแต่เดือนกรกฎาคม—สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ถึง พฤศจิกายน—ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓ ปีติดต่อกัน รวม ๑๕ ตอน ได้จัดพิมพ์รวมเล่มครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ ครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ในการพิมพ์รวมเล่มนั้น อาจารย์พรได้นำเรื่อง “สัจจะอธิษฐาน” มาพิมพ์ต่อท้ายเรื่องอำนาจจิตด้วย เพราะเป็นเรื่องในแนวเดียวกัน

การจัดพิมพ์หนังสือเรื่อง “อำนาจจิต” ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๓ เป็นการจัดพิมพ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง หนังสืออำนาจจิต ได้เขียนอย่างมีหลักเกณฑ์ เหมือนหลักวิชาทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำไปปฏิบัติได้ การสร้างพลังจิตก็เหมือนการสร้างพลังทางกาย คือจำเป็นต้องสร้างคุณธรรมต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในจิตใจด้วย ต้องหัดให้เป็นคนมีสัจจะ มีอธิษฐานมั่นคง มีความเข้มแข็งอดทน มีสติปัญญา มีเมตตากรุณา เป็นต้น คุณธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ คือส่วนประกอบที่สำคัญของอำนาจจิต

การสร้างอำนาจจิตให้กับตนเองนั้น หลักสำคัญที่จะขาดไม่ได้เลย ก็คือ ความจริงใจ ความจริงใจที่

(๑๒)

ประกอบไปด้วยความเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ ปราศจาก
ความระแวงสงสัยใด ๆ สิ่งใดไม่ดีไม่เหมาะไม่ควร จะไม่
ทำและไม่พูดเลย คนที่ทำได้จิตใจย่อมมีความเข้มแข็ง
คนที่จะบังคับคนอื่นได้จะต้องบังคับตนเองให้ได้ก่อน

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาน

สิงหาคม ๒๕๓๗

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งแรก

อำนาจจิต เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าได้เขียนเป็นตอน ๆ ลงในหนังสือวิญญานทั้งหมดมี ๑๕ ตอน ตอนแรกเริ่มลงตั้งแต่เดือนกรกฎาคม—สิงหาคม ๒๕๑๙ ตอนสุดท้ายซึ่งเป็นตอนที่ ๑๕ นั้นลงในเดือนพฤศจิกายน—ธันวาคม ๒๕๒๒ เป็นอันว่าเรื่องข้าพเจ้าใช้เวลาเขียนถึง ๓ ปีเศษ ครั้นแล้วจึงได้นำมาพิมพ์รวมเล่มเดียวกันเมื่อต้นปี ๒๕๒๓ ในการพิมพ์รวมเล่มนี้ข้าพเจ้าก็ได้แก้ไขต้นฉบับเดิมหรือเขียนเพิ่มเติมแต่อย่างใด คงไว้ในรูปเดิมทุกอย่าง แต่ก็ได้นำเรื่อง สัจจะอธิษฐาน ซึ่งเขียนเป็นเรื่อง ส.ค.ส. ลงในหนังสือวิญญาน ฉบับเดือนมกราคม—กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ มาต่อท้ายเรื่องอำนาจจิตไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องที่ชัดเจนให้เห็นถึงคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้ที่จะมีอำนาจจิต ฉะนั้นจึงได้นำมารวมไว้ด้วย

แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากเรื่องอำนาจจิตนั้นข้าพเจ้า
 มิได้เขียนติดต่อกันไปโดยลำดับตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วจึง
 ได้จัดพิมพ์ขึ้น นาน ๆ เขียนครั้งหนึ่งเป็นตอน ๆ ลงใน
 หนังสือวิญญาณ ซึ่งเป็นหนังสือ ๒ เดือนออกครั้งหนึ่ง
 การเขียนแบบนี้จึงต้องมีข้อความซ้ำ ๆ กันหลายแห่ง
 ทั้งนี้เพื่อบันทึกความจำของผู้ที่อ่านแต่ละตอน
 จะได้อ่านที่แล้ว ๆ มา ฉะนั้นผู้ที่อ่านรวดเดียวจบ ก็
 อาจจะรำคาญอยู่บ้าง ที่เห็นข้อความซ้ำ ๆ กันบ่อย แต่
 อันที่จริงเรื่องนักจาเป็นที่จะต้องเขียนออกมาในลักษณะ
 นั้น เพราะเรื่องอำนาจจิต เป็นเรื่องหลักวิชาที่มีความ
 หมายถึงซึ้งและซับซ้อนมาก ยากต่อการเข้าใจ ผู้ที่อ่าน
 ผ่านไปครั้งเดียวย่อมไม่อาจจะเข้าใจได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน
 หรือเข้าถึงเรื่องนั้นได้จริง ฉะนั้น จำเป็นอยู่เองที่จะต้อง
 ทบทวนบ่อย ๆ ในเมื่อการเขียนเรื่องนี้ก็ได้มีการทบทวน
 ให้แล้วแต่ละตอน จึงเท่ากับเป็นการบังคับให้ต้องอ่าน
 ทบทวนไปในตัว ฉะนั้นจึงหวังว่าผู้ที่ตั้งใจอ่านเพื่อจะให้
 รู้เรื่องโดยตลอดนั้น จะได้รับประโยชน์คุ้มค่าจากการที่

ต้องอ่านข้อความที่ซ้ำ ๆ กันหลายตอน ดังที่ได้กล่าว
มาแล้ว

อันที่จริง เรื่องอำนาจจิตเท่าที่ข้าพเจ้าเขียนมานี้
เป็นเพียงเรื่องโดยสังเขป เขียนแต่หลักใหญ่ ๆ ที่สำคัญ ๆ
เท่านั้น ซึ่งโดยความเป็นจริงหัวข้อแต่ละตอนจะต้อง
อธิบายกันละเอียดยิ่งกว่านี้อีกมาก แต่เนื่องจากข้าพเจ้า
ไม่ค่อยมีเวลาเหมือนเมื่อครั้งเขียนหนังสือ พุทธวิทยา
หรือ คู่มือการฝึกอานาปานสติสมาธิ ซึ่งหนังสือทั้ง ๒
เรื่องนี้ แต่ละเรื่องใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน โดยตั้ง
หน้าตั้งใจเขียนกันจริง ๆ งานอื่นตัดออกไปหมด ฉะนั้น
หนังสือ ๒ เล่มนี้จึงเป็นงานที่ละเอียดประณีตยิ่งนัก
ส่วนการเขียนเรื่อง อำนาจจิต ต้องใช้เวลาว่างจากงาน
อื่น ๆ วิธีเขียนจึงได้ฝึกกันมาก แต่ก็คิดมานานแล้วว่า
จะเขียนเรื่องนี้กันอย่างสมบูรณ์ รอมานานแล้วก็ยังไม่มี
โอกาส ฉะนั้นจึงตัดสินใจว่า มีเวลาแค่ไหน นี้ก็อะไร
ได้แค่นั้นก็เขียนไปก่อน รวบรวมข้อมูลไว้ก่อน ถึงแม้
จะทำได้ไม่ดี แต่ก็ยังดีกว่าการที่ยังไม่ได้ทำอะไรเสียเลย

ด้วยเหตุนี้เรื่องนจึงต้องเขียนโดยวิธีนี้ และก็คิดล่วงหน้าไว้แล้วว่า สำหรับผู้ที่ตั้งใจอ่าน เพื่อต้องการจะรู้เรื่องจริงๆ นั้น จะต้องเกิดปัญหาหลายข้อ ฉะนั้น สำหรับผู้ที่มีปัญหาที่ขอได้บันทึกเอาไว้แล้วส่งมาให้ข้าพเจ้า อันนี้จะมีประโยชน์มาก เพราะข้าพเจ้าจะได้มีโอกาสอธิบายในส่วนที่ยังไม่กระจ่างให้เข้าใจกันอย่างแจ่มแจ้งและกว้างขวางขึ้น แล้วต่อไปเราก็ได้เรื่องนชนมาสมบูรณ์

เรื่องอำนาจจิตเป็นเรื่องที่มีประโยชน์เพียงไร และจำเป็นหรือไม่ ที่ทุกคนควรจะได้เรียนรู้ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องชี้แจง เพราะเพียงแต่ท่านอ่านในตอนแรกท่านก็รู้แล้วว่า เรื่องนี้มีคุณค่าแค่ไหน แต่ก็ใคร่จะขอรับรองว่า เรื่องนี้ต้องใช้เวลานานพอสมควรจึงจะเข้าใจถึงสาระที่แท้จริง ข้าพเจ้าซึ่งเป็นคนเขียนรูตัวว่า เรื่องนี้ข้าพเจ้าต้องใช้เวลานานเพียงไร กว่าที่จะรูเรื่องนโดยตลอด เรื่องนี้ยากมาก แต่ข้าพเจ้าก็ได้พยายามอย่างเต็มที่แล้วที่ทำเรื่องนให้เป็นเรื่องง่าย และที่สำคัญก็คือเรื่องนี้ได้เขียนออกมาอย่างมีหลักเกณฑ์แน่นอน เป็น

สารบัญ

หน้า

๑	อำนาจจิตคืออะไร	๑
๒	วิธีสร้างอำนาจจิต โดยการสร้างเวสารัชชกรณธรรม	๒
๓	วิธีสร้างอำนาจจิต โดยสร้างความจริงใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง	๑๗
๔	วิธีสร้างอำนาจจิต อธิบายเวสารัชชกรณธรรมโดยละเอียด	๓๑
๕	วิธีสร้างอำนาจจิต จะรู้ได้อย่างไรว่า มีอำนาจจิตสูงแค่ไหน	๔๕
๖	การสะกดจิต	๕๘
๗	แสงแห่งทิพยจักขุ	๗๑
๘	แสงที่ปรากฏในสมาธิ ใช้ประโยชน์ในทางไหนได้บ้าง	๗๕
๙	คุณสมบัติของผู้ที่มีอำนาจจิตเหนือคนอื่น	๘๓

๑๐	ความสงบภายใน	๑๐๖
๑๑	การจะมีอำนาจจิตสูงจริง ๆ ต้องฝึกโดยวิธีทางกสิณ	๑๔๑
๑๒	เหตุไรการฝึกสมาธิโดยวิธีทางกสิณ จึงก่อให้เกิดอธิปาฏิหาริย์	๑๕๕
๑๓	เรื่องเวทย์มนต์คาถา	๑๖๖
๑๔	เรื่องโยคะ	๑๘๔
๑๕	บทสรุป	๑๙๓
๑๖	สังฆะอริยฐาน	๒๑๐

อำนาจจิต

ตอนที่ ๑

* อำนาจจิตคืออะไร ? สิ่ง ๆ นี้จะมีจริงหรือไม่ ? ความจริงเรื่องเหล่านี้รู้ได้โดยไม่ยากเลย ถ้าหากเรายอมรับว่าอำนาจที่บังคับควบคุมให้อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายทำงานก็คืออำนาจจิตหรือพลังจิตนั่นเอง เรื่องนี้เรามีหลักฐานชัดเจนในคัมภีร์ กล่าวคือ ในหลักของปฏิจ-สมุปบาท ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ในคืนวันวิสาขะนั้นได้กล่าวไว้ว่า :—

กายวิญญูติและวจวิญญูติ ทั้งสองนี้ มีจิตเป็น
สมุฏฐาน

กายวิญญูติ หมายถึงการเคลื่อนไหวทางกาย ซึ่งมีความหมาย เช่นการทำงานของหัวใจ เราสามารถอธิบายได้ว่าหัวใจเต้นเพื่ออะไร อย่างนี้เป็นต้น ขอให้สังเกตว่า พฤติกรรมของอวัยวะทุกอย่างในร่างกายมี

---

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๗-๘ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๑๙

ความหมายทั้งสี่ พุติกรรมที่มีความหมายทุกอย่างใน
ร่างกายนี้แหละที่ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า กายวิญญูต
และพระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสไว้ชัดเจนว่า กายวิญญูตมีจิต
เป็นสมุฏฐาน ซึ่งหมายความว่า พุติกรรมทุกอย่างที่มี
ความหมายนั้นเกิดจากจิต เพราะฉะนั้น สิ่งทางวิทยา
ศาสตร์เรียกว่า กระแสประสาทซึ่งเป็นตัวการบังคับให้
อวัยวะต่าง ๆ ทำงาน หรือมีการเคลื่อนไหวนั้น ความ
จริงก็คือกระแสจิตหรือกระแสวิญญาณนั่นเอง

วจีวิญญูต หมายถึงการเคลื่อนไหวทางวาจาซึ่งมี
ความหมาย ซึ่งก็ได้แก่การพูดนั่นเอง เสียงที่ออกจาก
ปากทุกคำจะสังเกตเห็นได้ว่าเกิดจากความรู้สึกนึกคิด เพราะ
ฉะนั้น จึงเห็นได้ชัดว่า วจีวิญญูตมีจิตเป็นสมุฏฐาน
แน่นอน

นอกจากจิตหรือวิญญาณจะเป็นตัวการบังคับควบคุม
อวัยวะต่าง ๆ ให้ทำงานแล้ว อย่างลึ้มว่า จิตหรือวิญญาณ
คือตัวธรรมชาติที่สร้างสรรค์ชีวิตขึ้นมา ซึ่งเรื่องนั้น
สามารถพิสูจน์ได้โดยไม่ยาก ด้วยการเข้าสมาธิไปดูคนที่กำลังจะตาย ซึ่งจะต้องมีกายทิพย์เกิดขึ้น และจาก

การเปรียบเทียบกายเนื้อกับกายทิพย์ ซึ่งเห็นได้ชัดว่า กายทิพย์เกิดจากจิตนั้น ทำให้รู้แน่ชัดว่ากายเนื้อก็เกิดจากจิตเหมือนกัน ซึ่งก็เป็นไปตามหลักที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “วิญญูณเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป”

อนึ่งอย่าลืมว่า จิตหรือวิญญูณมี ๒ ประเภท คือ จิตสำนึกกับจิตใต้สำนึก จิตสำนึกมีปรากฏการณ์เห็นได้ชัด เช่นการเห็น การได้ยิน การรู้สึกกลิ่น รุสึกรส รุสึกรสสัมผัส และความรู้สึกรูสึกนึกคิดต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้คือปรากฏการณ์ของจิตสำนึก ซึ่งทางพุทธศาสนาเรียกว่า วิถิจิต ส่วนความรู้สึกรูสึกภายในที่เป็นไปโดยไม่รู้สึกรูสึกตัว โดยเฉพาะก็คือปรากฏการณ์ในความฝันนั้น ก็คือการแสดงออกของจิตใต้สำนึก ซึ่งทางพุทธศาสนาเรียกว่า ภาวังจิต ตลอดทั้งความรู้สึกรูสึกภายในที่บังคับควบคุมอวัยวะภายในต่าง ๆ ให้ทำงาน เช่น บังคับหัวใจ ตับ กระเพาะ ลำไส้ เหล่านี้เป็นต้น ก็คือความรู้สึกรูสึกหรือพลังจิตของจิตใต้สำนึกนั่นเอง

เมื่อได้รู้อะไรข้อเท็จจริงต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ เข้าใจว่าทุกคนก็ต้องยอมรับว่า อำนาจจิตหรือพลังจิตนั้น

มีแน่นอน และเป็นพลังที่เราใช้อยู่เสมอทุกขณะในชีวิต ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ฉะนั้น ถ้าใครจะปฏิเสธว่า อำนาจจิตไม่มี ก็ต้องหมายถึงว่าผู้นั้นไม่เข้าใจเรื่องจิต ของตัวเอง

อันที่จริงเรื่องอำนาจจิตดังที่ได้อธิบายมานั้น คนส่วนมากไม่มีใครสนใจหรือสงสัย เพราะรู้จักกันอยู่เป็นปกติธรรมดา แต่ที่ต้องเขียนเรื่องนี้ออกมาอีก ก็เพราะปัจจุบันได้เกิดปัญหาขึ้นมาว่า:—

การที่เราจะเอาชนะเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือแก้ไขเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลกนั้น เราจะสามารถใช้อำนาจจิตเข้าไปแก้ไขได้หรือไม่? เราจะสามารถเอาชนะศัตรูด้วยอำนาจจิตได้หรือไม่? เราจะสามารถใช้อำนาจจิตบังคับคนอื่นหรือเหตุการณ์ในโลก ให้เป็นไปตามความปรารถนาของเราจะได้หรือไม่?

อันที่จริงปัญหาเหล่านี้ถ้าเราได้ศึกษาให้เข้าใจกัน อย่างถ่องแท้มานาน และเป็นที่ยืนยันทั่วไประยะที่ อำนาจจิตคืออะไร และจะเพิ่มพลังจิตให้สูงขึ้นได้อย่างไร การแก้ปัญหาดัง ๆ จะสามารถทำได้โดยไม่ยาก เพราะโดย

ปกติคนเราก็ได้ใช้อำนาจจิตกันอยู่เป็นปกติในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะสังเกตได้ว่า ไม่ว่าเราจะทำอะไรหรือจะพูดอะไร เราจะใช้อำนาจจิตกันทั้งนั้น และจะสังเกตได้ว่า ถ้าคนไหนมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น คนนั้นก็อยู่ในฐานะได้เปรียบคนอื่น และจะสามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยไม่ยาก

อนึ่งขอให้สังเกตว่า คนที่จะมีอำนาจจิตเข้มแข็งนั้น สุขภาพทางร่างกายจะต้องสมบูรณ์ เพราะหลักธรรมมีอยู่ว่า “วิญญูณเป็นปัจจัยให้เกิดรูป และรูปก็เป็นปัจจัยให้เกิดวิญญูณ” หลักอันนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนมานานแล้ว เพราะหลักธรรมอันนี้ก็คือหัวข้อตอนหนึ่งในเรื่องปฏิจสงฺกมปาถ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ในคืนวันวิสาขะ เพราะฉะนั้นการที่ทางวิทยาศาสตร์กล่าวว่า กำลังจิตเกิดจากอาหาร หรือพูดให้ชัดคือ เกิดจากการเผาผลาญอาหารให้เป็นกำลังงานภายในระบบของเซลล์ต่าง ๆ นั้น เป็นเรื่องที่ทางพระพุทธศาสนาเริ่มมาก่อนนับเป็นพันปีๆ แล้ว และการที่พระพุทธเจ้าทรงเลิกการทรมานร่างกายหันมาเสวยอาหาร

ตามปกติเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงนั้น ก็เพราะภายหลังที่พระองค์ได้ทรงทดลองทรงมานร่างกายโดยวิธีต่าง ๆ จนถึงที่สุดแล้ว ก็ทรงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าวิธีนี้ไม่อาจจะทำให้ละกิเลสได้ ไม่ใช่ทางตรัสรู้แน่ การทรงมานร่างกายมีแต่จะทำให้สุขภาพทางร่างกายทรุดโทรม เมื่อสุขภาพทางร่างกายไม่ดี อานาจิตก็อ่อน เมื่ออานาจิตอ่อนก็ไม่สามารถจะเข้าฌานได้ และเมื่อเข้าฌานไม่ได้ ญาณต่าง ๆ อันจะเป็นขั้นของการตรัสรู้ก็เกิดไม่ได้ ทั้งนี้ก็เพราะจิตกับร่างกายมีความสัมพันธ์กันดังที่กล่าวมาแล้ว

แต่อย่างไรก็ดีขอได้โปรดสำนึกไว้เสมอว่า จิตกับร่างกายไม่ใช่ของสิ่งเดียวกัน ขอให้นึกถึงคนที่กำลังจะตาย ซึ่งในขณะนั้นจะต้องมีร่างกายเกิดใหม่ ซึ่งเป็นกายทิพย์ เป็นกายที่เกิดจากจิตล้วน ๆ นั้น เราจะเห็นได้ชัดว่าจิตกับร่างกายไม่ใช่ของสิ่งเดียวกันแน่นอน และจิตเป็นผู้สร้างร่างกาย เพราะฉะนั้นการที่เราจะได้ร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์แค่ไหนอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับพลังของจิต หรือคุณสมบัติของจิตด้วย “คนที่กำลังจะตายเมื่อจิตไม่เศร้าหมอง สุกติเป็นอันหวังได้” นี้คือพุทธ

พจน์ที่ทุกคนจะต้องหมั่นนึกถึงบ่อย ๆ เพราะแม่คนที่ จะเกิดมาในโลกนี้ซึ่งมาจากโอปปาติกะนั้น จะเกิดมามีร่างกายสมบูรณ์ ไม่พิการ แข็งแรง ไม่ช้ำโรค อายุยืน ก็ขึ้นอยู่กับหลักอันเดียวกันนี้เหมือนกัน

จิตกับร่างกายไม่ใช่ของสิ่งเดียวกัน แต่ก็มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เหมือนดินกับต้นไม้ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาก จนเกือบพูดได้ว่าต้นไม้เกิดจากดิน เพราะส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้เปลี่ยนแปลงมาจากดิน แต่ถึงกระนั้นก็อย่าลืมนึกว่า ความจริงต้นไม้เกิดจากเมล็ดของมัน ไม่ใช่เกิดจากดิน ข้อนี้ฉันใด จิตกับร่างกายก็มีอุปมาฉันนั้น เพราะเหตุที่จิตเป็นสิ่งที่หมอกอย่างนอกจากร่างกาย คือจิตเป็นนามธรรม ส่วนร่างกายเป็นวัตถุหรือเป็นรูปธรรม ฉะนั้นการที่เราจะเสริมสร้างจิตให้มีพลังเข้มแข็งที่สุดนั้น ย่อมจะต้องมีกรรมวิธีของมันโดยเฉพาะ ซึ่งเรื่องนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้อย่างละเอียดและสมบูรณ์ยิ่งกว่าใคร ๆ ในโลก

วิธีสร้างอำนาจจิต

ตอนที่ ๒

* ในหนังสือวิญญานฉบับก่อน คือฉบับเดือนกรกฎาคม—สิงหาคม ข้าพเจ้าได้อธิบายให้เข้าใจแล้วว่า อำนาจจิตมีอยู่ในตัวเราเสมอตลอดเวลา เพราะการที่อวัยวะต่าง ๆ ของเราทำงานได้ เคลื่อนไหวได้นั้น ไม่ใช่สมองและประสาทเป็นตัวการไปบังคับควบคุม กระแสประสาทที่วิ่งไปตามเส้นประสาทต่างหากที่เป็นตัวการบังคับควบคุม ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่รู้กันดีมานานแล้วในทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์และในทางจิตวิทยา เป็นแต่นักวิทยาศาสตร์ในทางนี้ยังไม่รู้ถึงความจริงว่า กระแสประสาทที่วิ่ง ก็คือกระแสจิต หรือกระแสวิญญานนั่นเอง และเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่า ตัวการที่บังคับควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายให้ทำงานนั้นคือจิต ข้าพเจ้าจึงได้อ้างหลักฐานในพุทธศาสนามาให้ดูว่า กายวิญญูติและ

* วิญญาน ฉบับที่ ๙-๑๐ กันยายน-ตุลาคม ๒๕๑๙

วชิญาณุตตมจิตเป็นสมุฏฐาน และยังชี้ให้เห็นอีกว่า ร่างกายซึ่งเป็นวัตถุและเป็นสังขมชีวิต เป็นรูปร่างตัวตนขนได้ ก็ด้วยอำนาจจิต ซึ่งเป็นไปตามหลักที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า วิญญาณเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป

หลักต่าง ๆ ดังที่ได้สรุปมาให้ฟังโดยสังเขปนี้ ได้อธิบายมาแล้วในหนังสือวิญญาณฉบับก่อน ซึ่งถ้าท่านเข้าใจหลักทั้ง ๒ ประการนี้ดี ท่านก็จะมองเห็นถึงความยิ่งใหญ่แห่งอำนาจจิตว่ามีอยู่อย่างมากมายเพียงไร ลองพิจารณาดูอีกครั้ง ชีวิตที่เริ่มเกิดในท้องแม่ นั้น ครั้งแรกเป็นเพียงจุดเล็ก ๆ ซึ่งมองดูด้วยตาเปล่าไม่เห็น ครั้นแล้วต่อมาจุดเล็ก ๆ ที่วานักคอยเจริญเติบโตขึ้นมาเรื่อย ๆ จนเป็นตัวตนที่สมบูรณ์ พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ถ้าวิญญาณจักไม่ก้าวลงสู่ท้องของมารดา นามรูปจะพึงเกิดในท้องของมารดาได้หรือ ?” หลักอันนี้โปรดพิจารณาบ่อย ๆ และพิจารณาให้ละเอียด อำนาจอะไรที่ทำให้ร่างกายของคนเราเกิดและเจริญเติบโตขึ้นมา อย่าลืมห้อเท็จจริงอีกอันหนึ่งที่เคยกล่าวบ่อย ๆ ว่า “สิ่งใดถ้าเกิดจากวิญญาณ สิ่งนั้นจะต้องมีความหมาย”

เมื่อเข้าใจหลักดังที่กล่าวมาแล้ว ก็ขอให้ลองเทียบเคียงกับชีวิตและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลกทิพย์ ซึ่งก็เป็นข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ “ทุกอย่างในโลกทิพย์ เช่นร่างกาย เสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เกิดจากอำนาจจิต และเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วด้วย” จิตหรือวิญญาณก็คือพระเจ้าที่สร้างโลก และสิ่งทั้งปวงในโลก ดังพุทธพจน์ที่ว่า “มโนคือวิญญาณเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย วิญญาณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จมาแต่วิญญาณ”

และอีกประการหนึ่งขอให้พิจารณาข้อเท็จจริงที่รู้ ๆ กันอยู่อีกอย่าง กล่าวคือสื่อในการติดต่อระหว่างคนเรานั้น โดยปกติเราใช้คำพูด ตัวหนังสือ และกิริยาอาการต่าง ๆ ที่แสดงออกทางกาย สิ่งเหล่านี้ก็เกิดจากจิต ใครจะสามารถบังคับคนอื่นหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความปรารถนาของตนได้มากน้อยแค่ไหน อย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับอำนาจจิต หรือพลังจิตที่เป็นตัวการก่อให้เกิดคำพูด ตัวหนังสือ และกิริยาอาการต่าง ๆ โดยที่สุดผู้ที่สามารถใช้อำนาจจิตสะกดคนอื่นให้หลับ หรือให้

เป็นอะไร ให้ทำอะไรได้กับขึ้นอยู่กับการใช้เครื่องมือในการติดต่อเช่นคำพูด หรือกิริยาอาการที่แสดงออก จะนั้นท่านจะเห็นว่า สิ่งที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จต่าง ๆ นั้นก็คืออำนาจจิต

อนึ่งอำนาจจิตหรือพลังจิตนั้น นอกจากที่เราจะสังเกตเห็นได้ในขณะที่มันแล่นไปตามเส้นประสาทแล้ว สำหรับผู้ที่มีสมาธิสูงถึงขั้นได้ตาทิพย์ จะสามารถมองเห็นถึงรังสี หรือแสงที่แผ่ออกมาจากจิตของแต่ละบุคคลอีกด้วย ลักษณะของรังสีหรือแสงที่แผ่ออกมาจากตัวคนนั้น จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยใจคอ หรืออุปนิสัยต่าง ๆ และยังสามารถบอกให้รู้ถึงโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อันมีอยู่ในร่างกายของคนคนนั้นอีกด้วย เพราะลักษณะของรังสีที่แผ่ออกมานั้น สำหรับคนที่มีสุขภาพดีกับคนที่ เป็นโรคมึลักษณะไม่เหมือนกัน และยังบอกให้รู้ถึงชะตากรรมหรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในกาลข้างหน้าก็ได้ ซึ่งเรื่องนี้มีรายละเอียดมาก ถ้าจะเขียนออกมาก็เป็นเรื่อง ยากมาก ฉะนั้นจะขอจดเอาไว้ก่อน

แต่อย่างไรก็ดี ในเมื่อเราเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว ว่าอำนาจจิตคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร ปัญหาต่อไปที่จะต้องทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งก็คือ อำนาจจิต หรือพลังจิตเกิดจากอะไร ?

โดยปกติเราจะสังเกตเห็นอยู่เสมอว่า ถ้าวางกายอ่อนเพลียเจ็บป่วย ขาดอาหาร กำลังทางร่างกายไม่มี อำนาจจิตก็อ่อนไปด้วย และถ้ากำลังของร่างกายไม่มีเลย กำลังของจิตก็พลอยไม่มีไปด้วย เช่นเกิดความอ่อนเพลียละเหี่ยใจ หมตกำลังใจ ไม่อยากจะทำอะไร หรืออยากจะทำอะไรอย่างไร ก็ไม่อาจบังคับร่างกายให้เป็นไปตามความปรารถนาได้ จากข้อสังเกตอันนี้ทำให้นักวิทยาศาสตร์ทางกายภาพค้นคว้าหาเหตุผล จนกระทั่งในที่สุดรู้แน่ชัดว่า อำนาจจิตเกิดจากการเผาผลาญอาหาร ให้เป็นกำลังงานภายในระบบของเซลล์ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นเราจึงพูดได้ว่า กำลังกายกับกำลังจิตมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาก

อันที่จริงเรื่องทีกล่าวนั้น ก็เป็นเพียงความจริงในด้านหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่ความจริงทั้งหมด เพราะถ้า

เรามีสมาธิสูงถึงขั้นที่จะมองเห็นกายทิพย์แล้ว เราจะมองเห็นว่าในขณะที่คนเรากำลังจะตาย ซึ่งเร็วแรงทางร่างกายไม่มีเลยนั้น ในขณะที่นั้นจิตใจส่วนลึกได้มีพลังสูงยิ่ง จิตยังเป็นอิสระจากกายเนือมากเพียงไร พลังจิตก็ยิ่งจะเพิ่มมากขึ้นเพียงนั้น ความจริงอันนี้นักวิทยาศาสตร์ส่วนมากไม่ทราบ เพราะฉะนั้นจึงมักจะมองแต่ในแง่ว่า ถ้าจะให้พลังจิตเข้มแข็ง ก็ต้องเสริมสร้างพลังทางร่างกายให้แข็งแรง หารู้ไม่ว่า จิตก็มีโครงสร้างของมันโดยเฉพาะ อาหารของจิตที่จะทำให้จิตมีพลังเข้มแข็งนั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ว่าจะต้องพึ่งอาหารของร่างกายเสมอไป ขอให้นึกถึงข้อเท็จจริงอันแรกตอนที่ร่างกายเป็นเพียงจุดเล็ก ๆ ในท้องแม่ ในขณะที่นั้นเร็วแรงของร่างกายไม่มี แต่พลังอะไรที่ทำให้ร่างกายเกิดและเจริญเติบโตขึ้นมาเรื่อย ๆ และในบางกรณีซึ่งเร็วแรงทางร่างกายเกือบไม่มีหรือมีไม่พอ แต่พอเกิดความตกใจหรือเกิดกำลังใจอย่างมาก เร็วแรงทางร่างกายมาจากไหนในขณะที่นั้น เช่นสามารถยกของหนัก ๆ เกิน

กำลังตามปกติได้เช่นนี้เป็นต้น ข้อเท็จจริงประเภทนี้
ต้องพิจารณาดูบ้าง

อนึ่ง ในทางพุทธศาสนามีเรื่องอภิญญา ซึ่งแปล
ว่าความ^{๒๕}รุ่มชูสูง หรือความ^{๒๖}รุ่มชูอยู่นอกเหนืออกฏเกณฑ์
ธรรมดาอย่างท^{๒๗}รู้ ๆ กัน เช่นเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ
หฤทัย ตาทิพย์ อ่านใจคนอื่นได้ ระลึกชาติได้^{๒๘}อย่างนี้
เป็นต้น ความสามารถที่อยู่นอกมนุษย์ธรรมดาเช่นนี้
เป็นสิ่งที่^{๒๙}มีอยู่ เป็นสิ่งที่^{๓๐}เป็นไปได้ การฝึกเพื่อให้เกิด
อำนาจพิเศษที่^{๓๑}ว่านี้ ไม่ได้เกี่ยวกับการบำรุงร่างกายทาง
อาหารหรือทางยา แต่เกี่ยวกับการหดรวมพลังจิตให้^{๓๒}มี
ความเข้มแข็ง^{๓๓}ยิ่ง ๆ ขึ้น ซึ่งได้แก่การฝึกสมาธิและการ
เจริญวิปัสสนา จากข้อเท็จจริงอัน^{๓๔}นี้ก็เห็นได้ชัดว่า
การสร้างพลังจิตให้^{๓๕}เกิดขึ้นนั้น ต้องอาศัยการฝึกจิต หรือ
การเพิ่มพูนโครงสร้างของจิตแต่ละอย่าง ให้^{๓๖}มีความสม
บูรณ์^{๓๗}ยิ่ง ๆ ขึ้น แต่ก็อย่าลืมนะว่า การที่จะฝึกจิตให้^{๓๘}มีความ
สมบูรณ์^{๓๙}นั้น จะต้องอาศัยร่างกายที่^{๔๐}แข็งแรงมีสุขภาพ
ดี^{๔๑}ด้วย

จิตหรือวิญญาณก็มีโครงสร้างเหมือนกับร่างกาย กล่าวคือ ร่างกายของคนเรานี้ย่อมประกอบด้วยอวัยวะต่าง ๆ ซึ่งอวัยวะเหล่านี้ต่างก็ทำหน้าที่ของตัวโดยเฉพาะ และทำงานประสานกัน ถ้าอวัยวะต่าง ๆ เหล่านี้แข็งแรง สมบูรณ์ก็ย่อมมีผลทำให้ร่างกายทั้งหมดแข็งแรง สมบูรณ์ การบำรุงร่างกายย่อมหมายถึงบำรุงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ให้แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ในด้านจิตใจก็เช่นเดียวกัน เช่นในกรณีที่จะสร้างจิตใจของเราให้มีความกล้าหาญชาญชัยไม่เกรงกลัวต่อสิ่งใดแม้กระทั่งความตาย พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสสอนไว้ว่า เราจะต้องมีคุณธรรมดังต่อไปนี้อย่างสมบูรณ์คือ สรทธา สติ พาหุสัจจะ วิริยารัมภะ ปัญญา คุณธรรมเหล่านี้เรียกว่า เวสาร์ชชกรณธรรม ซึ่งแปลว่าธรรมที่ทำให้กล้าหาญ ขอให้พิจารณาดูตัวอย่างในหลักธรรมที่กล่าวมานี้ แล้วท่านก็จะเห็นว่า การสร้างพลังจิตให้มีความเข้มแข็งหรือให้มีจิตตานุภาพยิ่ง ๆ ขึ้นนั้น ต้องมีการสร้างคุณธรรมต่าง ๆ ให้เกิด ไม่ใช่มุ่งแต่จะเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงเพียงอย่างเดียว หรือพุดง่าย ๆ อีกอย่างหนึ่ง เช่นการที่จะ

สร้างให้คนเรามีความฉลาดรอบรู้นั้น ต้องอาศัยการเรียน
ซึ่งก็หมายถึงจะต้องหัดให้จิตมีความคิด มีความไตร่ตรอง
มีการเทียบเคียง การบำรุงร่างกายโดยอาศัยอาหารเพียง
อย่างเดียว หรือจะไปรับประทานยาวิเศษอย่างไร ก็ช่วย
ให้ฉลาดไม่ได้ ถ้าไม่มีการเรียน อย่าลืมนำร่างกายเป็น
วัตถุเป็นรูปธรรม ส่วนจิตเป็นนามธรรม ฉะนั้นการ
สร้างพลังจิตให้มีพลังยิ่งขึ้น จึงต้องอาศัยกรรมวิธีทางจิต
ซึ่งจะได้อธิบายโดยละเอียดในฉบับต่อไป

วิธีสร้างอำนาจจิต

ตอนที่ ๓

* ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า “ถ้าเราต้องการความฉลาดรอบรู้เราจะบำรุงแต่เพียงร่างกายให้แข็งแรง โดยไม่เรียนหนังสือหรือฝึกฝนในทางวิชาการอย่างใดเลยนั้น เราก็ไม่มีทางจะฉลาดรอบรู้ขึ้นมาได้ ทั้งนี้ก็เพราะสติปัญญาเป็นเรื่องของจิตใจ ไม่ใช่เรื่องของสมองซึ่งเป็นวัตถุหรือรูปธรรม และจิตใจก็เป็นนามธรรมซึ่งก็ย่อมมีโครงสร้างของมันโดยเฉพาะ ฉะนั้นวิธีสร้างพลังจิตหรืออำนาจจิตนั้น จึงต้องอาศัยกรรมทางจิตเช่นเดียวกัน การแสวงหาความรู้ ซึ่งก็ย่อมจะต้องมีกรรมวิธีของแต่ละวิชา”

และอีกประการหนึ่งข้าพเจ้าได้พูดไว้แล้วว่า “จิตยังเป็นอิสระจากกายเนืองมาเพียงไร พลังจิตก็ยิ่งจะเพิ่มมากขึ้นเพียงนั้น”

---

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๑๙

และอีกอย่างหนึ่งอย่าลืมว่า “สื่อในการติดต่อระหว่างจิตของตนกับของคนอื่นนั้น ไม่ใช่มีเฉพาะคำพูด ตัวหนังสือ และกิริยาอาการต่าง ๆ ที่แสดงออกเท่านั้น แต่ยังมีกระแสจิตที่ปรากฏออกมาในรูปของรังสีต่างๆ ซึ่งสามารถจะไปคลอใจ หรือไปบังคับจิตของคนอื่นได้อีกด้วย แต่รังสีที่ว่านี้โดยปกติจะมองไม่เห็นด้วยตาธรรมดา จะเห็นเฉพาะผู้ที่ได้ทิพยจักขุเท่านั้น และรังสีนี้จะแผ่พุ่งไปไกลแค่ไหนอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับพลังสมาธิของคน ๆ นั้น ซึ่งบางคนอาจไปไกลถึงขนาดขั้วโลกเหนือหรือขั้วโลกใต้ก็ได้ ไปยังโลกอื่นหรือดาวนพเคราะห์ดวงอื่น นอกจากโลกนี้ก็ได้อีก แต่โดยปกติแล้วคนเราทุกคนในระหว่างที่สนทนากัน หรือพูดจาติดต่อกันโดยการเห็นตัวนั้น รังสีจะไปถึงบุคคลที่เราติดต่อกับด้วยเสมอ แต่ก็อาจจะต่างกันตรงทงของบางคนเข้ม แต่ของบางคนเจือจางเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรก็มีด้วยกันทุกคน

ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้โปรดศึกษาทำความเข้าใจให้ถี่ถ้วน ขำพเจ้าจึงจำเป็นต้องย้ำเรื่องนี้อีก ก็เพราะเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งถ้าหากไม่เข้าใจหัวข้อต่างๆ

ดังที่กล่าวมานั้นแจ่มแจ้งแล้ว ก็เป็นการยากที่จะเข้าใจถึงเหตุผลต่าง ๆ ที่จะแนะนำต่อไปในเรื่องการฝึกเพื่อให้มีอำนาจจิตยิ่ง ๆ ขึ้น

โดยปกติคนเรามักจะคิดกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ ถ้าเราจะสามารถบังคับจิตของคนอื่น ให้เป็นไปตามความปรารถนาของตนได้ทุกอย่าง เราก็จะประสบความสำเร็จทุกอย่าง” ซึ่งความจริงก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ แต่ก็ยังไม่เคยปรากฏว่า ใครสามารถบังคับจิตของคนอื่นได้ทุกอย่าง แม้แต่พ่อแม่หรือครูบาอาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เจ้านาย ซึ่งคนเหล่านี้อยู่ในฐานะที่จะบังคับคนของตนให้เป็นไปตามความต้องการของตนได้ แต่ถึงกระนั้นก็พบว่า ลูกที่ไม่อยู่ในโอวาทของพ่อแม่ก็มีไม่น้อย ศิษย์ที่ไม่เชื่อครูบาอาจารย์ ไม่ทำตามที่ครูบาอาจารย์สั่งสอนก็มีลูกน้องที่ไม่เชื่อ ไม่ทำตามผู้บังคับบัญชาก็มี แต่บางคนก็สามารถบังคับคนอื่นได้ก็มี ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ในกรณีอย่างนี้ขอให้ผู้อ่านอย่าไปพิจารณาแต่ในแง่คำพูด ตัวหนังสือ หรือกิริยาอาการที่แสดงออกเท่านั้น อย่าลืมนึกว่า จิตมีโครงสร้าง เพราะฉะนั้นกลไกของสิ่งเหล่านี้มันอยู่ในใจของ

แต่ละบุคคล และอย่าลืมนึกถึงรังสีของกระแสจิตที่มัน
แผ่ออกมาทุกครั้ง ในขณะที่เราพูดหรือแสดงกิริยาอาการ
ออกมาและรังสีนั้นก็ย่อมมีผลต่อคนอื่น อย่างเดียวกับที่เรา
ใช้คำพูด หรือกิริยาอาการเหมือนกัน เพราะฉะนั้น
สำหรับผู้ที่ปรารถนาจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น จะต้อง
สนใจศึกษาสิ่งเหล่านี้จนเข้าใจให้กระจ่างจริง ๆ การ
ปฏิบัติจึงจะได้ผล

ก่อนอื่นข้าพเจ้าอยากจะให้ข้อสังเกตไว้สักอย่าง
หนึ่ง คือคนบางคนที่แสดงความจริงใจหรืออารมณ์อัน
ใต้ออกมาอย่างแน่วแน่ หนักแน่น เอาจริงเอาจัง หรือ
เอาเป็นเอาตายนั้น คนอื่นที่ได้เห็นหรือได้ยินมักจะเห็น
ด้วยหรือยินยอมตามที่คนนั้นต้องการเสมอ ซึ่งบางกรณี
ถึงกับล้มความตั้งใจของคนอื่นได้อย่างมหัศจรรย์ ราว
กับถูกมนต์สะกด ข้อเท็จจริงอันนี้ เราก็ต้องศึกษาให้
เข้าใจด้วยว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ ท่านผู้อ่านจะสังเกตเห็น
ได้ว่า อันการที่จะสร้างอำนาจจิตให้กับตนเองนั้น สิ่ง
หนึ่งที่จะขาดไม่ได้เลย ก็คือความจริงใจ คนที่ปากว่า

อย่างหนึ่ง ใจคิดอีกอย่างหนึ่ง คนประเภทนี้ไม่มีทางที่จะสร้างพลังจิตอันเข้มแข็งให้กับตนได้ ไม่ว่าจะได้ฝึกฝนวิชานี้มาแล้วมากมายเพียงไร เช่นฝึกสมาธิได้ดีแล้วอย่างนี้เป็นต้น ถึงกระนั้นก็ไม่อาจจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้ คนที่ไม่มีความจริงใจ ถู้อัจจะไม่ได้ ก็คือคนที่ล้มเหลวตั้งแต่แรกแล้ว ตราบใดที่ยังแก่นึสัยนี้ไม่ได้ ก็บ่วยการเสียเวลาเปล่า ๆ ที่จะไปฝึกฝนให้มีอำนาจจิต ขอได้โปรดจำไว้อีกอย่างหนึ่งว่า ในกรณีของคนที่มีอำนาจจิตสูงถึงขนาดห้ามเลือดได้ หรือสมานแผลให้หายได้ทันทีโดยใช้เพียงมือกดหรือลูบไปมาเท่านั้น หรือใช้คาถาเป่าสมานกระดูกที่หักได้นั้น คนประเภทนี้จะมีลักษณะอันหนึ่งที่ได้ชัดมาก คือ มีความแน่วใจและมั่นใจในสิ่งที่ตนกระทำว่า จะต้องเป็นอย่างที่ตนอธิษฐานนั้นจริง ๆ จะมีความระวางสงสัยแทรกอยู่แม้เพียงเล็กน้อยไม่ได้ ต้องมั่นใจร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ทั้งนี้หมายความว่า อำนาจจิตที่ฝึกขึ้นมาจากสมาธิขั้นสูงพอที่จะทำการรักษาโรคนั้น ๆ ได้แล้วด้วย ไม่ใช่จะมีแต่ความเชื่ออย่างเดียว

ความจริงใจที่ประกอบไปด้วยความเชื่อมั่นอย่าง
 แน่วแน่ ปราศจากความระแวงสงสัยใด ๆ นั่นคือหลัก
 สำคัญอันแรกที่จะต้องสร้างให้มั่นคง แต่การที่จะสร้างสิ่ง
 นั้นขึ้นมาได้นั้น จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลายอย่าง
 เช่นจะต้องมีความรู้จริง ๆ ในสิ่งที่ตนพูดหรือแสดงออก
 คนที่รู้อะไรไม่จริง ความแน่ใจย่อมไม่มี อันนี้เป็นของ
 ธรรมดา คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตในการจูงใจ
 หรือบังคับคนอื่นให้เชื่อให้ทำตามนั้น เราจะสังเกตเห็น
 ได้ชัดว่า หลักใหญ่ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ
 แต่ถ้อยคำนั้นแหละ คนบางคนทงทมิความรู้ความสามารถ
 แต่แล้วคนอื่นกลับไม่ค่อยจะเชอก็มิ ซึ่งผิดกับบางคน
 ทงทรุนน้อยกว่า ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรทาง
 ความรู้ด้อยกว่า แต่เวลาพูดอะไร หรือแสดงอะไร คน
 อื่นกลับเชื่อถือมากกว่า บางคนสามารถถึงกับพูดทำให้
 คนอื่นเห็นเป็นขากก็มี ปราภฏการณอันนั้นขอได้โปรด
 สังเกตให้ดี คนที่สามารถพูดให้คนอื่นเชื่อได้เป็นชาว
 นั้น แม้เขาจะรู้ว่าเรื่องที่เขาพูดไม่จริง แต่ในขณะที่เขา
 พูดนั้น เขาเชื่อว่าเขาพูดเรื่องจริง มีความมั่นใจ มีความ

แน่วแน่ เพราะอะไร ก็เพราะเขายกตัวอย่างหรือเหตุผล
ที่^๗เป็นจริงขึ้นมาอ้าง สิ่งที่เขาพูดไม่ใช่เรื่องเท็จ เขามี
ศิลปะในการพูดปะติดปะต่อเรื่องที่เป็นจริง และอำพราง
เรื่องที่ไม่จริงเข้าไว้ โดยที่คนฟังตามไม่ทัน หรือไม่ได้
สังเกต เพราะฉะนั้นจึงสามารถโน้มน้าวคนฟังให้เชื่อ
ถือได้ แต่อย่างไรก็ดี วิธี^๘นี้อาจชนะได้เฉพาะคนที่โง่กว่า
เท่านั้น และในเวลาเดียวกัน เขาก็จะเสียเครดิต คือขาด
ความเชื่อถือในหมู่คนที่เขาฉลาดกว่าหรือรู้ทัน ฉะนั้น
วิธี^๙นี้จึงได้ผลเพียงชั่วคราว

ขอได้โปรดสังเกตว่า พระซึ่งโดยปกติพูดอะไร
คนทั้งหลายมักเชื่อนั้น ก็เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า
พระเป็นผู้มีศีล ฉะนั้นแม้ในกลุ่มของฆราวาสก็เหมือน
กัน ถ้าคนไหนถือศีลได้จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้ว
คนประเภทนี้ ก็จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นในอันที่จะพูด
ชักจูงหรือแนะนำอะไร ขอให้นึกถึงหลักในเรื่องเวสา-
ราชकरणธรรมที่ได้อ้างมาแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสว่า
คนที่มีความกล้าหาญได้จริง ๆ นั้น จะต้องมียุคุณธรรม
๕ อย่างคือ สรัทธา ศีล พาหุสัจจะ วิริยารัมภะ ปัญญา

ขอได้โปรดศึกษาหัวข้อเหล่านี้โดยละเอียด และก็จะได้โปรดเข้าใจไว้ด้วยว่า คนที่กล่าวหาญก็คือคนที่มีอำนาจจิตเหนือคนอื่น คนที่ไม่กล่าวหาญก็คือคนที่มีอำนาจจิตเหนือผิคนที่พูดในที่ประชุมไม่ประหม่า ก็เพราะมีความกล้า มีอำนาจจิตเหนือคนฟัง ทำไมเราจึงมีความกล้า มีอำนาจจิตเหนือคนอื่น ก็จงลองพิจารณาเปรียบเทียบหลักที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในตอนต้น กับหลักในเรื่องเวสสารชักรณธรรมอีกสักครัง แล้วท่านก็จะเข้าใจแจ่มแจ้งว่าการที่เราจะสร้างอำนาจจิตให้เกิดขึ้นในตัวเรานั้น ควรจะอย่างไรบ้าง พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสสอนว่า:—

๑. เราต้องมีศรัทธาคือความเชื่อ
๒. เราต้องมีศีล
๓. เราต้องมีพหุสัจจะคือความรอบรู้หรือรู้มาก
๔. เราต้องมีวิริยารัมภะ คือต้องเป็นคนมีนิสัยขยันพูด ขยันทำ ไม่เกียจคร้าน
๕. เราต้องมีปัญญา คือรู้อะไรต้องรู้อจริง ๆ รู้
อย่างแจ่มชัดเจน ข้อนต่างกับพหุสัจจะ เพราะพหุ-

สัจจะหมายถึงรู้อะไรหลายอย่าง มีความรู้รอบตัว แต่อาจ
จะไม่รู้อะไรจริงๆ ในสิ่งที่ตนรู้อมา

คนที่มีความกล้า มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นนั้น
ท่านเห็นแล้วหรือยังว่า จะต้องสร้างคุณธรรมทั้ง ๕
ประการนี้ให้เกิดมีขึ้นในตน ซึ่งแต่ละข้อมีมากเพียงไร
อำนาจจิตของตนก็จะมีมากเพียงนั้น แต่อย่างไรก็ดีหลัก
ธรรมทั้ง ๕ ข้อนี้เป็นเพียงธรรมะหมวดหนึ่งที่พระพุทธ-
องค์ทรงแสดงให้เห็นเป็นบางแง่ว่า คนที่มีความกล้านั้น
โดยปกติเขามีคุณธรรมอย่างไรบ้าง ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว
การที่จะฝึกฝนให้มีอำนาจจิตจริง ๆ นั้น จะต้องฝึกคุณ
ธรรมอื่น ๆ อีกหลายอย่าง ซึ่งในธรรมะหมวดนี้ พระ
พุทธเจ้าไม่ได้ตรัสถึง แต่ตรัสไว้ในธรรมะหมวดอื่น
เช่นตรัสว่า:—

ทวยเทพและมนุษย์ทั้งหลายปรารถนาซึ่งผลใด ๆ
ผลนั้น ๆ จะได้ด้วยบุญที่สะสมเอาไว้ เช่นการมีผิวพรรณ
งาม มีเสียงไพเราะ ทรวดทรงดี รูปสวย มีความเป็น
ใหญ่ การมีบริวาร ทั้งหมดนี้จะได้ก็ด้วยบุญที่สะสม
เอาไว้

ซึ่งข้อความที่กล่าวมานี้แปลมาจากบาลีพุทธพจน์
ในนิกคัมมสูตร ซึ่งมีว่า:—

ยัม ยัม เทวาทิปตฺถเณติ	สพฺพเมเตน ลพฺกติ
สุวณฺณตา สุสรตา	สุสณฺจันํ สุรูปตา
อาธิปจฺจํ ปรีวารโ	สพฺพเมเตน ลพฺกติ

ขอให้สังเกตคำว่า อาธิปจฺจํ ซึ่งแปลว่า ความ
เป็นใหญ่ ปรีวารโ แปลว่า การมีบริวาร คนที่จะได้เป็น
ใหญ่มีอำนาจเหนือคนอื่น พร้อมกับมีบริวารคือ มีคน
คอยรับใช้ เชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งเป็นจำนวนมากน้อย
เพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับบุญบารมีของคน ๆ นั้น ซึ่งเรื่อง
นี้คนเป็นทวยอมรับกันอยู่แล้ว แต่คนส่วนมากไม่รู้รายละเอียด
ละเอียดว่า ที่ว่า มีบุญบารมี นั้นหมายความว่าอย่างไร และ
การที่ใครจะได้เป็นใหญ่มีบริวารมาก ก็ต้องหมายความว่า
เขาต้องมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น จึงทำให้คนอื่น
เคารพนับถือเชื่อฟัง ยินดีปฏิบัติตามคำสั่ง อย่าไปคิด
แต่ในแง่ว่า เพราะเขาอยู่ในฐานะเป็นนายเป็นหัวหน้า
เป็นผู้บังคับบัญชา จึงสั่งให้คนอื่นทำตามได้ อันนี้เป็น
ความจริงเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะโดยข้อเท็จจริง

ลูกน้องที่ไม่ค่อยยินดีปฏิบัติตามคำสั่งของนาย ไม่เคารพ
 นับถือ ไม่เกรงกลัวนายก็มีอยู่เหมือนกัน ทำให้จึงเป็น
 เช่นนี้ สิ่งเหล่านี้เราต้องศึกษาให้เข้าใจถึงเบื้องหลังของ
 ความเป็นมา

อนึ่งคำว่า ความเป็นใหญ่ การมีบริวาร สิ่งเหล่านี้
 จะได้ก็ด้วยบุญที่สะสมเอาไว้ นั่น ขอได้โปรดพิจารณาให้
 ละเอียดเพราะคำว่าบุญในความหมายของพระพุทธศาสนา
 จริง ๆ นั้น หมายถึง บุญบารมี ๑๐ อย่างคือ ทาน ศีล
 เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิฐาน เมตตา
 อุเบกขา คุณธรรมทั้ง ๑๐ อย่างนี้ เรียกว่า บารมี ๑๐
 และที่กล่าวว่า ด้วยบุญที่สะสมเอาไว้ นั่น ก็หมายความว่า
 จะต้องเคยบำเพ็ญบารมีเหล่านั้นมาแล้วในอดีต ไม่ใช่เพิ่ง
 จะทำในปัจจุบัน และถ้าหากผู้ใดเคยบำเพ็ญบารมี
 เหล่านั้นมาแล้ว ก็ย่อมจะต้องมีอุปนิสัยใจคอพร้อมทั้ง
 บุคลิกลักษณะทางร่างกาย และนาเสียงท่วงท่าทางวาจา
 ปราภฏเป็นที่เคารพยำเกรง เป็นที่รักใคร่นับถือต่อผู้อื่น
 ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าไม่มีทุนมาตั้งแต่เกิด หรือไม่ได้มีมาโดย

มั่นคงแล้ว ก็ยากที่จะมาฝึกฝนให้เกิดในปัจจุบันได้นอกจากนี้ เรื่องโชคชะตาวาสนาหรือดวงของคนเราขึ้นอยู่กับบุญบารมีเหล่านั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอำนาจของดวงดาวอย่างที่เข้าใจกันในทางโหราศาสตร์ เพราะฉะนั้นเมื่อพูดถึงวิธีการสร้างอำนาจจิตในความหมายที่แท้จริงจึงหมายถึงการสร้างจิตให้มีพลังด้วยคุณธรรมต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา

คนที่ไม่เข้าใจถึงความเป็นมาของอำนาจจิตจริง ๆ นั้นมักจะเข้าใจว่า ใคร ๆ ก็สามารถจะฝึกให้สมาธิได้ แต่ความเป็นจริงแล้ว คนที่จะฝึกสมาธิได้จริง ๆ นั้นมีเปอร์เซ็นต์น้อยมาก ทั้งนี้นั้นก็เหมือนกับคนที่เรียนวิชาการชั้นสูงไม่ว่าในแขนงใด คนที่จะก้าวขึ้นไปถึงชั้นสูงได้จริง ๆ นั้นมีเปอร์เซ็นต์น้อย ยิ่งในเรื่องการสร้างอำนาจจิตด้วยแล้ว ยิ่งยากกว่าการศึกษาในทางวิชาการหลายเท่า ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้ยกเอาเรื่องบุญบารมีมาอธิบายให้เข้าใจถึงพื้นฐานก่อนคนที่มีชื่อเสียงปรากฏในประวัติศาสตร์ว่าเป็นคนที่มีอำนาจจิตเข้มแข็งมากเช่น

นโปเลียน รัสเซีย เป็นต้น บุคคลเหล่านี้ถ้าได้ศึกษาเรื่องอุปนิสัยใจคอและบุคลิกลักษณะของเขามาตั้งแต่เล็ก ๆ แล้ว ก็จะมีข้อเท็จจริงว่าคนเหล่านี้มีลักษณะพิเศษบางอย่างไม่เหมือนคนทั่ว ๆ ไป เช่นเป็นคนกล้าหาญมาก เป็นคนทำอะไรทำจริง ลักษณะของน้ำเสียงส่ายตา สิ่งเหล่านี้สื่อให้เห็นแววมายตั้งแต่เล็ก ๆ แล้วว่าเป็นคนที่มีอำนาจจิตเข้มแข็ง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในทำนองนี้โปรดอย่ามองข้าม การฝึกเพื่อให้มีอำนาจจิตจำเป็นต้องใช้เวลาอบรมสะสมกันมาหลายชาติ ฉะนั้นสำหรับคนที่หมั่นไปในทางนี้มาดีแล้วตั้งแต่เล็ก ๆ จึงเป็นการง่ายที่จะฝึกให้ดีขึ้น จนถึงขั้นที่สามารถมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นหรือเหนือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้จริง

แต่อย่างไรก็ดี การฝึกเพื่อให้มีอำนาจจิตนั้นอาจจะเป็นไปได้ในทางที่ไม่ดีก็ได้ ซึ่งในที่สุดก็กลายเป็นพอมดมหมอผีเจ้าคาถาอาคม ซึ่งใช้อำนาจจิตไปในทางชั่วหรือในทางเบียดเบียนคนอื่น แต่สำหรับเรื่องที่ว่าพเจ้าบรรยายไว้ในที่นี้ เป็นเรื่องที่เป็นไปแต่ในทางที่ดีโดย

เฉพาะ ซึ่งจะมีผลยั่งยืนตลอดไป เพราะฉะนั้นจึงได้พูดถึงเรื่องการสร้างบุญบารมี และชี้ให้เห็นว่า ทางนี้เท่านั้น เป็นทางแน่นอนที่จะสร้างอำนาจจิตให้สูงขึ้นโดยลำดับและมีผลแต่ในทางที่ดี ผู้ที่ฝึกสมาธิในวิธีนี้จะนำไปใช้ในทางชั่วไม่ได้ เพราะถ้าขึ้นใช้อำนาจจิตก็เสื่อม

วิธีสร้างอำนาจจิต

ตอนที่ ๔

* คนที่สามารถพูดให้คนอื่นเชื่อและทำตามได้ หรือเมื่อขอร้องหรือต้องการให้คนอื่นทำอะไร เขาเป็นต้องทำตามเสมอขาดไม่ได้ คนประเภทนี้ก็คือคนที่มอำนาจจิตเหนือคนอื่น และนี่ก็คือตัวอย่างธรรมดาที่เราพบเห็น หรือเป็นกันอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน ความสามารถเช่นนั้น ดูเหมือนไม่ต้องฝึกฝนอะไรเป็นพิเศษใคร ๆ ก็มีได้ แต่ถ้าการมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นมีผลเพียงเท่านั้น ก็ไม่จำเป็นอะไรที่จะต้องนำมาชี้แจง เพราะใคร ๆ ก็รู้ว่าจะทำอย่างไรจึงมีความสามารถเช่นนั้น แต่ที่ข้าพเจ้านำเรื่องนี้มากล่าวนั้น ก็เพราะใคร ๆ ก็อยากจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นในทุกกรณีที่ต้องการ เช่น คนขายของเมื่อเสนอขายของอะไรให้กับใคร ลูกค้าเป็นต้องซื้อเสมอ แม้ว่าราคาจะแพงกว่าปกติก็ขาดไม่ได้ ชาย

---

* วิทยุญาณ ฉบับที่ ๑-๒ มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐

หนุ่มหรือหญิงสาวเมื่อรักใคร่ ก็อยากให้คนนั้นรักตน และสนองตามความต้องการของตนทุกครั้ง ถ้าไปกู้เงิน ขอบเงินหรือยืมเงินของใคร ก็ขอให้เขายินยอมทุกครั้ง แม้จะไม่มีหลักทรัพย์ประกันหรือเพียงจะรู้จัก ก็ต้องการให้เขาให้ไม่กล้าขัดอย่างนี้ เป็นต้น คนที่ต้องการจะฝึกฝนให้มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นก็เพื่อหวังผลเช่นนี้ หรือบางคนหวังมากไปกว่านี้อีก เช่นต้องการจะสะกดจิตคนอื่นให้ทำตามคำสั่งได้ทุกอย่าง หรือต้องการใช้อำนาจจิตแสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ต่าง ๆ หรือรักษาโรค กำจัดเหตุร้าย โดยที่สูงสุดต้องการทำลายล้างศัตรู ซึ่งเขาเชื่อว่าสามารถจะทำได้โดยอาศัยอำนาจจิต

ความจริงอำนาจจิตเป็น สิ่งที่มีประโยชน์มากมายจริง ๆ ถ้าหากเราสามารถฝึกฝนให้มีพลังสูงได้มาตรฐาน เพราะเรื่องอภิญญาต่าง ๆ ในพุทธศาสนา เช่นเรื่องอิทธิวิธี ทิพย์โสต เจโตปริยญาณ จุตูปปาตญาณ หรือ ทิพย์จักขุ บุพเพนิวาสานุสติญาณ อาสวกขยญาณ ญาณเหล่านี้เกิดจากอำนาจจิตทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ดี การที่จะฝึกฝนให้มีอำนาจจิตสูงได้จริง ๆ ไม่ใช่ของง่าย เพราะ

จิตเป็นนามธรรม ซึ่งย่อมต้องมีกฎเกณฑ์ในทางนามธรรมมากมาย เหมือนเรื่องของวัตถุ ซึ่งคนที่จะสามารถบังคับวัตถุให้เป็นไปตามความต้องการ หรือสร้างสรรค์วัตถุขึ้นมาตามความต้องการนั้น จะต้องรู้กฎเกณฑ์ธรรมชาติของวัตถุโดยละเอียดแจ่มแจ้งจึงจะทำได้ ในเรื่องจิตก็เช่นเดียวกัน อย่าไปเข้าใจว่า ใคร ๆ ก็ทำได้ หรือจะไปบังคับจิตของคนอื่นเอาดี ๆ โดยทำไม่ถูกหลักเกณฑ์นั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ อย่าลืมนะ จิตก็มีโครงสร้างของมัน เพราะฉะนั้นในการที่จะสร้างอำนาจจิตให้เกิดขึ้น จึงขึ้นอยู่กับ การสร้างคุณสมบัติต่าง ๆ ของจิตให้ยู่งเหนือจิตของคนอื่นจึงจะเป็นผลสำเร็จ

อันที่จริงการที่จะสร้างคุณสมบัติทางจิตใจ เพื่อให้มีพลังหรืออำนาจเหนือคนอื่นนั้น ข้าพเจ้าเคยอธิบายมาบ้างแล้วในหนังสือวิญญานฉบับก่อน ๆ เป็นแต่ยังไม่ได้อธิบายโดยละเอียด ฉะนั้นสำหรับในฉบับนี้จะได้หยิบเอาหัวข้อบางประการที่เคยกล่าวถึงมาแล้วมาอธิบายอีก เพื่อให้เข้าใจโดยละเอียดถี่ถ้วนยิ่งขึ้น และก่อนอื่น

โปรดระลึกไว้เสมอว่า หลักใหญ่ในการสร้างอำนาจจิต หรือพลังจิตให้กับตนนั้น มีอยู่ในเรื่องเวสารัชชกรรม ๕ บารมี ๑๐ ซึ่งหัวข้อเหล่านี้ได้เคยกล่าวถึงมาแล้ว นอกจากนี้ก็ยังมีกรรมหมวดอื่น ๆ อีก เช่นเรื่อง พละ ๕ คือ สัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา และ อธิชบาท ๔ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา การที่ข้าพเจ้านำกรรมเหล่านี้มาอ้าง ก็เพื่อต้องการจะให้ผู้อ่านจำหัวข้อได้ง่าย และมีหลักในการคิดที่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้การฝึกฝนได้ผลแน่นอน และต้องการจะให้ผู้อ่านได้สำนึกว่า วิธีการสร้างอำนาจจิตนั้น ไม่จำเป็นต้องไปศึกษากับใครที่ไหน หรือศึกษาจากตำราเล่มไหนอีกแล้ว เพราะพระพุทธรเจ้าได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า เป็นผู้ที่มีอำนาจจิตเหนือใคร ๆ ทั้งหมด ทั้งในหมู่มนุษย์และเทวดาทั้งหลายในสากลจักรวาล เพราะฉะนั้นวิธีการของพระพุทธรองค์จึงต้องประเสริฐกว่าของใคร ๆ ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงได้หาหลักกรรมของพระพุทธรองค์มาแสดง อย่างน้อยก็เพื่อว่าท่านทั้งหลายจะได้แน่ใจว่า

สิ่งที่ข้าพเจ้านำมาอธิบายนั้น เป็นหลักธรรมของพระ
พุทธเจ้าจริง ๆ

เวสาร์ชชกรณธรรม แปลว่า ธรรมที่ทำให้กล้า
หมายความว่าใครก็ตามถ้ามีคุณธรรมทั้ง ๕ ประการนี้
แล้ว ผู้นั้นย่อมจะต้องเป็นคนกล้าหาญ และอย่าลืมนึกว่า
คนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น จะต้องเป็น
คนกล้า ไม่กลัวใคร ไม่กลัวสิ่งใด ขอได้โปรดพิจารณา
ตัวอย่างธรรมชาติสี่กรายหนึ่ง บางทีจะทำให้เข้าใจความ
หมายในเรื่องนี้ดีขึ้น เช่นสุนัขหรือสัตว์อะไรก็ตามที่เคย
เป็นอาหารของเสือมาแล้ว เมื่อพบเสือมันก็จะตกตะลึง
ทันที และบางทีก็ถึงกับข่าออ่อนวิ่งไปไหนไม่ได้เลย
ล้มพับอยู่กับที่ตรงนั้น และที่น่าประหลาดก็คือ สัตว์ที่
เคยเป็นอาหารของเสือนั้น แม้มันจะไม่เคยรู้จักไม่เคยพบ
เสือก่อน เพราะเป็นสัตว์เลี้ยงอยู่แต่ในบ้าน ถึง
กระนั้น ครั้งแรกที่มันพบ มันจะแสดงอาการกลัว
อย่างสุดขีดออกมาทันที ไม่เชื่อก็ลองนำสุนัขที่ทานเลี้ยง
เอาไว้ไปใกล้กรงเสือในสวนสัตว์ ทันทีที่มันได้กลิ่น
หรือเห็นเท่านั้น โดยสัญชาตญาณ สุนัขก็จะเกิดอาการ

กลัวชนมาจับพล้น ทั้ง ๆ ที่เสือก้อยู่น้อย ๆ หรือบางที
 เสือนอนหลับเสียด้วยซ้ำ ถึงกระนั้นสุนัขนั้นก็ยังคงกลัว
 อยู่นั่นเอง ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ถ้าท่านเข้าใจดีว่า สุนัข
 ทั้งหลายแต่เดิมาก็เป็นสัตว์ป่า และเคยตกเป็นเหยื่อของ
 เสือมานับชาติไม่ถ้วน อาการกลัวอย่างสุดขีดที่ฝังลึกลง
 ไปในสันดานแต่ละครั้งในขณะของมันถูกเสือจับกินนั้น มัน
 ไม่ได้สูญสิ้นไปพร้อมกับความตาย แต่มันมีวิบากสืบต่อ
 กันเรื่อยมาทุกชาติโดยทางวิญญาน และนี่แหละคือที่มา
 ของความกลัวที่เป็นสัญชาตญาณซึ่งมีมาแต่กำเนิด

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ ซึ่งแม้จะดูเป็นเรื่องที่
 เหลือเชื่อก็ตาม แต่ก็ขอได้โปรดพิจารณาดูบ้างแล้วจะ
 ทำให้ท่านเข้าใจว่า ทำไมคนบางคนจึงมีอำนาจจิตเหนือ
 คนอื่นได้ง่ายมาก ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ฝึกฝนอะไรเป็นพิเศษ
 เช่นคนบางคนที่มีบุคลิกลักษณะเป็นโจรที่เหี้ยมโหด เห็น
 ได้ชัดมาตั้งแต่เล็ก ๆ หรือคนที่มีบุคลิกลักษณะเป็นนักรบ
 เป็นผู้นำ เป็นนักปราชญ์มาตั้งแต่เยาว์วัย ถ้าเข้าใจบุคลิก
 ลักษณะของเสือว่าทำไมมันจึงทำให้สัตว์อื่น ๆ แม้กระทั่ง
 คนกลัวมันได้ ซึ่งลักษณะที่ว่ามีมาแต่กำเนิด ท่าน

ก็จะเข้าใจว่าทำไมบุคคลที่กล่าวมานี้ จึงทำให้คนอื่นกลัวเกรงและเชื่อฟังได้ง่าย ขอให้นึกถึงหลักที่เคยกล่าวมาแล้วว่า ทุกอย่างในร่างกายเกิดจากวิญญาณ ลักษณะทางร่างกาย ก็คือ การแสดงออกแห่งลักษณะของจิตใจนั่นเอง เพราะฉะนั้นถ้าคนไหนมีคุณลักษณะทางจิตใจเข้มแข็ง ลักษณะทางร่างกายก็จะแสดงออกมาชัด และก็อย่าลืมว่า “สื่อในการติดต่อระหว่างจิตของตนกับของคนอื่นนั้น ไม่ใช่มีเฉพาะคำพูดเท่านั้น กิริยา ท่าทาง น้ำเสียง ท่วงทิวาจา บุคลิกลักษณะ รวมทั้งพลังจิตที่แสดงออกมาในรูปของรังสี ซึ่งตาธรรมดามองไม่เห็นนั้น สิ่งเหล่านี้ก็เป็นสื่อในการติดต่อระหว่างจิตกับจิต เพราะฉะนั้นถ้าคุณลักษณะเหล่านี้ของใครสูงกว่า คนนั้นก็ย่อมจะมีอำนาจจิตเหนือกว่า

การที่จะฝึกฝนให้มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น ข้าพเจ้าเคยกล่าวมาแล้วว่า เราต้องมีพินมาตังแต่กำเนิดบ้างพอสมควร ไม่เช่นนั้นจะฝึกได้ยากมาก และถ้ามีพินมามาก ก็เป็นการง่ายยิ่งขึ้น แต่คนไหนรู้สึกว่ามีพินไม่ค่อยมี แต่ก็ต้องการจะฝึกก็ฝึกได้ เป็นแต่อย่าใจ

ร้อน เพราะมันจะได้ผลอย่างรวดเร็วเป็นไปไม่ได้ ขอ
ให้คิดว่าเราสร้างบารมีไปเรื่อย ๆ ก็แล้วกัน มันจะได้ผล
เมื่อไรก็ช่างมัน ถ้าหัดเป็นคนใจเย็นอย่างนี้ ก็มีหวังว่า
สักวันหนึ่งเป็นต้องสำเร็จ

คนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น ประการแรก
ตามหลักในเรื่องเวสัชชากรณธรรม ก็คือ ต้องเป็น
คนมีศรัทธา คือมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และเชื่อในทาง
ที่ถูก เชื่ออย่างมีเหตุผล ศรัทธาแก่กล้าเพียงไร อำนาจ
จิตก็จะมีมากเพียงนั้น

คนที่ทำอะไร หรือพูดอะไรไม่ค่อยมีความเชื่อมั่น
ในสิ่งที่ทำและสิ่งที่พูด เรียกว่าไม่มีความมั่นใจในตนเอง
คนเช่นนี้มักจะทำอะไรไม่สำเร็จ คนที่ขาดศรัทธาในตน
เอง ความกล้าย่อมมีไม่ได้ เมื่อไม่มีความกล้า อำนาจ
จิตในอันที่จะเอาชนะคนอื่นก็ย่อมมีไม่ได้เช่นกัน เมื่อ
พูดถึงความเชื่อมั่นในตนเองนั้น ในบางกรณีทั้งที่เป็น
ความเชื่อมั่นในทางที่ผิดก็จะได้ผลก็มี เช่นมีเรื่องเล่าว่า
คนสองคนเกิดทะเลาะกัน ถึงขนาดใช้ดาบฟาดฟันกัน
คนหนึ่งอมพระไว้ในปาก แต่เพิกเฉยพระหลุดออกจาก

ปากในขณะที่กำลังปล้วนกัน เขาจึงพยายามที่จะคลำหาพระขันทมาอมใหม่ แต่เนื่องจากในขณะนั้นเป็นเวลาพลบค่ำแล้ว เขาจึงไปคว้าเอาลูกเขียดหรือกบไม่ทราบอมเข้าไป เจ้าสัตว์น้อยตัวนั้นก็เต็นอยู่ในปาก ฝ่ายคนนั้นคิดว่าพระขลังถึงขนาดเต็นได้ ก็กำลังใจอย่างยิ่ง ฟาดฟันกับศัตรูอย่างชนิดเชื่อมั่นว่า ตนเองจะต้องไม่เป็นอะไรเลย ซึ่งในที่สุดเขาก็ชนะจริง ๆ และก็เหนียวจริง ๆ ด้วย เพราะคมดาบของอีกฝ่ายหนึ่งทำอะไรเขาไม่ได้เลย

เรื่องที่เล่ามานี้จะจริงเท็จเป็นประการใดไม่สำคัญ ขอสำคัญอยู่ที่ตัวอย่าง ซึ่งบนข้อเท็จจริงอยู่นั้นคือ คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างลึกซึ้ง ดังเช่นในกรณีของคนที่อมพระขันทมาอมจะต้องมีความกล้าอย่างแน่อน คนที่มีความกล้าไม่กลัวอันตรายใด ๆ เลย ทั้ง ๆ ที่อยู่กับคมดาบตลอดเวลานั้น ขอให้พิจารณาดู สายตา น่าเสียง ท่าทาง ทุกอย่างจะแสดงให้เห็นถึงความมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น และตามตัวอย่างที่กล่าวมานั้นทั้งที่เป็นศรัทธาในทางที่ผิด แต่เป็นเพราะศรัทธาของเขาแรงกล้ามาก เขาจึงได้ประสบกับความสำเร็จ แต่ก็ขอให้สังเกตว่า

ศรัทธาที่ผิด ๆ นั้นถึงหากจะได้ผลก็เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ต่อมาภายหลังเมื่อรู้ความจริงแล้ว ก็ไม่อาจจะเกิดศรัทธาเหมือนเมื่อก่อนได้

ศรัทธาที่จะทำให้เกิดความกล้าจริง ๆ และยั่งยืน ด้วยนั้น ตามหลักของพุทธศาสนา จะต้องเป็นความเชื่อในทางที่ถูกต้องและมีเหตุผลด้วย ไม่ใช่เชื่ออย่างมงาย ซึ่งเมื่อพูดถึงหลักโดยทั่วไปแล้วก็ได้แก่ ศรัทธา ๔ อย่าง คือ :—

๑. กัมมสัทธา เชื่อกรรม คือเชื่อว่าคนเราจะได้ดีมีสุข หรือมีทุกข์อย่างไร เป็นด้วยกรรมของตน ไม่ใช่เป็นเพราะโชคกลาง อำนาจของดวงดาว หรือเหตุบังเอิญ

๒. วิบากสัทธา เชื่อวิบาก คือเชื่อว่า คนเราเมื่อทำกรรมแล้ว จะต้องมิ่วิบากเกิดขึ้นในสันดานเสมอทุกครั้ง และวิบากนั้นแหละคือตัวการอันยิ่งใหญ่ที่จะสร้างสรรคบันดาลให้คนเราเป็นไปต่าง ๆ ตามกฎของกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว อย่างแน่นอน เพราะโชคชะตาว่าสนาต่าง ๆ ก็ดี บุคลิกลักษณะต่าง ๆ ที่มีมาตั้งแต่กำเนิดก็ดี สิ่งเหล่านี้เกิดจากวิบากของตน เราจะเกิด

หรือไม่เกิด จะเกิดในที่ไหนอย่างไร จะได้พ่อแม่ญาติพี่น้อง มิตรสหายเพื่อนฝูงดีหรือไม่ดีอย่างไร ทั้งหมดขึ้นอยู่กับวิบากของตนทั้งสิ้น คนที่เชื่อในเรื่องวิบากจริง ๆ นั้น เขาจะไม่พูดว่า *คนเราเลือกเกิดไม่ได้* เพราะความจริงคนเราเลือกที่เกิดไม่ได้ก็จริง แต่การที่ใครจะเกิดเป็นอะไรที่ไหนนั้นไม่ใช่เรื่องบังเอิญ เรื่องบังเอิญไม่มี เพราะเรื่องนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้วว่า “กัมมโยนิ เรามีกกรรมเป็นผู้ให้กำเนิด กัมมพันธฺ์ เรามีกกรรมเป็นพวกพ้อง” เพราะฉะนั้นใครจะเกิดเป็นอะไรอยู่ที่ไหน มันเป็นเรื่องของกรรมของแต่ละบุคคล

๓. กัมมัสสกตาสัทธา เชื่อว่ากรรมเป็นของตน คือเชื่อว่ากรรมอันใดที่คนทำไว้แล้ว ซึ่งจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม ทุกอย่างย่อมเป็นของตน ทรัพย์สมบัติภายนอกแม้กระทั่งชีวิตร่างกาย สิ่งเหล่านั้นหากจะเป็นของตนก็เพียงชั่วคราวเท่านั้น เมื่อตายไปแล้วก็กลายเป็นของคนอื่น ส่วนกรรมทุกอย่างที่เราทำไว้ นั้นแม้เราจะตายไปแล้วก็ยังเป็นของเราอยู่ เพราะกรรมทุกอย่างเมื่อทำลงไปแล้วย่อมก่อให้เกิดวิบากขึ้นใน สันดาน

ทุกคร้ง และวิบากก็คือคุณสมบัติของวิญญาณ คนเรา
 เมื่อตายก็ตายแต่เพียงร่างกาย ส่วนวิญญาณไม่ได้ตาย
 เพราะวิญญาณยังจะต้องสืบต่อไปอีก ฉะนั้นวิบากจึง
 เป็นสิ่งที่ไม่ตาย วิบากจึงยังจะต้องให้ผลต่อไปถึงชาติ
 หน้าและต่อไปทุก ๆ ชาติ ตราบใดที่วิบากนั้นยังอยู่ มัน
 จะต้องให้ผลอย่างแน่นอนไม่วันใดก็วันหนึ่ง เหมือน
 เมล็ดผลไม้ที่ไม่เน่าไม่เสีย วันหนึ่งมันก็จะต้องงอก ใน
 เมื่อได้สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ฉะนั้นจงคิดว่า ทรัพย์ภายนอก
 นอกมันอยู่กับเรานานเท่าไร ? วิบากอยู่กับเรานานเท่าไร ?
 และสิ่งที่จะบันดาลให้เรามีความสุขหรือทุกข์จริง ๆ นั้น คือ
 ทรัพย์ภายนอก หรือวิบากกรรมของตน ? และอะไรที่จะ
 ติดตามเราไปทุกหนทุกแห่ง แม้ตายไปแล้วก็ติดตามไปอีก ?
 เพราะเหตุนี้แหละ พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า เรามีกรรม
 เป็นของตน

๔. ตถาคตโพธิสัตว์ เชื่อในความตรัสรู้ของ
 พระตถาคต อันนี้เป็นข้อสรุป กล่าวคือ สิ่งใดที่พระ
 พุทธเจ้าได้ตรัสรู้และทรงสั่งสอนไว้ เราเชื่อหมดทุกอย่าง
 อย่างนี้เรียกว่า เราเชื่อในความตรัสรู้ของพระตถาคต

นอกจากความเชื่อทั้ง ๔ อย่างดังกล่าวมาแล้ว
 ยังมีความเชื่ออื่น ๆ ที่จะทำให้คนเรามีความกล้า เช่น
 เชื่อในพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ เชื่อในคุณค่าของ
 ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างนี้เป็นต้น ความเชื่อต่าง ๆ
 เหล่านี้หากผู้ใดมี และมีมากด้วย ก็จะปรากฏเห็นได้ชัด
 ว่าเป็นคนกล้า และกล้าในทางที่ถูกที่ควรด้วย เช่น
 ไม่กลัวจน ไม่กลัวลำบาก ไม่กลัวอันตราย ไม่กลัวตาย
 จะเข้าไปในสังคมใดหรือที่ประชุมใด ก็ไม่ประหม่า ไม่
 สะทกสะท้าน จะเผชิญหน้ากับศัตรูก็ไม่กลัว จะอยู่ใน
 ป่า อยู่ในเขา อยู่ในที่เปลี่ยว ก็ไม่กลัว แต่ทั้งนี้หมาย
 ความว่าต้องไม่ใช่มีแต่ศรัทธาอย่างเดียว จะต้องมีความ
 ธรรมอื่น ๆ กล่าวคือ ศีล พหุสัจจะ วิริยารัมภะ และ
 ปัญญา ด้วย

จากข้อความที่ยกมาให้ดูเป็นตัวอย่างนี้ จะเห็น
 ว่าผู้ที่ฝึกฝนตนเอง ให้มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นนั้น
 ประการสำคัญก็คือต้องฝึกฝนให้มีความกล้า และคุณ
 ธรรมอันแรกที่จะทำให้กล้าก็คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง
 ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเองนั้น ไม่ใช่มีความหมายแต่เพียง

ว่า เชื่อว่าตนเองทำได้อะไรทำนองนี้ การที่คนเราจะมีความเชื่อมั่นในตนเองได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องมีความเชื่อที่มเหตุผล เป็นความเชื่อที่ประกอบไปด้วยปัญญา เป็นความเชื่อที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และเป็นไปในทางที่ถูกต้อง ขอบให้นึกถึงพระหรือผู้ทรงศีลที่ไม่กลัวอะไรเลย และมีอำนาจจิตสูงมาก แล้วเราจะสังเกตเห็นได้ชัดอยู่อย่างหนึ่งคือ สรีรธาตุของท่านแน่นและมั่นคงมาก ผู้ที่สำเร็จธรรมชั้นสูงก็คือผู้ที่มีอำนาจจิตสูง ตัวอย่างเช่น พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ท่านเหล่านั้นสามารถอยู่ในป่าที่มีสัตว์ร้าย และเอาชนะจิตของสัตว์ได้ ทั้งนี้เพราะอะไร ก็ขอให้สังเกตดูตามหลักเวสาลีชาครณธรรมตามที่กล่าวมา ก็จะเข้าใจถึงเหตุแห่งความกล้าได้อย่างชัดเจน

อนึ่ง เพื่อให้เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้นถึงคำว่า คนที่มความกล้าก็คือคนที่มอำนาจจิตเหนือคนอื่น ซึ่งจะทำให้คนอื่นตกอยู่ภายใต้การบงการ หรือคำสั่งของตนนั้น ก็ขอให้นึกถึงคำว่า “มจิตกล้าแข็ง” เราเข้าใจกันดีว่า คนที่มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น จะต้องเป็น

คนที่มีจิตกล้าแข็ง ซึ่งหมายถึงคนที่ไม่ยอมแพ้ต่อเหตุการณ์หรืออุปสรรคหรือความเจ็บปวด หรือการขัดแย้งใดๆ จากคนอื่น พระอรุณศักดิ์กำลังเผชิญหน้ากับเสือใหญ่ในป่า คือต่างฝ่ายก็ต่างเพ่งมองซึ่งกันและกัน แต่แล้วในที่สุดเสือเป็นฝ่ายหลีกหนีไป ไม่กล้าแม้แต่จะเข้ามาใกล้ๆ ซึ่งตัวอย่างเช่นนี้มีจริง ๆ ถ้าพระอรุณศักดิ์องค์นั้นจิตไม่กล้าแข็งจริง ๆ เป็นต้นว่าเกิดความกลัว หรือเกิดความไม่มั่นใจในตัวเอง ไม่เชื่อในอำนาจแห่งคุณธรรมในตัวของท่านแม้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เสือเป็นต้องกระโดดเข้ามาตะครุบท่านแน่ และนี่คือตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า คนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น คุณธรรมที่เด่นชัดอันหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีอย่างมากที่สุดคือ ความกล้า *ทำไมจึงจะมีความกล้าได้? ถ้าไม่มีความเชื่อมั่นในอะไรอันเป็นที่ยึดเหนี่ยวให้เกิดความกล้า ความกล้าจะมีได้หรือ?*

คนที่กล้าเดินลุยไฟที่กำลังลุกโชน ซึ่งในที่สุดก็เดินผ่านไปได้โดยทำไม่พอง คนที่กล้าตัดลิ้นตัวเองในเวลาเข้าทรงจนลิ้นขาดเลือดไหลโซก แต่แล้วก็กลับ

สมานแผลได้โดยไม่ต้องใช้ยาอะไรเลย ตัวอย่างในทำนอง
 นี้นวนแต่แสดงให้เห็นถึงความกล้า ซึ่งเกิดจากความเชื่อ
 มั่นในสิ่งที่เขาเคารพนับถือ และความเชื่อที่วางเป็นไป
 อย่างลึกซึ้งแน่นแฟ้น ปราศจากความสงสัย ความ
 ระแวง หรือความกลัวใด ๆ ทั้งสิ้น

เพราะฉะนั้นคนที่จะได้ชื่อว่ามีอำนาจจิตกล้าแข็ง
 จริง ๆ นั้น ทุกคนจะต้องมีหลักอันเป็นที่ยึดในทางจิตใจ
 ซึ่งแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ที่สุดแล้วแต่ว่าเขา
 จะได้รับการอบรมมาในลักษณะไหน นับถือลัทธิใด
 ความแตกต่างในเรื่องหลักที่ยึดถือ นั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ
 ความสำคัญอยู่ที่ว่า หลักอันใดสามารถจะทำให้ตัวเองมี
 ศรัทธาได้อย่างลึกซึ้งและทำให้เกิดความกล้าได้ ก็เป็น
 อันใช้ได้ทั้งนั้น แต่ก็ต้องสังเกตไว้อย่างหนึ่งว่า ถ้าหลัก
 อันเป็นที่ตั้งของศรัทธา ไม่ใช่เป็นหลักความจริงที่สามารถ
 ทดสอบได้ และเป็นสิ่งที่ไม่มีความค่าเท่าไร นาน ๆ ไป
 ศรัทธาก็จะเสื่อม แต่ถ้าหลักที่ตนเองยึดถือไว้นั้นเป็น
 หลักความจริงที่พิสูจน์ได้และมีคุณค่าสูงมากด้วย ศรัทธา
 ก็จะยังแน่นแฟ้นมากซึ่ และนั่นย่อหมายถึงอำนาจจิต

ก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นโดยลำดับ เพราะเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้อธิบายให้เห็นว่า ความเชื่อที่ถูกต้องและมีคุณค่าสูงด้วยนั้นมีอะไรบ้าง

คนที่^๕จะฝึกฝนให้มีอำนาจจิต หลักสำคัญเบื้องต้นคือการปลูกฝังศรัทธาที่ถูกต้องและมีคุณค่า ซึ่งวิธีการเริ่มต้นของแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน เพราะการที่จะปลูกฝังศรัทธาให้แต่ละคนนั้น จะต้องเลือกให้ถูกกับอุปนิสัยใจคอและสิ่งแวดล้อมที่เขามีอยู่ ขอให้สังเกตว่า คนที่มีอำนาจจิตกล้าแข็งนั้น มีทุกชาติ ทุกศาสนา ทุกเผ่า แม้กระทั่งในหมู่คนป่าสมัยโบราณ ก็มีคนที่^๕มีอำนาจจิตกล้าแข็ง

แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าอยากจะให้ข้อสังเกตไว้อีกสักอย่างหนึ่งว่า คนที่^๕จะมีความกล้าหาญชาญชัย มีอำนาจจิตเข้มแข็งนั้น ไม่ใช่สักแต่มีความเชื่อมั่นในอะไรสักอย่างก็ใช้ได้ ความจริงไม่ใช่เช่นนั้น คนที่^๕จะมีความกล้าจะต้องมีการฝึกหัดด้วย การฝึกหัดเพลงอาวุธในสมัยโบราณซึ่งต้องใช้ดาบ หอก อะไรทำนองนี้ คนที่ไม่กล้าจริง ๆ ฝึกไม่ได้ การรบกันในสมัยโบราณก็

เช่นกัน คนที่สามารถเข้าสนามรบได้ และรบบ่อย ๆ ได้ชัยชนะบ่อย ๆ นี่คือวิธีฝึกความกล้าที่ได้ผลแน่นอน คนที่ฝึกความกล้าด้วยการไปนอนในโรงฝึกในป่าช้า หรือไปทำพิธีในป่าช้า อะไรทำนองนี้ ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะฝึกให้เกิดความกล้า ถ้าเข้าใจหลักต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ ก็คงจะเข้าใจแจ่มแจ้งแล้วว่า ทำไมคนที่จะมีอำนาจจิตกล้าแข็งนั้น จึงจำเป็นจะต้องมีศรัทธาอย่างลึกซึ้ง

วิธีสร้างอำนาจจิต

ตอนที่ ๕

* เรื่องอำนาจจิต ข้าพเจ้าได้เขียนมา ๔ ตอนแล้ว โดยเริ่มเขียนตอนที่ ๑ ลงในฉบับที่ ๗—๘ เดือนกรกฎาคม—สิงหาคม ๒๕๑๙ และเล่มนี้เป็นตอนที่ ๕ และแต่ละตอนก็ได้เขียนให้จบเป็นเรื่อง ๆ เพื่อผู้อ่านจะได้อ่านเข้าใจโดยตลอดแม้ว่าจะไม่ได้อ่านตอนที่แล้ว ก็สามารถเข้าใจเรื่องที่กำลังอ่านนี้ได้ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าต้องการจะเข้าใจเรื่องนี้โดยละเอียดถี่ถ้วนกว้างขวาง ก็ต้องพยายามอ่านตอนที่แล้ว ๆ มาด้วย และควรจะอ่านแต่ละตอนหลายเที่ยว จึงจะสามารถเข้าใจเรื่องนี้ได้โดยละเอียด

สำหรับในตอนนี้ ข้าพเจ้าอยากจะให้ข้อสังเกตไว้สักอย่างหนึ่งก่อน กล่าวคือพระพุทธเจ้าได้ชื่อว่ามีอำนาจจิตเหนือใครทั้งหมด ทงเทวดาและมนุษย์รวมทง

---

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๕-๖ พฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๒๐

สัตว์เดรัจฉานด้วย เช่นเมื่อคราวที่พระเทวทัตต์คบคิดกับพระเจ้าอชาตศัตรู สั่งให้ควานช้างพลอยช้างซึ่งกำลังตกมันวิ่งเข้าไปใส่พระพุทธรเจ้า แต่แล้วในเมื่อช้างเข้ามาในระยะใกล้ ช้างตัวนั้นกลับหมอบลง แสดงความเคารพและเดินกลับไปในลักษณะที่เชื่องช้า หมดความดุร้ายนั้นคือตัวอย่างอันหนึ่งที่แสดงว่า พระพุทธรเจ้ามีอำนาจจิตเหนือแม้กระทั่งสัตว์เดรัจฉาน และผู้ที่เคยทราบเรื่องทีกล่าวไว้ในบทสวดมนต์ ที่เรียกว่า พุทธชัยมงคลคาถา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ถวายพรพระ ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า พาหุ นั้น ทุกคนก็จะทราบได้เป็นอย่างดีว่า พระพุทธรเจ้ามีอำนาจจิตสูงสุดเพียงใด ในบทสวดมนต์นี้ได้พรรณนาไว้อย่างไพเราะมาก เริ่มต้นด้วยคาถาที่กล่าวถึงพระองค์ได้ชัยชนะพญามาร พร้อมทั้งไพร่พลด้วยอะไร ทรงชนะอาพวดยักษ์ด้วยอะไร ทรงชนะช้างนาฬาคีรีด้วยอะไร ซึ่งทั้งหมดมีอยู่ ๘ บท จากการศึกษาเรื่องนี้โดยละเอียด แล้วเราก็จะพบว่า คนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น หรือเหตุการณ์ใด ๆ ก็ตามนั้น หลักสำคัญอันหนึ่งที่เห็นได้ชัดก็คือ ต้องเป็นคนมีสมาธิ

สูงมาก ขอให้ถึงเรื่องอภิญาต่าง ๆ ซึ่งแต่ละอย่าง จะเกิดขึ้นมาได้ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยสมาธิขั้นสูงทั้งสิ้น

อนึ่ง เมื่อพูดถึงคนที่มอำนาจจิตสูงนั้น ก็อย่าลืมว่า พวกพ่อมดแม่มดหมอผีพวกที่ใช้เวทมนต์คาถาไปในทางที่ชั่ว ก็ล้วนแต่ต้องเป็นคนมีอำนาจจิตสูง จึงจะมีความสามารถทำอย่างนั้นอย่างนี้ได้ และจากตัวอย่างบุคคลประเภทนี้ ก็แสดงให้เห็นว่า การฝึกสมาธิเพื่อให้มีอำนาจจิตสูงนั้น มีวิธีการหลายอย่าง ซึ่งทั้งนี้แล้วแต่ว่าผู้ฝึกจะนำไปใช้ในทางไหน หรือต้องการอย่างไร แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าใครจะฝึกด้วยวิธีไหน ผลที่สุดก็ต้องให้ได้ผลอย่างเดียวกัน คือต้องสามารถรวมพลังจิตให้มีความแน่นแน่ว และมีความกล้าแข็ง ซึ่งมีมากเท่าใด กยิ่งดีขึ้นเท่านั้น

วิธีสังเกต ที่จะให้รู้ว่า เราจะมพลังจิตกล้าแข็งมากน้อยเพียงไรนั้นมีวิธีง่าย ๆ อยู่อย่างหนึ่ง คือ โดยธรรมดา ผู้ที่มีอำนาจจิตกล้าแข็ง เวลาหลับตาเข้าสมาธิจะมองเห็นแสงต่าง ๆ ภายในจิตใจของตน ยั่งอยู่ในที่มืด

แสงสว่างก็จะยังเห็นได้ชัด ถ้าแสงนั้นสว่างมาก เห็นได้ชัดมาก ก็แสดงว่า มีอำนาจจิตกล้าแข็งมาก และในเวลาเดียวกันภายในจิตใจของตน จะรู้สึกว่ามีกำลังมาก คือ จะรู้สึกว่าน้ำหนักหรือรู้สึกหนักแน่นมาก และแสงที่เห็นนั้น ก็สามารถบังคับได้ จะให้พุ่งไปในทางไหนหรือจะให้รวมตัวกันอย่างไร ก็ทำได้ทั้งสิ้น

นอกจากจะสังเกตจากแสงต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว มีข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งคือ คนที่มีอำนาจจิตสูงนั้น จะสามารถสร้างมโนภาพได้ทุกชนิด และเห็นภาพได้ชัดมากด้วย คนที่หลับตาเข้าสมาธิ แต่แล้วไม่เห็นแสงสว่างไม่เห็นมโนภาพใด ๆ เลย หรือเห็นแต่ก็เห็นอย่างเลือนลาง บุคคลประเภทนี้ แสดงว่าอำนาจจิตมีน้อยมาก และนั่นย่อมนัยหมายถึงว่า สมาธิก็มีน้อยด้วย ผลจึงได้เป็นเช่นนั้น

การฝึกจิตเพื่อให้มีอำนาจจิตสูง หลักใหญ่ที่สุดขึ้นอยู่กับสมาธิทั้งสิ้น แต่ถึงกระนั้นก็อย่าเข้าใจว่า คนที่มีสมาธิดี จะต้องเป็นคนที่สามารถเอาชนะคนอื่นได้เสมอไป ขอให้สังเกตดูว่า พระพุทธเจ้ายังต้องทรงใช้

วิธีต่าง ๆ กันในการเอาชนะคนอื่น และพระองค์จะทรงสอนให้ใครเชื่อตาม ให้รู้แจ้งธรรมะ ก็ยังต้องตรวจดูอุปนิสัยเสียก่อน และทั้งที่พระองค์ทรงมีความสามารถอย่างสูงในการสอน แต่ก็ปรากฏว่า บางคนพระองค์ทรงสอนให้เขาเชื่อและปฏิบัติตามไม่ได้ก็มี เพราะฉะนั้นวิธีที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นนั้น จึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติหลายอย่าง คือจะมีแต่เพียงสมาธิสูงอย่างเดียวไม่ได้ ขอให้สังเกตว่า คนที่จะมีความกล้าหาญจริง ๆ ซึ่งความกล้าหาญเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างหนึ่งของคนที่ มีอำนาจจิตสูงนั้นยังต้องประกอบไปด้วยคุณธรรมหลายอย่าง คือ ต้องมีศรัทธา ศีล พาหุสัจจะ วิริยารัมภะ และปัญญา พระพุทธเจ้าทรงเอาชนะมารและใครต่อใครได้มากมาย ก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสมาธิเพียงอย่างเดียว แต่หากขึ้นอยู่กับการที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญบารมีทั้ง ๑๐ คือ ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา และอุเบกขา ซึ่งแต่ละข้อพระองค์ได้ทรงบำเพ็ญมาอย่างสมบูรณ์ที่สุด

อนึ่ง ขอให้สังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า คนที่สามารถสะกดจิตคนอื่นได้เก่งนั้นก็ไม่ใช่ว่า จะสะกดได้หมดทุกคน และในการสะกดนั้น ก็ยังต้องใช้วิธีอื่นอีกหลายอย่างประกอบด้วย เช่น การใช้คำพูด น้ำเสียง ท่วงท่าจาการแสดงท่าทาง สิ่งเหล่านี้ต้องทำให้ถูก แสดงให้เหมาะสมจริง ๆ มิฉะนั้นจะไม่ได้ผลเลย และที่สำคัญก็คือ บุคลิกลักษณะของผู้สะกด อันนี้สำคัญมาก เช่น อย่างบางคนมีดวงตา ลักษณะใบหน้า ส่อให้เห็นถึงการมีอำนาจจิตได้ง่าย ซึ่งบุคลิกลักษณะที่วามนี้ ย่อมหมายถึง เป็นเครื่องแสดงออกถึงคุณลักษณะของจิตใจที่ได้ฝึกหัดมามากหรือได้เคยปฏิบัติมามากในทางสร้างอำนาจจิตมาแต่ชาติก่อน ๆ นอกจากนี้ เราจะพบอีกว่า ในการสะกดจิตเพื่อที่จะให้ได้ผลดีขึ้นหรือเร็วขึ้น ในปัจจุบันมักจะนิยมใช้วัตถุอื่นประกอบด้วย เช่น ให้มองดูสิ่งของอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้ที่ถูกสะกด เกิดอาการเคลิบเคลิ้ม เกิดความแน่นแน่ว จิตผูกพัน อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นักสะกดจิต ถ้าเลือกใช้สิ่งที่กล่าวมานี้ไม่ถูกกาลเทศะ

ไม่ถูกกับจริตของคนที่ถูกสะกด ก็จะไม่สามารถสะกด
เขาได้เลย

การสะกดจิตโดยปกติมีหลักอยู่ ๒ ประการ คือ—

๑. เป็นการแนะนำหรือจูงใจให้ผู้สะกดใช้อำนาจ
จิตของตนสะกดตนเอง ซึ่งวิธีนี้คนที่ทำการสะกดไม่
จำเป็นต้องมีอำนาจจิตสูงมากก็ทำได้ แต่ต้องมีศิลปะใน
การจูงใจ คือต้องได้รับการฝึกหัดมาจากผู้ที่ชำนาญในทาง
นี้จริง ๆ และต้องเคยหัดสะกดจิตคนอื่นมามากพอสมควร
จึงจะรู้ว่า จะต้องทำอย่างไร จึงจะสะกดจิตคนอื่นได้

ที่ว่าใช้อำนาจจิตของตนสะกดจิตตนเองนั้น หมาย
ความว่าผู้ถูกสะกดได้ใช้อำนาจจิตได้สำนึกของตนสะกด
ตนเอง ฉะนั้นผู้ที่ทำการสะกดจะต้องพยายามใช้ศิลปะ
ในการจูง เพื่อให้ผู้ถูกสะกดเกิดอาการเคลิบเคลิ้มอยู่ใน
ภาวะกึ่งสำนึก คือไม่ใช่ให้หลับไปเลย เพราะถ้าหลับ
ก็จะสั่งอะไรไม่ได้ ผู้ถูกสะกดจะไม่ได้ยินไม่รู้ แต่ถ้า
ผู้ถูกสะกดยังตื่นอยู่ ไม่เคลิบเคลิ้ม ผู้ถูกสะกดก็ยังใช้จิต
สำนึกธรรมชาติของตนควบคุมตัวเองอยู่ ผู้ทำการสะกด
จะสั่งให้ผู้ถูกสะกดทำอย่างนั้นอย่างนี้หรือให้มีอาการอย่าง

นั้นอย่างนี้ย่อมทำไม่ได้ เช่น จะสั่งให้ตัวแข็งหรือมือเกร็งหรืออะไรก็ตาม ก็จะไม่มีความผลอะไรเลย เพราะถึงแม้ผู้ถูกสะกดจะปฏิบัติตาม ก็เป็นการใช้จิตสำนักกรรมดาจึงไม่มีความผลในการสะกด เพราะฉะนั้นหลักสำคัญจึงอยู่ที่จะต้องให้ผู้ถูกสะกดค่อย ๆ หมดความสำนักตามปกติแล้วเข้าสู่ภาวะเคลิบเคลิ้ม ตอนนั้นจิตใต้สำนึกของเขาจึงจะเริ่มทำงานแทนจิตสำนักได้ และโดยกรรมดาจิตใต้สำนึกหรืออวัจนจิตนั้นเป็นจิตที่มีพลังสูงมาก บังคับร่างกายได้อย่างเฉียบขาดและเข้มแข็งมาก อะไรก็ตามที่จิตใต้สำนึกรับคำสั่งแล้ว ก็จะต้องปฏิบัติตามทันทีและตรงเวลา ถ้าหากไม่มีคำสั่งอย่างอื่นไปแทรก และโดยกรรมดาเมื่อจิตสำนักค่อย ๆ หมดไปแล้ว จิตใต้สำนึกก็จะทำหน้าที่แทนจิตสำนัก โดยอาศัยหลักเกณฑ์อันนี้แหละ การสะกดจิต โดยวิธีการแนะนำจากผู้ทำการสะกดจึงมีผลต่าง ๆ ดังที่ทราบกัน และส่วนมากที่มีการสะกดจิตกันนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์อันนี้ทั้งสิ้น

๒. การสะกดจิตอีกวิธีหนึ่ง คือ การใช้อำนาจจิตจากผู้ทำการสะกดโดยตรงวิธีนี้จะทำได้ผลจริง ๆ ก็ต่อเมื่อ

ผู้ทำการสะกดจิตจะต้องมีสมาธิสูงมาก โดยเฉพาะก็คือ เมื่อหลับตาเข้าสมาธิแล้ว จะต้องเห็นแสงต่าง ๆ ภายในจิตของตน และจะต้องเห็นอย่างชัดเจนมากและสว่างมากด้วย พร้อมทั้งเคยฝึกหัดรวมพลังแสงให้มีความเข้ม และพุ่งไปทางไหนก็ได้ตามความตั้งใจ ต้องมีความสามารถสูงถึงขนาดนั้นจึงจะทำการสะกดได้ แต่ถึงกระนั้น ก็ยังต้องมีคุณสมบัติอย่างอื่นอีกหลายอย่าง จึงจะทำการสะกดจิตคนอื่นได้ ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ เหล่านี้จะเอาไว้เขียนในตอนต่อไป

การสะกดจิต

ตอนที่ ๖

* เมื่อตอนที่ ๕ ข้าพเจ้าได้ชี้แจงให้ทราบว่า การสะกดจิตโดยปกติมีหลักอยู่ ๒ ประการ คือ:—

๑. เป็นการแนะนำหรือจูงใจให้ผู้ถูกสะกดใช้อำนาจจิตของตนสะกดตนเอง

๒. การสะกดจิต โดยการใช้อำนาจจิตของผู้ทำการสะกดโดยตรง

หลักทั้ง ๒ ประการนี้ ข้าพเจ้าได้อธิบายมาบ้างแล้วแต่ยังไม่ละเอียด ฉะนั้นในฉบับนี้จะขออธิบายเพิ่มเติมอีก และสำหรับหลักการของการสะกดจิตประการที่หนึ่งนั้น ข้าพเจ้าขอทำความเข้าใจอีกครั้งหนึ่งว่า:—

โดยธรรมชาติได้สำนึก หรืออวัจจจิตนั้นเป็นจิตที่พลังสูงมาก สามารถบังคับร่างกายได้อย่างเฉียบขาดและเข้มแข็งมาก อะไรก็ตามที่จิตได้สำนักรับคำสั่งแล้ว

---

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๗-๘ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๒๐

ตัวอย่างอย่างอื่นยังมีอีก เช่นเมื่อจูงใจให้ผู้ที่ถูกสะกดเคลิบเคลิ้มแล้ว ผู้ทำการสะกดก็จะสั่งให้เอามือทั้งสองจับกันให้แน่น แล้วปลุกให้ตื่น แต่ไม่ได้สั่งให้เอามือออกจากกัน เป็นการนำประหลาดมากที่ว่า ทั้งที่คนนั้นตื่นแล้วรู้สึกตัวดีแล้ว แต่ก็ไม้อาจจะเอามือออกจากกันได้ คนอื่นจะไปช่วยดึงเอาออกจากกันก็ทำไม่ได้ ทั้งที่ออกแรงอย่างเต็มที่ วิธีที่จะให้เอามือออกจากกันก็คือ ต้องทำการสะกดใหม่ ให้คนนั้นอยู่ในภาวะเคลิบเคลิ้ม แล้วก็สั่งให้เอามือออกจากกัน และต้องสั่งให้ทกอย่างเป็นปกติด้วย แล้วปลุกให้ตื่น คราวนั้นคนนั้นจึงจะเอามือออกจากกันได้ และมือทั้งสองก็มีอาการปกติเหมือนเดิมไม่มีการเกร็ง เหมือนเมื่อตอนอยู่ในภาวะของการสะกด

ตัวอย่างอีกอันหนึ่ง เมื่อสะกดให้หมดความรู้สึกแล้ว ก็สั่งว่าในห้องประชุมที่เขานั่งอยู่นี้ ไม่มีใครอยู่เลย เขากลับกันไปหมดแล้ว แล้วผู้ทำการสะกดก็สั่งให้ลุกขึ้นไปนั่งที่เก้าอี้ตัวนั้น ปรากฏว่า เขาไปนั่งที่ตัวไหนก็ไปนั่งที่คนอื่น เพราะในขณะนั้นเขาเชื่อสนิทว่า ในห้อง

ประชุมกันไม่มีใครอยู่จริง ๆ ไม่เห็นและก็ไม่รู้สึกตัวด้วย
ว่า ตนเองไปนั่งทับคนอื่น เพราะความจริงในขณะนั้น
ภายในห้องประชุมนั้นมีคนที่เข้ามาชมการแสดง ประ
มาณ ๓๐๐ กว่าคน และทุกคนก็ยังนั่งอยู่ที่เก้าอี้เต็มหมด
ทุกที่นั่ง ยังไม่มีใครลุกไปไหนเลย

ตัวอย่างทั้งสองรายนี้ข้าพเจ้าได้เห็นมาด้วยตนเอง
ที่ห้องประชุมของโรงเรียนเพาะช่าง ที่ติดอยู่กับโรงเรียน
สวนกุหลาบเมื่อเกือบ ๒๐ ปีมาแล้ว ผู้ที่ทำการสะกดใน
ครั้งนั้นคือ ขุนวิจิตรสุขการ ซึ่งเป็นนายแพทย์ปริญา
ท่านผู้เคยเอาเด็กมาฝึกสมาธิ โดยวิธีการสะกดจิต จน
กระทั่งเด็กสามารถเห็นอะไรต่ออะไร ได้เหมือนคนตาดี
ทุกอย่างทั้ง ๆ ที่เอาผ้าผูกตาไว้อย่างสนิท รับรองได้ว่า
เด็กนั้นไม่สามารถมองลอดผ้าออกมาได้อย่างแน่นอน ซึ่ง
เรื่องที่เคยพิสูจน์ต่อหน้านักวิทยาศาสตร์เช่น ศาสตรา-
จารย์นายแพทย์สุด แสงวิเชียร และต่อหน้า หม่อม
คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ มาแล้ว และทั้งได้เขียนเป็นรายงาน
เสนอในวงการแพทย์มาแล้วด้วย

และอีกเรื่องหนึ่งข้าพเจ้าไม่ได้เห็นด้วยตนเอง แต่ท่านขุนวิจิตรสุขการ เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ท่านเคย สะกดจิต โดยวิธีเอาดินสอดำจี้ที่แขนแล้วบอกว่านี่คือ เหล็กเผาไฟกำลังร้อนจัด ผลปรากฏว่า ที่ผิวหนังของ คนถูกสะกดไหม้เหมือนเอาเหล็กที่เผาไฟ ไปจี้ และคนที่ ถูกสะกดนั้นก็แสดงอาการว่าร้อนเหมือนถูกไฟจี้จริง ๆ แต่ ข้าพเจ้าไม่ได้ซักถามว่า อาการไหม้มันนั้นได้หายไปหรือไม่ ในเมื่อสั่งให้คนนั้นตื่นแล้ว

แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าเคยเห็นตัวอย่างของความ ผันรายนหนึ่งซึ่งเขาฝันว่า ถูกงัด เมื่อตื่นขึ้นมาแล้ว รอยเขี้ยวที่ฝ่ามือตรงที่ฝันว่าถูกงัดนั้น ก็ยังปรากฏรอย เขี้ยวอยู่ ทั้งที่เวลาได้ผ่าน มาแล้วหลายชั่วโมง คนนี้ อยู่ที่เทเวศร์ วันรุ่งขึ้นเวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. เขาได้ มาหาข้าพเจ้าที่บ้านเล่าเรื่องนี้ให้ฟังพร้อมทั้งให้ดูที่ฝ่ามือ เพื่อความแน่ใจ ข้าพเจ้ากับคุณศรีเพ็ญได้ไปที่บ้านของ คน ๆ นี้ในวันนั้น ไปเข้าสมาธิตรวจดูที่บ้านก็ปรากฏ ว่าถูกงัดมากัดในขณะที่นอนหลับนั้นก็ยังอยู่ เป็นอันว่าความ ผันเรื่องนี้ ไม่ใช่เรื่องนึกฝันไปเอง แต่เป็นเรื่องจริง งาม

ตัวนั้นมีจริงเป็นบุญอุปปาติกะซึ่งเมื่อก่อนเป็นคน เคยมิ
เวรต่อกัน

จากตัวอย่างที่เล่ามาให้ฟังนี้ โดยเฉพาะเรื่องการ
สะกดจิตที่กระทำโดยท่านขุนวิจิตรสุขการนั้น เป็นตัว
อย่างที่ดีให้เห็นถึงอิทธิพลของจิตได้สำนึกเป็นอย่างดีว่า
มีมากขนาดไหน แต่เรื่องเด็กที่เอาผ้าผูกตาแล้วเห็นอะไร
ต่ออะไรได้ และเรื่องที่ฝนถูกงูกัดนั้นจะต้องอธิบายเพิ่ม
เติมอีกหลายอย่างด้วยจึงจะเข้าใจ แต่ในครั้งนี้จะขอผ่าน
ไปก่อน เพราะเป็นเรื่องค่อนข้างยาว แต่อย่างไรก็ดี
ข้าพเจ้าคิดว่า เรื่องราวของการสะกดจิตดังที่เล่ามานั้น
ก็ดี และยังมีตัวอย่างอื่น ๆ อีกมากมายก็ดี เราจะยอม
รับว่า เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ ไม่ใช่การเล่นกลหรือการ
โกหกหลอกลวงแต่ประการใด ก็ต่อเมื่อเราได้ศึกษาเรื่อง
จิตได้สำนึกจนกระทั่งเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งแล้วว่า—

ตัวการที่สร้างสรรค์ร่างกายและควบคุมบังคับ
ร่างกายของคนเรานั้น ก็คือจิตได้สำนึกหรือภวังคจิต
นี้เอง ไซ้แต่เท่านั้น บรรดาสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายไม่ว่า
จะเป็นพืช สัตว์หรือคน ซึ่งเกิดและเจริญเติบโตมี

ชีวิตอยู่ได้เพราะอาหารนั้น เป็นเพราะจิตหรือวิญญาณ
สร้างสรรค์ ควบคุมการเกิด การเจริญเติบโต การ
เปลี่ยนแปลงทุกอย่างในร่างกาย

ขอได้โปรดพิจารณาดู ของแข็ง ๆ ในร่างกาย
เช่นกระดูกซึ่งเกิดจากอาหาร ตัวการที่ทำให้วัตถุธาตุ
ต่าง ๆ เช่น แคลเซียม มารวมกันเป็นกระดูกนั้นก็คือ
พลังอำนาจของจิตได้สำนึกนั่นเอง เมื่อเข้าใจความจริง
ขั้นมูลฐานเหล่านี้ดีแล้ว ก็จะเข้าใจได้โดยไม่ยากเลยว่า
เหตุใดการสะกดจิตจึงสามารถทำอะไรได้อย่างประหลาด ๆ
เช่นนั้น และจะเข้าใจไปจนกระทั่งเรื่องเหนียว เรื่อง
การรักษาโรคด้วยอำนาจจิต เรื่องคุณ เรื่องไสย เรื่อง
อำนาจเวทย์มนต์คาถา เรื่องการทำเสน่ห์ เรื่องอำนาจ
ของพอมดหมอผี เพราะเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มาจากแหล่ง
เดียวกัน คือ การรู้จักใช้อำนาจของจิตได้สำนึก ซึ่งใคร
จะเก่งแค่ไหนอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับประเด็นที่ว่าใครรู้จัก
นำมาใช้ได้มากน้อยแค่ไหนอย่างไร และเรื่องที่เขียน
มานักเพียงแต่ชี้ให้เห็นหลักเกณฑ์ในทางวิชาการเท่านั้น
ไม่ได้พูดถึงวิธีการฝึก เพราะเป็นเรื่องใหญ่เกินไปที่จะ

เขียนไว้ในที่นี้ และอีกอย่างข้าพเจ้าก็ไม่สันตติในเรื่อง การสะกดจิต เพียงแต่รู้หลักว่าเขาทำกันได้อย่างไร ก็ นำมาเล่าสู่กันฟังเท่านั้น

การสะกดจิตวิธีที่สอง คือการใช้อำนาจจิตจากผู้ ทำการสะกดโดยตรงนั้น ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าท่านได้ฟัง เรื่องราวดังต่อไปนี้ ก็คงจะมองเห็นว่าเรื่องนี้ก็เป็นเรื่อง จริงอีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องมีอยู่ว่า :-

ครึ่งหนึ่งเมื่อประมาณ ๒ ปีมาแล้ว ข้าพเจ้ากับ คุณศรีเพ็ญได้รับเชิญจากคุณอนุวัฒน์ อนุรัตติพันธ์ ให้ ไปรับประทานอาหารที่อันนี้ไนท์คลับที่ถนนสุรวงศ์ ใน เวลากลางวัน ความประสงค์ก็เพื่อต้องการให้ข้าพเจ้ากับ คุณศรีเพ็ญไปรู้จักกับผู้จัดการไนท์คลับแห่งนี้ เพราะผู้ จัดการคือ คุณซึ่งก็อยากจะพบข้าพเจ้ากับคุณศรีเพ็ญ มานานแล้ว เนื่องจากคุณซึ่งสามารถเข้าทรงได้ แต่ไม่ ค่อยจะแน่ใจว่า มีใครมาเข้าทรงจริงหรือเปล่า เพราะ ฉะนั้นหลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จแล้ว เขาก็เชิญ ข้าพเจ้ากับคุณศรีเพ็ญเข้าไปในห้องพระของเขา ซึ่งก็ อยู่ภายในไนท์คลับนั่นเอง ห้องพระของคุณซึ่งใหญ่มาก

บรรจุกุณได้ประมาณ ๒๐ คน มีพระพุทธรูปต่าง ๆ มากมาย ครั้นแล้วข้าพเจ้าก็ให้คุณซ้งเข้าทรงให้ดู หลังจากที่คุณซ้งจตุรูปเทียบนบราชาพระทำพิธีอยู่ไม่ถึง ๑๐ นาที คุณซ้งก็มีอาการสั่น ๆ เหมือนคนเข้าทรงทั่วไป และถามอะไรก็ได้เป็นเรื่องเป็นราวน่าเชื่อถือเหมือนกัน แต่ก็ยังไม่ทราบว่าเป็นใครมาเข้าทรง เพราะในขณะที่คุณซ้งกำลังเข้าทรงอยู่นั้น ข้าพเจ้าได้บอกให้คุณศรีเพ็ญเข้าสมาธิไปดู คุณศรีเพ็ญบอกว่า เห็นมีแต่แสงสว่างเป็นลำพุ่งมาจากท่อนตรงมายังร่างของคุณซ้ง ตัวโอปปาติกะที่ส่งพลังแสงมามองไม่เห็น ฉะนั้นจึงรู้แน่นอนว่า คุณซ้งไม่ได้แกล้งทำ และทำให้รู้ชัดอีกอย่างหนึ่งว่า การเข้าทรงไม่จำเป็นจะต้องมีวิญญาณ หรือโอปปาติกะมากอยพ่วงอยู่ใกล้ ๆ เพราะการเข้าทรงก็คือการสะกดจิตแบบหนึ่งนั่นเอง วิญญาณที่มาเข้าทรงไม่ได้เข้าไปอยู่ในร่างของคนทรง ดังที่คนทั้งหลายเข้าใจกัน ซึ่งเรื่องนี้ข้าพเจ้าเคยเขียนเอาไว้มานานแล้ว ในหนังสือวิญญาณปี ๒๕๐๘ ฉะนั้นเมื่อมาได้เห็นตัวอย่างเช่นนี้จึงรู้ว่า คุณซ้งเข้าทรงจริง ไม่ได้แกล้งทำ และแล้ว

ข้าพเจ้าก็บอกคุณซึ่งว่า วันนั้นยังไม่ทราบว่ามีใครมาเข้าทรง เอาอย่างนี้แหละกัน วันหลังไปเข้าทรงให้ดูที่สำนักของข้าพเจ้า แล้วจะได้ตรวจดูให้ละเอียดว่า ใครแน่ที่ มาเข้าทรง

วันต่อมาคุณซึ่งก็มาที่บ้านข้าพเจ้าและเข้าทรงให้ดู คราวนั้นเห็นชัด ผู้ที่มาเข้าทรงคือหลวงพ่อสุข วัดมะขามเต่า ข้าพเจ้าได้ถามว่า ทำไมวันนั้นหลวงพ่อไม่ปรากฏตัวให้เห็น ท่านตอบว่า ที่นั่นเป็นอโคจร พระไม่ควรเข้าไป ท่านจึงได้ส่งแต่อำนาจจิตมาเท่านั้น อนึ่ง ในวันนั้นนอกจากหลวงพ่อสุขแล้ว หลวงพ่อโอภาสี ก็มาเข้าทรงด้วย

จากตัวอย่างที่เล่ามาให้ฟังนี้ เราจะเห็นได้ชัดว่า การสะกดจิตที่มาจากคนอื่นนั้นเป็นไปอย่างไร และจากข้อเท็จจริงที่ว่า คนส่วนมากเป็นคนทรงไม่ได้ หรือถึงจะเป็นได้ ก็ไม่สมบูรณ์ แสดงให้เห็นว่า คนที่มีอำนาจจิตสูงสามารถสะกดคนอื่นได้นั้น ก็ไม่ใช่จะสะกดได้ทุก คน และคนที่สามารถจะสะกดคนอื่นได้จริง ๆ ก็ต้องเป็นคนที่อำนาจจิตสูงมาก คืออย่างน้อย ๆ เมื่อตนเองเข้า

สมาธิไปแล้ว จะต้องสามารถมองเห็นแสงภายในใจของตน และสามารถบังคับแสงให้สว่างแก่ไหน หรือให้พุ่งไปทางไหน ก็ทำได้ ต้องมีสมาธิถึงขนาดคนจึงจะทำการสะกดจิตคนอื่นได้

โดยธรรมดาคนเราเมื่อหลับตาทำสมาธิ ใจสงบแล้วจะต้องเห็นแสงสว่างในใจไม่มากก็น้อย คือถ้าใจสงบน้อยแสงสว่างก็มีน้อย ถ้าใจสงบมาก แสงสว่างก็มีมาก อันนี้เป็นเรื่องธรรมดาสำหรับคนทุกคน เพราะโดยปกติแสงซึ่งเกิดจากใจนั้นย่อมมีด้วยกันทุกคน เช่นในกรณีของคนที่ถูกตีที่ศีรษะ หรือศีรษะไปโดนอะไรก็มักจะเห็นดาวระยิบระยับ และแสงที่เห็นระยิบระยับเหมือนดาวนั้นก็คือแสงซึ่งเกิดจากใจนั่นเอง และเนื่องจากใจมีความสัมพันธ์กับสมองอย่างใกล้ชิดมาก ฉะนั้นเมื่อสมองหรือประสาท ได้รับความกระทบกระเทือน แสงที่เกิดขึ้นจึงเห็นเป็นประกาย ขอให้สังเกตว่าในขณะที่ศีรษะไปโดนอะไรนั้น ในช่วงขณะที่โดนนั้นใจจะต้องเป็นสมาธิอยู่ชั่วขณะ แสงจึงปรากฏให้เห็น และที่เห็นนั้นความจริงไม่ใช่เห็นด้วยตา แต่เห็นด้วยใจ เพราะใน

ขณะที่เห็นดาวนั้น แม้หลับตาก็จะเห็นเหมือนกับลืมตา เหมือนกัน แต่ถ้าเป็นในขณะที่จิตสงบเป็นสมาธิ แสงที่เห็นในใจจะไม่กระจายเหมือนเห็นดาวระยิบระยับ แต่จะเห็นเหมือนแสงที่เกิดจากดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือเกิดจากเทียนอะไรทำนองนั้น และแสงที่วับบางที่ก็หายไปแล้วก็ปรากฏขึ้นมาใหม่ ทงนี้สุดแล้วแต่สมาธิจะมั่นคงอยู่นานแค่ไหน ปรากฏการณ์เกี่ยวกับแสงนี้มีรายละเอียดมาก ในที่นี้ขอให้เข้าใจแต่เพียงว่า แสงที่เห็นในใจนั้นเกิดจากจิต และแสงนี้จะเห็นได้ก็ต่อเมื่อจิตเป็นสมาธิเท่านั้น และเพื่อต้องการจะให้ท่านผู้อ่านได้เห็น ว่า แสงสว่างเกิดจากจิตจริง ๆ ฉะนั้นข้าพเจ้าก็ใคร่จะเสนอหลักฐานให้ท่านได้เห็นสักนิดหน่อยดังนี้ :—

สປปภาสํ จิตตํ ภาเวติ แปลว่า ทำจิตอันเป็นไปกับด้วยแสงสว่างให้เกิดขึ้น หรือแปลว่า ทำจิตให้เกิดมีแสงสว่าง ซึ่งหลักอันนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ โดยทรงชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่จะสามารถมีทิพยจักขุได้นั้น จะต้องทำสมาธิให้เกิดแสงสว่าง เหมือนกับแสงสว่างในเวลากลางวัน ยามท้องฟ้าปลอดโปร่ง ไม่มีเมฆเลย จึง

จะเห็นอะไรต่ออะไรได้ เพราะเหตุที่เมื่อจิตเป็นสมาธิ แล้วแสงสว่างย่อมเกิดขึ้น จากปรากฏการณ์อันนี้ เราจึงสามารถใช้แสงเป็นเครื่องวัดถึงอำนาจหรือพลังของจิตได้ว่ามีมากน้อยแค่ไหน และอีกประการหนึ่ง แสงที่วามัน เราจะถือว่าเป็น กระแสจิตก็ได้ และโดยธรรมชาติในร่างกายของคนเราที่เคลื่อนไหวได้ พุดได้ ทำอะไรได้ต่าง ๆ นั้นเป็นเพราะมีกระแสจิตไปบังคับควบคุม เพราะสิ่งที่เรียกกันในทางแพทย์ว่า กระแสประสาทนั้น ความจริงก็คือกระแสจิตนั่นเอง ถ้าเข้าใจหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ดี เราก็จะเข้าใจได้ง่ายว่า การสะกดจิตจากคนอื่นอย่างเช่นในกรณีของการเข้าทรงนั้น ย่อมเป็นไปได้ อย่างแน่นอน

แสงแห่งทิพยจักขุ

ตอนที่ ๗

* ในตอนท้ายของบทความพิเศษเรื่อง อำนาจจิต ตอนที่ ๖ ข้าพเจ้าได้พูดถึงว่าโดยปกติคนที่มีสมาธิดีนั้น จะต้องเห็นแสงที่เกิดขึ้นในใจของตน ซึ่งแสงที่วับเกิดจากจิตนั่นเอง และถ้าแสงนี้สว่างมากเหมือน กับแสงสว่างในเวลากลางวัน ยามท้องฟ้าปลอดโปร่งไม่มีเมฆเลย ก็จะสามารถเห็นอะไรต่ออะไรได้ คือเห็นในสิ่งที่ตาธรรมดามองไม่เห็น เช่น เห็นพวกวิญญาณหรือโอปปาติกะทั้งหลายอย่างนี้เป็นต้น เพื่อที่จะให้ท่านผู้อ่านเข้าใจเรื่องนี้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น จึงใคร่ที่จะอธิบายเรื่องนี้เพิ่มเติมอีก โดยเฉพาะขอให้ท่านทั้งหลายได้โปรดอ่านข้อความในพระสูตรดังต่อไปนี้ก่อน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่พระพุทธเจ้าได้ทรงเล่าถึงประสบการณ์ของพระองค์ว่าพระองค์ได้ทรงฝึกอย่างไร จึงสามารถเห็นพวกเทวดาทั้งหลายได้ :—

* วิญญาณ ฉบับที่ ๙-๑๐ กันยายน-ตุลาคม ๒๕๒๐

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประทับอยู่ที่
ภูเขาคินพิณรพแห่งหนึ่งชื่อว่า คยาสะสะ ใกล้หมู่บ้าน
คยา ณ ทนฺน พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสกับภิกษุ
ทั้งหลายว่า:—

ภิกษุทั้งหลาย ก่อนที่เรายังไม่ได้ตรัสรู้ ยังเป็น
โพรสัตว์อยู่ ครั้นนั้นเรากำหนดเห็นแสงสว่างได้ แต่
ครั้งแรกยังไม่เห็นรูปทั้งหลาย เราจึงได้เกิดความคิดว่า
ถ้าหากเราจะพึงกำหนดเห็นแสงสว่างได้ด้วย และเห็น
รูปทั้งหลายได้ด้วย ฉญาณทัสสนะของเราอันนี้ก็จะพึง
บริสุทธิ์ยิ่งขึ้นอีก

ฉะนั้น ในเวลาต่อมา เราจึงไม่ประมาท พยายาม
ปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น ครั้นแล้วเราก็กำหนดเห็นแสงสว่างได้
ด้วย และเห็นรูปทั้งหลายได้ด้วย แต่จะอยู่ในสมาธิ
เจรจาได้ตามกับเทวดาทั้งหลายยังไม่ได้ (กล่าวคือ พอ
จะถามอะไรกับเทวดา สมาธิก็ถอยออกมา แสงสว่างก็
หายไป รูปของเทวดาก็หายไป) เราจึงได้เกิดความคิดว่า
ถ้าหากเราจะพึงกำหนดเห็นแสงสว่างได้ด้วย เห็นรูป
เทวดาทั้งหลายได้ด้วย และอยู่ในสมาธิเจรจาได้ตามกับ

เทวดาทิ้งหลายได้ด้วย ญาณทัสสนะอันนของเราที่จะฟัง
บริสุทธิ์ยิ่งขึ้นอีก

จะนั้น ในเวลาต่อมาเราจึงไม่ประมาท พยายาม
ปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ครั้นแล้วเราก็กำหนดเห็นแสง
สว่างได้ด้วย และอยู่ในสมาธิเจรจาได้เท่ากับเทวดา
ทิ้งหลายได้ด้วย แต่เราไม่รู้ว่าเทวดาองค์นั้นองค์นั้นมาจาก
เทพนิกายไหน เราจึงได้เกิดความคิดว่า ถ้าหากเราจะฟัง
รู้ว่า เทวดาองค์นั้นองค์นั้นมาจากเทพนิกายไหนเทพนิกาย
ไหน ญาณทัสสนะของเราอันนั้นก็ฟังบริสุทธิ์ยิ่งขึ้นอีก

จะนั้น ในเวลาต่อมาเราจึงไม่ประมาท พยายาม
ปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้นอีก ครั้นแล้วเราก็บู๊จกเทวดาทิ้งหลาย
ว่า เทวดาองค์นั้นองค์นั้นมาจากเทพนิกายไหนเทพนิกาย
ไหน แต่ยังไม่รู้ว่าเทวดาองค์นั้นองค์นั้นจุติจากที่นั้นหรือที่นั้น
แล้วจะไปเกิดในที่ไหน และด้วยวิบากของกรรมอะไร

ครั้นแล้วต่อมา เราก็บู๊จก เทวดาองค์นั้นองค์นั้น
จุติจากที่นั้นที่นั้น แล้วไปเกิดในที่นั้นที่นั้นด้วยวิบากของ
กรรมอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ไม่รู้ว่าเทวดาแต่ละองค์มี
อาหารอย่างไร เสวยสุขและทุกข์อย่างไร

ครั้นแล้วต่อมา เรารู้ว่าเทวดาองค์นั้นองค์นี้ มี
อาหารอย่างนั้นอย่างนี้ เสวยสุขและทุกข์อย่างนั้นอย่างนั้น
แต่ไม่รู้ว่าเทวดาแต่ละองค์โดยปกติมีอายุยืนนานเท่าไร

ครั้นแล้วต่อมา เรารู้ว่าเทวดาองค์นั้นองค์นี้ มี
อายุยืนนานเท่านั้นเท่านี้ แต่ไม่รู้ว่า เราได้เคยอยู่ร่วมกับ
เทวดาเหล่านั้นในครั้งก่อนหรือไม่ เราจึงได้เกิดความคิดว่า
ถ้าหากเราจะพึงรู้ด้วยว่า เราได้เคยอยู่ร่วมกับ
เทวดาเหล่านั้น ในครั้งก่อนด้วยหรือไม่ ญาณทัสสนะของ
เราอันนี้จะพึงบริสุทธิ์ยิ่งขึ้นอีก

ฉะนั้น ในเวลาต่อมา เราจึงไม่ประมาท พยายาม
ปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น

๑. ครั้นแล้วเราก็กำหนดเห็นแสงสว่างได้
๒. เห็นรูปทั้งหลายได้
๓. อยู่ในสมาธิเจรจาได้ถ้ามกับเทวดาทั้งหลายได้
๔. รู้ว่า เทวดาองค์นั้นองค์นี้มาจากเทพนิกา
ยนั้น เทพนิกาชนั้น
๕. รู้ว่า เทวดาองค์นั้นองค์นั้นเกิดจากทนนท
แล้วไปเกิดในทนนท ด้วยวิบากของกรรม
อย่างนั้นอย่างนั้น

- ๖. รู้ว่า เทวดาองค์นั้นองค์นั้นมออาหารอย่างนั้น
อย่างนั้น เสวยสุขและทุกข์อย่างนั้นอย่างนั้น
- ๗. รู้ว่า เทวดาองค์นั้นองค์นั้น มีอายุยืนนานเท่านี้
- ๘. และรู้ว่า เราได้เคยอยู่ร่วมกับเทวดาเหล่านั้น
ในครั้งก่อนด้วยหรือไม่

ภิกษุทั้งหลาย อธิเทวญาณทัสสนะ ซึ่งมีปริวัฏ ๘
ของเรา ถ้ายังไม่บริสุทธิ์ดีเพียงใด เราก็ไม่ปฏิญาณว่า
เราได้บรรลุอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ในโลกนี้ ใน
เทวโลก ในมารโลก ในพรหมโลก ในหมู่ประชาซึ่งมี
ทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย แต่เพราะ
เหตุที่อธิเทวญาณทัสสนะ ซึ่งมีปริวัฏ ๘ ของเราบริสุทธิ์
ดีแล้ว ฉะนั้นเราจึงได้ปฏิญาณว่า เราได้บรรลุแล้วซึ่ง
อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณในโลกนี้ ในเทวโลก ใน
มารโลก ในพรหมโลก ในหมู่ประชาซึ่งมีทั้งสมณ
พราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย และญาณทัสสนะ
ได้บังเกิดแก่เราด้วยว่า ใจของเราได้หลุดพ้นแล้วโดยเด็ด
ขาด ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ต่อแต่นี้ไป การเกิดใหม่
ไม่มีอีก

ข้อความที่คัดลอกออกมาให้อ่านนี้ แปลมาจาก พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๓ หน้า ๓๑๑ ซึ่งมีข้อความ อังกุตตรนิกาย นวกนิบาต นอกจากนี้ยังมีข้อความใน พระสุตตรอื่น ๆ อีก ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงเล่าถึงการ ปฏิบัติของพระองค์ให้พระภิกษุทั้งหลายฟัง และทรงชี้ ให้เห็นด้วยว่า การที่ในบางครั้งไม่สามารถจะเห็นพวก เทวดาท่างหลาย และไม่อาจจะเจรจากับพวกเหล่านั้นได้ ตามความต้องการ ตลอดถึงบางครั้งก็ไม่อาจจะทราบ เรื่องราวโดยละเอียดของพวกเหล่านั้นได้นั้น เป็นเพราะ เหตุอะไรบางอย่าง ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้มีอยู่ในอุปัฏฐกนิสสสูตร พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๔ หน้า ๓๐๒ ผู้ที่ต้องการจะหา อ่านโดยง่ายก็ขอได้โปรดอ่านจากหนังสือเรื่อง ศีและ เทวดามีจริง เพราะข้าพเจ้าได้นำมาเขียนและอธิบายไว้ในหนังสือเล่มนี้โดยละเอียดแล้ว

ข้อความในพระสูตรดังที่อ้างมานี้ ข้าพเจ้าได้ยก มาไม่ใช่เพื่อจะอธิบายเรื่องทิพยจักขุ แต่ต้องการจะชี้ให้เห็นว่า แสงสว่างที่ปรากฏให้เห็นในขณะที่จิตเป็นสมาธิ นั้นเป็นของมีจริง และเกิดจากอะไร ส่วนประโยชน์ที่จะ

ได้รับจากแสงเช่นว่านี้มีมากมาย คือไม่ใช่เฉพาะแต่จะ
 ทำให้เห็นพวกเทวดาทงหลายเท่านั้น แต่สามารถจะนำ
 ไปใช้ทำประโยชน์ได้สารพัด เช่น ใช้ในการสะกดจิต
 ใช้ในการรักษาโรคต่าง ๆ และยังใช้ในการพยากรณ์
 เหตุการณ์ในอนาคตได้อย่างแม่นยำอีกด้วย แต่ทั้งนี้
 หมายความว่าสมาธิต้องได้มาตรฐานจริง ๆ ถ้าจะมีอะไร
 บกพร่อง ไม่มีความแม่นยำ ก็เนื่องจากสมาธิยังไม่ดีพอ
 เท่านั้น

อนึ่ง เนื่องจากคนเราทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนชั้น
 ต่ำหรือสูงสุดเพียงไร ย่อมจะมีแสงออกจากตัวด้วยกัน
 ซึ่งแสงที่ว่าจะเห็นได้เฉพาะคนที่สมาธิดีจริงๆ
 เท่านั้น และจากแสงที่เกิดจากตัวคนนั้นแหละ สำหรับ
 ผู้ที่สมาธิถึงขั้นเห็นแสงสว่างในใจของตัวอย่างชัดเจน
 นั้น จะสามารถบอกได้ว่า ในตัวคนไหนมีโรคอะไร
 เป็นที่ตรงไหน เพราะรังสีที่ออกมาจากคนที่โรคคนนั้นไม่
 เหมือนกัน และออกมาจากตรงไหน เป็นสัญญาณลักษณะ
 ของโรคอะไรก็จะสังเกตเห็นได้ด้วย เรื่องรังสีที่ออกมา
 จากตัวคนนั้น คนส่วนมากยังไม่มีความรู้ และมักจะไม

ค่อยเชื่อกันว่ามีเสียด้วยซ้ำไป แต่อย่างไรก็ดีเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ เอาไว้มีโอกาสดี ๆ ข้าพเจ้าจะเขียนอธิบายเรื่องนี้ออกมาเป็นหนังสือเล่มหนึ่งโดยเฉพาะ ขณะนี้ขอให้เข้าใจเพียงเท่านี้ก่อน

แต่อย่างไรก็ดี ขออธิบายคำว่า อธิเทวญาณทัตสนะ สักเล็กน้อยก่อน เพราะยังไม่ได้อธิบาย เกรงว่าผู้อ่านโดยทั่วไปอาจจะไม่เข้าใจคำนี้

คำว่า อธิเทวญาณทัตสนะ แปลว่า ญาณที่รู้เห็นเรื่องเทวดาทงหมด และรู้เห็นยิ่งกว่าพวกเทวดาทงหลายอีกด้วย คือแม้แต่เทวดาทงหลายไม่ว่าจะอยู่ในระดับสูงสุดก็ยังไม่รู้ไม่เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ของเทวดาทงหลาย เหมือนกับพระพุทธเจ้า และที่ว่ามีปรีวิฏฺฏแปด ก็เพราะญาณอันนี้ได้เกิดที่ละชั้นหรือที่ละรอบ ดังที่ได้กล่าวมานั้น ปรีวิฏฺฏแปดว่ารอบหรือชั้นตอน

แสงที่ปรากฏในสมาธิ ใช้ประโยชน์ในทางไหนได้บ้าง

ตอนที่ ๘

* อำนาจจิตคืออะไร ? สิ่ง ๆ นี้จะมีจริงหรือไม่ ?
ความจริงเรื่องเหล่านี้รู้ได้โดยไม่ยากเลย ถ้าหากเรายอมรับว่า อำนาจที่บังคับควบคุมให้อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายทำงานก็คืออำนาจจิตหรือพลังจิตนั่นเอง เรื่องนี้มีหลักฐานชัดเจนในคัมภีร์ กล่าวคือในหลักของปฏิจจนสมุปบาท ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ในคืนวันวิสาขะนั้นได้กล่าวไว้ว่า ;—

กายวิญญูตึและวจวิญญูตึ ทั้งสองนัมจิตเป็นสมภูฐาน

คำว่า กายวิญญูตึ แปลว่า การเคลื่อนไหวหรือพฤติกรรมทางกายที่มีความหมาย เช่นการเต้นของหัวใจ ซึ่งอธิบายได้ว่าเต้นเพื่ออะไร อย่างนี้เป็นต้น วจวิญญูตึ แปลว่า การเคลื่อนไหวทางวาจาที่มีความหมาย ซึ่งก็หมายถึงการพูดนั่นเอง จากหลักฐานอันนี้ แสดงว่าการ

* วิญญาณ ฉบับที่ ๑๑-๑๒ พุทธจิกายน-ธันวาคม ๒๕๒๐

เคลื่อนไหวทุกอย่างภายในร่างกาย หรือการทำงานทุกอย่างภายในร่างกาย ซึ่งรวมทั้งการเคลื่อนไหวภายนอก เช่นการยกมือยกเท้า การสนับศัรษะ เหล่านี้เรียกว่า กายวิญญูต์ พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากจิต เพราะสิ่งที่ทางวิทยาศาสตร์เรียกกันว่า กระแสประสาทที่ไปบังคับอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายให้ทำงานนั้น ก็คือกระแสจิตนั่นเอง ส่วนการพูดซึ่งเรียกว่าวจิวิญญูต์นั้น เห็นได้ชัดแล้วว่าเกิดจากจิตแน่นอน เพราะคำพูดทุกคำมีความหมาย คนเราคิดอย่างไร ก็พูดออกมาอย่างนั้น แม้ในบางกรณีจะเห็นว่าพูดไม่ตรงกับใจ คือในใจคิดอย่างหนึ่ง แต่พูดออกมาอีกอย่างหนึ่ง แต่ถึงกระนั้น ก็หมายความว่า คำพูดอันนั้นก็เกิดมาจากความคิดเหมือนกัน แต่เป็นความคิดที่หลอกลวง

อนึ่ง อำนาจจิตหรือพลังจิตนั้นมีความเข้มแข็ง และมีความศักดิ์สิทธิ์เพียงไร ก็ขอให้พิจารณาจากหลักที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “วิญญาณเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป” ซึ่งหมายความว่า ร่างกายซึ่งครั้งแรกก็เป็นเพียงจุดเล็ก ๆ อยู่ในมดลูกของแม่ ซึ่งมองดูด้วยตาเปล่าไม่เห็น แต่ครั้นแล้วก็ค่อยเจริญเติบโตขึ้นมาจากโลหิต

ของแม่ที่เข้าไปหล่อเลี้ยงจนเป็นร่างกายที่สมบูรณ์ แล้ว
 คลอดออกมาและเจริญเติบโตมีชีวิตอยู่ได้จนทุกวันนี้ ก็
 เพราะอาศัยอำนาจจิต และอำนาจจิตหรือพลังจิตก็มีอยู่
 เสมอตลอดเวลา เพราะอวัยวะต่าง ๆ ของเรามีการ
 เคลื่อนไหว มีพฤติกรรม มีการทำงานอยู่เสมอตลอด
 เวลา ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิจนกระทั่งตาย ซึ่งการเคลื่อนไหว
 ต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่ใช่สมองและประสาทเป็นตัวการไป
 บังคับควบคุม กระแสประสาทที่วิ่งไปมาตามเส้น
 ประสาทต่างหากที่เป็นตัวการไปบังคับควบคุม และ
 เพราะเหตุที่กระแสประสาทก็คือกระแสจิตนั่นเอง และ
 โดยธรรมชาติย่อมมีรังสีออกจากตัวมันเองเสมอ ฉะนั้น
 ผู้ที่มีสมาธิพอสมควร จึงสามารถมองเห็นรังสีที่ออก
 จากตัวเราได้เสมอ โดยเฉพาะก็คือในเวลาเข้าสมาธิหลับ
 ตา จะมองเห็นแสงสว่างภายในใจของตนทุกคน แต่จะ
 ไม่สามารถมองเห็นรังสีของคนอื่น เว้นไว้แต่จะมีสมาธิ
 สูงถึงขั้นได้ทิพยจักขุ จึงจะสามารถมองเห็นรังสีหรือ
 แสงที่แผ่ออกมาจากจิตของคนอื่นได้ด้วย ลักษณะของ
 รังสีหรือแสงที่ออกมาจากตัวคนนั้น จะแสดงให้เห็นถึง

ลักษณะนิสัยใจคอหรืออุปนิสัยต่าง ๆ และยังสามารถบอกให้รู้ถึงโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อันมีอยู่ในร่างกายของคน ๆ นั้นอีกด้วย เพราะลักษณะของรังสีที่แผ่ออกมานี้ สำหรับคนที่มีความสุขจิตติดกับคนที่ที่เป็นโรค มีลักษณะไม่เหมือนกัน และยังบอกให้รู้ถึงชะตากรรมหรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในกาลข้างหน้าอีกด้วย

คนที่สามารถพูดให้คนอื่นเชื่อและทำตามได้ หรือเมื่อขอร้องหรือต้องการให้คนอื่นทำอะไร เขาเป็นต้องทำตามเสมอขัดขืนไม่ได้ คนประเภทนี้คือคนที่มีความจิตเหนือคนอื่น และนี่ก็คือตัวอย่างธรรมดาที่เราพบเห็นหรือเป็นกันอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน และถ้าหากใครจะสามารถบังคับจิตของคนอื่นให้เป็นไปตามความปรารถนาของตนได้ทุกอย่างคนนั้นก็ประสบความสำเร็จทุกอย่าง แต่ก็ไม่เคยปรากฏว่าใครสามารถบังคับจิตของคนอื่นได้ทุกอย่าง เพราะแม้แต่พ่อแม่ หรือครูบาอาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เจ้านาย ซึ่งคนเหล่านี้อยู่ในฐานะที่จะบังคับคนของตนให้เป็นไปตามความต้องการของตนได้ แต่ถึงกระนั้นก็พบว่า ลูกที่ไม่อยู่ในโอวาทของพ่อแม่ก็มีไม่

น้อย ศิษย์ที่ไม่เชื่อครูบาอาจารย์ ไม่ทำตามทีครูบา
 อาจารย์สั่งก็มี ลูกน้องที่ไม่ทำตามผู้บังคับบัญชาก็มี แต่
 บางคนก็สามารถบังคับคนอื่นได้ดั่งก็มี ในกรณีอย่างนี้
 ขอผู้อ่านอย่าได้พิจารณาแต่ในแง่ของคำพูด ตัวหนังสือ
 หรือกิริยาท่าทางที่แสดงออกเท่านั้น อย่าลืมนึกว่า จิตมีโครงสร้าง
 เพราะฉะนั้นกลไกของการที่จะบังคับร่างกายของ
 ตน หรือบังคับจิตใจของคนอื่นได้เพียงไรนั้น มันอยู่ใน
 ใจของแต่ละบุคคล และอย่าลืมนึกถึงรังสีกระแสจิตที่
 แผ่ออกมาทุกครั้ง ในขณะที่เราพูดหรือแสดงกิริยาอาการ
 ออกมา เพราะรังสีที่วานกีย่อมมีผลต่อคนอื่นอย่างเดีย
 วกับที่เราใช้คำพูดหรือแสดงกิริยาอาการเหมือนกัน อย่า
 ลืมว่า สื่อในการติดต่อระหว่างจิตของตนกับของคนอื่น
 นั้น ไม่ใช่มีเฉพาะแต่คำพูด ตัวหนังสือ และกิริยา
 อาการต่าง ๆ ที่แสดงออกเท่านั้น แต่ยังมีกระแสจิตที่
 ปรางภูออกมาในรูปของรังสีต่าง ๆ ซึ่งสามารถจะไปคลอใจ
 หรือไปบังคับจิตของคนอื่นได้ด้วย

ตัวอย่างอีกประเภทหนึ่งซึ่งจะทำให้มองเห็นชัดว่า
 จิตมีอำนาจหรือมีพลังยิ่งใหญ่ขนาดไหน และเป็นตัวการ

ที่ก่อให้เกิดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของชีวิต และของวัตถุโดยทั่วไปด้วย นั่นก็คือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกทิพย์ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างในโลกทิพย์ เช่นร่างกาย เสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งแผ่นดิน แม่น้ำ ภูเขา ต้นไม้ สัตว์ทุกประเภท สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากอำนาจจิตทั้งสิ้น และเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วด้วย ผู้ที่เข้าใจเรื่องโลกทิพย์หรือโลกแห่งโอปปาติกะดีเยี่ยมจะเข้าใจและเชื่อได้อย่างสนิทใจด้วยว่า เรื่องอภิญญาต่าง ๆ ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ และพระองค์ก็ทรงทำได้ด้วยนั้น เป็นเรื่องจริง เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ทั้งสิ้น เช่นเรื่องอิทธิวิธหรือมโนมยิทธิ เช่นการไปไหนมาไหนได้ด้วยกายทิพย์ หรือการแสดงที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ธรรมชาติ เช่นการเดินบนน้ำ การลู่ไฟ การอยู่ยงคงกระพัน การรักษาโรคด้วยอำนาจจิต ตลอดจนเรื่องหฐทิพย์ ตาทิพย์ การอ่านใจคนอื่นได้ การระลึกชาติได้ สิ่งเหล่านี้ซึ่งคนส่วนมากไม่เชื่อว่าเป็นไปได้นั้น ความจริงเป็นเรื่องเป็นไปได้อย่างสิ้น เพราะจิตหรือวิญญาณก็คือพระเจ้าที่สร้างโลกและสิ่งทั้งปวงในโลก ดังพุทธพจน์ที่ว่า:-

“มโนคือ วิญญาณ เป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย
 วิญญาณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จมา
 แต่วิญญาณ” และพุทธพจน์อีกบทหนึ่งว่า:—

“โลกหมุนไปตามจิต วิวัฒนาการไปตามจิต
 เพราะทุกสิ่งทุกอย่าง ย่อมเป็นไปตามอำนาจของสิ่ง ๆ
 เดียวคือจิต”

อนึ่งคำว่า “จิตก็มีโครงสร้างเหมือนกับร่างกาย”

นั้น หมายความว่าโดยธรรมดาสิ่งมีชีวิตทุกอย่าง ซึ่ง
 ไม่เฉพาะแต่ร่างกายของมนุษย์เท่านั้นที่เกิดจากจิต แม้
 แต่พืชและสัตว์ทุกชนิดก็เกิดจากจิต วิธีที่เราจะดูว่าจิต
 มีโครงสร้างอย่างไร ก็ขอให้พิจารณาดูจากคำพูด หรือ
 ตัวหนังสือ หรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น
 เครื่องจักรต่าง ๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องแสดงให้
 เห็นถึงโครงสร้างของจิตของคน ที่พูดที่เขียน ที่ทำออกมา
 ทั้งสิ้น ในทำนองเดียวกัน ร่างกายหรือตัวตนของสิ่งที่มี
 ชีวิตทั้งปวงก็คือการแสดงออกซึ่งโครงสร้างของจิตในทาง
 วัตถุนั้นเอง อย่าลืมนะ:—

พระเจ้าที่สร้างโลกและสิ่งทั้งปวงในโลกนั้น ก็
 คอจิต

และโดยธรรมชาติหรือวิญญานก็ไม่ใช่มีเฉพาะ
 แต่ในสิ่งที่มีชีวิตเท่านั้น แม้แต่สิ่งที่ไร้ชีวิตเช่นแร่ธาตุ
 ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ก็มีวิญญาน แต่เป็นวิญญานคนละ
 ประเภทกับวิญญานในสิ่งที่มีชีวิต เพราะเหตุที่ในวัตถุ
 ที่ไร้ชีวิตก็มีวิญญานนี้แหละ ผู้ที่มีอำนาจจิตสูงมาก จึง
 สามารถบังคับวัตถุให้เป็นไปตามความประสงค์ก็ได้ เช่น
 ทำวัตถุให้เคลื่อนไหวได้ บังคับเหล็กให้อ่อนหรือให้แข็ง
 ได้ สะเดาะกุญแจได้ จับเหล็กหรือรูตโซที่กำลังร้อน
 จนแดงได้ หรือในบางกรณีซึ่งฟังดูอาจจะเห็นเป็นเรื่อง
 นิยาย เช่นบังคับให้เกิดลมได้ บังคับให้เกิดไฟไหม้ได้
 หรือไฟดับได้ บังคับให้เกิดฝนได้ เรื่องในทำนองนี้อ่า
 เพิ่งปฏิเสธ ไม่เชื่อก็อลังไว้ก่อน เพราะอะไรที่เคยคิด
 กันว่าเป็นไปไม่ได้ แต่แล้วต่อมาก็ปรากฏว่าเป็นไปได้
 นั้น มีตัวอย่างให้เห็นมากมายแล้ว

ข้อความต่าง ๆ เท่าที่เขียนมาตั้งแต่ต้นจนถึงตอน
 นน^{๕๕} ความจริงข้าพเจ้าเคยเขียนและอธิบายไว้แล้วทั้ง

สั้นลงในหนังสือวิญญานฉบับก่อน ๆ ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม—สิงหาคม ๒๕๑๙ ซึ่งท่านจะเห็นว่าเรื่องอำนาจจิตตอนนั้นก็ในตอนที่ ๘ แปลว่าข้าพเจ้าได้เขียนเรื่องขึ้นมาเป็นเวลาถึง ๗ ปีแล้ว ที่ต้องนำมากล่าวซ้ำอีก ก็เพื่อต้องการจะให้ผู้อ่านได้ทบทวนอีกครั้งวิธีทำก็คือเก็บใจความสำคัญ ๆ ของแต่ละตอนมาสรุปให้เห็นถึงความหมายที่เกี่ยวข้องถึงกัน ถ้าท่านผู้อ่านคนใดอ่านตอนนั้นไม่เข้าใจ ก็ต้องกลับไปอ่านตอนที่แล้ว ๆ มา และเท่าที่สรุปมาให้ดูในตอนนี้ ความมุ่งหมายก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งว่า *อำนาจจิตคืออะไร* *จิตมีอำนาจหรือมีอิทธิพลมากมายขนาดไหน* และโดยปกติอำนาจจิตได้แสดงบทบาทออกมาอย่างไรในชีวิตประจำวัน คนที่ต้องการจะสร้างอำนาจจิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือต้องการจะเข้าใจว่า ทำไมคนบางคนจึงได้มีอำนาจจิตสูงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจข้อความที่สรุปมาทั้งหมดนั้นให้แจ่มแจ้ง ความเข้าใจอันแจ่มแจ้งและเชื่ออย่างสนิทใจในหลักวิชาดังกล่าวมานั้น อันนี้ คือพื้นฐานอันสำคัญยิ่งในการสร้างพลังจิต อย่า

ลิมว่า คนที่จะสร้างอะไรได้เป็นผลสำเร็จ เช่นสร้าง
 วิทยุหรือโทรทัศน์หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ก็ตาม สำเร็จ
 สมความปรารถนานั้น ก็คือคนที่เข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
 ของสิ่งเหล่านั้นดีมาก และจากตัวอย่างต่าง ๆ ในชีวิต
 ประจำวัน ซึ่งเราก็ได้ใช้อำนาจจิตกันอยู่เสมอ นั่น ก็
 แสดงให้เห็นแล้วว่า การสร้างพลังจิตให้มีประสิทธิภาพ
 สูงขึ้นเรื่อย ๆ นั้นเป็นของจำเป็นแน่นอน และจำเป็น
 สำหรับทุกคนด้วย

อนึ่งการสร้างพลังจิตให้กับตนเองนั้นยังดีกว่าการ
 สร้างพลังทางกายอย่างมากมายอีกด้วย ทั้งนี้เพราะ
 การสร้างพลังทางกาย ซึ่งทำกันโดยวิธีรับประทาน
 อาหารดี ๆ ยาดี ๆ และมีการออกกำลังกายอยู่เสมอ และ
 ออกกำลังกายโดยวิธีที่ถูกหลักเทคนิคด้วยก็ตาม ถึงแม้พลัง
 ทางร่างกายจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่แล้วมันก็มีขีดจำกัด
 เมื่ออายุมากขึ้นร่างกายแก่ชรา หรือเป็นโรค พลังทาง
 ร่างกายก็จะค่อย ๆ หดหายไป จนกระทั่งในที่สุดไม่มีแรง
 เหลืออยู่เลยและแล้วก็ต้องตายไป

ส่วนการสร้างพลังให้กับจิตของตัวเอง เมื่อเราพยายามสร้าง^๕ขึ้นอยู่เรื่อย ๆ พลังก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีขีดจำกัดว่าเมื่อไรจึงจะสร้างเพิ่มขึ้นอีกไม่ได้ แม้ว่าเราจะรู้สึกว่าการสร้างพลังจิตของเราตกต่ำได้ในบางโอกาส เช่นในเวลาเจ็บป่วย หรือในเวลาร่างกายอ่อนเพลีย หรือในเวลาเกิดความผิดหวัง ประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความท้อแท้ เกิดความเบื่อหน่าย แต่ก็ขอได้โปรดสังเกตว่า พลังจิตที่ตกอยู่ในโอกาสเช่นนั้น ไม่ได้เป็นกับคนทุกคน แม้คนที่เข้านั่งสมาธิเป็นประจำบางครั้งบางคราวเท่านั้น ไม่ใช่เป็นตลอดไป

ถ้าท่านเข้าใจว่าคำว่า จิตหรือวิญญาณเป็นสิ่งที่ไม่ตายไม่สูญไปพร้อมกับร่างกายที่ตาย และเข้าใจอีกว่าคุณสมบัติต่าง ๆ ของวิญญาณซึ่งทางพุทธศาสนาเรียกว่าเจตสิกนั้น ก็ไม่สูญไปพร้อมกับร่างกาย แต่ถ้าหากจะติดตามวิญญาณไปทุกหนทุกแห่ง เช่นการที่คนเราเกิดมามีอุปนิสัยใจคอไม่เหมือนกัน มีระดับสติปัญญาไม่เหมือนกัน มีโชคชะตาวาสนาไม่เหมือนกัน ซึ่งความไม่เหมือน

กันนี้ ได้เป็นมาตั้งแต่เกิดแล้ว อนันคือข้อพิสูจน์ที่แสดงให้เห็นว่า วิญญาณไม่สูญ คุณสมบัติของวิญญาณก็ไม่สูญ

ฉะนั้น ในเมื่อเราพยายามสร้างพลังจิตให้ดีขึ้นเรื่อยๆ พลังที่วานก็ย่อมจะมากขึ้นเรื่อยๆ และถึงแม้เราจะตายแล้วเกิดมาอีก พลังที่เราเคยสะสมไว้ตั้งแต่ชาติก่อนๆ ก็ยังมีอยู่ ไม่สูญไปเหมือนกับพลังของร่างกายอย่าลืมว่า ข้าพเจ้าเคยเขียนเอาไว้แล้วว่า คนที่จะมีอำนาจจิตบังคับคนอื่นได้ดี หรือสามารถจะฝึกให้เป็นคนที่สามารถสะกดจิตคนอื่นได้นั้น จะต้องเป็นคนที่มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมมาตั้งแต่เกิด ไม่ใช่ใครๆ ก็ฝึกได้ ทั้งนี้เพราะคนที่จะมีบุคลิกลักษณะเหมาะสมนั้น จะต้องมีความแล้วตั้งแต่เกิด นั่นก็แปลว่าเขาได้เคยฝึกฝนในทางนี้มาจนกระทั่งมีพินในทางนี้มามากแล้ว ตั้งแต่ชาติก่อนๆ คนที่ไม่มีพินมาเลยก็ฝึกได้ แต่ต้องใช้เวลาหลายชาติ ฝึกในชาติเดียวไม่สำเร็จ

อนึ่งคนที่ต้องการจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น คือสามารถบังคับคนอื่นให้พูดหรือให้ทำอะไรก็ได้ หรือ

บังคับให้หมดความรู้สึกที่เรียกว่า สะกดให้หลับแล้วสั่งให้ทำอะไรหรือให้เป็นอย่างไรก็ได้ นั้น ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวมาแล้วว่า จะต้องเป็นคนที่มีสมาธิดี ซึ่งจะดีแค่ไหนก็ให้สังเกตดูจากแสงสว่างที่ปรากฏในใจ หรือให้สังเกตดูมโนภาพที่สร้างขึ้นในใจ ถ้าแสงสว่างนั้นมีมาก หรือเห็นมโนภาพได้ชัดมาก ก็แปลว่าสมาธิดีมาก และเมื่อสมาธิดีมาก อำนาจในการบังคับก็ย่อมจะมีมากตามส่วน แต่ถ้าหากแสงสว่างมีน้อย หรือมโนภาพเห็นไม่ค่อยชัด ก็แปลว่าสมาธิไม่ค่อยจะดีนัก และอำนาจในการบังคับก็ย่อมจะน้อยไปด้วย ฉะนั้นหลักสำคัญของการมีอำนาจจิตจึงอยู่ที่จะต้องพยายามฝึกสมาธิให้ดี แต่ก็อย่าเข้าใจว่า คนที่มีสมาธิดีจะต้องมีอำนาจจิตบังคับคนอื่นได้ดีเสมอไป เพราะโดยธรรมดาคนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นจริง ๆ นั้น จะต้องมีความสมบัติอย่างอื่นอีกหลายอย่าง เช่น จะต้องเป็นคนมีนิสัยทำอะไรทำจริง มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำ ไม่โลเลจับจด เป็นคนมีนิสัยกล้าหาญ ไม่กลัวสิ่งใด ๆ ง่าย และไม่ใช้คนที่ขี้สงสัยหรือระแวงอะไรง่าย

อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งคุณสมบัติต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ก็เคยอธิบายมาบ้างแล้ว สำหรับในหนังสือวิญญานฉบับนี้ซึ่งเป็นฉบับสิ้นปี ต้องการจะสรุปเรื่องต่างๆ ที่เคยพูดมาแล้วให้ท่านผู้อ่านเข้าใจหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้อย่างชัดเจนแล้วในฉบับต่อไป ซึ่งเป็นฉบับขึ้นต้นปีใหม่ของปี ๒๕๒๑ นั้น จะได้ขยายความในเรื่องคุณสมบัติที่จำเป็นของผู้ที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นให้พิศดาร.

คุณสมบัติของผู้ที่จะมี
อำนาจจิตเหนือคนอื่น
ตอนที่ ๙

* ข้าพเจ้าได้เขียนเรื่องอำนาจจิตครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นครั้งที่ ๘ ลงในหนังสือวิญญานฉบับเดือนพฤศจิกายน ธันวาคม ๒๕๒๐ หลังจากนั้นก็ได้เขียนอีก เพราะฉบับต่อมาคือเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ก็เขียนเรื่องสัจจะ—อธิษฐาน เป็นเรื่อง ส.ค.ส. สำหรับปีใหม่ และต่อมาคือฉบับเดือนมีนาคม—เมษายน ๒๕๒๑ ก็ได้เขียนเรื่องวิสาขบูชา ฉะนั้น จึงได้เว้นมาเสียนาน จนคนอ่านอาจจะลืมไปแล้วว่าเรื่องยังไม่จบ แต่ถึงอย่างไร เรื่องอำนาจจิตนี้ แม้คนที่อ่านทีละตอนก็จะสามารถเข้าใจได้ เพราะข้าพเจ้าพยายามเขียนให้เป็นเรื่องที่จบที่ทีละตอน และสำหรับตอนที่แล้วข้าพเจ้าได้สรุปให้ฟังในตอนท้ายว่า:—

---

* วิญญาน ฉบับที่ ๕-๖ พฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๒๑

คนที่ต้องการจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น คือสามารถบังคับคนอื่นให้พูดหรือให้ทำอะไรก็ได้ หรือบังคับให้หมดความรู้สึกที่เรียกว่า สะกดให้หลับแล้วสั่งให้ทำอะไรหรือให้เป็นอย่างไรก็ได้ นั่น ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่าจะต้องเป็นคนที่มีสมาธิ ซึ่งจะมีแค่ไหนก็ให้สังเกตดูจากแสงสว่างที่ปรากฏในใจ หรือให้สังเกตดูจากมโนภาพที่ปรากฏในใจ ถ้าแสงสว่างนั้นมีมาก หรือเห็นมโนภาพได้ชัดมาก ก็แปลว่าสมาธิดีมาก อำนาจในการบังคับก็ย่อมจะมีมากตามส่วน แต่ถ้าแสงสว่างมีน้อยหรือมโนภาพเห็นไม่ค่อยชัด ก็แปลว่าสมาธิไม่ค่อยจะดีนัก และอำนาจในการบังคับก็ย่อมจะน้อยไปด้วย ฉะนั้นหลักสำคัญของการมีอำนาจจิต จึงอยู่ที่จะต้องพยายามฝึกสมาธิให้ดี แต่ก็อย่าเข้าใจว่าคนที่มีสมาธิดี จะต้องมีความอำนาจจิตบังคับคนอื่นได้ดีเสมอไป เพราะโดยธรรมดา คนที่มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นจริง ๆ นั้น จะต้องมีความสมบัติอย่างอื่นอีกหลายอย่าง เช่นจะต้องมีนิสัยทำอะไรทำจริง มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำ ไม่โลเลจับจด เป็นคนมีนิสัยกล้าหาญไม่กลัวสิ่งใดง่าย ๆ และไม่เป็นคนที่ขี้สงสัยหรือระแวงอะไรง่ายอย่างนี้เป็นต้น ซึ่งคุณสมบัติ

ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ก็เคยอธิบายมาบ้างแล้ว แต่ในหนังสือ
 วิทยุญาณ ฉบับนี้ ซึ่งเป็นฉบับสิ้นปี ต้องการจะสรุปเรื่อง
 ต่าง ๆ เท่าที่เคยพูดมาแล้ว ให้ท่านผู้อ่านเข้าใจหลักเกณฑ์ใน
 เรื่องนี้อย่างชัดเจน แล้วในฉบับต่อไป ซึ่งเป็นฉบับขึ้นต้น
 ปีใหม่ของปี ๒๕๒๑ นั้น จะได้ขยายความเรื่องคุณสมบัติ
 ที่จำเป็นของผู้ที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นให้พิศดาร

นี่คือข้อความที่สรุปไว้ตอนท้ายของเรื่องอำนาจจิต
 ตอนที่ ๘ และความจริงเรื่องสัจจะ—อธิษฐาน ซึ่งได้
 เขียนอย่างละเอียดลงในฉบับเดือนมกราคม—กุมภาพันธ์
 ๒๕๒๑ นั้น จะถือว่าเป็นการขยายความตอนหนึ่งของ
 เรื่องอำนาจจิตก็ได้ เพราะคนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคน
 อื่นได้จริง ๆ นั้น จะต้องมีความรู้ในเรื่องสัจจะ—อธิษ
 ฐานมั่นคงด้วย ส่วนในเรื่องวิสาขบูชา ซึ่งส่วนใหญ่ได้
 ชี้ให้เห็นว่า การที่พระพุทธเจ้าพอประสูติมาได้ไม่กี่วัน
 ทรงไหว้ทรงพระฤกษ์อธิษตดาบสก็ได้ทำนายตรงกันว่า ต่อ
 ไปจะได้เป็นพระพุทธเจ้านั้น ความสำเร็จของพระพุทธ
 องค์ ก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับภาระทำในปัจจุบันเพียงอย่าง
 เดียว หากแต่ขึ้นอยู่กับบุญบารมีที่พระองค์ได้สะสมมา

ในอดีตมากที่สุด ซึ่งก็เท่ากับเป็นการชี้ให้เห็นว่า คน
ที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นนั้น จะต้องอาศัยคุณสมบัติ
ของจิตที่ได้สะสมมาจากในอดีตชาติด้วย ฉะนั้น คนที่
ต้องการจะฝึกเพื่อให้มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นนั้น จึง
ปรากฏว่าไม่ใช่ทำได้สำเร็จทุกคน

คนที่มีอำนาจจิตเหนือคนอื่น คือสามารถพูด
หรือสั่งให้คนอื่นทำตามความต้องการได้เสมอนั้น อย่า
ลืมนึกว่าโดยปกติอำนาจจิตนี้เรามีด้วยกันทุกคน เป็นแต่
บางคนมีน้อยมาก ใช้ได้ในขอบเขตจำกัดมาก แต่บาง
คนก็มีมาก ขอบเขตจริงในลักษณะนี้ เราต้องพยายาม
สังเกตเอาไว้ด้วย อย่างน้อยก็ขอให้สังเกตว่า การที่คน
อื่นเขายอมทำตามความต้องการของเรานั้น เป็นเพราะ
เขาศรัทธา เขารัก เขาเคารพนับถือ หรือเป็นเพราะเขา
เกรงกลัว หรือเป็นเพราะเขาเคยเชื่อฟังกันมาก่อน หลัก
อันเป็นพื้นฐานเหล่านี้เราจะลืมไม่ได้ เพราะคนที่จะมี
อำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น โดยปกติก็ต้องอาศัย
พื้นฐานที่ว่านั่นแหละ ไม่ว่าจะการจะมีอำนาจจิตเหนือคน
อื่นนั้นจะอยู่ในระดับไหน แม้กระทั่งในกรณีที่พระ

พุทธเจ้าทรงสามารถสะกดจิตนายขมังธนู มิให้ยิงพระ
องค์หรือสะกดจิตช่างนาฬิกาครีที่กำลังตกมัน ซึ่งวิ่งแปรวัน
มาจะแทงพระองค์ แต่แล้วก็ทำไม่ได้ ก็อาศัยพื้นฐาน
ดังที่กล่าวมานี้ด้วย เช่นถ้าพระองค์มีเมตตาบารมีไม่พอ
ก็ไม่อาจจะส่งกระแสจิตไปสัมผัสให้ช่างเกิดความรู้สึก
เมตตาในพระพุทธองค์ได้ คนที่เคยเป็นนักรบที่เก่งกล้า
ในอดีตชาติมามากเคยบังคับบัญชาทหารในกองทัพให้สู้
รบกับข้าศึกได้สำเร็จนั้น พลังจิตที่สะสมไว้ในสันดาน
ย่อมจะมีผลมาถึงในปัจจุบันนี้ด้วย ฉะนั้น คนที่หวังจะ
ฝึกเพื่อให้มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้สำเร็จนั้น จะไปมุ่ง
ฝึกแต่สมาธิอย่างเดียว หรือฝึกให้เป็นคนกล้าอย่างเดียว
หรือฝึกให้เป็นคนทำอะไรทำจริง ๆ เพียงอย่างเดียวย่อม
ไม่สำเร็จแน่ อย่าลืมนะ จิตก็มีกฎเกณฑ์ของมันเหมือน
วัตถุทั่วไป ฉะนั้น จะฝึกจิตให้มีอำนาจจิตเหนือคนอื่น
จึงต้องทำตามกฎเป็นไปตามกฎ เหมือนเราจะสร้างเครื่อง
จักร ทุกอย่างต้องทำไปตามกฎเกณฑ์ของวัตถุ คนที่ไม่
รู้กฎเกณฑ์ของวัตถุ ซึ่งเป็นกฎธรรมชาติย่อมจะทำอะไร
ให้สำเร็จตามความต้องการไม่ได้ ยิ่งเป็นกฎเกณฑ์ทางจิต

ด้วยแล้ว ต้องศึกษาให้ละเอียดถี่ถ้วนจริง ๆ เพราะกฎเกณฑ์ทางนามธรรมนั้นละเอียดลึกซึ้งเข้าใจยาก มองเห็นได้ยากกว่ากฎเกณฑ์ทางวัตถุหลายเท่า

อนึ่ง การมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น เราอาจแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท กล่าวคือ

๑. มีอำนาจจิตเพียงชั่วคราว
๒. มีอำนาจจิตถาวร

การสะกดจิต หรือการใช้อำนาจเวทย์มนต์คาถา หรือการมีศัลปะรูกักเลอกใช้วิธีการจูงใจให้ถูกกับจังหวะจิตใจของผู้ที่ต้องการจะจูง แต่คุณค่าประโยชน์หรือความจริงในสิ่งที่ตัวเองสั่งให้คนอื่นทำนั้นไม่มี ในกรณีเช่นนี้ การมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นก็เป็นเพียงชั่วคราว อาจใช้ได้เพียงครั้งสองครั้งเท่านั้น ต่อไปก็ไม่ได้ผล

ส่วนการมีอำนาจจิตเหนือคนชนิดที่เป็นการถาวรนั้น คำสั่งหรือความต้องการที่ตัวเองแสดงออกเพื่อให้คนอื่นทำตามนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่มีความดีมีประโยชน์และเป็นความจริงด้วย เพราะต่อไปเขาพิสูจน์ได้ว่า สิ่งที่เราสั่งให้เขาทำไม่เป็นความจริง หรือไม่มีประโยชน์อะไร

มีหน้าซำยังเป็นการ หลอกลวงให้เขาได้รับความเสียหาย หรือความเดือดร้อนด้วย ในกรณีเช่นนี้ต่อไปก็ไม่อาจจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้ แม้แต่ในกรณีของพวกเขา พ่อมดหมอผีซึ่งมีอำนาจจิตสูงมาก และมักจะใช้อำนาจจิตไปในทางทุจริตหรือในทางชั่ว เพื่อสนองตัณหาของตน ก็อย่าหวังว่าจะใช้ได้ผลกับคนทุกคน คนที่ตกเป็นเหยื่อจะต้องเป็นคนที่มีความะทางจิตใจบางอย่างต่ำ ตกเป็นทาสบางสิ่งบางอย่าง พวกเขาเหล่านั้นจึงจะใช้เล่ห์ทางอำนาจจิตเข้าครอบงำได้

และอีกประการหนึ่งที่จะต้องจำเอาไว้ก็คือ แม้ในกรณีของการใช้อำนาจจิตจงใจคนอื่น ซึ่งเป็นไปในทางที่ดีนั้น ก็อย่าลืมนะว่า แม้คนที่เก่งที่สุดก็ทำไม่ได้สำเร็จกับคนทุกคน เช่นพระพุทธเจ้าถึงแม้พระองค์จะได้ชื่อว่า มีอำนาจจิตสูงที่สุด สามารถกลบใจคนได้เก่งที่สุด แต่ถึงกระนั้น พระองค์ก็ไม่อาจจะสอนใคร ๆ ให้ได้บรรลุมรรคผล หรือให้เขาเลิกประพฤติชั่วอย่างนั้นอย่างนี้ หรือให้ใครต่อใครทำตามพระประสงค์ของพระองค์ได้ทุกอย่าง ตัวอย่างเช่นพระองค์ลูมาล พระองค์ทรงกลับ

ใจท่านได้ ก็เพราะพระองค์คุณิมาล มีพื้นฐานที่ดีทางจิตใจหลายอย่างที่พระองค์จะสอนได้ ขอให้สังเกตว่า ถ้าหากครั้งแรก พระองค์มิได้ทรงใช้อำนาจจิตบังคับให้ องค์คุณิมาลวิ่งไล่ตามพระองค์ไม่ทัน ก็คงไม่สามารถทำให้ องค์คุณิมาลทิ้งดาบแล้วเข้ามากราบเท้าพระองค์ และ กาลต่อมา การที่พระองค์ทรงใช้อำนาจจิตจงใจสอน พระองค์คุณิมาลจนได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์นั้น ก็อย่า ลืมว่า เป็นเพราะพระองค์คุณิมาลมีพื้นฐานทางจิตใจที่ดี หลายอย่าง พระองค์จึงทรงสามารถกลับใจ จงใจพระ องค์คุณิมาลให้เลิกจากการฆ่าคน และการทำบาปอย่างอื่น ทุกอย่างได้อย่างเด็ดขาด การสอนของพระพุทธองค์นั้น โดยปกติทรงใช้อำนาจจิตทุกครั้ง เพราะฉะนั้นอย่าไปหวังว่า เมื่อเราฝึกฝนจนมีอำนาจจิตกล้าแข็งแล้ว ก็ สามารถจะมีอำนาจจิตเหนือใคร ๆ ได้ นักสะกดจิต ที่นับว่าเก่งที่สุดก็ไม่อาจจะสะกดจิตใคร ๆ ได้ทุกคน หรือคนที่มีอำนาจจิตกล้าแข็งมาก เช่นรสปุติน ซึ่ง สามารถตีหมาพิษได้โดยไม่มีอันตราย แต่ในที่สุดตัวเอง ก็ต้องตายเพราะถูกกระสุนปืน คนที่มีเครื่องรางของ

ขลังหรือมีคาถาอาคมที่ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเคยอยู่คงคงกระพัน
ยังไม่ออก พันไม่เข้าอะไรทำนองนี้ แต่แล้วในที่สุดก็
ต้องตายเพราะอาวุธก็มีไม่น้อยเหมือนกัน ข้อเท็จจริง
ต่าง ๆ เหล่านี้เราจะต้องนำมาพิจารณาด้วย จึงจะทำให้
เราเข้าใจถึงขอบเขตของอำนาจจิตว่า มีมากน้อยแค่ไหน
อย่างไร

แต่อย่างไรก็ดีอย่าลืมนึกว่า มีคนไม่น้อยเหมือนกัน
ทั้งที่เป็นคนมีความรู้ความสามารถ มีอำนาจบังคับบัญชา
คนอื่นได้ แต่กลับบังคับใครไม่ค่อยได้ สั่งใครให้ทำอะไร
ก็ไม่ค่อยมีใครปฏิบัติตาม พูดอะไรคนก็ไม่ค่อยจะเชื่อ
ทั้งนี้เป็นเพราะอะไร ซึ่งตัวอย่างในทำนองนี้เคยอธิบาย
มาแล้ว ฉะนั้นจะไปถือว่าเราเป็นคนเก่ง เป็นเจ้านาย
เขา เป็นคนมีอำนาจเหนือเขาจะสั่งให้ใครทำอะไรก็ได้
เพียงแต่ความเก่งความรู้ความสามารถ หรือเพียงแค่การ
มีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่าคนอื่น แล้วจะต้องมีอำนาจเหนือ
คนอื่นเสมอไปนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะเหตุนี้
จึงจำเป็นจะต้องศึกษาให้รู้ว่า การที่จะมีอำนาจจิตเหนือ
คนอื่นได้จริง ๆ นั้นจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง

อนึ่ง เพื่อเป็นการทบทวนถึงหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น จึงใคร่ที่จะขอชี้แจงให้ทราบอีกครั้งหนึ่งว่า:—

สื่อในการที่จะใช้อำนาจจิตเหนือคนอื่นนั้น ก็คือการใช้คำพูด การใช้สายตา การแสดงกิริยาอาการทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งบุคลิกลักษณะที่มีมาตั้งแต่กำเนิดด้วย ส่วนการใช้อำนาจจิตล้วน ๆ โดยการส่งกระแสจิตไปบังคับนั้นก็อาจจะทำได้ แต่ต้องเป็นคนที่มีอำนาจจิตสูงจริง ๆ แต่ถึงกระนั้นก็อย่าไปหวังว่าจะได้ผลทุกครั้ง และก็มีน้อยคนมากที่จะทำได้ อย่าลืมนะว่า โดยปกติคนเราย่อมมีกระแสจิตออกจากตัวเองเสมอ ซึ่งกระแสจิตนั้นอาจจะไปสัมผัสกับกระแสจิตของคนอื่นได้ และคนที่ได้รับนั้นบางทีเขาก็รู้สึก บางทีก็ไม่รู้สึก แต่ส่วนมากมักจะไม่มีรู้สึกเสียมากกว่า ฉะนั้นการใช้อำนาจจิตล้วน ๆ จึงไม่ค่อยได้ผล ทั้ง ๆ ที่คนที่ใช้มีกระแสจิตแรงกล้าก็ตาม คนที่จะใช้กระแสจิตไปยังคนอื่นให้ได้ผล จะต้องรู้จักหะวะที่คน ๆ นั้นจะรับได้ง่ายตอนไหน เวลาไหนด้วย

ซึ่งก็ไม่ใช่ของง่ายนัก ที่จะทำให้คนอื่นเปิดช่องว่างรับ
กระแสจิตจากตนได้

เมื่อได้ทราบหลักเกณฑ์โดยทั่ว ๆ อยู่นี้แล้ว
มาคราวนี้ ก็ควรจะทำความเข้าใจให้กระจ่างเกี่ยวกับ
คุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้ที่มีอำนาจจิตเหนือคนอื่น ซึ่ง
คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดก็คือ สมาธิ เพราะสมาธิเป็นตัว
การโดยตรงที่จะทำให้คุณสมบัติต่าง ๆ ของจิต ในอันที่
จะจูงใจคนอื่นให้เข้มแข็ง และมีกระแสพุ่งไปแรงและ
ไปได้ไกล ตัวอย่างเช่นคนบางคนมีความรู้ความสามารถ
เพียงพอในอันที่จะจูงใจคนอื่นให้เชื่อฟังและทำตาม แต่
เพราะเป็นคนไม่ค่อยมีสมาธิในการพูด หรือในการแสดง
ออก เลยทำให้คนอื่นไม่ค่อยจะเชื่อและทำตาม คนที่
ขาดความเชื่อมั่นในตัวเองก็ดี หรือคนที่มินิสัยโหลเลจับ
จืด หรือเป็นคนทีชระวางสงสัย เป็นคนซซฉลาด ขวตก
กังวล หรือเป็นคนชอบพูดเล่นทำอะไรเล่น ๆ ไปเกือบ
ทุกอย่าง เป็นคนมินิสัยชอบพูดโกหก อะไรทำนองนี้
แสดงให้เห็นอยู่แล้วว่า เป็นคนขาดกำลังสมาธิอย่างมาก

คนประเภทนี้ยากที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้ คนที่เป็นโจรหรือเป็นอายุเสือกใจเหี้ยม แต่เป็นคนที่ทำอะไรทำจริง ถอสัจจะมั่นคง และมีคุณธรรมอย่างอนางอย่างเข้มขัน เช่นเป็นคนมีความกตัญญู มีความเป็นธรรมในหมู่ลูกน้องของตน เป็นคนนับถือพระ เป็นคนมีความเด็ดขาดกล้าหาญไม่กลัวตาย คนประเภทนี้ก็มีอำนาจจิตเหนือคนอื่นเหมือนกัน แล้วจงศึกษาดูว่าทำไมเขาจึงมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้ ส่วนบางคนซึ่งเป็นคนดีมีความรู้ความสามารถ แต่ก็ไม่ค่อยจะมีอำนาจเหนือคนอื่น ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ถ้าเข้าใจหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ดี ก็จะสามารถฝึกฝนตนเองให้มีพลังจิตเพิ่มขึ้นได้เรื่อย ๆ จนกระทั่งในที่สุดก็สามารถมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นมากมาย ขนาดเป็นผู้นำคนทั้งประเทศได้

แต่อย่างไรก็ดี คนในสมัยปัจจุบันมักจะเข้าใจกันอยู่อย่างหนึ่ง กล่าวคือ คนไหนถ้ามีเงินมาก ด้วยอำนาจเงินย่อมจะทำให้เขามีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้ ซึ่งจะมากน้อยแค่ไหนย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนของเงิน ซึ่งความ

เป็นจริงถ้าเขาจะเป็นคนมีอิทธิพลยิ่งใหญ่จริง ก็ไม่ใช่
ด้วยอำนาจของเงินเพียงอย่างเดียว ที่ทำให้เขามีอำนาจ
จิตเหนือคนอื่น เราจะต้องมองเข้าไปให้ซึ่งถึงคุณสมบัติ
ภายในจิตใจของคนประเภทนี้ด้วย คนที่หาเงินได้เก่ง
และหาได้มากด้วยความสามารถของตนจริง ๆ นั้น ความ
เป็นจริงเขาเป็นคนมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นมาก่อนแล้ว
ด้วยคุณสมบัติทางจิตใจของเขาเอง ไม่เช่นนั้นเขาจะเป็น
คนมีเงินมากขึ้นมาได้ เพราะคนที่หาเงินได้มากนั้น
จะต้องมีคนช่วยหาให้ ช่วยทำงานให้ และคนที่ช่วยนั้นจะ
ต้องมีความรักความซื่อสัตย์ มีความเคารพนับถือต่อบุคคล
ที่เป็นเจ้าของกิจการ ไม่เช่นนั้นเขาจะไม่มีทาง
ร่ำรวยขึ้นมาได้เป็นอันขาด เพราะฉะนั้นอย่าลืมนึกว่า
หลักใหญ่ของการมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นนั้น ก็คือจะ
ต้องเป็น คนที่มีคุณลักษณะทางจิตใจเหมาะสมในเรื่องนี้
จริง ๆ การมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นไม่ใช่ขึ้นอยู่กับสิ่ง
แวดล้อมหรือสิ่งของภายนอกโดยตรง ซึ่งเรื่องนี้จะม
อธิบายต่อไปอีก

ความสงบภายใน

ตอนที่ ๑๐

ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวมาบ่อยครั้งว่า คนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น คุณสมบัติที่สำคัญและจำเป็นที่สุดก็คือสมาธิ และสมาธิจะสูงแค่ไหน ก็ให้สังเกตดูจากแสงสว่างที่ปรากฏในใจ ในขณะที่หลับตาเข้าสมาธิ หรือให้สังเกตดูจากมโนภาพที่สร้างขึ้นมา ถ้าแสงสว่างมีมาก และมโนภาพที่ปรากฏในใจนั้นก็ชัดมาก ก็แสดงให้เห็นว่ามีสมาธิดีมาก และข้าพเจ้าได้อธิบายไว้แล้วว่า แสงสว่างที่ปรากฏในใจนั้นคือกระแสจิต หรือพลังของจิตที่ปรากฏออกมาในลักษณะที่เป็นแสง ในคัมภีร์เคยใช้คำว่า “สปปภาสํ จิตตํ ภาเวติ” แปลว่า “ยังจิตที่มีแสงสว่างให้เกิดขึ้น” ข้อความอันนี้เป็นพุทธพจน์ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า ผู้ที่จะได้ทิพยจักขุ^๕นั้นจะต้องสามารถเข้าสมาธิทำจิตให้มีแสงสว่างเกิดขึ้น ซึ่งถ้าแสงสว่างที่เกิดขึ้นนั้นสว่างมากจนได้มาตรฐานแล้ว ก็จะสามารถมองเห็นชีวิตต่าง ๆ ในโลกของโอปปาติกะตลอด

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๗-๑๐ กรกฎาคม-ตุลาคม ๒๕๒๑

ทั้งเห็นสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในโลกนั้นด้วย และของใน
 โลกมนุษย์ซึ่งเล็กมากหรืออยู่ไกลมาก หรือถูกซ่อน
 เร้นปิดบังเอาไว้ ซึ่งตาธรรมตามองไม่เห็นนั้น แต่ด้วย
 อำนาจของแสงสว่างซึ่งเกิดขึ้นในใจในขณะที่เป็นสมาธิ
 นั้น จะทำให้มองเห็นได้ทุกอย่าง เพราะแสงสว่างที่กล่าว
 มานั้นสามารถผ่านทุกสิ่งทุกอย่างไปได้ทั้งหมดเหมือน
 กับคลื่นวิทยุ หรือถ้าจะพูดให้ถูก คือยิ่งกว่าคลื่นวิทยุเสีย
 อีก คือแปลว่า ไม่มีสิ่งใดสามารถกันแสงสว่างที่เกิดขึ้น
 จากจิตที่เป็นสมาธินี้ได้เลย และแสงนี้จะไปได้ไกลแค่
 ไหนก็ขึ้นอยู่กับกำลังของสมาธิ

เมื่อได้ทำความเข้าใจกันได้แล้วว่า แสงสว่างที่
 ปรากฏในใจนั้นก็คือกระแสดิจ เรื่องอื่น ๆ ก็จะเข้าใจง่าย
 ขึ้นมาก เพราะกระแสดิจที่วานก็เป็นอย่างเดียวกันกับ
 กระแสดิจที่วิ่งไปมาในสมอง และในเส้นประสาททั่วร่าง
 กาย และเพราะเหตุที่กระแสดิจย่อมมีแสงสว่างเกิดขึ้น
 ด้วยเสมอ ไม่ว่ากระแสดิจจะแรงหรือไม่แรง คือถ้า
 กระแสดิจมีกำลังน้อย แสงสว่างก็มีน้อย ถ้ากระแสดิจ
 มีกำลังมาก แสงสว่างก็มีมาก และเป็นความจริงด้วย

หากจะบอกว่า “คนเราทุกคนย่อมมีแสงออกจากตัวเสมอ ไม่มากก็น้อยตลอดเวลา” ซึ่งคนที่จะมองเห็นได้จริง ๆ ก็คือผู้ที่ได้ทบทวนจิต หรือไม่ก็ผู้ที่อยู่ในโลกของโอปปาติกะ พวกเขาย่อมเห็นแสงจากมนุษย์อยู่เสมอ เพราะฉะนั้นเขาจึงรู้ได้โดยไม่ยากว่า คนไหนมีบุญมาก คนไหนมีบุญน้อย คนไหนคิดอ่านอย่างไร มีอุปนิสัยใจคออย่างไร และรู้ได้จนกระทั่งว่า คนไหนจะมีเหตุดีหรือเหตุร้ายเกิดขึ้นในกาลข้างหน้า พวกโอปปาติกะที่เป็นชั้นปัญญาชน และเป็นนักสังเกตจะบอกให้ทราบได้เสมอ

กระแสดิจที่ปรากฏออกมาเป็นแสงสว่างในขณะที่หัวใจเป็นสมาธิ กับกระแสดิจที่วิ่งไปมาในสมองและในเส้นประสาท ก็คือกระแสดิจประเภทเดียวกัน แต่ก็อาจแตกต่างกันตรงที่ว่า กระแสดิจที่ปรากฏให้เห็นในใจนั้น โดยธรรมชาติย่อมมีพลังสูงกว่ากระแสดิจ ที่วิ่งไปมาตามปกติในร่างกายของคนเรา ขอให้สังเกตว่า ในการที่เราจะบังคับหรือขอร้อง หรือแนะนำให้ใครเขายินยอมตามความคิดเห็นของเรา นั้น โดยปกติเราก็ได้ใช้กระแสดิจของเราผ่านทางคำพูด สายตา กิริยาท่าทางที่แสดงออก

จึงทำให้เขายินยอมได้ ฉะนั้น ถ้าหากเราจะเพิ่มพลังจิตให้มากขึ้นกว่าเดิม อำนาจบังคับก็ย่อมจะต้องมากขึ้น เหมือนกับเราใช้กำลังไฟฟ้า หรือกำลังเครื่องจักรยกของหนัก ๆ ซึ่งถ้ากำลังสูงมาก ก็ยกของได้หนักมาก ในเรื่องนี้ขอให้ทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งจริง ๆ แล้วท่านก็จะมองเห็นได้โดยเด่นชัดว่า คนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น จะต้องเป็นคนที่มีสมาธิดีมาก สมาริยั้งสูงเท่าไร อำนาจในการบังคับก็ย่อมจะสูงขึ้นเพียงนั้น อย่าลืมนะว่า โดยปกติในชีวิตประจำวันของเรา เราก็ได้ใช้กระแสจิตบังคับคนอื่นอยู่แล้วเป็นประจำ โดยใช้ผ่านทางคำพูด สายตา กิริยาท่าทาง

คราวนี้มาถึงปัญหาสำคัญว่า *ทำอย่างไร เราจึงจะมีสมาธิและมีพลังจิตสูง?* ซึ่งในเรื่องนี้ข้าพเจ้ายังไม่เคยอธิบายในบทความเรื่องอำนาจจิต แต่ได้เคยอธิบายไว้ในหนังสืออื่น ๆ แต่สำหรับในตอนนี้อธิบายตั้งใจว่าจะอธิบายเรื่องนี้ โดยเฉพาะในประเด็นที่สำคัญ ซึ่งส่วนมากยังไม่เคยอธิบายในหนังสือเล่มอื่นมาก่อน ประเด็นที่สำคัญในตอนนี้อธิบายเรื่อง “*ความสงบภายใน*”

คนที่มีความสุขุมเยือกเย็น และหนักแน่น ไม่
 ซึมโหมโหมใส ไม่ตื่นเต้นตกใจง่าย ไม่หวาดหวั่นเกรง
 กลัวต่อสิ่งใดง่าย ไม่หวั่นไหวไปตามอารมณ์ง่าย คนที่มี
 ลักษณะเช่นนี้คือคนที่มีความสงบภายใน ซึ่งความสงบ
 ที่ว่านี้จะมีมากน้อยแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับเปอร์เซนต์
 ของคุณสมบัตินี้ที่กล่าวมา เช่นถ้ามีความสุขุมเยือกเย็น
 มากไม่ตื่นเต้นตกใจอะไรเลย ใครจะขู่เย้าอย่างไร หรือ
 จะทำไม่ถูกใจอย่างไร ก็ไม่โกรธง่าย ยังใจเย็นอยู่เสมอ
 ก็แสดงให้เห็นว่าความสงบภายในมีมาก และจากที่กล่าว
 มานี้ท่านจะเห็นว่า การมีความสงบภายในเป็นสิ่งที่มีความ
 มาก คนที่จะฝึกสมาธิได้สำเร็จแค่ไหน และมีอำนาจจิต
 เห็นคนอื่นเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับความสงบภายใน ถ้า
 คนไหนพื้นเดิมซึ่งมีมาตั้งแต่เกิด เป็นคนมีความสงบภายใน
 มาก ความสำเร็จในการฝึกสมาธิย่อมมีมาก ถ้าคน
 ไหนพื้นในเรื่องนี้น้อย ก็ต้องใช้เวลานานมากกว่าจะ
 ฝึกสมาธิได้สำเร็จ ปัญหาสำคัญจึงมีอยู่ว่าความสงบภายใน
 ในที่กล่าวมานี้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร และจะฝึกฝนอย่างไร
 จึงจะมีขึ้นมาได้

ความสงบภายใน ตรงกับคำบาลีว่า รูปสมะ ซึ่ง
 คำนี้มีที่มาหลายแห่ง เช่นในคาถาบึงสุกกุล ซึ่งเราได้ยิน
 ได้ฟังพระท่านสวดอยู่เสมอในงานศพว่า:—

อนิจจา วต สงฺขารา   อุปฺปาทวยธมฺมิโน
 อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌนฺติ   เตสํ รูปสโม สุโข

สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ เพราะสังขารทั้งหลาย
 เมื่อมีเกิดก็ย่อมมีดับเป็นธรรมดา ฉะนั้นสังขารทั้งหลาย
 เมื่อเกิดขึ้นแล้วจึงต้องดับไป การทำให้สังขารทั้งหลาย
 เข้าไปสงบเสียได้ ย่อมเป็นสุข

ขอให้สังเกตตอนสุดท้ายที่ว่า เตสํ รูปสโม สุโข
 ซึ่งคำว่า รูปสโม ในที่นี้ตามศัพท์จริง ๆ แปลว่า การ
 เข้าไปสงบอย่างวิเศษยิ่ง และคำ ๆ นี้หมายถึงการเข้าถึง
 นิพพานโดยเฉพาะ ซึ่งหมายความว่า สังขารทั้งหลาย
 ซึ่งในคาถานี้ ไม่ใช่หมายความว่าร่างกายเท่านั้น หาก
 หมายถึงความรู้สึกนึกคิดทุกอย่าง หมายถึงกิเลสทุก
 อย่างด้วย ฉะนั้นในความหมายที่ลึกซึ้งจริง ๆ จึงหมายถึง
 ถึงว่า สำหรับผู้ที่เข้าใจความหมายของคาถาบึงสุกกุลอย่าง

ลึกซึ้งจริง ๆ นั้น ท่านจะรู้สึกเห็นแจ้งประจักษ์ในใจว่า
 สิ่งใดเกิดจากเหตุ สิ่งนั้นย่อมจะดับเพราะความสิ้นแห่ง
 เหตุ และสิ่งต่าง ๆ ในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดเลยที่จะเกิดขึ้นได้
 ด้วยตัวของมันเองล้วน ๆ ทุกอย่างต้องอาศัยเหตุต่าง ๆ
 จึงจะเกิดขึ้นได้ ร่างกาย ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ กิเลส
 โลกทั้งโลกล้วนแต่มีเหตุมีที่มาทั้งนั้นจึงได้เกิดขึ้น ฉะนั้น
 จึงไม่มีสิ่งใดที่ดับไม่ได้ สูญสิ้นไม่ได้ กิเลสทั้งหลายย่อม
 ดับได้สูญสิ้นได้แน่นอน ความรู้สึกนึกคิดทั้งหลายก็เช่น
 เดียวกัน ร่างกายก็เช่นเดียวกัน การมองเห็นความจริง
 ในเรื่องนี้เริ่มต้นจากการเห็นคนตาย เพราะตั้งแต่แรก
 ที่เดียวร่างกายก็ไม่เคยมีมาก่อน ฟังจะมีกตอนที่เริ่มมี
 วิญญาณมาปฏิสนธิในท้องแม่ และแล้วในที่สุดร่างกาย
 ก็อันตรธานสูญหาย “ชนชอว่า สังขาร คือสังขมบัจฉิ
 ปรุรงแตง หรือสังขมเหตุบัจฉิจึงเกิดขึ้นได้นั้น ทุกอย่าง
 เมื่อมีเกิดก็ย่อมดับ” ร่างกายที่กำลังนอนตายอยู่ต่อ
 หน้านี้ คือพยานหลักฐานหรือข้อพิสูจน์ถึงความจริงที่
 กล่าวมา ถ้ามองเห็นเพียงแค่นี้ก็จะยังเข้าใจไม่ถึงความสงบ
 ภายในคือนิพพาน ต่อเมื่อเห็นแจ้งชัดทุกอย่าง โดย

เฉพาะคือกิเลส เช่นตัณหา ราคะเป็นต้น ก็รู้อย่างที่สั่ง
 เหล่านักดับได้สูญสิ้นได้ ความรู้สึกนึกคิดทุกอย่างก็ดับ
 ได้สูญสิ้นได้ ต่อเมื่อรู้สึกเห็นแจ้งจริงๆ เช่นนี้ ซึ่งใน
 ขณะที่เห็นแจ้งนี้ใจจะต้องเป็นสมาธิด้วย อย่างน้อยก็อยู่
 ในขั้นปฐมฌาน จึงจะเริ่มเข้าถึงความสงบภายใน หรือ
 พุศุคอกนยหนึ่ง เมื่อเห็นแจ้งเช่นนั้นแล้ว ก็จะมีรู้สึกได้
 ด้วยตนเองว่า ขณะนี้ในใจมีความสงบที่แจ่มใสสดชื่น
 มาก และรู้สึกเห็นได้อย่างชัดเจนยิ่งกว่า ทรายใดที่ความ
 สงบอันนี้ยังมีอยู่ในใจ กิเลสทุกอย่างจะเกิดขึ้นไม่ได้
 และจะสามารถเอาชนะอารมณ์ และสิ่งแวดล้อมได้หมด
 ทุกอย่าง ความทุกข์ใด ๆ ก็เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะรู้สึก
 เห็นแจ้งอย่างนี้จึงได้มีความแน่ใจว่า ถ้าสังขารทั้งหลาย
 เข้าไปสงบเสียได้ ย่อมเป็นสุขอย่างแน่นอน

เรื่องคาถาบังสกุลนี้ แรกเริ่มเดิมทีก่อนที่จะกลาย
 มาเป็นประเพณีซึ่งถือกันว่า เมื่อมีคนตายเกิดขึ้นจะต้อง
 นิมนต์พระมาสวดบังสกุล และถือกันว่าการกระทำเช่นนี้
 จะเป็นการช่วยให้ผู้ที่ตายไปสู่สวรรค์ หรือให้ไปมีความ
 สุขแน่นอน ความจริงตั้งแต่เดิมคือ ในสมัยที่พระพุทธเจ้ายัง

ทรงมีชีวิตอยู่นั้น ประเพณีนี้ไม่เคยมี ฟังมาสิทีหลัง แต่จะมีเมื่อใดและเริ่มที่ไหนก่อนไม่มีใครทราบ แต่ที่รู้กันดีเพราะมีเรื่องบันทึกไว้ในคัมภีร์นั้น มีว่า ในสมัยกรุงพุทธกาล มีพระภิกษุองค์หนึ่งชื่อมหากาล ท่านไปพิจารณาศพคนตายที่ป่าช้าในขณะที่เขากำลังเผา แล้วท่านก็เกิดรู้สึกสังเวชดังที่กล่าวไว้ในคาถาบังสุกุลนั้น จนกระทั่งในที่สุดท่านก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ เพราะความรู้สังเวชดังกล่าวนั้นได้เป็นไปอย่างลึกซึ้งถึงที่สุด

คาถาบังสุกุลที่กล่าวมานี้มีประโยชน์มาก ถ้าเราศึกษาให้เข้าใจความหมายของคาถานี้ทุกแง่ทุกมุม แล้วเราจะได้หลักในการสร้างความสงบภายในให้เกิดขึ้นในใจของเรา แม้จะได้เพียงชั่วขณะก็มีประโยชน์มาก ขอได้โปรดศึกษาถึงความหมายต่าง ๆ ของคาถาบทนี้ให้ละเอียด ประการแรกที่จะต้องศึกษาคือ :—

นามธรรมทุกอย่างย่อมมีวิบาก “เมื่อใดความโกรธเกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้นวิบากของมันย่อมเกิดขึ้นในสันดาน” วิบากของความโกรธก็คือ ความโกรธที่สะสม

อยู่ในจิตใต้สำนึก เช่นเดียวกับเมื่อเรากล่าวว่า “เมื่อใดความรู้เกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้นวิบากของมันย่อมเกิดขึ้นในสันดาน” วิบากของความรู้ก็คือความรู้ที่มีอยู่ในจิตใต้สำนึก ซึ่งเมื่อเราจะใช้เมื่อไร ความรู้ที่มีอยู่ก็จะปรากฏออกมาให้เราใช้ ถ้าความรู้ในเรื่องไหนไม่เคยมี เราก็จะเรียกความรู้ในเรื่องนั้นจากจิตใต้สำนึกขึ้นมาไม่ได้ “เมื่อใดความทุกข์เกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้นวิบากของมันย่อมเกิดขึ้นในสันดาน” คำว่า ในสันดานก็คือ ในจิตใต้สำนึกคือในภวังคจิต “เมื่อใดความทุกข์เกิดขึ้นในใจ” ในใจก็คือในจิตสำนึก คือในวิถิจิต

ฉะนั้นโปรดจำไว้ให้ได้ว่า “เมื่อใดความสงบเกิดขึ้นในใจ แม้จะเป็นเพียงชั่วขณะมันก็มีวิบากเกิดขึ้นในสันดาน” และถ้าความสงบที่วนเกิดขึ้นบ่อย ๆ ก็แปลว่า ในสันดาน คือในภวังคจิตจะมีความสงบสะสมไว้มาก และถ้าพื้นจิตใจส่วนลึกของเรามีความสงบมาก ก็หมายถึงถึงว่า เราเป็นคนมีนิสัยสุขุมเยือกเย็น หนักแน่น ไม่โกรธง่าย ใจน้อย ไม่ตื่นเต้นตกใจอะไรง่าย อย่างนี้เป็นต้น

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า คนที่จะฝึกสมาธิได้
 ง่ายได้ถึงขั้นสูงนั้น พื้นเดิมซึ่งหมายถึงในจิตใจส่วนลึก
 จะต้องมีความสงบอยู่มาก และความสงบที่ว่านั้นจะต้อง
 มีมาแต่กำเนิดด้วย คำว่ามีมาแต่กำเนิดก็ย่อมหมายถึงว่า
 เมื่อชาติก่อน ๆ เราเคยฝึกฝนในเรื่องนี้มานาน พื้นความ
 สงบจึงได้ติดสันดานมาถึงชาตินี้ ที่พูดว่าบางคนฝึกสมาธิ
 ได้ง่าย ก็เพราะเขาเป็นคนที่มึนบุญบารมีมานั้น ความจริง
 ก็คือเขาเป็นคนที่เคยฝึกในทางสมาธิมากนั่นเอง จน
 กระทั่งเป็นคนมีนิสัยสุ่มเยือกเย็น เพราะความสงบ
 ภายในมีมาก

การทำใจให้สงบไม่ว่าจะโดยวิธีไหน ย่อมมีประ
 โยชน์มาก การปลงสังขารตามหลักในคาถาบังสุกุลนั้น
 เป็นวิธีหนึ่งในหลายวิธีที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้
 และลองศึกษาอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้ดังนี้:—

ปวิเวรสํ ปิวิตฺวา รสํ อุปสมฺมสุตฺต จ

นิทุทฺโธ โหติ นิปฺปาโป ฌมฺมปิตฺรสํ ปิวิ

ผู้ที่ได้ตรัสแห่งความวิเวก และได้ตรัสแห่ง

ความสงบภายใน ย่อมออกจากความกระวนกระวาย ออก

จากบาปได้ ผู้ที่ตมรสแห่งความปีติในธรรม ก็ย่อมมีผลอย่างเดียวกัน (คือจะทำให้ความกระวนกระวายใจหรือความเร่าร้อนในใจต่าง ๆ ตลอดจนทั้งบาปต่าง ๆ ที่มีอยู่ในใจเหือดแห้งหายไปได้ ซึ่งในเมื่อสิ่งที่กล่าวมานี้ไม่มีแล้ว ใจก็ย่อมสงบเยือกเย็นแจ่มใสเบิกบานอยู่เสมอ)

คาถาบทนี้อีกบทหนึ่ง ซึ่งในเมื่อศึกษาให้ดีแล้วเราก็จะได้หลักในการ สร้างความสงบให้เกิดขึ้นในใจของเรา เบื้องแรกขอให้เข้าใจความหมายของแต่ละคำในคาถาบทนี้ก่อน

คำว่า ตมรสแห่งความวิเวก วิเวกในที่นี้หมายถึงถึง กายวิเวก และ จิตวิเวก กายวิเวก ความสงบทางกาย คือการได้อยู่ในสถานที่เงียบสงบไม่มีสิ่งรบกวน จิตวิเวก ความสงบทางจิต หมายถึงการเข้าสมาธิได้ จิตสงบจากนิวรณ์ทั้งห้า สำหรับผู้ที่ชอบอยู่ในที่เงียบสงัดชอบบำเพ็ญภาวนานั้น แม้เพียงได้อยู่ในสถานที่เงียบสงบก็มีความสุขแล้วเพราะมีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นอิสระปราศจากสิ่งรบกวน แต่ถ้าเป็นคนไม่ชอบที่สงบไม่ชอบบำเพ็ญภาวนา ก็จะไม่มีความสุข กลับ

จะมีความทุกข์เพราะเหงา หรือเพราะกลัวอันตราย พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า “สุข วิเวโก ตุกฺขุสฺส สุตฺตมมฺสฺส ปสฺสโต” แปลว่า ความวิเวกเป็นสุขสำหรับผู้ที่ยินดีผู้ที่ได้ฟังธรรมและเห็นแจ้งในธรรม”

คำว่า คัมภรตแห่งความสงบภายใน ความสงบภายใน ในที่นี้แปลมาจากคำว่า อุปสมมฺสฺส อุปสมมฺสฺส คำเดิมก็คือคำว่า อุปสมะ คำนี้กับคำที่เคยกล่าวมาแล้วคือคำว่า วูปสมะ นั้นมีความหมายอย่างเดียวกัน ทั้งสองคำนี้หมายถึงนิพพาน พระพุทธเจ้าเคยตรัสไว้ในพรหมชาลสูตรว่า :—

“แมตถาคตจจะรูถึงปานนี้ แต่กัหายัดมึนในความรู้นั้นไม่ เพราะไม่ยึดมั่นในความรู้ทุกอย่างที่ตถาคตมีอยู่ จึงได้บรรลุถึงความสงบอันสูงสุด” ความสงบอันสูงสุดในที่นี้ก็คือนิพพาน

“ตถุหาย วิปฺพานเนน นิพฺพานํ อิติ วุจฺจติ” เพราะละตัณหาได้ขาด เราจึงกล่าวว่าเป็นนิพพาน ในที่นี้หมายความว่า ผู้ที่ละตัณหาในสันดานได้ขาดหมดทุกอย่างจึงจะได้ชื่อว่าเข้าถึงนิพพาน นิพพานก็คือความ

สงบอันสูงสุด ขอให้สังเกตว่า ผู้ที่ละตัณหาได้แม้เพียงชั่วขณะ เช่นในเวลาทีจิตเป็นสมาธิสงบจากนิเวรณนั้น ทุกคนย่อมจะรู้สึกประจักษ์แก่ใจของตนว่า ในขณะที่นั้นใจสงบแจ่มใสปลอดโปร่งสบาย แต่เพราะเหตุที่ตัณหาต่าง ๆ ยังละไม่ได้ขาด ความสงบจึงมีอยู่เพียงชั่วคราว แต่ถึงกระนั้นก็ทำให้รู้จักว่าความสงบภายในเป็นอย่างไร มีคุณค่าอย่างไร

ข้าพเจ้าได้บรรยายมาให้เห็นแล้วว่า โดยปกติความสงบในใจเกิดขึ้นมาได้อย่างไรบ้าง และจากหลักต่าง ๆ ที่อ้างมานั้น คนส่วนมากจะเห็นว่า ล้วนแต่ทำตามได้ยากทั้งสิ้น เช่นจะให้ปลงสังขารว่าไม่เที่ยงแล้วเกิดความสงบ หรือจะให้เข้าไปอยู่ป่าอยู่อย่างวิเวกแล้วบำเพ็ญสมาธิภาวนา จนกระทั่งได้สัมผัสแห่งความวิเวกและรสแห่งความสงบภายในก็เป็นการยากมาก หรือจะให้ละตัณหาให้หมดแล้วจะเกิดความสงบภายใน ก็เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าหากเราไม่พยายามที่จะฝึกหัดจิตใจของตนให้มีความสงบเกิดขึ้นบ้างแล้ว ก็หมายถึงว่า เราจะไม่มีโอกาสฝึกสมาธิได้ถึงขั้นที่จะมีอำนาจจิต

เหนือคนอื่นได้เลย และความจริงการที่จะฝึกหัดให้จิตใจของเรามีความสงบเกิดขึ้นบ้างนั้นก็ไม่ใช่สิ่งที่ยากจนกระทั่งใคร ๆ ก็ทำไม่ได้ ขอให้พยายามศึกษาหลักต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นให้เข้าใจแจ่มแจ้ง และรู้จักประยุกต์นำมาใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถของตน ทุกคนก็สามารถทำได้ทั้งนั้น โดยเฉพาะหลักที่ว่า “เพราะละตัณหาได้ขาด จึงบรรลุถึงนิพพาน คือเข้าถึงความสงบภายในอันสูงสุด”

ขอได้โปรดพิจารณาดูจิตใจของคนเรา ใครก็ตามถ้าต้องตกเป็นทาสตัณหาทุกอย่าง แม้กระทั่งในเรื่องอบายมุข เช่น ความอยากดื่ม อยากเที่ยว อยากสนุก แม้ในเรื่องที่ทำให้ตัวเองเดือดร้อนก็ระงับไม่ได้ เมื่อมีความอยากในเรื่องไหน เป็นต้องทำตามความอยาก ไม่เช่นนั้นก็อยู่ไม่ได้ ภาระวนกระวายหรือกลัดกลุ้ม คนที่ตกเป็นทาสตัณหาอย่างมากมายนั้น เราจะพบว่า แม้ว่าเขาจะได้มีโอกาสสนองตัณหาของตนอยู่เสมอ ก็ไม่อาจจะทำให้สงบได้ตลอดไป ทุกครั้งที่ได้สนองตัณหาสมความปรารถนา จักอาจจะสงบชั่วขณะหนึ่ง แต่แล้ว

ตัณหาหนึ่งก็จะลุกโพล่งขึ้นอีก ถ้ายิ่งทำอะไรตามใจบ่อย ๆ ตัณหาอีกก็จะรุนแรงขึ้น และนั่นย่อมหมายถึงว่า ความสงบในใจจะมีน้อยลงไปทุกที ความเร่าร้อนในใจจะมีมากขึ้น และคนไหนถ้าความสงบในใจมีน้อย ความเร่าร้อนในใจมีมาก การควบคุมบังคับจิตใจของตนจะทำได้ไม่เลย จะตกเป็นทาสของอารมณ์และสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนี้การที่จะฝึกสมาธิให้ได้ผลจริง ๆ นั้นก็ย่อมเป็นไปได้ จงจำไว้ให้ดีว่า คนที่จะฝึกสมาธิได้จะต้องเป็นคนที่อยู่บังคับกับตนเองได้ดีพอสมควร สิ่งไหนไม่ดี ไม่เหมาะไม่ควรจะต้องไม่ทำ สิ่งไหนดี ควรทำต้องทำ ขอให้พิจารณาถึงการถือศีล การถือศีลได้ย่อมหมายถึง การบังคับตนเอง มิให้ทำตามตัณหาที่หยาบ ๆ ได้ ซึ่งในเมื่อถือศีลได้บ่อย ๆ และถือได้เป็นเวลานานจนกระทั่งเกิดความเคยชิน ก็จะมีพบว่าตัณหาหยาบ ๆ คือความต้องการหรือความอยากได้ที่ผิดศีลธรรมก็จะเบาบางลง และเมื่อตัณหาหยาบ ๆ เบาบางลง ความสงบภายในก็ย่อมจะมีมากกว่าคนที่มึนตัณหาหยาบและบังคับควบคุมอะไรไม่ได้เลย คืออยากจะทำอะไรเป็นต้องทำ แม้จะเกิดความเสีย

หายเดือดร้อนแค้นหรือแค้นคนอื่นอย่างไร ก็บังคับตัวเองไม่ได้ คนเช่นนี้ความสงบในใจจะมีน้อยมาก จะมีแต่ความเร่าร้อนใจอยู่เสมอ พระพุทธเจ้าเคยตรัสสอนว่า —

อิธ ตปฺปติ เปจฺจ ตปฺปติ ปาปการี อุกฺขตฺถ ตปฺปติ
 ปาปํ เม กตฺตติ ตปฺปติ ภิโย ตปฺปติ ทฺวคฺคํ คโต
 คนที่ทำบาปอยู่เสมอเป็นนิจย่อมเร่าร้อนทั้งสอง
 โลก คือ เมื่อยังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ก็เร่าร้อน (เหมือนถูกไฟเผา) เมื่อละจากโลกนี้ไปแล้วก็เร่าร้อน (เพราะบาปติดสันดานไปถึงชาติหน้า) และทุกครั้งเมื่อนึกขึ้นมาว่า เราได้ทำบาปไว้ ก็เร่าร้อน เมื่อตายไปสู่ทุกคติแล้ว ยิ่งจะเร่าร้อนเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า

ส่วนคนที่ทำความดีอยู่เสมอ นั้น จะมีผลตรงกันข้ามจากนั้นทุกอย่าง

จากหลักที่อ้างมานี้ ก็จะทำให้เรามองเห็นได้ชัดถึงวิธีการที่จะทำให้ใจสงบ พุดง่าย ๆ ว่า หลักขั้นพื้นฐานในอันที่จะทำให้ใจของเรามีความสงบอยู่เสมอก็คือ สิ่งไหนไม่ดี ต้องไม่ทำ สิ่งไหนเป็นความดี ต้องทำ และ

ควรจะหัดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ใช่เฉพาะแต่ในเรื่องการถือศีลเท่านั้น เช่นหัดทำอะไรให้ตรงต่อเวลา ถึงเวลาจะทำอะไร ต้องทำ อย่ามัวชักช้าหรืออืดอาดทำอะไรต้องทำจริง ๆ อย่าทำด้วยความขี้เกียจ ในเรื่องการรับประทานอาหาร เรื่องการแต่งตัว และเรื่องอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ควรจะต้องหัดให้ทำอะไรอย่างมีเหตุผล ทำแต่พอเหมาะพอควร มีระเบียบ และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือต้องหัดให้เป็นคนกล้าหาญ อย่ากลัวอะไรง่าย ๆ และโดยไม่มีเหตุผล คนที่พยายามละชั่วทุกอย่าง และทำดีทุกอย่างให้มากที่สุด ก็คือคนที่บังคับควบคุมตนเองได้ดี ซึ่งในเมื่อทำได้ก็ย่อมจะมีความสุขสบายใจ และจิตใจจะสงบอยู่เสมอ อันนี้เป็นพื้นฐานเบื้องต้น “คนที่บังคับคนอื่นได้ จะต้องบังคับตนเองให้ได้ก่อน” อันนี้คือหลักตายตัวสำหรับคนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น

คนที่ถือศีลได้ก็คือคนที่บังคับตนหาหนายาบ ๆ ของตนเองได้ “เพราะละตัณหาได้ขาดจึงได้พบกับความสงบอันสูงสุด” ขอให้นึกถึงหลักข้อนี้ให้มาก ฉะนั้นคนที่ถือศีล ใจจึงย่อมสงบกว่าคนที่ถือศีลข้อไหน ๆ ไม่ได้เลย

อย่าลืมว่า คำว่าถือศีลได้ ในความหมายที่กว้างขวางและลึกซึ้งนั้น หมายถึง สิ่งใดไม่ดี ไม่เหมาะ ไม่ควร ไม่ทำและไม่พูดเลย คนที่ทำได้ จิตใจย่อมมีความเข้มแข็ง เพราะสามารถบังคับกายวาจาของตนให้อยู่ในระเบียบวินัยที่ดีเยี่ยม ส่วนคนที่อ่อนแอยอมบังคับตนเองให้อยู่ในเหตุผลไม่ได้ และอีกประเด็นหนึ่ง ที่สำคัญยิ่งก็คือ คนที่เอาชนะตัณหาของตนเองได้มากเท่าไร ใจก็ย่อมมีความสงบมากขนาดนั้น คนที่จะฝึกสมาธิได้ พื้นเดิมในสันดานจะต้องมีความสงบพอสมควร เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายคงจะรู้อยู่แล้วว่า เมื่อเราต้องการจะฝึกฝนให้จิตใจของตนมีอำนาจเหนือคนอื่น ชั้นแรกควรจะต้องฝึกฝนตนเองในเรื่องอะไร

คนที่ทำความชั่วอยู่เสมอ ใจย่อมเร่าร้อน เมื่อใจเร่าร้อนเป็นนิสัยย่อมฝึกสมาธิไม่ได้ แม้จะมีเวลาหรือแม้จะได้ครูสอนที่ดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็ยากที่จะฝึกได้ เหมือนกาน้ำที่ตั้งอยู่บนเตาไฟ ในเมื่อในเตายังมีไฟและนํ้ากร้อน ฉะนั้นจึงเป็นการยากที่จะให้นํ้าสงบนิ่งอยู่ได้ ใจของคนเราก็เช่นเดียวกัน อันนี้เป็นกฎตายตัว ขอให้หนักถึงพุทธพจน์อีกครั้งที่ว่า “อิธ ตปฺปติ เปจฺจ ตปฺปติ

ปาปการุ อุกฤษฏ ตปฺปติ” คนที่ทำบาปอยู่เสมอเป็นนิจ ย่อมเร่าร้อนทั้งสองโลก คือเมื่อมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ก็เร่าร้อน เมื่อละจากโลกนี้ไปแล้วก็เร่าร้อน ขอให้สังเกตว่า คนที่ใจเร่าร้อนอยู่เสมอ ก็คือคนที่ทำอะไรตามใจตนเองอยู่เสมอ บังคับตัณหาของตนไม่ได้ แม้ในเรื่องที่เสียหาย เรื่องที่น่าความเดือดร้อนมาให้ทั้งแก่ตนเอง และผู้อื่นก็ละไม่ได้ และจากหลักอันนี้เองจะทำให้เรามองเห็นความจริงอีกแง่หนึ่ง ซึ่งทำให้จิตใจของคนเราต้องเร่าร้อนอยู่เสมอ ใจไม่เย็น นั่นก็คือคนที่ทำอะไรใจร้อน จะต้องให้เป็นไปตามความต้องการของตัวเองเดี๋ยวนั้น หรือในเวลาที่คุณกำหนดไว้ รอคอยไม่ได้ ผิดเวลาไม่ได้ เป็นต้องอารมณ์เสีย เกิดความหงุดหงิดไม่พอใจ หรือเกิดความโกรธความเดือดดาล “คนที่รอคอยอะไรไม่ได้ ทำใจเย็นไม่ได้” คนประเภทนี้แม้จะเป็นคนดี ไม่ทำความชั่วเลยด้วยกายหรือด้วยวาจา แต่โดยความเป็นจริงแล้ว “คนใจร้อนก็คือคนที่ทำความชั่วทางใจ เป็นความชั่วที่เกิดจากโมหะ” “ทุกอย่างต้องเป็นไปตามเหตุตามปัจจัย ไม่ใช่เป็นไปตามใจ” นี่คือสัจธรรมที่

เป็นจริงอยู่ตลอดเวลา “คนใจร้อนก็คือคนที่ไม่นึกถึงเหตุ
ปัจจัย” เมื่อไม่นึกถึงเหตุปัจจัยก็แปลว่าถูกโมหะครอบงำ
คนที่ถูกโมหะครอบงำนั้น จะสังเกตเห็นได้ชัดอยู่อย่าง
หนึ่งคือ เขาจะคิดแต่ในแง่ของตัวเอง นึกถึงแต่เรื่อง
ของตัวเอง เป็นคนใจแคบ เห็นแก่ตัว คนประเภทนี้
ถ้าเป็นคนมีเงินมีอำนาจ จะทำอะไร ต้องการอะไรเป็น
ต้องได้เสมอ และเป็นคนที่สำคัญตัวเองว่าเป็นคนยิ่ง
ใหญ่ และยังเป็นคนฉลาดด้วยแล้ว โดยปกติจะเป็น
คนใจร้อนจนเฉียวโกรธง่าย ในเมื่อถูกขัดใจ หรือ
ต้องการอะไรไม่ได้ดังใจ และถ้าปล่อยให้อารมณ์เช่นนั้น
เกิดขึ้นบ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นคนมีนิสัยใจร้อน และเมื่อ
กลายเป็นนิสัยแล้วก็จะแก้ยาก ถึงแม้จะรู้สึกตัวเห็นโทษ
ของการใจร้อน ทั้งตั้งใจแล้วว่า จะแก้นิสัยของตัวเอง ก็
ไม่ได้หมายความว่า จะแก้ให้หายได้ในเวลาอันรวดเร็ว
อะไรก็ตาม ถ้าวางว่ากลายเป็นนิสัยแล้ว แก้ยากทั้งสิ้น

เพราะฉะนั้น ขอได้โปรดจำไว้ด้วยว่า “คนที่ใจ
ร้อน ก็คือคนที่ใจเร่าร้อนประเภทหนึ่งนั่นเอง เขาเป็น
คนมีบาปอันเกิดจากโมหะ บาปอันนี้ถึงแม้จะไม่ทำให้ถึง

ขันทกนรกจริง ๆ เพราะไม่ใช่เป็นการผิดศีล แต่มันก็มีผลเสียหลายมาก ที่เห็นได้ชัดก็คือ ทำให้เข้าสมาธิขั้นสูงไม่ได้ トラบิตที่นิสัยใจร้อนไม่หาย”

ความใจร้อนเป็นความชั่วอย่างหนึ่ง ที่ควรจะต้องละ และการละเรื้องนี้ ก็ไม่มีความยากลำบากแต่อย่างใด ถ้าหากเรายอมรับด้วยความจริงใจว่า “ความใจร้อนเป็นสิ่งที่ไม่ดีย่างยิ่ง” ซึ่งในเมื่อเรายอมรับเช่นนั้นแล้ว การฝึกหัดก็จะไม่ยาก และวิธีฝึกก็คือ ทุกครั้งไม่ว่าเราจะทำอะไร หรือรอกอยอะไร หรือสั่งให้ใครทำอะไรก็ตาม จะต้องหัดทำให้ใจเย็น หัดทำด้วยความละเอียดถี่ถ้วน แม้จะไม่ใช่ไปอย่างใจก็ต้องพยายามคิดในทางที่จะไม่ให้อารมณ์เสีย จะต้องหัดสังเกตใจของตนเองว่า “เพราะคิดอย่างไร หรือเข้าใจอย่างไร จึงใจร้อน” จะต้องพยายามจดจำความคิดอันนี้ให้ได้ แล้วทำการแยกแยะพิจารณาดูว่า ที่คิดอย่างนั้นเข้าใจอย่างนั้น มันผิดที่ตรงไหน จึงทำให้ใจร้อน แล้วพยายามคิดตรงกันข้าม พยายามคิดในทางที่จะทำให้ใจเย็น ขอให้สังเกตว่า “คนที่ใจร้อนที่สุดนั้น ในบางครั้งก็ใจเย็นได้เหมือนกัน” ในขณะที่ใจเย็น ตนเองคิด

อย่างไรต้องจำเอาไว้ แต่อย่างไรก็ตีคนใจร้อนร้อยทั้งร้อยเป็นคนทำอะไรชอบตามใจตนเอง คิดแต่ในแง่ของตัวเอง มองไม่เห็นความผิดของตัวเอง มองเห็นแต่ความผิดของคนอื่น “ทุกอย่างต้องเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยของมัน” สัจธรรมอันนี้ต้องพยายามหมั่นนึกบ่อย ๆ และพยายามหัดคิดในแง่ของคนอื่นให้มาก หัดคิดตามความเป็นจริงให้มาก โดยการหัดเช่นนี้จะทำให้เป็นคนใจเย็นได้

แต่วิธีที่ดีและได้ผลเร็วก็คือ พยายามหัดทำสมาธิให้ได้จะโดยวิธีไหนก็ตามถ้าลงว่าใจเคยเป็นสมาธิได้แม้เพียงครั้งเดียว อันนั้นจะเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นคนใจเย็นได้ แต่ข้อสำคัญ เมื่อเข้าสมาธิได้ใจสงบ และตนเองได้พบกับความสงบเยือกเย็นภายในใจของตนแล้ว จะต้องนำเหตุการณ์ทุกอย่างที่ทำให้ตนเองต้องใจร้อนนั้น มาพิจารณาหาเหตุผลว่าทำไมจะต้องใจร้อนแล้วก็พยายามสอนตัวเองด้วยความตั้งใจอันแน่วแน่ว่าต่อแต่นี้ไปเราจะไม่เป็นคนใจร้อน จะไม่เป็นคนฉุนเฉียวโกรธง่าย ถ้าเรื่องมันจะต้องเสียเพราะมันมีเหตุปัจจัย มันก็ต้องเสีย ถ้า

เรื่องมันจะต้องเป็นอย่างนั้นเพราะมันมีเหตุปัจจัย มันก็ต้องเป็นอย่างนั้น การหัดคิดในทำนองนี้มีประโยชน์มาก จะช่วยสร้างนิสัยใจเย็นให้เกิดขึ้นได้ง่าย แต่อย่างไรก็ดี คนที่จะทำได้สำเร็จนั้นจำเป็นจะต้องมีบทฝึกหัด และจะต้องหัดบ่อย ๆ หัดให้เคยชิน ไม่เช่นนั้นจะไม่มีทางสำเร็จเลย “เมื่อใดมีเหตุการณ์ที่จะต้องทำให้ใจร้อน เราไม่ยอมให้ใจร้อน หัดคิดหัดพิจารณาในทางที่จะทำให้ใจเย็น” “เสียเป็นเสีย” “เกิดเรื่องเป็นเกิดเรื่อง” “จะเป็นอย่างไรช่างมัน” การหัดคิดในทำนองนี้จะต้องทำบ่อย ๆ ถ้ายิ่งเหตุการณ์ที่ต้องหัดทำให้ใจเย็นมีมาก ก็หมายถึงว่า เราจะกลายเป็นคนใจเย็นเร็วขึ้น “ความใจร้อนนั้นแม้จะเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว มันก็เป็นความเสียหายยิ่งกว่าเสียของหรือเสียอะไรอย่างอื่น” “เสียของดีกว่าเสียนิสัยที่เป็นคนใจร้อน” ขอให้พิจารณาดูความจริงข้อนี้ให้ลึกซึ้ง ถ้าเห็นแจ้งแล้ว การหัดให้เป็นคนใจเย็นจะทำได้โดยไมยากเลย อย่าลืมนะว่า “คนที่มันนิสัยใจร้อนจะฝึกสมาธิขั้นสูงไม่ได้จะฝึกได้ก็เพียงขั้นธรรมดา และก็ฝึกได้ยากด้วย”

คนทำความชั่วถ้าทำไม่มากและทำไม่บ่อย ใจจะไม่ร้อนเท่าไรนัก เรียกว่าพอแก้ไข แต่สำหรับคนที่ทำมาก หรือทำไม่มาก ทำเพียงครั้งสองครั้ง แต่เป็นบาปที่ร้อนแรงมาก ตัวอย่างที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ก็คือ พวกที่ทำอนันตริยกรรม เช่นฆ่าพ่อฆ่าแม่เป็นต้น คนที่ทำบาปร้ายแรงเช่นนี้พิสูจน์ได้ชัดมาก กล่าวคือบาปอันนี้จะทรมาณใจอยู่มาก หากความสงบสุขไม่ได้เลย ไม่ว่าจะมั่งมีหรือใหญ่โตแค่ไหน บริบูรณ์ไปด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างใดก็ไม่อาจทำให้หายความแรร้อน คนที่ฆ่าพ่อฆ่าแม่ของตัวเองในคัมภีร์บอกว่าจะต้องตกนรก อเวจี นรกอเวจีคือนรกที่มีไฟเผาอยู่ตลอดเวลาไม่มีสร้างคำว่า อเวจี ตามศัพท์แปลว่า ไม่ว่างจากเปลวไฟ อแปลว่า ไม่ เวจี หรือ เวจี แปลว่า เปลวไฟ และโดยธรรมดาคนที่จะไปตกนรกในชาติหน้า ในสภาพของโอปปาติกะนั้นจะต้องตกนรกในชาตินี้ก่อน เป็นนรกในชีวิตประจำวัน นรกมีหลายขุม คือมีหลายประเภท นรกประเภททรมาณน้อยไม่ค่อยจะรู้สึกร้อน หรือร้อนเป็นครั้งคราวก็มี แต่ถึงอย่างไรคนที่ทำบาปก็จะต้อง

ตกรรทุกุคนไม่มากนักน้อย เพราะจะเน้นคนที่ต้องการ จะสร้างจิตใจของตนเองให้มีความสงบ มีความสดชื่น แจ่มใสจริง ๆ จึงจำเป็นจะต้องพยายามละชั่วและทำความดีให้มาก สิ่งใดที่ตนรู้สึกไม่ดี เมื่อละเว้นได้ก็จะมี ปิติโสมนัส ปิติโสมนัสเป็นตัวการสร้างใจเย็น หรือสิ่งใดซึ่งเป็นความดี เมื่อตัวเองทำได้ก็จะเกิดปิติโสมนัสเช่นเดียวกัน ปิติโสมนัสนี้แหละเป็นตัวการที่สร้างใจเย็น ในหลักของโพชฌงค์มีอยู่ว่า “เมื่อ ปิติเกิดแล้ว ต่อจากนั้นปััสสัทธิย่อมเกิด” ปััสสัทธิ แปลว่าความสงบ ใจเย็น “เมื่อปััสสัทธิเกิดแล้ว ต่อจากนั้นสมาธิย่อมเกิด”

จากหลักที่อ้างมานี้ ท่านย่อมเห็นแล้วว่า การที่ เราจะสร้างนิสัยของเราให้เป็นคนใจเย็นนั้น หลักใหญ่ ย่อมอยู่ที่การทำปิติโสมนัสให้เกิดขึ้นในใจของเราบ่อย ๆ แต่ต้องเป็นปิติในทางดี การทำความชั่วบางอย่าง เมื่อ สำเร็จสมความปรารถนา ก็ทำให้เกิดปิติได้เหมือนกัน เช่นโกหกหลอกลวงเอาเงินเขาได้สำเร็จ เขาไม่รู้หรือจับ ไม่ได้ หรือการยิงนกตกปลาสัตว์ เมื่อทำได้สำเร็จก็

ทำให้เกิดปีติ คือทำให้เกิดความดีใจ ปีติในลักษณะ
 เช่นนี้ ไม่มีคุณค่าในทางทำให้สงบให้เยือกเย็น ตรง
 กันข้ามเมื่อทำบ่อย ๆ ความดีใจนั้นแหละจะกลายเป็น
 ความไม่สบายใจ จิตใจจะเศร้าหมอง และในที่สุดก็จะ
 เกิดความเร่าร้อนใจอยู่เสมอ หากความสงบสุขไม่ค่อยได้
 หรือพูดอีกนัยหนึ่งคือปล่อยวางอะไรไม่ค่อยได้ คนที่
 ปล่อยวางอะไรไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เหตุผลควรจะปล่อยวาง แต่
 ก็ปล่อยวางไม่ได้นั้นจะต้องเดือดร้อนอยู่เสมอไม่มีวันสิ้น
 สุด คนที่เป็นโรคประสาทก็คือคนที่ตกนรกในขณะที่ยังมี
 ชีวิตอยู่ ขอให้สังเกตว่า คนที่เป็นโรคประสาทนั้นย่อม
 จะปล่อยวางอะไรไม่ได้เปลี่ยนความคิดไม่ได้ คิดซ้ำซาก
 อยู่แต่ในเรื่องที่ทำให้ตัวเองต้องเดือดร้อนอยู่บ่อย ๆ ขอ
 ได้โปรดพิจารณาดู คนที่เป็นโรคประสาททุกคนจะต้อง
 มีนิสัยช่วยอยู่ ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง อย่างน้อยก็เป็นคน
 มีนิสัยใจแคบ คิดแต่ในแง่ของตัว ไม่รู้จักคิดจากแง่ของ
 คนอื่น ไม่รู้จักคิดจากแง่ที่เป็นความจริง และคนที่เป็
 ็นโรคประสาทที่รักษาให้หายได้ยากที่สุดคือคนที่มึ้นตาน
 เห็นแก่ตัว มีสันดานริษยา มีสันดานอาฆาตพยาบาท

สันดานโลกมาก มีสันดานชั่วระวางหึงหวงมาก มีสันดาน
เป็นห่วงตัวเองมาก ขอให้พิจารณาดูจากเงือกที่กล่าวมา
แล้วก็จะเห็นความจริงดังที่กล่าวมาได้โดยไม่ยากเลย และ
คนที่มียสันดานดังที่กล่าวมา ในเมื่อเป็นโรคประสาทแล้ว
รักษาให้หายยากมาก ก็เพราะเขาปล่อยวางความคิดที่ไม่
ดีนั้น ๆ ไม่ได้เลย

คนที่ทำความดีอยู่เสมอเป็นต้นว่าถือศีลได้ และ
ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีนิสัยเมตตากรุณา เป็นคนขยัน
อดทน กล้าหาญ ซื่อสัตย์ ไม่เคยเอาเปรียบใคร หรือ
ขูดรีดขโมยใครเลย เป็นคนมีนิสัยรักความเป็นธรรม คน
ประเภทนี้ขอให้พิจารณาดูจากเงือกของการปล่อยวาง จาก
เงือกของการไม่เห็นแก่ตัว แล้วเราก็จะเห็นได้ชัดว่า คน
ที่ทำความดีหรือประพฤติดีเป็นคนดีดังที่กล่าวมานั้น ก็
คือคนที่หัดปล่อยวางในสิ่งที่ควรจะปล่อยไม่ยึดมั่นถือมั่น
ในเรื่องวัตถุและตัวตน เป็นคนดีราคาของคุณธรรมได้
ถูกต้อง คนประเภทนี้โดยปกติแล้วจะเป็นคนใจสงบ
เยือกเย็น เพราะมีการปล่อยวางไม่เห็นแก่ตัว อารมณ์
ต่าง ๆ ที่จะมาทำให้ใจไม่สบาย หรือทำให้ใจเร่าร้อนนั้น

ก็จะมึนน้อย ซึ่งผิดกับคนที่ปล่อยวางอะไรไม่ได้ และเป็น
 คนเห็นแก่ตัวจัด คนประเภทนี้อารมณ์ที่ไม่ดี แม้เล็ก ๆ
 น้อย ๆ ก็ทำให้ใจของเขาเกิดไม่สบายขึ้นมาได้ อย่าลืมนะ
 ว่า “นามธรรมทุกอย่างมีวิบาก” ฉะนั้นความไม่สบาย
 ใจหรือความเร่าร้อนใจ เมื่อมันเกิดขึ้นบ่อย ๆ วิบากของ
 มันก็จะสะสมมากขึ้นโดยลำดับ คนที่มึนสยใจร้อนหรือ
 อุดทนอะไรไม่ค่อยได้ ก็คือคนที่มึนวิบากของความไม่สบาย
 ใจเกิดขึ้นบ่อย ๆ นั่นเอง

การไม่ทำความชั่วเป็นสิ่งประเสริฐ เพราะอย่าง
 น้อยผลที่เห็นได้ชัดก็คือ ทำให้ใจของเราสงบสุขอยู่ได้
 เสมอ ไม่ค่อยมีเรื่องทำให้ร้อนใจ แต่อย่างไรก็ดี จาก
 หลักที่อธิบายมาแล้วนั้น ก็ได้ชี้ให้เห็นอีกแนวหนึ่งว่า
 แม้คนที่ทำความดีอยู่เสมอ ไม่ทำความชั่วเลย ก็ไม่ได้
 หมายความว่าจำเป็นต้องเป็นคนใจเย็นเสมอไป ตรงกันข้าม
 คนดีที่เป็นคนใจร้อนก็มีถมไป ทั้งนี้เป็นเพราะคนที่
 ว่าเป็นคนดีนั้น หากเป็นคนทำอะไรเอาแต่ใจตนเอง
 เป็นใหญ่ เป็นคนถือตัวสำคัญตัวว่ายิ่งใหญ่กว่าใคร ๆ
 สำคัญตัวว่าฉลาดเหนือคนอื่น เป็นคนยึดมั่นในความคิด

เห็นของตน ไม่รู้จักคิดถึงในแง่ของคนอื่น ไม่รู้จักคิดถึง
 เหตุปัจจัยของสิ่งต่าง ๆ และโดยเฉพาะพื้นเดิมไม่ใช่เป็น
 คนมีนิสัยเสียสละจริง ๆ คนประเภทนี้ก็เป็นคนใจร้อน
 ได้ ขอบได้โปรดนึกถึงพุทธพจน์ ซึ่งเคยอ้างมาแล้วว่า
 “แม้ตถาคตจะรู้อัปทานนี้ ก็หายัดมันในความรู้มันไม่
 เพราะไม่ยัดมันในความรู้ จึงได้ประสบกับความสงบ
 อันสูงสุด” ด้วยเหตุนี้คนคดก็กลายเป็นคนทำบาปได้
 เหมือนกัน ทั้ง ๆ ที่เขาไม่ได้ทำบาปด้วยกาย หรือด้วย
 วาจาเลย เป็นคนอยู่ในศีลในธรรม คนคดกลายเป็น
 คนทำบาปได้ก็เพราะโมหะ เป็นบาปทางใจ ซึ่งมัน
 ก็มีผลร้ายแรงไม่น้อยเหมือนกัน ความใจร้อน การเสีย
 อารมณ์ง่าย อดทนอะไรไม่ค่อยได้ สิ่งเหล่านี้คือสัญ-
 ลักษณ์ที่บอกให้รู้ว่า เขายังมีบาป มันเป็นบาปที่เขาเอง
 ไม่ค่อยจะรู้อัตว์ แต่หากคนไหนเข้าใจข้อความดังที่กล่าว
 มาแจ่มแจ้งดีก็หวังว่า สำหรับท่านที่เป็นคนมีนิสัยใจร้อน
 ก็คงจะมองเห็นบาปในตัวเองว่าอยู่ที่ตรงไหน และใน
 เมื่อยอมรับว่านั่นเป็นบาปจริง และตั้งใจจะล้างบาปอัน

นั้น การปฏิบัติเพื่อชำระล้างบาปอันนั้นก็จักไม่ยาก
สำหรับผู้นั้น

แต่อย่างไรก็ดี คนใจเย็น คนบางคนมักจะเห็น
ว่าเป็นคนเฉื่อยชา ซึ่งความเป็นจริงแล้ว ใจเย็น
กับความเฉื่อยชา มีความหมายต่างกันมาก แต่ถ้าดูไม่เป็น
หรือไม่เข้าใจเรื่องนั้นจริง ๆ ก็มักจะเห็นว่าเป็นอย่างเดียว
กัน ทำนองเดียวกับความมรัยส์ถ์กับความตระหนี่ ความ
สันโดษกับความขี้เกียจ คนที่ไม่เข้าใจก็มักจะเอาไปปน
กัน โดยเข้าใจว่าเป็นสิ่งเดียวกัน เพราะฉะนั้น ขอได้
โปรดพิจารณาให้ละเอียดอีกสักครั้ง

ใจเย็น หมายถึง การมีความสงบอยู่ในใจ
และคนที่มีความสงบอย่างสมบูรณ์นั้น ย่อมหมายถึงจะ
ต้องมีปัญญาละเอียดถี่ถ้วน มีความขยัน มีความอดทน
มีการปล่อยวาง เป็นคนอยู่ในเหตุผล ไม่ทำอะไรด้วย
อารมณ์ หรือพูดอีกนัยหนึ่งคือ เป็นคนมีสัจปรีชาธรรม
๗ ประการ กล่าวคือ เป็นคนรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน
รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักบุคคล และรู้จักสังกม

ความใจเย็นที่สมบูรณ์นั้นเป็นคุณลักษณะของพระอรียเจ้าทั้งหลาย ดังเช่นที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า:—

สนฺตํ ตสฺส มนํ โหติ   สนฺตา วาจา จ กมฺม จ
สมฺมทณฺณา   วิมุตตสฺส   อปฺสนตสฺส ตาทิโน

ผู้ที่หลุดพ้นแล้ว เพราะรู้แจ้งโดยชอบ เป็นผู้ที่เข้าถึงความสงบภายใน เป็นผู้มีจิตมั่นคงนั้น ใจของท่านย่อมสงบ วาจาก็สงบ กายก็สงบ

และอีกบทหนึ่ง ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสกับหมอชีวกโกมารภัจจ์ว่า:—

กตฺตฺธิโน   วิโสภสฺส   วิปฺปมุตฺตสฺส สพฺพธิ
สพฺพคฺนฺนอปฺปทึนฺสส   ปรีหาโห น วิชฺชติ

ผู้ที่เดินทางไกลถึงที่สุด (คือบรรลุถึงนิพพาน ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางแห่งชีวิตของคนเราทุกคน) เป็นคนไม่มีความโศก (คือใจสดใส่อยุ่เสมอ ไม่มีความเหี่ยวแห้ง หดหู่ ท้อแท้ เบื่อหน่าย ไม่มีความเศร้าใจ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ) เป็นคนที่หลุดพ้นในเรื่องทุกกรณี เป็นผู้ทละเครื่องร้อยรัดรังใจได้ทั้งหมดนั้น ความเร่าร้อนทางใจย่อมไม่มี

และอีกบทหนึ่ง ซึ่งเป็นบทที่สรุปถึงคุณค่าแห่งความสงบภายในไว้ทั้งหมด ซึ่งโดยปกติข้อความดังต่อไปนี้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในใจของผู้ที่บรรลุถึงนิพพานทุกคน และจะเกิดขึ้นทันทีในขณะที่ใจได้สัมผัสกับนิพพาน ข้อความที่วางก็คือ :—

เอตํ สนฺตํ เอตํ ปณฺตี ยทิทํ มตฺถนิมฺมทโน
 ปิเปสวินโย อาลยสมฺมุขมาโต วฏฺฏญฺจฺเจโก ตณฺหกฺขโย
 วิวาโร นโรโร นินฺพพานํ

นี่สงบ นี่ประณีต ณ ที่นี้เองเป็นที่สร้างความเมมาเป็นที่กำจัดความกระหาย (หรือความกระวนกระวาย) เป็นที่ถอนความอาลัย (หรือความเสียตาย) เป็นที่ตัดวิญญูะ (คือเป็นที่ตัดความหมุนเวียนของกรรมและวิบาก) เป็นที่สิ้นตัณหา เป็นที่หน่ายราคะ เป็นที่ดับสันนิท (ของความทุกข์หรือของนามรูป) นี่แหละคือนิพพาน

ข้อความตอนหลังนี้ แต่ละบทมีความหมายลึกซึ้งมาก ข้าพเจ้าเคยอธิบายไว้อย่างละเอียดในหนังสือพุทธวิทยา เล่ม ๒ และหนังสือเรื่องความว่าง เท่าที่ยกมาให้

ดูเพียงสังเขปนี้ก็พอต้องการจะชี้ให้เห็นว่า ความสงบภายในซึ่งเรียกว่าวูปสมะนั้น หมายความว่าอย่างไร และมีคุณค่าสูงสุดอย่างไร และต่างจากความเฉื่อยชาอย่างไร ซึ่งโดยปกติแล้วความเฉื่อยชาเป็นลักษณะของคนขี้เกียจ คนโง่ คนหัวขี้ คนไม่รักความก้าวหน้า ส่วนคนใจเย็น เพราะมีความสงบภายในนั้น เป็นคนที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรมมากมาย โดยเฉพาะก็คือเป็นคน สุขุม มีสติปัญญา มีความรอบคอบ เป็นคนขยัน รักความก้าวหน้า เป็นคนหัวไวเข้าใจอะไรได้ง่ายและจับพลัน เป็นคนไม่มีอารมณ์ค้าง ไม่มีความกดดัน เพราะฉะนั้น จากลักษณะที่เปรียบเทียบมาให้ดูนี้ ท่านย่อมเห็นแล้วว่า ความใจเย็นกับความเฉื่อยชาต่างกันไกลมากเหมือนฟ้ากับดินทีเดียว แต่ถ้าดูไม่เป็นก็จะเห็นว่ามันเหมือนกันหรือคล้ายกันมาก แต่อย่างไรก็ดี คนที่มีนิสัยใจเย็น ถ้าเป็นคนไม่ฉลาด มีนิสัยขี้เกียจ เป็นคนหยาบ เป็นคนมักง่าย ก็ต้องเป็นคนเฉื่อยชาแน่นอน ความใจเย็นบางทีก็เป็นผลมาจากความโง่ หรือความไม่ดีต่าง ๆ เหล่านี้ ได้เหมือนกัน

อนึ่งจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้อ้างมานั้น ข้าพเจ้า
 รู้อยู่แล้วว่าสำหรับคนทั่วไปจะเห็นว่า ล้วนแต่เป็นเรื่องเข้าใจ
 ยาก ปฏิบัติตามได้ยากทั้งสิ้น ทั้งหรืออย่างนั้น แต่ก็นำมา
 อ้างนั้น ความประสงค์เพื่อต้องการจะให้เข้าใจเรื่อง
 รูปสมะโดยละเอียดว่ามีแนวทางอย่างไร คนเราจึงจะหัด
 ให้เป็นคนใจเย็นได้โดยไม่ผิดพลาด คือจะไม่กลายเป็นคน
 เฉื่อยชา เป็นคนล้าหลัง ไม่ก้าวหน้า และอีกประการ
 หนึ่ง ถ้าเราไม่รู้เรื่องนี้โดยละเอียดแล้ว เราก็ไม่อาจจะ
 ได้หลักปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งโดยความจริงแล้วก็ต้อง
 เริ่มต้นจากการปฏิบัติที่ง่าย ๆ ไปก่อน การทำอะไรง่าย ๆ
 แต่ไม่ถูกหลักนั้นย่อมไม่ได้ผล ทำให้เสียเวลาและกลายเป็น
 เป็นการทำความยุ่งยากไปในที่สุด คือแทนที่จะเป็นการ
 ง่ายอย่างที่สุด แต่ที่แท้จริงแล้วเป็นการยาก เพราะ
 ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรู้อย่างละเอียด

การจะมีอำนาจจิตสูงจริง ๆ

ต้องฝึกโดยวิธีทางกสิณ

ตอนที่ ๑๑

* เรื่องอำนาจจิต ตอนที่ ๑๐ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องรูปสมะ ความสงบภายในไว้อย่างละเอียด และชี้ให้เห็นว่า คนที่จะสามารถเข้าสมาธิได้ดั่งนั้น พันเดิมจะต้องเป็นคนมีความสงบภายในพอสมควร และได้ชี้แจงไว้ด้วยว่า วิธีจะสร้างความสงบให้เกิดขึ้นในใจนั้น มีอย่างไรบ้าง แต่อย่างไรก็ดี การที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ นั้น แม้ว่าเราจะสามารถเข้าสมาธิได้ดี มีแสงสว่างเกิดภายในใจเห็นได้ชัด แต่ถ้ายังไม่ได้ฝึกโดยวิธีทางกสิณแล้ว ก็ยากที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นได้จริง ๆ ทั้งนี้เพราะลำพังแสงสว่างที่เกิดขึ้นในใจ และสามารถเห็นมโนภาพได้ชัดก็จริง แต่ถ้าไม่สามารถสร้างมโนภาพต่าง ๆ ได้รวดเร็วและชัดเจนได้ตามความ

---

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๒๑

ต้องการทุกครึ่ง ก็แสดงว่าอำนาจจิตยังไม่เข้มแข็งพอ ต่อเมื่อสร้างมโนภาพได้ชัด และเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว คือนึกจะให้เห็นภาพอะไร ก็เห็นภาพนั้นได้ทันทีและชัดเจนด้วย จึงจะแสดงให้เห็นว่ามีอำนาจจิตเข้มแข็ง การฝึกสมาธิ โดยวิธีกำหนดลมหายใจเพียงอย่างเดียว แม้ว่าจะสามารถเข้าสมาธิได้ลึกถึงขั้นเกือบไม่รู้สีกตัว หรือไม่รู้สีกตัวไม่รู้สีกถึงสิ่งภายนอกเลยก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้นั้นจะสามารถสร้างมโนภาพได้ชัดทุกคน การสร้างมโนภาพต้องหัด ถ้าไม่หัดก็ไม่อาจจะสร้างได้ตามความต้องการ ฉะนั้น ผู้ที่ฝึกสมาธิโดยวิธีกำหนดลมหายใจนั้น เมื่อต้องการจะให้จิตมีอำนาจเข้มแข็งหรือมีพลังสูง จึงจำเป็นจะต้องมาฝึกโดยวิธีของกสิณอีก

การฝึกทางกสิณก็คือ จะต้องหัดเพ่งดูวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพ่งมองดูเปลวเทียนหรือเพ่งดูแสงสว่าง เพ่งน้ำในบาตรหรือในขัน หรือจะเพ่งดูอะไรก็ได้ที่ไม่ทำให้เกิดกิเลส เมื่อเพ่งดูสักครู่หนึ่งแล้วหลับตานึกถึงสิ่งที่เพ่งดูด้วยตา ในเมื่อหลับตาแล้วก็ยังเห็นภาพนั้นชัดเหมือนลืมตา ดู และเห็นได้นานตามความตั้งใจ จึง

จะแสดงว่ามีสมาธิ แต่ถึงกระนั้นท่านก็ยังไม่พอ จะต้องสามารถขยายภาพให้ใหญ่แค่ไหน ก็ทำได้ด้วย หรือจะนึกให้ภาพนั้นเล็กลงๆ แค่ไหน ภาพนั้นก็จะได้เล็กลงตามความตั้งใจ และอย่าลืมว่า จะต้องเห็นได้ชัดเจน เหมือนดูด้วยตา และสามารถทำได้ทุกอย่างด้วย คือไม่ว่าจะเพ่งมองดูสิ่งไหน เมื่อหลับตาแล้วเป็นเห็นได้ชัดทุกอย่าง ขยายให้เล็กให้ใหญ่แค่ไหน ก็ทำได้ทุกอย่าง ต้องสามารถทำได้แบบนี้ จึงจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่นจริง ๆ

โดยปกติคนที่สมาธิไม่ดีขึ้น เมื่อเพ่งดูสิ่งใดสักครู่แล้วหลับตานึก ใหม่ ๆ จะเห็นภาพนั้นแต่เพียงราว ๆ สักครู่หนึ่งแล้วภาพนั้นก็หายไป พยายามนึกขึ้นมาเท่าไร ภาพนั้นก็ไม่ได้เกิด และภาพที่ติดตาง่ายที่สุดก็คือจำพวกแสง เช่น เพ่งมองดูที่เปลวเทียน หรือเพ่งมองดูแสงไฟฟ้า ใหม่ ๆ จะเห็นติดตา และสีก็จะเหมือนของจริง แต่ก็เป็นอยู่อย่างนั้นไม่นาน สีก็จะเปลี่ยนแล้วแสงทั้งหมดก็จะหายไป ซึ่งแสดงว่าสมาธิยังไม่อยู่ตัว หรือไม่ดีพอ ยิ่งเป็นการเพ่งมองดูวัตถุที่ไม่มีแสง เช่น

เพ่งมองดูคนที่เอามาทำเป็นกสิณ หรือเพ่งมองดูแก้วน้ำ หรือดอกไม้ หรืออะไรก็ตามในทำนองนี้ คนที่สมาธิไม่ดี เมื่อหลับตานึกจะไม่เห็นภาพนั้น ๆ เลย นอกจากจะเห็นในความรู้สึก และจำได้ว่าสิ่งที่เพ่งมองดูเมื่อสักครู่เป็นอะไร มีลักษณะอย่างไร แต่ภาพนั้นไม่ปรากฏให้เห็นเหมือนกับที่เรามองดูด้วยตา เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นจะต้องฝึกให้เห็นให้ได้ ลืมตาเห็นชัดอย่างไร หลับตานึกเห็นในใจก็ต้องให้เห็นชัดอย่างนั้น และต้องเห็นได้นานตามความตั้งใจด้วย

มโนภาพที่เกิดขึ้นเองในขณะใจเป็นสมาธิ กับมโนภาพที่สร้างขึ้นจากการมองดูสิ่งของภายนอกก่อนนั้น มีคุณค่าต่างกันมาก กล่าวคือ มโนภาพที่เกิดขึ้นเองเหมือนกับภาพในความฝันนั้นเกิดจากเหตุการณ์ในอดีตที่ฝังใจอยู่ เมื่อใจเป็นสมาธิคือไม่ถูกกกดด้วยอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ใจเป็นอิสระ ภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตก็จะปรากฏขึ้นมาเองโดยไม่ได้ตั้งใจ ส่วนมโนภาพที่สร้างขึ้นจากความจำเดิวนั้น และเห็นได้ชัดด้วยนั้น แสดงให้เห็นว่าความตั้งใจมีประสิทธิภาพสูง เพราะเมื่อ

ตั้งใจจะให้เป็นอย่างไกรักก็เป็นไปตามความตั้งใจจริง ๆ และเป็นไปอย่างรวดเร็วด้วย ขอให้สังเกตว่า ครั้งแรกเรา หัดจากการเพ่งมองดูสิ่งของภายนอก เมื่อหลับตาตั้งใจ จะให้เห็นภาพในใจให้เหมือนกับเห็นด้วยตา เราก็อำนาจจริง ๆ ฉะนั้นในเมื่อเราตั้งใจจะให้อะไรเกิดขึ้น หรือตั้งใจจะให้ใครเป็นอย่างไรมาก่อน เมื่อเราทดลองกับวัตถุได้สำเร็จ การที่จะบังคับคนอื่นหรือบังคับเหตุการณ์ให้ เป็นไปตามความตั้งใจนั้น จึงอยู่ในฐานะที่จะเป็นไปได้ สมมติว่าเราต้องการจะให้ใครคิดถึงเรา ในเมื่อเรานึกถึง คน ๆ นั้นแล้วเห็นภาพเขาชัดมาก การที่เราจะใส่ความคิดของเราลงไป ในใจของเขา คือเราจะสั่งให้เขาคิดว่าอย่างไรหรือให้รู้สึกอย่างไรก็ย่อมทำได้ง่าย แต่ถ้านึกถึงเขาแล้วเห็นภาพเลือนราง หรือมองเห็นแต่ในความรู้สึก ก็แสดงให้เห็นแล้วว่า ความตั้งใจของเราไม่มีประสิทธิภาพ ฉะนั้น การที่เราจะจงใจใครให้เป็นไปตามความต้องการของเรา นั้นจึงเป็นไปได้ยาก

การเห็นภาพในใจได้ชัดตามความตั้งใจ และบังคับภาพนั้นได้ด้วย อันนี้แหละคือ เคล็ดลับสำคัญมาก ในการ

ที่จะเอาชนะจิตใจคนอื่น ขอบได้โปรดนึกถึงเรื่องโอป-
 ปาติกะ “ทุกอย่างในโลกนั้นเกิดจากใจทั้งสิ้น ที่อยู่ อาหาร
 เสื้อผ้า สิ่งแวดล้อม แม้กระทั่งร่างกายก็เกิดจากใจ และ
 สิ่งที่เกิดขึ้นก็เป็นของจริง ไม่ใช่ของสมมุติ” เช่นคน
 ที่ใจบาปบางคน บาปในใจสามารถสร้างเปลวไฟขึ้นมา
 ไหม้ตัวคนนั้นได้ คล้ายกับบางคนฝันว่าถูกไฟไหม้ ซึ่ง
 ในความฝันก็รู้สึกเห็นเบนไฟจริง ๆ และก็ร้อนจริง ๆ
 ด้วย ไฟในความฝันแม้จะร้อนเพียงไรก็ยังไม่ร้อนเท่า
 กับไฟนรกที่เผาไหม้คนบาปที่อยู่ในโลกของโอปปาติกะ
 ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ? ก็เพราะอำนาจจิตของพวกโอป-
 ปาติกะทั้งหลายนั้นมีมากยิ่งนัก คือมีมากถึงขนาดที่ทำให้
 เกิดร่างกายของเขาขึ้นมาได้ ซึ่งเป็นร่างกายที่มีชีวิต
 จริง ๆ คนในโลกมนุษย์ที่สามารถจะนึกให้เกิดร่างกาย
 ขึ้นมา และร่างกายที่เกิดขึ้นมาจากการนึกนั้นก็มีชีวิต
 จริง ๆ ด้วย จะต้องได้มโนมยิทธิจึงจะทำได้ คือแปลว่า
 ต้องมีอำนาจจิตสูงจริง ๆ อำนาจจิตที่สูงย่อมสามารถ
 บันดาลให้เกิดอะไรก็ได้ทุกอย่าง ฉะนั้นสำหรับคนที่ได้
 กสิณ คือสามารถสร้างมโนภาพได้ทุกอย่างจากการมอง

ดูด้วยตาก่อน หรือต่อมาเมื่อต้องการจะนึกถึงอะไร สิ่ง
 นั้นก็เกิดขึ้นเหมือนของจริงทุกอย่าง ผู้ที่ทำได้เช่นนี้
 โปรดพิจารณาดูให้ลึกซึ้งแล้วท่านจะเห็นว่า ด้วยอำนาจ
 จิตของเขา ทำไมเขาจะบังคับหรือบันดาลให้สิ่งต่างๆ เป็น
 ไปตามความปรารถนาไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี อย่าลืมนึกว่า
 ทุกอย่างย่อมมีขอบเขตของมัน ใครจะทำอะไรได้แค่ไหน
 ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับอำนาจจิตของเขา คือถ้ามีมาก
 ก็บังคับหรือบันดาลได้มาก แต่อีกส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับ
 กับอำนาจของฝ่ายที่ถูกบังคับด้วย ใ้ว่าจะสามารถบังคับ
 ได้ทุกคน อย่าลืมนึกว่า พระพุทธเจ้าแม่จะได้ชื่อว่ามีอำนาจ
 จิตสูงสุด พระองค์ก็ไม่อาจจะทรงกลับใจคนได้ทุกคน
 หรือทรงชนะใจคนได้ทุกคน

อนึ่ง จากหลักในคัมภีร์ที่กล่าวถึงเรื่องอิทธิวิ
 ซึ่งเป็นอภิญญาข้อหนึ่งนั้น พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า:—

ภิกษุ นั้น เมื่อจิตเป็นสมาธิบริสุทธิ์ผ่องแผ้ว ไม่
 มีกิเลส ปราศจากอุปกิเลส อ่อนโยนควรแก่การงาน ตั้ง
 มั่นไม่หวั่นไหวเช่นนั้นแล้ว ก็น้อมจิตไปเพื่ออิทธิวิธิ เธอ
 บรรลุอิทธิวิธิหลายประการ คือคนเดียวเป็นหลายคนก็ได้

หลายคนเป็นคนเดียวกันได้ ทำให้ปรากฏก็ได้ ทำให้หายไปก็ได้ ทะลุฝ่ากำแพงภูเขาไปได้ไม่ติดขัด เหมือนไปในที่ว่างก็ได้ ผุดขึ้นต่ำลงแม่ในแผ่นดินเหมือนในน้ำก็ได้ เดินบนน้ำไม่แตกเหมือนเดินบนแผ่นดินก็ได้ เหาะไปในอากาศเหมือนนกก็ได้ ลูบคลำพระจันทร์พระอาทิตย์ ซึ่งมีฤทธาภาพมากด้วยฝ่ามือก็ได้ ใช้อำนาจทางกายไปตลอดพรหมโลกก็ได้ คุกรมหาบพิตร เปรียบเหมือนช่างหม้อหรือลูกมือของช่างหม้อผู้ฉลาด เมื่อนวดดินดีแล้ว ต้องการภาชนะชนิดใด ๆ พึงทำภาชนะชนิดนั้น ๆ ให้สำเร็จได้ อีกนัยหนึ่งเปรียบเหมือนช่างงาหรือลูกมือของช่างงาผู้ฉลาด เมื่อแต่งงาดีแล้ว ต้องการเครื่องงาชนิดใด ๆ พึงทำเครื่องงาชนิดนั้น ๆ ให้สำเร็จได้ อีกนัยหนึ่งเปรียบเหมือนช่างทองหรือลูกมือของช่างทองผู้ฉลาด เมื่อหลอมทองดีแล้ว ต้องการทองรูปพรรณชนิดใด ๆ พึงทำทองรูปพรรณชนิดนั้น ๆ ให้สำเร็จได้ ฉะนั้นใด ก็ทุกข์ฉะนั้นนั้นแล เมื่อจิตเป็นสมาธิบริสุทธิ์ผ่องแผ้ว ไม่มีกิเลส ปราศจากอุปกิเลส อ่อนโยนควรแก่การงาน ตั้งมั่นไม่หวั่นไหว เช่นนั้นแล้ว ก็น้อมจิตไปเพื่ออิทธิวิธึ เธอบรรลุนิทธิวิธึ

หลายประการ คือคนเดียวเป็นหลายคน ฯลฯ ใช้อำนาจ
 ทางการไปตลอดพรหมโลกก็ได้ คุกรมหาบพิตร นั้นแหละ
 สามัญผล (คือผลของการเป็นสมณะ) ที่เห็นประจักษ์
 ชัด ซึ่งดียิ่งกว่า ประณีตยิ่งกว่าสามัญผลที่เห็นประจักษ์
 ชัดชอกก่อน ๆ

ข้อความที่อ้างมานั้นอยู่ในสามัญผลสูตร ซึ่งเป็น
 เป็นเรื่องราวที่พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระเจ้าอชาตศัตรู
 ฟังว่า การบวชเป็นสมณะในพระพุทธศาสนานั้นจะได้
 ผลอย่างไรบ้าง ซึ่งพระองค์ทรงเล่าให้ฟังถึงผลตั้งแต่
 ชั้นต่ำก่อน แล้วทรงชี้ให้เห็นผลทีละน้อย ๆ สูงขึ้นไปโดย
 ลำดับ และเท่าที่คิดมาให้ดูนั้นก็ยังไม่ใช่ผลชั้นสูงสุด คิด
 มาเฉพาะตอนที่กล่าวถึงเรื่องอิทธิวิธเทานัน เพื่อจะให้
 ผู้อ่านทั้งหลายได้ศึกษาดูว่า อิทธิวิธคือการแสดงปาฏิ
 หารีย์ต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์นั้นมียุอย่างใดบ้าง
 และจะทำให้มีให้เป็นขึ้นมาได้อย่างไร

การสร้างอำนาจจิตให้ถึงขั้นสามารถแสดงปาฏิหารีย์
 ได้ต่าง ๆ เหมือนอย่างที่กล่าวไว้ในคัมภีร์นี้เป็นสิ่งที่ยาก
 มาก และคนส่วนมากก็อาจจะไม่เชื่อเสียด้วยซ้ำว่า จะ

มีใครทำได้จริง ๆ เหมือนกับที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาในเรื่องว่าจะมีใครทำได้จริงตามนั้นหรือไม่นั้น ข้าพเจ้าจะยังไม่อธิบาย เพราะปัญหาสำคัญที่จะต้องอธิบายให้เข้าใจกันก่อนมีอยู่หลายอย่าง เช่น การเหาะหรือการดำดิน การผ่านทะลุกำแพงฝาออกไปได้นั้น เป็นการกระทำของกายเนื้อหรือของกายทิพย์ หรือเป็นการสะกดจิตให้คนอื่นเห็นตามนั้น ต้องทำความเข้าใจในเรื่องนี้ก่อน จึงจะยอมรับได้ว่า อิทธิวิธิตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์นั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้ การที่ข้าพเจ้านำเรื่องนี้ออกมาตีแผ่ให้ท่านทั้งหลายทราบ ความประสงค์ก็คือต้องการจะชี้ให้เห็นว่า เรื่องอิทธิวิธิตงหมดดังที่กล่าวมานั้น ตามหลักในคัมภีร์กล่าวว่า ผู้ที่ทำได้จะต้องได้กสิณ คือเมื่อตั้งใจจะนึกถึงภาพอะไร ภาพนั้น ๆ จะปรากฏทันทีและเห็นได้ชัด เหมือนกับเห็นด้วยตา และเมื่อต้องการจะให้ภาพนั้น ๆ เป็นไปอย่างไร ภาพนั้น ๆ ก็จะเป็นไปตามความตั้งใจทุกอย่าง ผู้ที่ฝึกสมาธิมาโดยวิธีอื่น แม้จะสามารถเข้าฌานได้ถึงขั้นสูง แต่ถ้าวางมโนภาพไม่ได้เหมือนดังที่กล่าว

มา ก็จะไม่สามารถแสดงอิทธิวิริได้เลย เช่นท่านกล่าวไว้ว่า เมื่อต้องการจะเดินบนน้ำก็ต้องเข้าปฐวิกสิณ แล้วอธิษฐานให้น้ำเป็นเหมือนดิน เมื่อต้องการจะให้ผ่านทะลุกำแพงหรือฝาเรือน ก็จะต้องเข้าอากาศกสิณ แล้วอธิษฐานให้กำแพงหรือฝาเป็นเหมือนอากาศอย่างนี้เป็นต้น

อนึ่ง ตามหลักที่ท่านอธิบายไว้ในคัมภีร์วิสุทธิมรรคนั้นยังมีอีกประเด็นหนึ่ง กล่าวคือ ผู้ที่ได้ฌานโดยอาศัยการเพ่งกสิณนั้น แม้จะสามารถทำได้คล่องแคล่วก็ตาม ก็ยังต้องอาศัยการทดลองทำแล้วทำอีก จนกว่าจะมีผลออกมาจริง ๆ ซึ่งเรื่องนี้ไม่ใช่ของง่าย และเชื่อกันว่า คนที่ได้ฌานทางกสิณนั้น ก็ไม่ใช่ว่าจะทำได้ทุกคน เพราะยังจะต้องอาศัยบารมีที่สะสมมาตั้งแต่ชาติก่อน ๆ ด้วย จึงจะทำได้สำเร็จ แต่จะอย่างไรก็ตาม แม้ว่าการฝึกสมาธิโดยวิธีเพ่งกสิณ ให้ได้ผลเหมือนดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นสิ่งที่ทำได้ยากยิ่ง น้อยคนมากที่จะทำได้ก็จริง แต่ถึงกระนั้นก็ได้หมายความว่า คนที่ฝึกสมาธิโดยวิธีเพ่งกสิณนั้น ในเมื่อทำไม่ได้ถึงขั้นสูงแล้วก็ไม่มีประโยชน์

อะไรเลยตรงกันข้ามคนที่ฝึกสมาธิทางกสิณนั้น ในเมื่อหลับตาแล้วนึกเห็นภาพแม่เพียงราว ๆ ก็ได้ประโยชน์แล้ว เช่นทำให้ความจำดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเรื่องนี้คนที่ทำได้เขาจะยืนยันถึงผลอันนี้ได้ทุกคน และถ้าฝึกได้ถึงขั้นเห็นมโนภาพได้ชัด ก็ยิ่งเห็นผลได้ชัดว่า ความจำดีกว่าเดิมมาก คือจะจำอะไรได้แม่น จำได้เร็วและจำได้นานด้วย นี่คือประโยชน์อันแน่นอนที่จะต้องได้ นอกจากนี่ยังจะทำให้ตัดความคิดฟุ้งซ่าน ความวิตกกังวลออกไปจากใจได้ง่ายด้วย กล่าวคือ สำหรับผู้ที่ฝึกสมาธิจนเห็นมโนภาพได้ชัดขั้นนี้ ย่อมแสดงว่าในขณะที่ใจเป็นสมาธิใจจะต้องสงบและแจ่มใสสบายใจ ไม่เช่นนั้นใจจะเป็นสมาธิไม่ได้ เมื่อตนเองฝึกเช่นนั้นบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ในขณะที่ใจฟุ้งซ่านหรือมีความไม่สบายใจมีความวิตกกังวล ก็ให้หลับตานึกถึงภาพที่เคยเห็นในใจชัด พอเห็นมโนภาพชัด ก็หมายถึงว่า ความวุ่นวายใจทั้งหลายได้สงบลงแล้ว ไม่เช่นนั้นจะเห็นมโนภาพชัดไม่ได้ นี่คือตัวอย่างโดยสังเขปที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของสมาธิที่ฝึกมาโดยวิธีเพ่งกสิณ จะ ننอยาได้ท้อใจว่า

เรื่องนี่ยากเกินไป ความจริงการฝึกสมาธิไม่ว่าจะโดยวิธีไหน ย่อมได้รับประโยชน์ตั้งแต่เริ่มฝึกแล้ว และได้ทุกคนด้วย ที่ว่ายากมากนั้น หมายถึงเฉพาะสมาธิขั้นสูงเท่านั้น สำหรับสมาธิขั้นพื้นฐาน ๆ แล้ว ถ้าตั้งใจจริงก็ทำได้ทุกคน

อนึ่ง การฝึกสมาธิโดยวิธีเพ่งกสิณนั้นยังมีข้อที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ คนเรามักจะเห็นภาพติดตาไม่เหมือนกัน เช่นบางคนเห็นศพ หรือเห็นคนที่ตาย โดยอุบัติเหตุก็มักจะติดตา คือหลับตาที่ไรก็เห็นภาพนั้นชัดทุกครั้ง และเป็นอย่างน้อยนานหลายวัน บางคนก็อาจติดตาอยู่นับเป็นเดือน ๆ ก็มี ฉะนั้น เราจะต้องสังเกตดูด้วยว่า อย่างเราเห็นอะไรจึงจะติดตาได้ง่าย ก็ให้หัดเพ่งดูสิ่งนั้น โดยวิธีนี้ก็ทำให้การฝึกสมาธิง่ายขึ้นมาก ข้อสำคัญสิ่งที่เราใช้เพ่งดูนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดกิเลสแล้วเป็นอันใช้ได้ทุกอย่าง หรือสิ่งใดที่ก่อให้เกิดความสังเวช ก่อให้เกิดความรู้สึกปฏิกุศล สิ่งนั้นก็ใช้เป็นอารมณ์สำหรับเพ่งได้ดี เพราะจะทำให้ติดตาติดใจได้ง่าย ทำให้ใจเป็นสมาธิง่าย การฝึกสมาธิไม่

จำเป็นจะต้องเลียนแบบให้เหมือนกับคนอื่นที่เขาทำได้ทุกอย่าง โดยความเป็นจริงแล้ว แต่ละคนจะต้องมีวิธีแตกต่างกันบ้าง เพราะคนเราย่อมจะมีนิสัยไม่เหมือนกัน มีวิบากมาไม่เหมือนกัน มีสติปัญญาไม่เหมือนกัน มีสิ่งแวดล้อมความเคยชินไม่เหมือนกัน คนโดยมากที่ฝึกสมาธิกันไม่สำเร็จ เป็นเพราะผู้สอนส่วนมากเคยสอนมาอย่างไรก็สอนอย่างนั้นเหมือนกันทุกคน ผู้ที่ฝึกก็พยายามปฏิบัติเหมือนกันอื่น ๆ เขาใช้บทภาวนาอย่างไร ตนเองก็ภาวนาอย่างนั้น การปฏิบัติแบบนกแก้วนกขุนทองหัดพูดนั้น จะนำมาใช้กับการปฏิบัติในทางสมาธิไม่ได้ ขอให้สังเกตวิธีสอนของพระพุทธรเจ้าหลักธรรมะอย่างเดียวกัน แต่ในเมื่อคนฟังต่างกัน พระองค์จะทรงใช้วิธีสอนไม่เหมือนกันเลย

เหตุไรการฝึกสมาธิโดยทางกสิณ จึงก่อให้เกิดอิทธิปาฏิหาริย์

ตอนที่ ๑๒

* การฝึกสมาธิโดยวิธีเพ่งกสิณดังที่ได้กล่าวมาแล้ว
ในตอนที ๑๑ นั้น โดยปกติเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมานาน
ก่อนสมัยพุทธกาลนับเป็นพัน ๆ ปี บรรดาพวกราช
โยคีทั้งหลายในอดีตเคย ตลอดทั้งพวกพ่อมดหมอผี นัก
ไสยศาสตร์ทั้งหลาย ส่วนมากจะฝึกโดยวิธีเพ่งกสิณกัน
ทั้งนั้น เพราะในบรรดาการเข้าสมาธิทั้งหลายนั้น ถ้า
จะมุ่งฝึกไปในทางให้เกิดอำนาจจิตสูง เพื่อให้เกิดอิทธิ
ปาฏิหาริย์ต่าง ๆ แล้ว จะต้องใช้วิธีทางกสิณ ถ้าไม่ผ่าน
ทางนี้ก็ยากที่จะมีอำนาจจิตชั้นสูงเกิดขึ้นได้ ฉะนั้นการ
ฝึกโดยวิธีทางกสิณซึ่งในเมื่อฝึกได้ผล ก็สามารถสร้าง
มโนภาพต่าง ๆ ได้ชัดเจนและเกิดได้รวดเร็วตามความตั้ง
ใจ ถ้าจะมุ่งไปในทางทำเสน่ห์หรือมุ่งในทางที่จะมีอำนาจ

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๓-๔ มีนาคม-เมษายน ๒๕๒๒

จิตที่สามารถจะบันดาลให้เกิดผลต่าง ๆ ตามความต้องการ หรือมุ่งไปในทางที่จะทำร้ายผู้อื่น ดังเช่นพวกพ่อมดหมอผี หรือหมอไสยศาสตร์ทั้งหลายก็ย่อมจะทำได้ ตัวอย่างเช่น ในเรื่องรามเกียรติ์ พวกยักษ์ทั้งหลายที่มีฤทธิ์เดชอำนาจ มากมายนั้น ก็ต้องอาศัยอำนาจจิตที่เกิดจากสมาธิทั้งสิ้น

อนึ่ง ถ้าจะพูดกันถึงหลักความจริงขั้นมูลฐานแล้ว ก็ขอให้นึกถึงหลักความจริงที่ว่า สิ่งมีชีวิตทั้งหลายในโลกไม่ว่าจะเป็นพืช หรือสัตว์ หรือมนุษย์ ทั้งหมดล้วนแต่เกิดมาจากวิญญาณของตนทั้งสิ้น ฉะนั้นจึงขอให้พิจารณาดูว่า โดยพื้นฐานจริง ๆ แล้ว จิตหรือวิญญาณสามารถจะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีและไม่ดีได้ทั้งหมด สุดแล้วแต่สภาพของจิตจะเป็นอย่างไร แต่ขอให้สังเกตว่า—

วิญญาณของพืชหรือของสัตว์แต่ละชนิดนั้นกว่าจะสามารถสร้างสรรค์ชีวิตนั้น ๆ ขึ้นมาได้ จะต้องอาศัยการวิวัฒนาการมานานนับเป็นล้าน ๆ ปี การวิวัฒนาการก็คือ การสร้างบารมีของวิญญาณแต่ละชนิดนั่นเอง

และขอให้สังเกตว่า วิญญาณที่สร้างสรรค์ชีวิตนั้น เป็นพวกจิตใต้สำนึกหรือกวางจิตทั้งสิ้น ผู้ที่จะสามารถ

แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ได้ ก็คือพวกที่ฝึกสมาธิได้ลึกมาก จนถึงขั้นที่สามารถตัดขาดจากโลกภายนอกได้ ประสาททั้ง ๕ คือทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย ไม่รับรู้สิ่งที่มาสัมผัส เช่นเสียงดังขนาดฟ้าผ่าก็ไม่ได้ยินอย่างนั้นเป็นต้น ซึ่งเมื่อทำได้ดังนั้นก็หมายถึงสามารถเอากำลังภายใน คือ กำลังของภวังจิต ซึ่งมีความสามารถสร้างร่างกายขึ้นมา จากอาหารที่รับประทานเข้าไป ออกมาใช้ตามความต้องการได้ ฉะนั้นจึงไม่มีปัญหาอะไรที่จะทำไม่ได้ เพราะตัวอย่างที่เห็นอยู่นั้น ก็แสดงให้เห็นอยู่แล้วว่า จิตหรือวิญญาณมีอำนาจสูงเพียงไร เชื่อโรคต่าง ๆ สิ่งที่เป็นพิษ เช่นพิษงู หรือพิษที่เป็นพิษ สิ่งที่แข็งเช่น งาช้าง กระดุก สีสรรต่าง ๆ ของพิษของสัตว์ของคน สิ่งเหล่านี้อย่าลืมว่า เกิดมาจากอาหารที่คนหรือสัตว์หรือพืชนั้น ๆ กิน ดูดซึมเข้าไป อาหารคือวัตถุธาตุต่าง ๆ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นส่วนต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตนั้น เกิดขึ้นก็เพราะอำนาจของภวังคจิต ถ้าเข้าใจความจริงดังที่กล่าวมานั้นชัดเจน ก็จะเข้าใจถึงอำนาจจิตของพวกพ่อมดหมอผี นักไสยศาสตร์ทั้งหลายได้โดยไมยาก และจะยอมรับถึงปาฏิหาริย์

ต่าง ๆ ที่พวกเหล่านี้ทำได้ แต่ก็อย่าลืมนะว่า พวกที่จะมีอำนาจจิตสูงถึงปานนั้นนั้น ส่วนมากจะต้องฝึกโดยวิธีทางกสิณ

จิตหรือวิญญาณเป็นสิ่งที่มีพลังสูงเพียงไร มหัคจรรย์เพียงไร ก็ขอให้คิดว่า สิ่ง ๆ นั้นใช่หรือไม่ที่คนทั่วไปเรียกว่าธรรมชาติ เช่นที่พูดกันกันว่า “สัตว์ทั้งหลายเกิดขึ้นมาตามธรรมชาติ สดแล้วแต่ธรรมชาติจะสร้าง” ข้าพเจ้าเชื่อว่า เมื่อท่านได้ศึกษาถึงพุทธพจน์ดังต่อไปนี้แล้ว ก็จะลงความเห็นได้เลยว่า จิตหรือวิญญาณก็คือสิ่งที่คนทั่วไปเรียกว่าธรรมชาตินั่นเอง เพราะพุทธพจน์มีดังนี้ :—

ภิกษุทั้งหลาย เราพิจารณามองไม่เห็นเลยว่า ในบรรดาสิ่งวิจิตรทั้งหลาย จะมีอะไรวิจิตรยิ่งกว่าจิต ภิกษุทั้งหลาย ความวิจิตรของจิตรกรรมก็ดี หรือของสัตว์เดรัจฉานใด ๆ ก็ดี (อย่าลืมนะว่าในความหมายนี้มนุษย์ก็เป็นสัตว์โลกชนิดหนึ่ง) ที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นก็เพราะความวิจิตรของจิต จิตซึ่งมีความวิจิตรเป็นอย่างยิ่งนั้นสร้างสรรคขึ้น

ข้อความอันเป็นพุทธพจน์นี้มีอยู่ในพระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๗ หน้า ๑๘๔ (ส. ข. ๑๕/๑๘๔) จากข้อความนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สัตว์เดรัจฉานต่าง ๆ เช่นนกยูง ปลาที่สวยงามต่าง ๆ และสัตว์อื่น ๆ ซึ่งแต่ละชนิดมีความวิจิตรสวยงามมาก คนทั้งหลายที่ไม่ได้ศึกษาเรื่องจิตหรือวิญญาณในพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง ก็เข้าใจว่า ความวิจิตรของสัตว์ทั้งหลายเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นผู้สร้าง ซึ่งคนเหล่านี้ก็ไม่อาจจะค้นหาตัวธรรมชาติออกมาได้ว่า มันคืออะไรแน่ เพียงแต่พูดตาม ๆ กันไปเท่านั้น ส่วนในทางพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้วว่า ตัวการที่สร้างสรรค์สิ่งมีชีวิตทั้งหลายนั้นคืออะไร ฉะนั้นในเมื่อเราเข้าใจปรากฏการณ์ของสิ่งมีชีวิตทั้งหลายดังที่กล่าวมา เราก็จะเข้าใจได้โดยไม่ยากว่า ผู้ที่ฝึกสมาธิไปจนกระทั่งถึงขั้นสามารถเอากำลังภายใน คือกำลังที่สร้างสรรค์สิ่งมีชีวิตทั้งหลายขึ้นมาใช้ได้ตามความต้องการนั้น ทำไมเขาจะทำอะไรอย่างประหลาดมหัศจรรย์ไม่ได้

การฝึกสมาธิโดยวิธีเพ่งกสิณมีผลมากเพียงไร ได้อธิบายให้เข้าใจแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เพราะเหตุที่การฝึกสมาธิโดยวิธีนี้ ซึ่งในเมื่อฝึกได้ผลแล้ว และฝึกจนชำนาญแล้ว และผู้ที่ฝึกมีคุณธรรมไม่สูง ก็สามารถนำไปใช้ในทางที่ผิดต่อศีลธรรมได้ เช่นใช้ไปในทางทำเสน่ห์หรือในทางประทุษร้ายผู้อื่น ทั้งที่ใช้ไปในทางช่วยอยู่เสมอ แต่อำนาจจิตของผู้คนก็ยังไม่ตกเช่นนกมี ที่เบินเช่นนกเพราะผู้ที่ฝึกโดยวิธีทางกสิณนั้น ถ้าหมั่นฝึกไว้เสมอ ก็จะรักษาสมาธิไว้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในเมื่อตนเองประกอบกรรมชั่วบ่อย ๆ วิชาของกรรมก็จะสะสมมากขึ้น ๆ เพราะทุกครั้งทีประกอบกรรมชั่ว กรรมที่ทำความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น ตนเองทำไปก็เพราะความโลภ ความโกรธ ความหลง ความอิจฉาริษยา กิเลสเหล่านี้ เป็นตัวการที่ก่อให้เกิดวิบากที่ไม่ดีในสันดาน วิบากเหล่านี้เมื่อมีมากขึ้นจนถึงจุดอันตรายแล้ว ความศกดิ์สิทธิ์ในตัวก็จะหมดไป แล้วผลกรรมก็จะต้องตามสนองไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ เข้าทำนองหมองูตายเพราะงู หมอผีตายเพราะผี ด้วยเหตุนี้ในทางพุทธศาสนา

จึงได้แบ่งสมาธิออกเป็น ๒ ประเภท คือ มิจฉาสมาธิ กับสัมมาสมาธิ

มิจฉาสมาธิ แปลว่า สมาธิที่ผิด เป็นสมาธิที่ประกอบไปด้วยมิจฉาทิฏฐิ ความเห็นผิดและมิจฉาสงกัปปะ ความคิดผิด ไม่ประกอบไปด้วยศีล เป็นสมาธิของพวกพอมดหมอผีหรือพวกไสยศาสตร์ทั้งหลาย เป็นสมาธิซึ่งถึงแม้จะมีผลดีสักเพียงไร แต่แล้วในที่สุดก็จะต้องได้รับความทุกข์เดือดร้อนแน่นอน เป็นสมาธิที่น่าไปสู้อย่างยิ่ง

ส่วนสัมมาสมาธิ แปลว่า สมาธิที่ถูกต้อง คือ เป็นสมาธิที่ประกอบไปด้วยสัมมาทิฏฐิ ความเห็นถูก สัมมาสังกัปปะ ความคิดถูก ประกอบไปด้วยศีล เป็นสมาธิที่อยู่ในหลักของมรรคมงคล ๘ เป็นสมาธิที่เป็นไปเพื่อสวรรค์เพื่อนิพพาน เพื่อความพ้นทุกข์ได้จริง ๆ

เพราะเหตุที่สมาธิอาจจะนำไปใช้ในทางดี และทางชั่วได้ดังที่กล่าวมา ฉะนั้น ผู้ที่ศึกษาและปฏิบัติในทางนั้นจำเป็นต้องรู้แนวทางตรงแต่ต้น ถ้าคิดจะฝึกเพื่อนำไปใช้ในทางที่ผิด ก็จะต้องนึกถึงผลกรรมซึ่งจะต้อง

ได้รับอย่างแน่นอน และก็ยากที่จะฝึกให้ได้ผลจริง ๆ ถ้าหากก่อนที่จะฝึกคิดไปในทางไม่ดี ส่วนผู้ที่มีใจเป็นกุศล ฝึกสมาธิเพื่อละกิเลสเพื่อความบริสุทธิ์ เพื่อจะนำไปใช้ในทางดี การฝึกในลักษณะนี้จะง่ายกว่ามาก และจะไม่ได้รับผลร้ายในภายหลังอีกด้วย

อนึ่ง ยังมีสิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจให้กระจ่างอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ:—

คนที่คิดจะฝึกเพื่อจะเป็นผู้วิเศษ ทำนองเป็นพ่อมดหมอผีนั้น บางคนก็ฝึกได้ง่ายได้ผลอย่างรวดเร็ว เป็นเพราะพวกนี้มีบารมีในทางนี้มามาก พุฒ่ง่าย ๆ ก็คือเคยฝึกได้ผลมามากแล้ว ในชาติก่อน ๆ อาจเคยเป็นพ่อมดหมอผีที่เก่งมาแล้วในอดีตชาติ พันอันนั้นของเขามิฉะนั้นจึงฝึกได้ง่าย ส่วนผู้ที่ไม่เคยมีพินอย่านมาก่อน หรือมีมาน้อย ก็จะต้องใช้เวลาและความพยายามมากกว่าจะสำเร็จ จะต้องสะสมบารมีในเรื่องนี้ไปที่ละเล็กละน้อยก่อน และนั่นย่อมหมาหมายถึงว่า จะต้องหัดถือศีลไปพร้อม ๆ กันด้วย จะเริ่มต้นด้วยจิตใจที่สกปรกไม่ได้ จะไม่มีทางฝึกสมาธิได้สำเร็จเลยแม้สมาธิขั้นต้น ๆ คนที่ได้ชื่อว่า

เป็นพอมดหมอมืดที่เก่งนั้น ในอดีตชาติอันไกล จะต้องเป็นคนดีมาก่อน แต่แล้วมาเสียก็เพราะความหลงในอำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของตัวเอง ซึ่งก็เนื่องมาจากคุณธรรมที่มีอยู่มิใช่พอที่จะคุ้มครองมิให้ตกไปในที่ชั่วในเมื่อมีสิ่งชั่วเข้ามาๆ เพราะฉะนั้น ทางที่ดีก็คือ ผู้ที่คิดจะฝึกสมาธิไม่ว่าโดยวิธีไหนจะต้องตั้งใจให้เป็นกุศลก่อน และอย่ามุ่งไปในทางที่จะเป็นวิเศษ หรือให้มีอิทธิปาฏิหาริย์อย่างนั้นอย่างนั้นเป็นอันขาด ตัณหาคือ ความอยากในเรื่องนั้นจะเป็นอุปสรรคตั้งแต่แรก เช่น บางคนมาฝึกสมาธิก็เพื่ออยากจะได้ติดต่อกับวิญญาน หรือโอปปาติกะอย่างนั้นเป็นต้น มุ่งอย่างนั้นก็ไม่ได้ การฝึกที่จะให้ได้ผลดีนั้น ครั้งแรกจะต้องตั้งใจว่า ที่มาฝึกนั้นก็เพื่อต้องการจะให้ใจสงบ เพื่อให้จิตสะอาดบริสุทธิ์ ไม่ต้องการลาภสักการะหรือชื่อเสียงใดๆ ทั้งสิ้น จะต้องทำใจให้บริสุทธิ์ได้อย่างนี้ จึงจะสามารถฝึกได้เป็นผลสำเร็จ

อนึ่ง การฝึกสมาธิโดยมุ่งหวังจะเป็นวิเศษ เพื่อทำเสน่ห์ให้เล่ห์กลหรือความอยู่ยงคงกระพัน อะไรทำนองนั้นนั้น เราจะพบวิธีการอีกอย่างซึ่งใช้กันแพร่หลายมาก

คือการใช้เวทมนต์คาถา ซึ่งในตำราเวทมนต์คาถานี้ได้แยกแยะไว้เป็นประเภท ๆ ซึ่งแต่ละอย่างก็ได้บอกวิธีใช้ให้เกิดผลอะไร ในศาสนาพราหมณ์เขาได้เขียนไว้เป็นคัมภีร์หนึ่งโดยเฉพาะ เรียกว่า คัมภีร์อาถรรพณ์เวทย์ คนไทยเราตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้ว ก็ได้ถ่ายทอดวิชานี้สืบเนื่องกันมานาน พวกพ่อมดหมอผีทั้งหลายก็ใช้เวทมนต์คาถานี้แหละเป็นหลักการสำคัญในการทำพิธีต่าง ๆ และเชื่อกันว่า ความศักดิ์สิทธิ์หรือประสิทธิผลนั้นขึ้นอยู่กับคาถา ซึ่งความเป็นจริงแล้ว ตัวเวทมนต์คาถาจะไม่มีผลอะไรเลย ถ้าผู้ใช้ไม่มีสมาธิไม่มีอำนาจจิตสูงพอสำหรับเหตุการณ์นั้น ๆ เพราะเหตุนี้คนที่เชื่อว่าความศักดิ์สิทธิ์มีอยู่ที่คาถา ไม่รู้เคล็ดลับในเรื่องนี้ และคนที่ใช้มีสมาธิไม่พอ จึงได้เกิดความเสื่อม หมดความนิยมจนกระทั่งเดี๋ยวนี้คนที่เก่งในเรื่องนี้จริง ๆ มีน้อยมาก

ขอให้สังเกตดู การใช้อภินิหารของพระพุทธเจ้าพระองค์ใช้คำพุทธธรรมดาก็มีความศักดิ์สิทธิ์ ไม่ต้องอาศัยเวทมนต์คาถาอะไรเลย เช่นในกรณีที่มีคนนัก

แม่ธนุมาแอบยิงพระองค์ พระองค์ทรงรู้ล่วงหน้ามาก่อนแล้ว เพียงแต่พระองค์อธิษฐานในใจมิให้เขายิงออก และให้ยืนอยู่ในท่ายิงแข็งที่อยู่ออย่างนั้น ชยับเขยื่อนอะไรไม่ได้ คน ๆ นั้นก็จะเป็นอย่างที่พระองค์ทรงอธิษฐาน อย่างนี้เป็นต้น ฉะนั้นเวทมนต์คาถาจึงไม่ใช่ตัวการสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม การบริกรรมเวทมนต์คาถาแต่ละชนิด ย่อมจะมีผลในทางสร้างพลังจิตให้เกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ กันได้ เรื่องนี้เอาไว้อธิบายโดยละเอียดในฉบับต่อไป

เรื่องเวทย์มนต์คาถา

ตอนที่ ๑๓

* ในเรื่องอำนาจจิตตอนที่ ๑๒ ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในตอนท้ายว่า ในสมัยโบราณนิยมใช้เวทย์มนต์คาถากันมาก และเชื่อว่าความศักดิ์สิทธิ์อยู่ที่ตัวเวทย์มนต์คาถา ซึ่งในตำราท่านได้แยกไว้เป็นประเภทต่าง ๆ สำหรับใช้ในโอกาสต่าง ๆ เพื่อความประสงค์อย่างนั้นอย่างนี้ เช่น จะใช้เพื่อทำเสน่ห์ ก็มีคาถาอย่างหนึ่ง จะใช้เพื่อความอยู่ยงคงกระพันก็มีคาถาอย่างหนึ่ง จะใช้เพื่อทำร้ายศัตรู จะใช้เพื่อรักษาโรค หรือใช้ดับพิษไฟ ก็มีคาถาแต่ละอย่างไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ยังจะต้องมีพิธีกรรมในการใช้คาถาแต่ละบทอีกมากมาย และมีเคล็ดหรือมีข้อห้ามว่า สำหรับผู้ที่ใช้คาถานั้น จะทำอย่างนั้นอย่างนี้ไม่ได้ เช่นจะรูดราวผ้าผู้หญิงไม่ได้ หรือจะรับประทานอาหารอย่างนั้นอย่างนี้ไม่ได้ และคาถาที่ใช้กันนั้น

* วิทยุณ ฉบับที่ ๘-๙ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๒๑

บางบทก็เป็นคำภาษาไทยซึ่งฟังรู้เรื่องมีความหมาย แต่บางบทก็มีปนคำบาลีหรือภาษาอย่างอื่น ซึ่งแปลไม่ได้ บางคำก็แปลได้ และในบางกรณีก็จะใช้บทสวดมนต์ทั้งบทที่พระท่านสวดในการทำพิธีต่าง ๆ ซึ่งตำราเวทย์มนต์คาถาเหล่านั้นพิมพ์ออกมาเป็นหนังสือก็มี ผู้ที่สนใจก็พอจะหาซื้อมาอ่านดูได้

แต่อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าได้เคยอธิบายมาแล้วว่า ความศักดิ์สิทธิ์จริง ๆ นั้น ไม่ได้อยู่ที่ตัวคาถา แต่อยู่ที่อำนาจจิตของผู้ที่ใช้ โดยข้าพเจ้าได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า พระพุทธเจ้าได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจจิตสูงที่สุด สูงกว่ามนุษย์และเทวดาทั้งหลายในสากลจักรวาล พระองค์ไม่เคยทรงใช้คาถาอะไรเลย เพียงแต่ทรงใช้การอธิษฐานจิตเท่านั้น ผลก็จะเกิดขึ้นตามที่พระองค์ทรงพระประสงค์ทุกอย่าง เช่นในการเอาชนะช้างนาฬาคีรี ซึ่งกำลังตกมันวิ่งแปรนเข้ามาเพื่อจะทำร้ายพระองค์ พระองค์ก็ทรงแผ่เมตตาจิตให้กับช้างนั้น ครั้นแล้วช้างก็เกิดความรักความเคารพในพระองค์ เมื่อช้างเข้ามาใกล้แทนที่จะทำร้ายกลับหมอบลงแสดงความเคารพ และเดินกลับไป

ในลักษณะที่หมดพยศ หมดความดราม่าอย่างนั้นเป็นต้น นอกจากนั้นสำหรับผู้ที่เคยศึกษาเรื่องอภิญาต่าง ๆ เป็นต้นว่า เรื่องอิทธิวิธิ หรือมโนมยิทธิ ซึ่งสามารถแสดงปาฏิหาริย์ได้ต่าง ๆ หรือเรื่องทิพโสต ทิพจักขุ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นไปตามความต้องการ ก็เพราะการอธิษฐานจิต หรือน้อมจิตให้เป็นไปเช่นนั้น และผู้ที่ทำได้ก็จะต้องได้มาน้อยอย่างน้อยถึงฉานชั้นที่ ๔ และต้องมีความชำนาญในการเข้าฉาน ออกจากฉาน ชำนาญในการอธิษฐาน เพื่อจะอยู่ในฉานนานเท่าไร ชำนาญในการกำหนดอารมณ์ คือไม่ว่าจะนึกถึงอารมณ์หรือภาพอะไร สิ่งนั้นจะต้องปรากฏทันที และปรากฏอย่างชัดเจน และทั้งจะต้องมีความชำนาญในการพิจารณาสภาวะของจิตและอารมณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ๆ อีกด้วย ถ้าหากการฝึกสมาธิไม่ได้มาตรฐานจริง ๆ แล้ว การใช้อำนาจจิตเพื่อจะให้เกิดผลอย่างนั้น อย่างนั้นก็จะเป็นไปไม่ได้เลย

ขอให้สังเกตว่า ผู้ที่ใช้คาถาทุกคน จะต้องสำรวมจิตให้เป็นสมาธิในขณะที่ใช้คาถานั้น ๆ อันนั้นจะเห็นว่าเป็นหลักตายตัวกันทุกตำราทุกสำนัก แต่เพราะเหตุ

ที่ไปหลงผิดกันว่า ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ที่ตัวคาถา ไม่รู้ความจริงว่า คาถาเป็นเพียงส่วนประกอบเพื่อให้จิตเป็นสมาธิ ขอให้สังเกตอีกว่า ในคาถาแต่ละบทก็ได้มีคำอธิษฐาน เพื่อจะให้เกิดผลตามที่ต้องการอยู่ด้วยเสมอ ฉะนั้น ในกรณีที่บางคนใช้คาถาแล้วเกิดผลขึ้นมาจริง ๆ นั้น เป็นเพราะอำนาจจิตของผู้นั้นได้มาตรฐาน ส่วนคนอื่นที่เอาคาถาอย่างเดียวกันไปใช้ แต่ไม่เกิดผลก็เพราะอำนาจจิตของตัวเองมีไม่พอ เพราะฉะนั้น หลักสำคัญจึงอยู่ที่อำนาจจิตของแต่ละคน ไม่ใช่อยู่ที่ตัวคาถานั้น ๆ

อนึ่ง ขอให้จำไว้เป็นหลักตายตัวอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ ผู้ที่จะฝึกสมาธิเพื่อที่จะใช้อำนาจจิตไปในทางอิทธิฤทธิ์ หรือแสดงปาฏิหาริย์ต่าง ๆ นั้น จะต้องฝึกโดยวิธีแห่งกสิณต่าง ๆ จึงจะได้ผล ถ้าฝึกโดยวิธีอื่นเช่น กำหนดลมหายใจ หรือใช้วิธีสวดมนต์มาก ๆ บริกรรมมาก ๆ จนกระทั่งจิตเป็นสมาธิแน่นแน่ ก็อาจได้เหมือนกัน แต่ถึงกระนั้นในที่สุดก็ต้องหันมาใช้วิธีทางกสิณอีก ในภายหลังจึงจะได้ผลจริง ๆ กล่าวคือ โดยปกติในขณะที่

ที่จิตเป็นสมาธินั้น มักจะมีมโนภาพต่าง ๆ เกิดขึ้น ซึ่ง
 ครั้งแรกภาพที่เห็นในใจนั้นจะปรากฏให้เห็นไม่ชัด ต่อ
 เมื่อจิตเป็นสมาธิมาก ๆ แล้ว ภาพนั้นจึงจะชัด ครั้น
 แล้ว ก็จะต้องหัดสร้างภาพขึ้นมาให้เห็นได้ทุกอย่างตาม
 ความตั้งใจ และทุกอย่างต้องเห็นได้อย่างชัดเจนพร้อม
 ทั้งบังคับภาพนั้น ๆ จะให้เล็กให้ใหญ่ หรือให้เป็น
 อย่างไม่รู้ มโนภาพที่เห็นในใจนั้นจะต้องเป็นไปตามความ
 ตั้งใจทุกอย่าง นอกจากมโนภาพแล้ว จะต้องหัดอธิษฐาน
 ให้แสงต่าง ๆ ปรากฏเห็นได้ชัด และให้สว่าง ตามความ
 ต้องการได้ หรือต้องอธิษฐานให้ดวงจันทร์ดวงอาทิตย์
 ปรากฏให้เห็นในใจได้ และต้องให้เหมือนกับที่เห็นใน
 ภายนอกที่เห็นด้วยตาธรรมดาอย่างไร ก็ให้เห็นในใจ
 ได้เช่นนั้น ถ้าไม่สามารถทำได้แบบนี้ การใช้คาถาทุก
 อย่างจะไม่เกิดผลตามที่ต้องการ

อันที่จริง การเพ่งกสิณหรือการฝึกสมาธิ เพื่อ
 ให้เห็นภาพและเห็นแสงต่าง ๆ ในใจนั้น เป็นวิธีที่ใช้
 กันมาตั้งแต่อดีตกาลก่อนสมัยพุทธกาลมาก และ
 ใช้กันทุกชาติทุกเผ่า แม้กระทั่งในหมู่พวกคนป่าก็ใช้

วิธีนี้กันมาก่อน แต่วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้พึงมาได้รับการพัฒนา และทำให้เป็นระเบียบจัดเป็นประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งมีหลักวิชาซึ่งอธิบายเหตุผลได้ว่า ทำไมจะต้องทำอย่างนั้น ทำเพื่ออะไร เช่นในตำราทางพุทธศาสนา แบ่งกสิณไว้เป็น ๑๐ อย่าง คือ ปฐวีกสิณ เภงดิน อาโปกสิณ เภงน้ำ เตโชกสิณ เภงไฟ วายุกสิณ เภงลม นิลกสิณ เภงสีเขียว ปิตกสิณ เภงสีเหลือง โลहितกสิณ เภงสีแดง โอทาทกสิณ เภงสีขาว อาโลกกสิณ เภงแสงที่รอดมาตามช่องฝา หรือช่องอย่างใดอย่างหนึ่ง อากาศกสิณ เภงที่ว่างตามช่องต่าง ๆ วิธีการเพ่งกสิณต่าง ๆ เหล่านี้มีรายละเอียดมาก ในที่นี้ ไม่มีความประสงค์จะนำมาอธิบาย เพราะต้องการจะอธิบายให้เข้าใจแต่เพียงว่า ผู้ที่จะใช้คาถาอะไรก็ตามได้อย่างศักดิ์สิทธิ์นั้น จะต้องฝึกสมาธิมาโดยวิธีทางกสิณต่าง ๆ เหล่านี้ จนกระทั่งเห็นภาพต่าง ๆ หรือเห็นแสงต่าง ๆ ได้ชัดเจน จึงจะใช้คาถาได้ผล

แต่อย่างไรก็ตาม ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งก็คือ ผู้ที่จะเห็นภาพหรือเห็นแสงต่าง ๆ ปรากฏชัดในใจนั้น โดยปกติแล้วจะต้องได้

ถ่านอย่างน้อยก็ปฐมถ่าน ซึ่งผู้ที่ได้ถ่านนั้น โดยธรรมดา ในขณะที่อยู่ในถ่านหุงจะดับ ก็จะไม่ได้อินเสียดภายนอก และจิตใจก็จะแน่วแน่นมากจนกระทั่งล้มตัว ไม่รู้สึกถึงร่างกาย ยุงกัดหรือจะเมื่อยอย่างไรก็ไม่รู้สึก ฉะนั้น จะเห็นว่าไม่ใช่สิ่งที่จะทำกันได้ง่าย ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ใช้คาถาส่วนมากจึงไม่ได้ผล เพราะเหตุที่ไม่เข้าใจหลักวิชาในเรื่องนี้จริง ๆ สักแต่ว่าทำไปตามที่ครูแนะนำ หรือตามตำราที่สอนต่อ ๆ กันมา โดยไม่เข้าใจเหตุผล ฉะนั้น เรื่องการใช้คาถาเวทย์มนต์เหล่านี้ จึงได้เสื่อมและหมดความเชื่อถือดังที่เห็นกันในปัจจุบัน จะมีเหลืออยู่บ้างที่เชื่อถือได้จริง ๆ ก็มีจำนวนน้อยมาก

อนึ่ง การใช้คาถาหรือเวทย์มนต์อะไรก็ตาม แม้ว่าจะใช้ได้ผล เพราะผู้ที่ใช้มีสมาธิดีนั้น ก็มีข้อที่จะพึงสังวรอยู่อย่างหนึ่ง กล่าวคือ ผู้ที่ใช้คาถาเวทย์มนต์โดยไม่เข้าใจเหตุผล ต้องอาศัยความเชื่ออย่างเดี่ยวเป็นหลักนั้น พวกคนเหล่านี้ในที่สุดก็มักจะเกิดอันตรายแก่ตัวเอง เพราะถ้าไปทำอะไรผิดจากหลักที่เรียนมา กำลังใจก็จะตกทันที ความศักดิ์สิทธิ์ก็จะหมดไป คนที่เขว่นพระหรือมีเครื่องรางอะไรก็ตาม ซึ่งเคยใช้ได้ผลมาแล้ว แต่

แล้วในที่สุดก็ต้องตาย ของขลังเครื่องรางช่วยคุ้มครอง
 ไม่ได้ คาถาที่เคยใช้ไม่ได้ผล ตัวอย่างเช่นนมให้เห็น
 ได้ทั่วไป แต่คนส่วนมากไม่ทราบว่าเป็นเพราะอะไร
 จึงเป็นเช่นนั้น ส่วนพวกที่ใช้คาถาเวทย์มนต์โดยรู้เหตุ
 ผลแน่ชัดว่า ความศักดิ์สิทธิ์เกิดขึ้นเพราะอะไร และ
 ผูกสมาธิโดยวิธีที่ถูกต้อง เป็นคนมีศีลธรรม ไม่ใช่
 อำนาจจิตเพื่อความชั่วร้าย คนเหล่านี้จะไม่มีทางที่จะ
 เกิดอันตรายแก่ตัวเองในภายหลัง และถึงแม้ว่าอำนาจจิต
 ของตนในบางครั้งจะตกหรือเสื่อมกมทางที่จะรื้อฟื้นหรือ
 ปลุกฝังขึ้นมาใหม่ได้ง่าย เพราะเป็นคนที่ไม่เข้าใจเหตุผล
 ของสิ่งเหล่านี้ โดยตลอด ไม่ใช่เป็นคนที่ไม่เคล็ดหรือ
 ถืออะไรหยุ่มหยุิมโดยไม่เข้าใจเหตุผล ฉะนั้นจะเห็นว่า
 การผูกสมาธิโดยวิธีที่เรียกว่าเป็นสัมมาสมาธินั้น ย่อม
 จะต้องมีผลดีกว่าผู้ที่ผูกมาโดยวิธีมิจฉาสมาธิ ผู้ที่ผูกโดย
 วิธีมิจฉาสมาธินั้น ส่วนมากจะเข้าไปในทำนองหมองงูตาย
 เพราะงู หมอผีตายเพราะผี ผู้ที่มีเวทย์มนต์คาถาและ
 เป็นคนรื้อนวิชา ชอบทำอะไรแผลง ๆ อยู่ไม่เป็นสุข
 จะกินดีอยู่ดีก็ไม่ค่อยได้ พวกนี้ล้วนแต่ผูกสมาธิโดย
 วิธีทางมิจฉาสมาธิทั้งสิ้น

หนึ่ง การใช้อำนาจเวทย์มนต์คาถาเกี่ยวกับภูตผี
 ปีศาจ คือสามารถมีอำนาจจิตบังคับภูตผีปีศาจได้ ใช้ให้
 พวกนั้นไปทำร้าย หรือไปชักจูงใครให้เกิดความหลงรัก
 หรือสามารถเสกทราย เสกข้าวสารชุดในที่ซึ่งต้องการ
 จะขบไล่พวกภูตผีปีศาจก็ได้นั้น โดยมากพวกนักฝึก
 สมาธิโดยอาศัยคาถาเวทย์มนต์ และจะต้องมีการประกอบ
 ทำพิธีหลายอย่าง เช่นจะต้องไปทำพิธีในป่าช้า หรือ
 จะต้องไปขุดศพในป่าช้าเวลาตีกลองตีขลุ่ยมาทำพิธีอะไร
 ทำนองนั้น เรื่องราวต่าง ๆ ในทำนองนี้ถึงแม้ว่าจะ
 เป็นไปได้ แต่ก็พึงเข้าใจว่า ไม่ว่าจะใช้เวทย์มนต์คาถา
 อย่างไร หรือทำพิธีให้พิศดารอย่างไรก็ตาม หลักสำคัญ
 อยู่ที่ ถ้าผู้นั้นไม่มีสมาธิมั่นคงจริง ๆ แล้ว คาถาเวทย์
 มนต์หรือพิธีกรรมต่าง ๆ ก็ใช้ไม่ได้ผล และโดยธรรมดา
 ผู้ที่จะใช้เวทย์มนต์คาถาในเรื่องที่เกี่ยวกับภูตผีปีศาจนั้น
 จะต้องเป็นคนทกลามาก และต้องเป็นคนมีสัจจะมั่นคง
 ด้วย ไม่เช่นนั้นแล้วจะมีอำนาจจิตเหนือพวกภูตผีปีศาจ
 ไม่ได้ การไปทำพิธีในป่าช้าก็คือ การทดสอบว่า พัน
 เดิมเป็นคนกล้าจริงหรือไม่ และมีสัจจะมั่นคงหรือไม่

สิ่งเหล่านี้ถ้าไม่ทดลองก็ไม่รู้ จะนึกเอาเองว่าฉันไม่
 กลัว ๆ ไม่ได้ ต้องมีการทดสอบจึงจะรู้แน่ และพิธีกรรม
 ต่าง ๆ นั้น ความจริงก็เป็นพิธีการสร้างความเชื่อมั่น
 ความกล้าความเข้มแข็งของอำนาจจิต สร้างพลังสมาธิให้
 สูงขึ้น จนถึงขั้นได้มาตรฐานนั่นเอง ซึ่งความจริงข้อนี้
 เราจะเห็นได้ชัดว่า ผู้ที่ฝึกสมาธิมาในทางสัมมาสมาธิ
 จนมีอำนาจจิตสูง มีพลังจิตเข้มแข็งนั้น ไม่ต้องใช้คาถา
 อะไร เพียงแต่อธิษฐานในใจ พวกนี้ก็กลัวแล้ว และถ้า
 จะเสกทรายเสกข้าวสารเพื่อเอาไปชดชับไล่พวกนี้ หรือ
 จะทำน้ำมนต์เอาไปสาธชับไล่พวกนี้ ก็จะได้ผลอย่างเดียวกับ
 พวกพ่อมดหมอผี และได้ผลดีกว่าด้วย และมีข้อ
 สังเกตเห็นได้อีกอย่างหนึ่งคือ บรรดาสิ่งที่ท่านปลุกเสก
 นั้นสำหรับคนที่มีสมาธิดีได้มาตรฐาน เมื่อเข้าสมาธิไป
 ดูก็จะพบว่า สิ่งที่เสกนั้นล้วนแต่มีรังสีทั้งสีน รังสีก็คือ
 อำนาจจิตที่ท่านถ่ายทอดไว้กับสิ่งเหล่านั้น และจะมีผล
 ทุกอย่างตามที่ท่านอธิษฐานไว้ว่าจะให้เกิดผลอะไร และ
 ด้วยเหตุที่ผู้กระทำการปลุกเสกเป็นคนมีสมาธิดี และโดย
 ปกติก็มีรังสีออกจากตัวอยู่เสมอ ฉะนั้นท่านเหล่านั้นไม่

ว่าจะอยู่ที่ไหน ไม่ต้องใช้คาถาเวทย์มนต์อะไร พวกภูตผีปีศาจที่ร้าย ๆ ก็ไม่กล้าเข้ามาใกล้ เพราะพวกนี้โดยธรรมชาติเขาเห็นอยู่แล้วว่า ใครมีรังสีอะไรออกจากตัว และรังสีก็คือพลังแห่งกระแสดิจิตที่แผ่ออกมานั่นเอง

การฝึกสมาธิโดยวิธีทางมิจฉา สมาธินี้ ความมุ่งหมายของคนที่ฝึกส่วนมาก ก็เพื่อต้องการจะใช้อำนาจจิตเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ ของตัว โดยไม่ได้คำนึงถึงหลักของศีลธรรม เช่นในกรณีการใช้เวทย์มนต์คาถาทำร้ายคนอื่น หรือเพื่อต้องการทำให้ตนมีความอยู่ยงคงกระพัน หรือเพื่อทำให้คนอื่นเกิดความรักใคร่ เกิดความเมตตา หรือเพื่อหวังลาภสักการะ หวังอำนาจอะไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นไปได้ แต่ก็ได้อธิบายให้ฟังมาแล้วว่าในที่สุด ก็จะเป็นอันตรายต่อตัวเอง และจะหวังผลในขั้นสูงสุดจริง ๆ ก็เป็นไปไม่ได้อีกด้วย และประเด็นสำคัญที่ไม่ควรจะมองข้ามอีกอย่างก็คือ คนที่ฝึกสมาธิโดยใช้เวทย์มนต์คาถา และใช้พิธีกรรมต่าง ๆ เป็นหลักใหญ่นั้นมีน้อยคนมากที่ฝึกได้สำเร็จ ทั้งนี้เพราะคนที่ฝึกสมาธิโดยวิธีนี้แล้วได้ผลนั้น จะต้องเป็นคนที่มีพื้น

ในทางสมาธิ มีพื้นในทางอำนาจจิตสูงมาแล้วตั้งแต่ชาติ
 ก่อน ๆ คนที่เคยเป็นนักรบที่กล้าหาญ เคยตายในสงคราม
 มาหลายชาติ แต่ละชาติก็ไม่เคยย่อท้อไม่เคยกลัวต่อความ
 ตาย คนที่มีพื้นมาเช่นนี้เมื่อมาฝึกสมาธิโดยวิธีใช้เวทย์
 มนต์คาถา จะได้ผลเร็วกว่าคนที่ไม่เคยเป็นนักรบมาเลย
 หรือคนที่เคยฝึกสมาธิโดยวิธีนี้ ได้ผลมาแล้วตั้งแต่อดีต
 ชาติ เมื่อมาฝึกอีกก็ย่อมจะสำเร็จได้ง่ายกว่าคนที่ไม่
 มีพื้นมา รวมความว่า ใครก็ตามที่เคยเป็นคนกล้าทำอะไร
 ทำจริง มีสัจจะมั่นคง มีกำลังใจเข้มแข็งมาก คนประ
 เภทนี้เมื่อมาฝึกสมาธิโดยวิธีนี้ก็ทำได้ง่าย ส่วนคนที่
 มีพื้นในทางนี้มาน้อยก็ย่อมไม่ได้ผล เพราะเหตุนี้จึงหา
 คนที่สำเร็จในทางนี้ยากมาก ยิ่งในปัจจุบัน สิ่งแวดล้อม
 มีแต่จะชักจูงให้เราอ่อนแอ เพราะมีแต่ความสะดวก
 สบาย การดำเนินชีวิตที่ต้องใช้ความกล้า ความอดทน
 ความตั้งใจที่เด็ดเดี่ยวเหมือนกับคนโบราณก็มีน้อย วิชา
 ในเรื่องเหล่านี้จึงมีอยู่แต่ในตำรา หากคนที่ทำได้จริง ๆ
 ตามตำรายากมากก็เพราะเหตุนี้

และอีกประการหนึ่ง คนทุกวันนี้ใช้เหตุผลมาก เพราะมีความรู้มาก แต่สัจจะมีน้อย การโกหกตนเอง โกหกผู้อื่น การไม่รักษาคำพูด ไม่รักษาคำมั่นสัญญา ความไม่ซื่อสัตย์ต่อกัน สิ่งเหล่านี้มีแพร่หลายมาก สิ่งเหล่านี้แหละ คือตัวการที่ร้ายกาจที่คอยทำลายอำนาจจิตของคนเราให้เข้มแข็งขึ้นมาไม่ได้ ขอให้สังเกตว่า คนที่ใช้คาถาได้ศักดิ์สิทธิ์นั้น เขาจะไม่วู้อความหมายของคาถา และจะไม่ยอมแปลคาถาด้วย ครูสอนให้ท่องให้บริกรรมอย่างไร สอนให้ต้องปฏิบัติอย่างไร เขาก็จะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติด้วยศรัทธาจริง ๆ และเป็นคนที่มีความยึดมั่นในตัวคาถาและพิธีกรรมต่าง ๆ อย่างเข้มขันมาก ซึ่งอันนี้เป็นสิ่งจำเป็นมาก สำหรับคนที่ฝึกสมาธิโดยวิธีนี้ ถ้าเป็นคนขี้สงสัย เป็นคนชอบถาม ชอบคิดหาเหตุผลแล้วจะฝึกโดยวิธีนี้ไม่ได้เลย

ส่วนผู้ที่ฝึกสมาธิโดยวิธีทางสัมมาสมาธินั้น ตรงกันข้าม พวกนี้ต้องเป็นคนชอบคิดหาเหตุผล ทำอะไรต้องรู้เหตุผล อะไรไม่เข้าใจหรือไม่มีเหตุผลไม่ยอมทำ แต่ก็ต้องเป็นคนมีศรัทธาในการปฏิบัติเป็นอย่างมากด้วย

มีแต่ปัญญาอย่างเดียว ไม่ยอมเชื่ออะไรรเลย สงสัยไป
หมดทุกอย่าง ก็ปฏิบัติไม่ได้เหมือนกัน ศรัทธากับปัญญา
ต้องไปคู่กัน และที่สำคัญที่สุดก็คือ จะต้องเป็นคนมี
เมตตาสูง จะต้องเป็นคนมีคุณธรรม จะต้องเป็นคนถือ
ศีลได้ คนที่ฝึกสมาธิโดยมีหลักศีลธรรมเช่นนี้จะดำเนิน
ไปได้ไกลมาก คือสามารถจะฝึกไปได้จนถึงขั้นสูงสุด
และจะไม่มีอันตรายใด ๆ เกิดขึ้นกับตนเอง คนที่มีเมตตา
จิตสูง และได้ฌานด้วยนั้น พลังแห่งความเมตตาจะ
สามารถคุ้มกันอันตรายได้ต่าง ๆ ทั้งแก่ตนเองและคน
อื่น ๆ ขอได้โปรดศึกษาอานิสงส์แห่งความเมตตา ซึ่ง
พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ดังต่อไปนี้ :—

ภิกษุทั้งหลาย เมตตาเจโตวิมุติ อันบุคคลได้
ปฏิบัติอบรมทำให้มากแล้ว อานิสงส์ ๑๑ อย่างนี้เป็นอัน
หวังได้ คือ :—

๑. หลับเป็นสุข ๒. ตื่นเป็นสุข ๓. ไม่ฝันร้าย
๔. เป็นที่รักของมนุษย์ทั้งหลาย ๕. เป็นที่รักของอมมนุษย์
ทั้งหลาย (อมมนุษย์ แปลว่า ผู้ที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่นพวก
สัตว์หรือพวกโอปปาติกะทั้งหลาย) ๖. เทวดาย่อมรักษา

คุ้มครอง ๙. ไฟหรือยาพิษ หรือศาสตราอาวุธใด ๆ
 ก็ไม่อาจทำอันตรายได้ ๙. จิตย่อมเป็นสมาธิได้เร็ว
 ๙. สีสหน้าย่อมผ่องใส ๑๐. เวลาตายไม่หลงตาย คือ มี
 สติเวลาตาย รู้ตัวในขณะที่กำลังจะตาย เข้าใจเรื่องตาย
 ถูกต้อง ไม่กลัวตาย เต็มใจที่จะตาย ๑๑. แม้จะไม่ได้
 บรรลุมรรคผลนิพพาน ก็จะได้ไปเกิดในพรหมโลก

คำว่า เมตตาเจโตวิมุติ นั้นหมายถึงเมตตาของ
 ผู้ที่เข้าสมาธิได้โดยอาศัยการแผ่เมตตา บางคนมี
 เมตตาจิตก็จริง และตั้งใจแผ่เมตตาไปยังสรรพสัตว์ทั้ง
 หลายด้วยความตั้งใจจริง แต่เพราะเหตุที่ในขณะที่กำลัง
 แผ่เมตตาเช่นนั้น จิตมิได้สงบแน่วแน่จริง ๆ ยังมีนิรวรณ
 อย่างใดอย่างหนึ่งครอบงำอยู่ เมตตาอย่างนี้ไม่เรียกว่า
 เจโตวิมุติ คำว่า เจโตวิมุติ แปลว่า ความหลุดพ้นแห่งใจ
 ซึ่งหมายถึงใจหลุดพ้นจากกิเลส บางคนมีเมตตาต่อ
 มนุษย์หรือต่อสัตว์ทั้งหลายก็จริง แต่ในเมื่อเมตตาเช่น
 นี้ยังเจือปนไปด้วยราคะ เช่นความเมตตาของชายหรือ
 หญิงที่มိติดอกัน หรือโดยที่สุดความเมตตาของพ่อแม่ที่มี
 ต่อลูกก็ไม่บริสุทธิ์จริง ความเมตตาจะบริสุทธิ์ได้จริงก็

เฉพาะผู้นั้นต้องได้มาน เพราะในขณะที่อยู่ในภวนั้น
ใจจะบริสุทธิ์จากนิวรรณ์ทั้งห้า ส่วนผู้ที่ไม่เคยได้มาน ก็
แปลว่าใจไม่เคยบริสุทธิ์จากนิวรรณ์เลย ฉะนั้นสำหรับ
คนที่ไม่ได้มาน แม้จะมีเมตตาลึกซึ้งแค่ไหนก็ไม่เรียกว่า
เป็นเจโตวิมุตติ ฉะนั้นขอให้สังเกตดูให้ดีว่า ผู้ที่มีเมตตา
แล้วจะได้อนิสงส์ครบทั้ง ๑๑ อย่างนั้น จะต้องเป็นคน
มีเมตตาชนิดที่เรียกว่า เจโตวิมุตติ เท่านั้น ส่วนคนที่มี
เมตตาธรรมดา แม้จะพยายามทำใจให้มีเมตตาต่อมนุษย์
และสัตว์ทั้งหลาย และแผ่เมตตาอยู่เสมอเป็นกิจวัตร
ประจำวัน ก็อาจจะได้อนิสงส์บางอย่าง แต่ถึงอย่างไรก็
ได้ไม่ครบทั้ง ๑๑ อย่างแน่นอน โดยเฉพาะข้อที่ ๗ ที่ว่า
ไฟหรือยาพิษ หรือศาสตราวุธใด ๆ ไม่อาจทำอันตราย
ได้นั้น ผู้ที่จะได้อนิสงส์ข้อนี้จะต้องได้มานด้วย พลัง
จิตแห่งความเมตตาที่แผ่ออกมา จึงจะมีความเข้มข้นและมี
มีประสิทธิภาพคุ้มกันอันตรายดังที่กล่าวไว้นี้ได้จริง

อนึ่ง เพราะเหตุที่อนิสงส์เมตตาเยอมีอยู่จริง
ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ ฉะนั้นเราจึงพบว่า พระ
เครื่องหรือเครื่องรางของขลังใด ๆ ที่ทำการปลุกเสกโดย

พระผู้ทรงคุณอันประเสริฐแล้ว มีผลอันศักดิ์สิทธิ์จริง เช่นพระเครื่องที่ หลวงพ่อสมเด็จพะพุฒาจารย์ (โต) ที่ท่านทำของท่านเองนั้น ก็เพราะท่านไม่ใช่มีแต่เพียง เมตตาธรรมดียวอย่างที่คนอื่นเขามีกัน หากแต่ท่าน สามารถเข้าฌานได้ และมีพลังจิตสูงมาก วัตถุที่ท่าน ปลุกเสก ได้รับการถ่ายทอดพลังจิตของท่านไว้ได้อย่าง สมบูรณ์ ซึ่งอันนี้จะสังเกตได้โดยการเข้าสมาธิไปดูพลัง จะเห็นว่าพระสมเด็จแท้นั้นจะมีรังสีเจ็ดสีเสมอ และแต่ละสีก็เข้มด้วย แต่ถ้าเป็นพระที่ไม่ใช่ท่านทำเอง เป็น พระที่คนอื่นทำ แต่ก็เอาผงของพระสมเด็จแท้มาผสมก็มี รังสีเหมือนกัน แต่จะไม่ครบเจ็ดสี และแต่ละสีก็ไม่ค่อย เข้ม นี่คือหลักฐานอันหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นได้ชัดว่า อานิสงส์แห่งความเมตตา มีจริง อย่างที่พระพุทธเจ้าได้ ตรัสไว้

จะนั้น สำหรับผู้ที่มีเมตตาบริสุทธิ์ เป็นเมตตา เจโตวิมุตติ เพราะได้ฌานด้วยนั้น เมื่อท่านเหล่านั้นทำการ แผ่เมตตาอยู่เสมอ ย่อมจะมีผลดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัส ไว้ และถ้าคนที่มีเมตตาเจโตวิมุตติเช่นนี้มีมาก ทำการแผ่ เมตตาให้กับสรรพสัตว์ทั้งหลายอยู่เสมอ พลังแห่งความ

เมตตาที่แผ่ไปรอบทิศ จะมีผลอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดคือ จะไปทำลายพลังแห่งความชั่วร้าย ซึ่งมีอยู่ในบรรยากาศทั่วไป โดยเฉพาะในถิ่นที่อยู่ของมนุษย์ ผู้คิดร้ายกัน ประหัตประหารกัน คอยเอาเปรียบกันเบียดเบียนกัน ทำการทุจริตทำความชั่วอยู่เสมอ พลังชั่วร้ายที่วานี้ ถ้าหากมีมาก คนในโลกมนุษย์ก็จะหาความสงบสุขไม่ได้ เพราะพลังที่วานี้ นอกจากจะมีผลทำให้จิตใจมนุษย์คิด ทำแต่กรรมชั่วอยู่เสมอแล้ว ยังมีผลไปถึงพวกโอปปาติกะ ที่ชั่วร้ายอีกด้วย กล่าวคือพลังเช่นนี้จะไปส่งเสริมพลังของพวกโอปปาติกะที่ชั่ว ให้มาคอยดลใจมนุษย์ให้ทำความชั่วมากขึ้นอีกด้วย สงครามจะเกิดหรือไม่เกิด ความสงบสุขในโลกมนุษย์จะมีหรือไม่มี มนุษย์จะอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขหรือไม่เป็นสุข จะมีเหตุการณ์วุ่นวาย ความอดอยากยากแค้นจะเกิดขึ้นหรือไม่ พวกโอปปาติกะทั้งหลายที่เป็นเทพเจ้าจะรู้ได้โดยไมยาก และในบางกรณีก็สามารถบอกให้รู้ล่วงหน้าได้นานอีกด้วย เพราะมี สัญญลักษณ์ให้เห็นได้ดังกล่าวนี

เรื่องโยคะ

ตอนที่ ๑๔

* การฝึกสมาธิเพื่อให้เกิดอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ นอกจากจะต้องฝึกโดยวิธีทางกสิณ ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนที ๑๓ ยังมีอีกวิธีหนึ่งซึ่งได้ปฏิบัติกันมานานมาก ในหมู่พวกฤาษีหรือโยคีต่าง ๆ คือวิธีทางโยคะของศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู วิธีนี้นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการบริหารร่างกายแล้ว ยังเป็นเหตุให้เกิดสมาธิในขณะที่ฝึกอีกด้วย และจะเพิ่มพลังจิตให้สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ในเมื่อฝึกในท่าที่ยากขึ้นโดยลำดับ เพราะทุกท่าของการฝึกโยคะนั้น จะต้องใช้สมาธิประกอบด้วยจึงจะทำได้ การออกกำลังกายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง ก็คือการใช้กำลังกายให้มากขึ้นและใช้บ่อย ๆ การฝึกโยคะทุกท่าต้องใช้สมาธิ ฉะนั้น ในเมื่อฝึกบ่อย ๆ และฝึกในท่าที่ยากขึ้นสมาธิก็ย่อมจะต้องดีขึ้นโดยลำดับ

* วิทยุอาณ ฉบับที่ ๙-๑๐ กันยายน-ตุลาคม ๒๕๒๒

การฝึกมีวิธีอย่างไรบ้าง จะไม่บอกกล่าวถึง เพราะ
 เดี่ยวนี้ตำราฝึกโยคะซึ่งมีภาพประกอบด้วย มีพิมพ์ออก
 มาจำหน่ายแพร่หลาย สามารถหาซื้อได้จากร้านหนังสือ
 ใหญ่ ๆ ทั่วไป เช่น ร้านนิพนธ์ ถนนเจริญกรุง หรือ
 ร้านแพรววิทยา ร้านรวมสาส์น แถววังบูรพา อย่างนี้
 เป็นต้น และคนไทยที่ฝึกได้เก่งสามารถเป็นครูสอนได้ก็
 มีหลายคน เช่น คุณเทียม กาญจนจารี และยังมีสำนัก
 ที่รับสอนทางโยคะโดยต้องเสียค่าเรียนก็มี เคยนำมาออก
 รายการทางโทรทัศน์ก็มี ฉะนั้น ผู้ที่สนใจจะหาเรียน
 ได้โดยไม่ยาก ในที่นี้มีความประสงค์แต่เพียงจะชี้แจงให้
 ทราบว่า การฝึกสมาธินั้น ผู้ที่ฝึกวิชานี้ไม่ค่อยได้ผล
 ก็ควรจะฝึกโดยวิธีทางโยคะ เพราะอุปสรรคของการฝึก
 สมาธิที่ทำกันไม่ได้ ที่มึบอวยที่สุดก็คือความมึบวุ่นนอนกับ
 ความฟุ้งซ่าน และอีกอย่างหนึ่งคือความขี้เกียจ ผู้ที่ฝึก
 โดยวิธีทางโยคะนั้น จะไม่มีมึบวุ่นนอนเลย เพราะต้อง
 เคลื่อนไหวร่างกายอยู่เสมอ และจะฟุ้งซ่านก็ไม่ได้ เพราะ
 จะต้องใช้สมาธิทุกจังหวะ ทุกท่าที่กำลังฝึกอยู่ ใจไม่มี
 โอกาสไปนึกถึงเรื่องอื่นได้ และจะขี้เกียจก็ไม่ได้ ต้อง

ขยันหัดขยันฝึกบ่อย ๆ เหมือนนักกีฬาที่ต้องฝึกบ่อย ๆ
 ฉะนั้น และเมื่อทำไป ๆ ผลที่ทำให้ร่างกายแข็งแรง
 สมบูรณ์มีพละนามยัติ ร่างกายไม่อ่อนไม่พอมเกินไป โรค
 ภัยไข้เจ็บไม่ค่อยมี อันนั้นก็เห็นผลได้ในไม่ช้า ฉะนั้น
 สำหรับคนที่มีเวลาและโอกาสที่จะฝึกได้นั้น จึงย่อมจะ
 ไม่ช้เกยจ

อนึ่ง การหัดมวยจีนก็ดี การฝึกคาราเต้ของ
 ญี่ปุ่นก็ดี การฝึกวิธีใช้อาวุธต่าง ๆ ในสมัยโบราณ เช่น
 การหัดฟันดาบ โดยที่สวดการชกมวย วิธีการเหล่านี้ขอ
 ให้สังเกตว่า ทุกจังหวะที่ต้องใช้สมาธิทั้งสิ้น ไม่เช่น
 นั้นก็ทำไม่ได้ อย่าลืมว่า การใช้สมาธิก็คือการฝึกสมาธิ
 เหมือนการออกกำลังกาย ก็คือการใช้กำลังกาย เมื่อใช้
 บ่อย ๆ กำลังก็ย่อมจะดีขึ้น หรืออย่างน้อยก็รักษากำลัง
 กาย รักษาความแข็งแรงอันนั้นไว้ได้ การอ่านหนังสือ
 การเขียนหนังสือที่ต้องใช้สมาธิ การท่องจำซึ่งต้องใช้
 สมาธิ การสวดมนต์ซึ่งต้องใช้สมาธิ การทำงานต่าง ๆ
 ที่ต้องใช้สมาธิ เช่น การเขียนรูป การแกะสลัก และ
 งานอื่น ๆ อีกหลายอย่างที่ต้องใช้สมาธิ จึงจะทำได้นั้น

ถือได้ว่าเป็นการฝึกสมาธิทั้งสิ้น แต่วิธีไหนจะทำให้สมาธิดีแค่นั้น นั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัญหาที่ว่า การกระทำนั้น ๆ ต้องใช้สมาธิมากหรือน้อย วิธีไหนต้องใช้สมาธิมากจึงจะทำงานนั้น ๆ ได้ ก็แปลว่าวิธีนั้นจะสร้างสมาธิได้มาก เช่น อย่างในกรณีของการเพ่งกสิณ ที่ว่าจะเป็เหตุให้เกิดอิทธิปาฏิหาริย์ได้ต่าง ๆ นั้น ก็เพราะในการเพ่งกสิณต้องใช้สมาธิทุกขณะจิต ใจวอกแวกไม่ได้เลย แม้แต่ขณะจิตเดียว ไม่เช่นนั้นจะเห็นภาพในใจชัดไม่ได้ จะสร้างมโนภาพขึ้นมาให้ชัดและเร็วตามความตั้งใจก็ไม่ได้ ทั้งจะต้องฝึกบ่อย ๆ จนชำนาญ พลังจิตจึงจะมีมากพอที่จะทำปาฏิหาริย์ และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ในการฝึกสมาธิทุกวิธีการ ถ้ากิเลสเช่นกามฉันทะหรือกิเลสอย่างอื่นยังครอบงำจิตใจอยู่ จะเข้าสมาธิขั้นสูงขึ้นมาตามฐานไม่ได้เลย อันนี้เป็นหลักตายตัวเหมือนกันหมดทุกสำนักทุกลัทธิ ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า โดยปกติคนทั่วไปก็มีการฝึกสมาธิกันอยู่แล้วโดยไม่รู้ตัว ส่วนใครจะมีสมาธิดีแค่นั้นก็ย่อมขึ้นอยู่กับชนิดของงานที่ตนเองทำ และเวลาไม่ได้ทำงานประพฤตินอนอย่างไร ปล่อยให้ใจฟุ้งซ่าน

มีความกดดันต่าง ๆ ทำอะไรตามกิเลสอยู่เสมอ หรือมีการหัดบังคับใจ หัดทำอะไรให้มีสติอยู่กับตัว ไม่ปล่อยให้ใจฟุ้งซ่านเลื่อนลอยเปะปะไปตามอารมณ์ ซึ่งถ้ามีการฝึกหัดในทางที่จะบังคับใจให้อยู่ในเหตุผล ให้มีสติอยู่กับตัวเสมอ วิธีนี้จะช่วยให้คนเรามีสมาธิอยู่เสมอ และก็จะมีดีขึ้นเรื่อย ๆ หรือใช้สมาธิอยู่บ่อย ๆ

การฝึกสมาธิโดยวิธีทางโยคะนั้น ประเด็นสำคัญก็คือ ไม่ได้นั่งนิ่งอยู่เฉย ๆ เพราะการฝึกโยคะนั้นต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่เกือบตลอดเวลา แต่ก็มีการอยู่นิ่ง ๆ เป็นจังหวะ ๆ และทุกจังหวะใจต้องแน่วแน่เป็นสมาธิ ฉะนั้น วิธีนี้จึงทำให้วังงและฟุ้งซ่านไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี ตราบใดที่ยังต้องเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ ก็จะไม่เข้าสู่สมาธิขั้นสูงไม่ได้ ผู้ที่จะเข้าสู่สมาธิขั้นสูงจริง ๆ ร่างกายต้องนิ่งไม่เคลื่อนไหวใด ๆ ทั้งสิ้น ฉะนั้น การหัดโยคะจึงเป็นวิธีเบื้องต้น เพื่อจะช่วยให้การเข้าสู่สมาธิในขั้นสูงทำได้ง่ายขึ้น บอกได้เลยว่า ถ้าใครหัดโยคะได้สำเร็จซึ่งหมายถึงฝึกในท่าต่าง ๆ ได้หลายอย่าง รวมทั้งท่าที่ยาก ๆ ก็ทำได้ ถ้าเช่นนั้นแล้วก็เป็นการอันหวังได้ว่าสมาธิขั้น

สูงนั้นเขาทำได้แน่ แต่ทั้งนี้หมายความว่า สภาพจิตใจ โดยทั่วไปอยู่ในลักษณะที่จะสามารถฝึกสมาธิได้ด้วย

อนึ่ง วิธีการเดินจงกรมตามแบบพุทธศาสนา ซึ่ง พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ในเรื่องมหาสติปัฏฐาน ซึ่งเป็น การฝึกหัดให้มีสติอยู่กับตัวทุกอิริยาบถนั้น ก็มีหลักการ อย่างเดียวกันกับในเรื่องโยคะคือ นอกจากจะเป็นการ บริหารร่างกายแล้ว ก็ถือได้ว่าเป็นการฝึกสมาธิทุกจังหวะ ที่เคลื่อนไหว พร้อมทั้งเป็นการรักษาสมาธิไว้มิให้เสื่อม ด้วย ได้กล่าวมาแล้วว่า ในเวลาว่างไม่ได้ทำงาน ถ้าชอบ ปล่อยให้เคลื่อนไหวลอยฟุ้งซ่าน ทำอะไรตามอารมณ์ ไม่มี การหัดบังคับใจให้ทำอะไรตามเหตุผล ปล่อยให้กิเลส ครอบงำอยู่เสมอ บุคคลประเภทนี้ย่อมฝึกสมาธิไม่ได้ เพราะถึงแม้ในช่วงทำงานจะมีสมาธิดี แต่เวลาที่เหลือ ปล่อยให้ฟุ้งซ่าน ก็เหมือนกับตกน้ำใส่ตุ่มที่รั่ว แม้จะตัก บ่อย ๆ น้ำก็ย่อมจะเต็มตุ่มไม่ได้ มีสมาธิดีเฉพาะในเวลา ทำงาน แต่เวลานอกจากนั้นปล่อยให้ใจฟุ้งซ่าน สมาธิ ก็ย่อมจะดีขึ้นไม่ได้ เพราะช่วงที่ปล่อยให้ใจฟุ้งซ่านนั้น ก็คือช่วงที่สมาธิร่วงอยู่เสมอ ฉะนั้น สมาธิจึงย่อมจะตง

ตัวไม่ได้ ดิฉันไม่ได้ ส่วนผู้ที่แม่ในช่วงที่ไม่ได้นั่งสมาธิ มีการเปลี่ยนอิริยาบถ แต่ก็พยายามฝึกสมาธิอยู่เรื่อย ๆ ด้วยการหัดให้มีสติอยู่กับตัว คือจะทำอะไรเคลื่อนไหวอย่างไร ก็รู้ตัวอยู่เสมอว่า ตนกำลังทำอะไร โดยที่ผู้แม่จะนึกคิดอะไร จะพูดอะไร ก็มีสติทุกขณะที่คิดและพูด ผู้ที่ปฏิบัติเช่นนี้จึงเปรียบได้กับน้ำหนักหยดลงในตุ่ม ในเมื่อตุ่มไม่รั่ว น้ำก็ย่อมจะเต็มตุ่มได้ในที่สุด คนที่ฝึกโยคะในเมื่อฝึกได้สำเร็จหลายท่า และทำบ่อย ๆ ก็ย่อมจะฝึกสมาธิขั้นสูงได้แน่นอน ในทำนองเดียวกันผู้ที่หัดทำอะไรหรือจะเคลื่อนไหวอย่างไร หัดให้มีสติอยู่กับตัวเสมอ เช่นการฝึกหัดเดินจงกรมตามแบบที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้นั้น ถ้าผู้ใดทำได้จริง ก็ย่อมจะเข้าสมาธิขั้นสูงได้สำเร็จทุกคน

แต่อย่างไรก็ดี วิธีทางโยคะกับการหัดเดินจงกรมนี้มีประเด็นที่ต่างกันมากอยู่อย่างหนึ่ง กล่าวคือ การหัดโยคะต้องออกกำลังกายมาก ใช้อำนาจจิตบังคับการกระทำนั้น ๆ มาก ส่วนการหัดเดินจงกรม ออกกำลังกายน้อย ใช้อำนาจจิตบังคับการกระทำน้อย ฉะนั้น

ผลในการสร้างพลังจิตจึงต่างกัน คือความเข้มแข็งของจิตใจต่างกัน แต่ถ้าผู้ปฏิบัติตามแบบพุทธศาสนานั้น เครื่องครัดต่อระเบียบวินัยของพระ ซึ่งจะเห็นว่าพระที่ปฏิบัติตามวินัยอย่างเคร่งครัด หรือฆราวาสที่ถือศีล ๕ ศีล ๘ ได้ และปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบที่ดีได้นั้น ก็เท่ากับเป็นการฝึกหัดสร้างพลังจิตให้เข้มแข็งอยู่เสมอเหมือนกัน โดยเฉพาะผู้ที่ทำอะไรหัดให้ตรงเวลา ทำอะไรมีระเบียบ และมีสัจจะมั่นคงในทุกกรณี ผู้ที่ปฏิบัติได้ก็คือ ผู้ที่สร้างพลังจิต เพิ่มพลังจิตอยู่เสมอนั่นเอง

จากแนวทางที่อธิบายมานี้ จะเห็นว่าผู้ที่ตั้งใจจะฝึกสมาธิจริง ๆ นั้น ทุกคนสามารถฝึกได้สำเร็จทั้งนั้น ที่ทำกันไม่ได้ก็เพราะไม่ตั้งใจทำจริง ๆ โดยเฉพาะความเพียรมีไม่พอ พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า ผู้ที่ปฏิบัติตามหลักในมหาสติปัฏฐานนั้น ทุกคนจะสำเร็จมรรคผลนิพพานชั้นใดชั้นหนึ่งได้อย่างช้าไม่เกิน ๗ ปี ในเมื่อผู้ปฏิบัติทำได้ตามหลักที่พระพุทธเจ้าสอนทุกประการ โดยเฉพาะคือหลัก ๔ ข้อ ดังต่อไปนี้

๑. อาตาปี มีความเพียรในทางเผากิเลสอยู่เสมอ
๒. สัมปชาโน มีสัมปชัญญะทุกอริยาบถ
๓. สติมา มีสติทุกอริยาบถ
๔. วิเนยยะ โลเก อภิชฌาโทมนัสสัง คอย
กำจัดความยินดีในร้ายทุกขณะ

นี่คือหลักสำคัญในการปฏิบัติมหาสติปัฏฐานทุกข้อ จากหลักนี้จะเห็นว่าเป็นการยากเพียงไรที่จะปฏิบัติตามนี้ได้ ฉะนั้น ถ้าผู้ใดปฏิบัติตามหลักเหล่านี้ได้จริง ก็ไม่มีปัญหาอะไรที่ว่าจะไม่สำเร็จ เพราะเท่าที่ปฏิบัติกันอยู่โดยทั่วไปนั้น โดยเฉพาะผู้ที่หัดเดินจงกรม หัดทำอะไรให้มีสติอยู่กับตัวเสมอ ทำไม่นานเท่าไรก็ยังไม่ปรากฏว่า แม้จะไม่ได้ผลชั้นสูง สมาธิชั้นต่ำ ๆ ชั้นพื้นฐานเบื้องต้นส่วนมากก็ทำกันได้

บทสรุป ตอนที่ ๑๕

* ข้าพเจ้าได้เขียนบทความเรื่องอำนาจจิตมาแล้ว ๑๔ ตอน ตอนที่หนึ่งได้เริ่มเขียนลงในหนังสือวิญญาน ฉบับเดือนกรกฎาคม—สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ตั้งแต่นั้นมาจนบัดนี้ก็เป็นเวลาถึง ๓ ปีเศษ ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะจบได้แล้ว ฉะนั้นในฉบับนี้จึงตั้งใจว่าจะสรุปใจความทั้งหมดที่เคยเขียนมาแล้ว เพื่อผู้อ่านจะได้ทราบเรื่องราวทั้งหมด และถ้าหากผู้ใดใครจะศึกษารายละเอียดของแต่ละตอน ก็จะได้ย้อนกลับไปอ่านได้อีกครั้งหนึ่ง และเข้าใจว่าอีกไม่นาน เรื่องอำนาจจิตนี้ก็คงจะได้รวบรวมเรื่องทั้งหมดมาพิมพ์เป็นเล่มเดียวกัน ใจความของเรื่องทั้งหมดนั้น

อำนาจจิต คืออะไร ? สิ่ง ๆ นี้มีจริงหรือไม่ ?

วิธีศึกษาเพื่อจะให้เข้าใจง่ายก็คือ ให้ถามตัวเองว่า ทั่วๆ ไปที่เราเห็น หูได้ยิน ฯลฯ สมมตนักคิดนั้น ความจริงก็

---

* วิญญาน ฉบับที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๒๒

คือ ใจเห็น ใจได้ยิน ใจนึกคิดใช่หรือไม่? ใจก็คือจิต หรือวิญญาณนั่นเอง เพราะคำว่า จิต กับคำว่าวิญญาณ มีความหมายอย่างเดียวกัน ซึ่งทั้งสองคำนี้เมื่อแปลเป็นภาษาไทย ก็แปลว่าใจนั่นเอง

อนึ่ง เรารู้กันว่า อำนาจที่บังคับร่างกายให้เคลื่อนไหว ให้อวัยวะต่าง ๆ ทำงานตามหน้าที่ของตนได้นั้น ได้วิ่งไปตามเส้นประสาท โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่สมอง อำนาจที่วานก็คืออำนาจจิตนั่นเอง และอำนาจจิตที่วาน มีอยู่ ๒ ประเภท คืออำนาจของวิถีจิตกับอำนาจของภวังคจิต วิถีจิตแปลกันว่าจิตสำนึก แต่ตามศัพท์แปลว่า จิตเกิดตามวิถีทั้ง ๖ เช่นจิตที่เกิดทางจักขุวิถี ก็เรียกว่า จักขุวิญญาณ อย่างนี้เป็นต้น วิถีจิตควบคุมอวัยวะภายนอก คืออวัยวะส่วนที่เราารู้สึกว่าเคลื่อนไหวไปตามความตั้งใจ หรือความรู้สึกนึกคิด ส่วนภวังคจิตนั้นควบคุมอวัยวะภายใน คืออวัยวะในส่วนที่มันเคลื่อนไหวหรือทำงานไปโดยที่เราคือจิตสำนึกบังคับไม่ได้ เช่นการเต้นของหัวใจอย่างนี้เป็นต้น คำว่า ภวังคจิต แปลกันว่า จิตไร้สำนึกหรือจิตใต้สำนึก แต่ตามศัพท์แปลว่า จิตที่

เป็นองค์ของภพ ภพก็คือ นามรูป ซึ่งคำ ๆ นี้มีความหมายเท่ากับเมื่อเราพูดว่า เมล็ดผลไม้เป็นองค์ของต้นไม้ คือต้นไม้จะเกิดหรือไม่เกิด จะเกิดเป็นต้นอะไร บัจฉัยสำคัญอยู่ที่เมล็ดของมัน ในทำนองเดียวกัน ภวังคจิต หรือภวังควิญญาณก็คือวิญญาณที่เป็นวิบาก คือเป็นผลของกายกรรม วาจกรรม และมโนกรรมที่สะสมมานานตั้งแต่อดีตชาติ และเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดตัวเราขึ้นในท้องแม่ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ถ้าวิญญาณจักไม่ก้าวลงสู่ท้องของมารดา นามรูป จะพึงเกิดในท้องของมารดาได้หรือ ฯลฯ” เพราะเหตุนี้แหละเราจึงได้กล่าวว่า “วิญญาณเป็นบัจฉัยให้เกิดนามรูป” คำว่า วิญญาณเป็นบัจฉัยให้เกิดนามรูปนั้น มีความหมายอย่างเดียวกับคำว่าวิญญาณเป็นองค์ของภพ อย่างลึ้มว่า ภพในนี้หมายถึงนามรูป

การศึกษาที่จะให้รู้ซึ่งถึงอำนาจจิตจริง ๆ นั้น จะต้องศึกษาจากข้อเท็จจริงคือจากตัวอย่างที่เราเคยเห็นเคยรู้จัก นั่นก็คือศึกษาให้เข้าใจถึงปรากฏการณ์ของจิตในชีวิตประจำวัน เช่นการเห็นการได้ยิน ศึกษาให้รู้ว่าสิ่ง

นึกถึงขึ้นมาจากอะไร เกิดขึ้นมาอย่างไร อย่างนี้เป็นต้น และต้องศึกษาให้เข้าใจถึงตัวการที่ควบคุมการเคลื่อนไหว การทำงานต่าง ๆ ของระบบอวัยวะทุกส่วน และจะต้องเข้าใจไปถึงว่า อำนาจอะไรที่ทำให้ร่างกายเกิดและเจริญเติบโตมาโดยลำดับตั้งแต่แรกปฏิสนธิ และที่สำคัญที่สุดก็คือ จะต้องยอมรับว่า ชีวิตที่เรียกว่าโอบปาติกะนั้นมีแน่ แต่ก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเกิดและความเป็นไปของชีวิตประเภทนี้อย่างถูกต้องด้วย เรื่องราวประเภทนี้ขอให้ศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ซึ่งเป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้เป็นอย่างดีแล้ว อย่าไปเที่ยวเชื่อตามคำบอกเล่าของคนอื่น หรือแม้จากหนังสือต่าง ๆ ที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องราวประเภทนี้ เพราะเรื่องอย่างนี้ไม่มีใครรู้จริงและถูกต้องเหมือนกับพระพุทธเจ้า และที่ร้ายที่สุดซึ่งก่อให้เกิดความงมงาย ก็คือจากคำบอกเล่าของคนตรงหรือพวกที่อ้างตัวว่า ติดต่อกับโอบปาติกะได้ แต่ไม่มีความรู้ทางธรรมะอย่างเพียงพอ พวกนี้ทำให้คนทั้งหลายหลงผิดเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องผีसागเทวดามากมาย และการที่เรื่องนี้ไม่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ก็เพราะไม่

เข้าใจหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนเกี่ยวกับเรื่องนี้ และอีกประการหนึ่งเรื่องที่ยกเล่ากันมานั้นก็พิสูจน์ให้ลงตัวไม่ได้ จึงก่อให้เกิดความฉงนสนเท่ห์และความสับสนกันไม่สิ้นสุด

การศึกษาให้เข้าใจถึงเรื่องชีวิตของพวกเขาโอปปาติกะตามที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้นั้น คือประเด็นที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เข้าใจเรื่องจิต หรือเรื่องวิญญาณโดยละเอียด และจะยอมรับได้อย่างแน่วใจว่า อำนาจจิตมีจริง และมีอำนาจเหนือสิ่งใด ๆ ทั้งหมด เมื่อยอมรับเรื่องโอปปาติกะว่ามีจริงแล้ว ก็จะเข้าใจถึงเรื่องอภิญา ๖ ได้โดยไม่ยาก และจะยอมรับว่า สิ่งเหล่านี้เป็นไปได้ ไม่ใช่สิ่งเหลือวิสัย อิทธิวิธี ทิพโสต เจโตปริยญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ หรือทิพจักขุ ตลอดจนอัสวักขญาณ สิ่งเหล่านี้มน่มแน่อน คนที่ฝึกจิตในทางสมาธิ และวิปัสสนาได้ในระดับสูงทุกคนก็จะได้อภิญา เรื่องอภิญาไม่ได้จำกัด หรือเป็นเรื่องผูกขาดอยู่กับคนใดคนหนึ่ง คือเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ถ้าสามารถฝึกสมาธิได้ขั้นสูงสุด การที่จะเข้าใจเรื่องอำนาจจิตได้อย่างลึกซึ้ง

และกว้างขวางจริง ๆ จะต้องเรียนรู้ถึงชีวิตของพวกเขาโอป ปาติกะและเรื่องอภิญาญา ขอให้สังเกตว่า ทำไมตามหลัก ในอภินิหารสูตร พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสว่า ผู้ที่ไม่เชื่อว่า โอปปาติกะมีจริง ผู้ที่สำเร็จอภิญาญาหรือสำเร็จมรรคผล นิพพานมีจริง ผู้นั้นนับว่าเป็นมิจฉาทิฎฐิที่ร้ายแรง ๕๕ ก็เพราะผู้ที่ไม่ยอมรับว่า สิ่งเหล่านั้นมีนั้น เขาก็จะเกิดความมืดบอดเกี่ยวกับเรื่องชีวิตมากมายถึงขนาดว่า ไม่ว่า เขาจะเก่งหรือดีวิเศษแค่ไหน ก็ไม่อาจทำตนให้พ้นจากความทุกข์ได้ เหมือนกับคนที่ไม่รู้เรื่องร่างกาย ไม่รู้ เรื่องโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ เขาก็จะรักษาโรคแม้ที่ง่าย ๆ ให้หายได้ยาก หรือจะป้องกันโรคต่าง ๆ มิให้เกิดแก่ตนเองก็ทำได้ยากจนนั้น

จิตคืออะไร ? มีอำนาจอย่างไร ? ขอให้อ่านดู ในตอนที่ ๑ ซึ่งได้อธิบายไว้อย่างละเอียดและสรุปไว้ ครบหนึ่งแล้ว ขอให้ดูในตอนที่ ๘ ซึ่งในการอธิบายแต่ละตอน ได้ยกหลักฐานจากในคัมภีร์พระไตรปิฎกมาอ้างอิงเสมอ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าเรายอมรับว่าสิ่งที่เรียกกันว่า พระเจ้านั้น ก็คือจิตหรือวิญญาณนั่นเอง ข้อความจาก

ในคัมภีร์คริสต์ศาสนาดังต่อไปนี้ ก็ได้สรุปให้เห็นอย่างชัดเจนว่า อำนาจจิตนั้นมีมากมายแค่ไหน

พระเจ้าได้ทรงสร้างสรรพสิ่งทั้งปวง และสิ่งทั้งปวงที่เป็นชนแล้วนั้น ไม่มีสักสิ่งเดียวที่เป็นชนนอกจากพระองค์

— โยฮัน ๑/๓

พระเจ้าได้ทรงโปรดสำแดงความนั้นแก่เขาแล้ว ด้วยว่าอาการของพระเจ้าซึ่งเห็นไม่ได้ คือฤทธานุภาพอันถาวร และสัมภาวะของพระองค์ก็ปรากฏชัดในสรรพสิ่งที่พระองค์ได้ทรงสร้างนั้นตั้งแต่แรกสร้างโลก

— โรม ๑/๒๐

พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ชนตามแบบฉายาของพระองค์ และตามแบบฉายาของพระองค์นั้น พระเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์ชน และได้ทรงสร้างให้เป็นชายและหญิง

— เยเนซิส ๑/๒๗

พระเยซูเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์ด้วยผงคลีดิน ระบายลมแห่งชีวิตเข้าทางจมูก ให้มีชีวิตหายใจเข้าออก มนุษย์จึงเกิดเป็นจิตวิญญาณ มีชีวิตอยู่

— เยเนซิส ๒/๗

จากข้อความที่อ้างมานี้ ถ้าเข้าใจความหมายชัด และซึ่ง ซึ่งหมายถึงเข้าใจเรื่องจิตวิญญาณและกฎของกรรมลึกซึ้งแจ่มแจ้ง ก็จะเข้าใจได้โดยไม่ยากกว่าข้อความทั้งหมดที่กล่าวไว้ในคัมภีร์คริสต์ศาสนานี้ ก็ได้สรุปให้เห็นถึงอำนาจจิตหรือวิญญาณว่า มีอยู่อย่างไร และแค่นั้น

พระพุทธเจ้าตรัสว่า:—

“โลกหมุนไปตามจิต วิวัฒนาการไปตามจิต เพราะทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเป็นไปตามอำนาจของสิ่ง ๆ เดียว คือ จิต”

มโน คือวิญญาณ เป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย วิญญาณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จมาแต่วิญญาณ

คนที่จะฝึกฝนให้มีอำนาจจิตเหนือคนอื่น หรือมีอำนาจที่จะบังคับเหตุการณ์ให้เป็นไปตามความปรารถนาของตนนั้น ประการสำคัญที่สุดในอันดับแรก ก็คือ จะต้องเข้าใจเรื่องอำนาจจิตอย่างชัดเจน และยอมรับว่าอำนาจจิตนั้นมีจริงและยิ่งใหญ่มาก จึงจะมีศรัทธาและ

วิธีในการฝึก และอีกประการหนึ่งจะต้องเข้าใจโครงสร้างของจิต กฎเกณฑ์ของจิต การฝึกจึงจะได้ผล ทุกคนมีอำนาจจิตอยู่ในตัว เพราะอาศัยอำนาจจิตนี้แหละเราจึงเกิดมา และมีชีวิตอยู่ได้ ทำงานได้ ความรู้อันนี้เป็นความรู้เบื้องต้น บางคนมีอำนาจจิตน้อย บางคนมีอำนาจจิตมาก บางคนมีอำนาจจิตเป็นไปในทางไม่ดี บางคนมีอำนาจจิตเป็นไปในทางดี และอำนาจจิตนั้นสร้างใหม่ให้เป็นขึ้นได้ และให้มีมากขึ้นโดยลำดับก็ได้ ทุกอย่างขึ้นอยู่กับอำนาจจิตทั้งสิ้น ฉะนั้นใครก็ตามในเมื่อมีอำนาจจิตเหนือผู้อื่น เขาก็ย่อมจะบังคับทั้งในทางตรงและในทางอ้อมให้ผู้นั้นตกอยู่ในอำนาจของเขาได้ นี่คือความสำเร็จในการทำงานทุกอย่าง ฉะนั้นการฝึกฝนจิตให้มีพลังสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนเราทุกคน จะฝึกอย่างไรจึงจะบรรลุความสำเร็จ เรื่องนี้ขอให้ท่านดูตั้งแต่ตอนที่สองเป็นต้นไป ซึ่งในแต่ละตอนก็ได้อธิบายวิธีเสริมสร้างพลังจิตซึ่งมีอยู่หลายวิธี เช่น :-

คนที่จะมีพลังจิตสูง จะมีแต่เพียงสมาธิอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องฝึกคุณธรรมหลายอย่างด้วย ซึ่งแต่ละอย่าง

จะต้องเข้มข้นหรือมีมาก เช่นพระพุทธเจ้าตรัสว่า ผู้ที่มีความกล้าหาญ จะต้องมียุทธธรรม ๕ อย่าง ซึ่งเรียกว่า เวสาร์ชชกรณธรรม แปลว่าธรรมะที่ทำให้กล้าหาญ คือ ศรัทธา ศีล พาหุสัจจะ วิริยารัมภะ ปัญญา

และอีกประการหนึ่ง ผู้ที่จะมีอำนาจจิตสูงนั้น จะต้องเป็นคนมีความจริงใจมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ทั้งจะต้องเป็นคนมีสัจจะ อธิษฐานมั่นคง ซึ่งคุณธรรมที่ว่านี้ยังมีมากเท่าไร เข้มข้นเท่าไร ก็หมายถึงมีพลังจิตสูงเท่านั้น

การสร้างอำนาจจิตถ้าประกอบไปด้วยคุณธรรม เช่นในการฝึกจะต้องถือศีลด้วยอย่างนี้เป็นต้น ถ้าฝึกมาแบบนี้ และใช้อำนาจจิตไปในทางชั่วหรือในทางประทุษร้ายผู้อื่น อำนาจจิตนั้นก็เสื่อม แต่ถ้าฝึกมาในลักษณะของพวกพ่อมดหมอผี ซึ่งไม่ต้องประกอบด้วยศีลธรรมก็ได้ อำนาจจิตที่เกิดขึ้นแบบนี้แม้ยังไม่เสื่อมในเมื่อใช้ในทางชั่ว แต่ผลกรรมที่เกิดจากการทำความชั่วนั้น ตนจะต้องได้รับอย่างแน่นอน ไม่วันใดก็วันหนึ่ง และในที่สุดไม่ว่าผู้หนึ่งจะมีอำนาจจิตเก่งสักปานใด สักวันหนึ่ง

อำนาจจิตที่มีอยู่อย่างมากรู้ก็จะเสื่อม ในเมื่อประกอบกรรมชั่วมากขึ้น เข้าในทำนองหมองตายเป็นเหตุ หมอผีตายเพราะผี ฉะนั้นการฝึกสมาธิเพื่อให้มีอำนาจจิตสูงนั้น ถ้าต้องการจะให้ปลอดภัยและเจริญยิ่ง ๆ ขึ้น ก็จะต้องฝึกในทางสัมมาสมาธิ ตามแบบที่พระพุทธเจ้าตรัสสอน คือการฝึกในทางสัมมาสมาธินั้น จะต้องมึศีลธรรมเป็นส่วนประกอบด้วย

การฝึกสมาธิถึงแม้จะเป็นหลักสำคัญที่สุดในการสร้างพลังจิต กล่าวคือ ใครจะมีพลังจิตสูงแค่ไหนอย่างไร บัญญัติสำคัญอยู่ที่สมาธิก็จริง แต่ถึงกระนั้น เนื่องจากจิตก็มีโครงสร้างเหมือนกับร่างกาย กล่าวคือ ร่างกายของคนเราย่อมประกอบไปด้วยอวัยวะต่าง ๆ ซึ่งแต่ละอย่างก็อาศัยซึ่งกันและกัน ฉะนั้น เราจะบำรุงร่างกายแต่เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ เมื่อต้องการจะให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์จริง ๆ ก็ต้องบำรุงทุกส่วน ข้อนั้นฉันใด การสร้างพลังจิตซึ่งมีความหมายเท่ากับการสร้างพลังทางร่างกายนั้น ก็จำเป็นจะต้องสร้างคุณธรรมต่าง ๆ ให้มีให้เป็นขั้นในจิตใจ เช่นต้องหัดให้เป็นคนมีสัจจะมีอิทธิ-

ฐานมั่นคง มีความเข้มแข็งอดทน มีสติปัญญา มีเมตตา
กรุณา อย่างนี้เป็นต้น คุณธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ คือ
ส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งของอำนาจจิต ฉะนั้น จึงได้
กล่าวเตือนไว้ว่า จะมุ่งฝึกแต่สมาธิอย่างเดียวไม่ได้

อนึ่ง เนื่องจากการที่เราจะแสดงอำนาจจิต
เหนือคนอื่นได้ หรือบังคับเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นไป
ตามความประสงค์ของตนได้นั้นจะต้องมีสื่อ ซึ่งสื่อทว่า
นี่ก็คือ คำพูด น้ำเสียง ท่าทาง สายตา สื่อเหล่านี้เป็น
ตัวการนำพลังจิตไปยังผู้อื่น สื่อเหล่านี้จะดีหรือไม่ดีย่อม
ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของจิต คำพูดของคนโง่กับของคน
ฉลาดย่อมมีผลต่อคนอื่นไม่เหมือนกัน คำพูดของคน
อ่อนแอขลาด กับของคนที่เข้มแข็งมีสัจจะมั่นคง ก็มี
ผลต่อคนอื่นไม่เหมือนกัน นคือตัวอย่างที่รู้จักกันอยู่ ฉะนั้น
คนที่จะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น เมื่อพูดอย่างรวบรัดก็
คือจะต้องเป็นคนมีบารมีสูง บารมีก็คือคุณธรรม ๑๐
อย่างคือ ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ
อธิฐาน เมตตา อุเบกขา บารมีทั้ง ๑๐ นี้ในเมื่ออบรม
ทำให้มาก กระแสจิตที่แสดงออกมาทางสื่อ เช่น ทาง

ตาหรือทางคำพูด ก็ย่อมต้องประกอบไปด้วยกระแสของ
 คุณธรรมเหล่านั้นด้วย ฉะนั้นคนที่แต่สมาธิอย่างเดียว
 แม้สมาธินั้นจะแรงกล้าหรือสูงสุดเพียงใด ถ้าขาดกระแส
 ของคุณธรรมต่าง ๆ เหล่านั้น หรือมน้อย ผลที่เกิดขึ้นแก่
 บุคคลนั้นย่อมจะต่างจากกระแสจิตของผู้ที่มีคุณธรรมสูง
 อย่างแน่นอน เช่นในกรณีของการปลุกเสกเครื่องราง
 ของขลัง ถ้าผู้ปลุกเสกไม่มีความเมตตาอย่างลึกซึ้ง
 แม้ผู้ปลุกเสกจะมีอำนาจจิตสูงในทางสมาธิ แต่ก็จะทำ
 การปลุกเสกพระหรือเครื่องรางของขลังให้มีผลในทาง
 เกิดเมตตาตามหาณียมไม่ได้อย่างนี้เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึง
 ได้กล่าวว่า ผู้ที่ต้องการจะมีอำนาจจิตเหนือคนอื่น จะ
 มุ่งหน้าฝึกแต่สมาธิอย่างเดียว โดยไม่อบรมคุณธรรม
 อื่น ๆ ให้เกิดขึ้นด้วยนั้น ผลที่ได้จะไม่เหมือนกับคนที่
 มีกระแสจิตอันแรงกล้าที่ประกอบไปด้วยคุณธรรมต่าง ๆ

อนึ่ง สื่อในการแสดงออกซึ่งอำนาจจิตนั้น นอกจาก
 จากจะต้องอาศัยคำพูดน้ำเสียง สายตา ท่าทาง มือแล้ว
 ลำพังจิตล้วน ๆ ก็มีกระแสออกมาได้โดยไม่ต้องอาศัยสื่อ
 เหล่านั้น ซึ่งเรื่องนคนที่จะรู้ได้จริง ๆ ด้วยตนเอง จะ

ต้องเป็นคนที่สามารถมองเห็นแสงในใจของตนเองได้ในเวลาเข้าสมาธิ และจะเห็นได้ด้วยตนเองอีกว่า แสงที่เกิดขึ้นในใจนั้นตั้งใจจะให้พุ่งไปทางไหนก็จะไปทางนั้นไปได้ใกล้หรือไกลมองเห็นได้ ซึ่งแสงที่พุ่งออกไปนั้น ถ้ามีกำลังแรงพอ ก็จะมีผลเท่ากับไปส่งด้วยวาจาให้เขาทำอะไร หรือให้พูดอย่างไรก็ได้ตามความตั้งใจ แม้ในกรณีของชีวิตประจำวันของคนทั่ว ๆ ไป กระแสจิตก็ออกจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งอยู่เสมอ แต่เพราะกระแสจิตไม่แรง จึงต้องอาศัยคำพูด สายตา กิริยาท่าทางประกอบด้วย จึงจะมีผลตามที่ต้องการ

อนึ่ง คนที่จะฝึกสมาธิได้ง่ายและเข้าสมาธิได้ลึกนั้น คุณสมบัตติก่อนหนึ่งที่จะต้องหัดใหม่ให้เป็นขึ้นคือ รูปสมะ ซึ่งแปลว่า ความสงบภายใน คนที่มึนพันนิสัยสันดานเป็นคนใจร้อน ไม่ค่อยสุขุมเยือกเย็น ย่อมจะฝึกสมาธิได้ยาก หรือโดยที่สุดคนที่มึนนิสัยทำอะไรไม่มีระเบียบ ไม่มีความประณีตในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งก็สื่อให้เห็นว่า เป็นคนใจร้อนมึนง่าย ถ้าแก่นิสัยนี้ไม่ได้ก็ยากที่จะฝึกสมาธิในขั้นสูงได้

และอีกประการหนึ่ง คนที่จะฝึกสมาธิได้จะต้องเป็นคนมีบุคลิกลักษณะเหมาะสม ซึ่งบุคลิกลักษณะอันนี้ย่อมมีมาตั้งแต่กำเนิด ซึ่งนั้นก็ย่อมหมายความว่า คนที่จะฝึกสมาธิในขั้นสูงได้ จะต้องเป็นคนเคยฝึกในทางนี้มามาก และฝึกได้ผลมาแล้วจึงได้มีบุคลิกลักษณะที่สื่อให้เห็นว่าสามารถจะฝึกสมาธิได้ เพราะบุคลิกลักษณะของแต่ละคนเป็นผลของวิบากซึ่งมีมาตั้งแต่แรกปฏิสนธิ ในเรื่องนี้ก็เคยเตือนเอาไว้ว่า การฝึกสมาธิโดยเฉพาะในขั้นสูงนั้น ไม่ใช่ว่าทุกคนจะทำได้ ถึงแม้จะมีเวลาอย่างเพียงพอและได้ครูอาจารย์ที่สอนเป็นอย่างดีก็ตาม วิบากกรรมเก่าในอดีตก็มีส่วนสำคัญไม่น้อย บางคนฝึกได้ง่าย ฝึกไม่นานเท่าไรเขาก็สามารถเข้าสมาธิได้ดั่งนั้น เป็นเพราะเขามีบุญบารมีในทางนี้มามากแล้วตั้งแต่อดีตชาติ ส่วนคนไหนรู้สึกตัวว่ามีบารมีในทางนี้น้อย ก็อย่าไปหวังผลในขั้นสูง แต่ก็ขอให้พยายามฝึกหัดไปเรื่อย ๆ นาน ๆ เข้าก็จะเข้าสมาธิได้ดั่งเอง

การฝึกสมาธิมีหลายวิธี เพราะคนเรามีอัธยาศัยหรือมีจริตไม่เหมือนกัน อันนี้จะต้องรู้จักเลือกวิธีที่

เหมาะสมกับตน คนที่จะช่วยเลือกให้ก็คือ ครูอาจารย์
 ที่สอน เลือกด้วยตนเองก็อาจจะได้ แต่ก็อาจจะต้องเสีย
 เวลานานกว่าจะรู้ว่าวิธีไหนที่เหมาะสมกับตน แต่อย่างไร
 กิด สำหรับผู้ที่ฝึกสมาธิยาก คือเวลาฝึกมักจะง่วงหรือ
 ฟุ้งซ่าน และเป็นคนไม่ชอบคิดหาเหตุผล เป็นพวก
 ศรัทธาจริต พวกนี้ควรจะเริ่มฝึกโดยวิธีกำหนดอริยาบถ
 ยุกหนอน พองหนอ หรือฝึกโดยวิธีทางโยคะจะง่ายกว่า
 วิธีอื่น ส่วนผู้ที่เป็นคนชอบคิด ใจมักจะฟุ้งซ่านในเวลา
 นั่งสมาธิ ก็ควรจะฝึกโดยวิธีกำหนดลมหายใจเข้าออก
 แต่ก็ควรมีการจูงใจขณะเข้าสมาธิด้วยจึงจะได้ผลดี นั่ง
 ฝึกตามลำพังอาจจะทำได้ยาก การฝึกโดยวิธีกำหนดลม
 หายใจนั้นเป็นทางสากล คือฝึกทางนี้ได้แล้ว จะไปฝึก
 ทางไหนก็ทำได้ง่ายทงนั้น และการทำสมาธิโดยวิธีนี้
 สามารถจะเข้าได้ถึงฌานที่ ๔ แต่ถึงกระนั้นผู้ที่ปรารถนา
 จะฝึกเพื่อให้เกิดอภิญญาต่าง ๆ เช่น อิทธิวิธิ ทิพโสต
 หรือข้ออื่น ๆ จะต้องฝึกในทางกสิณต่อ และจะต้องฝึก
 อย่างชำนาญด้วย อภิญญาต่าง ๆ เหล่านี้จึงจะเกิดขึ้นได้

การฝึกสมาธิเป็นของจำเป็นสำหรับคนทุกคน ไม่ว่าจะฝึกจิตได้ในขั้นไหน ย่อมมีประโยชน์ทั้งนั้น และในครั้งแรกไม่ควรคิดจะฝึกเพื่อเอาชนะคนอื่น เพราะโดยธรรมชาติคนที่จะมีสมาธิ จะต้องฝึกหัดบังคับตนเองให้ดีกว่าก่อน เช่น หัดบังคับใจให้นึกคิดอยู่แต่เฉพาะในอารมณ์หรือในเรื่องที่กำหนดไว้ ทั้งจะต้องแก่นิสัยของตนหลายอย่าง เช่น ต้องหัดให้เป็นคนพูดแต่น้อย ไม่พูดพาลามหรือพูดโดยไม่มีสาระ ก่อนจะพูดต้องคิดเสียก่อนว่าจะพูดเรื่องอะไร และเพื่ออะไร และต้องหัดให้เป็นคนมีสัจจะ มีความเข้มแข็งอดทน หัดทำอะไรให้มีระเบียบ และที่สำคัญที่สุดก็คือ ต้องหัดทำอะไรให้มีสติอยู่กับตัว คนใจลอยมีนิสัยฟุ้งซ่าน เป็นคนชอบเพื่อผู้อื่น และเก็บอารมณ์เก่ง ไม่รู้จักระบายอารมณ์ในทางที่ถูก มีอารมณ์ค้างมาก คนประเภทนี้ย่อมฝึกสมาธิยาก ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การฝึกสมาธินั้นถ้าจะให้ได้ผลจริง ๆ จึงต้องเริ่มต้นด้วยการหัดบังคับตนเองหลายอย่าง ดังที่กล่าวมา ไม่เช่นนั้นก็จะฝึกสมาธิไม่ได้.

สังฆะ อธิษฐาน

* คนที่ตั้งใจจะทำความดี หรือตั้งใจจะทำอะไร ให้เป็นผลสำเร็จ แต่แล้วก็ไม่บรรลุความสำเร็จสมความตั้งใจนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถไม่พอ หรือความขยันหมั่นเพียรมีไม่พอแล้ว ยังมีสาเหตุที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งคนในปัจจุบันมักจะไม่ค่อยนึกถึงคือ การตั้งสังฆะอธิษฐาน คนโบราณไม่ว่าเขาจะทำอะไร ก่อนอื่นเขาจะต้องตั้งสังฆะอธิษฐาน เช่นในการปฏิบัติกัมมัฏฐาน ครึ่งแรกจะต้องขันครุ ซึ่งการขันครุก็คือ การตั้งสังฆะในการปฏิบัติว่าจะต้องทำให้ได้ และอธิษฐานขอให้เกิดความสำเร็จอย่างนั้นอย่างนี้ และในการนี้ โดยมากจะต้องอ้างคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ขอให้ช่วยดลบันดาลให้เกิดความสำเร็จ หรืออ้างกับครูบาอาจารย์ที่ล่วงลับไปแล้วให้ช่วยมาประสิทธิ์ประสาทความสำเร็จ ขอให้ความคุ้มครอง

* วิทยุญาณ ฉบับที่ ๑-๒ มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

ป้องกันอันตรายต่าง ๆ อันอาจจะพึงมี นอกจากนั้นเราจะพบอีกว่า แม้กระทั่งในหมู่โจรที่เขามีชื่อเสียงโด่งดังจริง ๆ นั้น ก่อนที่จะทำการปล้นก็ยังคงทำพิธีตั้งศาลเพียงตา เพื่อความสำเร็จในการปล้น และให้มีความปลอดภัย จากเรื่องในชาดกเช่น พระมหาชนก ซึ่งเกิดเรือแตกในท้องทะเล ก็ยังมีการตั้งสัจจะอธิษฐานในการที่จะต้องพยายามว่ายน้ำเข้าฝั่งให้ได้ในเมื่อหากยังมีชีวิต ซึ่งในที่สุดก็บรรลุความสำเร็จ เพราะมีเทพธิดาผู้รักษามหาสมุทรมาช่วยอุ้มขึ้นฝั่ง ซึ่งเรื่องนี้แม้จะฟังดูรู้สึกว่า จะเป็นเรื่องนิยาย ไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่ก็ได้แฝงไว้ซึ่งคติธรรมอย่างลึกซึ้งที่แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่างานอะไร ซึ่งถึงแม้จะยากขนาดมองไม่เห็นฝั่งแห่งความสำเร็จเลย ตกอยู่ในที่มืดและเต็มไปด้วยอันตรายต่าง ๆ ดังเช่นที่พระมหาชนกตกอยู่ในท้องทะเล ซึ่งตามเรื่องบอกว่า เป็นพระโพธิสัตว์ ก็ยังประสบความสำเร็จ ในเมื่อได้ตั้งสัจจะอธิษฐาน และรักษาสัจจะอันนั้นไว้ได้อย่างมั่นคง พระพุทธเจ้าในคัมภีร์วันตรัสรู้ ทิ้งที่พระองค์ก็ทรงมีบารมีพร้อมทุกอย่างแล้ว ในการที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมา-

สัมพุทธะ ก็ยังต้องทรงตั้งสัจจะว่า ในเมื่อพระองค์
 นั่งลงไปแล้ว ถ้าหากไม่สำเร็จ ก็จะไม่ยอมลุกจากที่นั่ง
 ตามเรื่องก็บอกว่า หลังจากที่พระองค์ประทับนั่งขัดสมาธิ
 ไม่นานเท่าไร ก็มีพญามารยกกองทัพมาปิดพ้ามืดวันทุก
 ทิศทุกทาง เพื่อที่จะขั้ไล่ให้พระองค์ลุกออกไปจากที่
 นั้น เพราะพญามารรู้ดีว่า ถ้าพระองค์ตั้งใจจริงไม่ทอดถอย
 แล้ว คิณนี้จะต้องได้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 แน่نون แต่พญามารไม่ต้องการให้เป็นเช่นนั้น จึงได้
 ยกกองทัพมาขั้ไล่ แต่แล้วในที่สุดก็ต้องพ่ายแพ้ต่อ
 พระพุทธองค์

เรื่องราวต่าง ๆ ในทำนองนี้คนโบราณเขาซาบซึ้ง
 กันดีมาก แต่มาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสมัยที่คนทั้งหลายมี
 ความปรารถนาเรื่องด้วยวิชาการต่าง ๆ สามารถทำอะไรได้
 เป็นผลสำเร็จมากมาย จากการศึกษาทางด้านวิทยา-
 ศาสตร์ได้ก้าวหน้ายิ่งกว่าสมัยโบราณไปมากนั้น จะเห็น
 ปรากฏการณ์อันหนึ่งที่แพร่หลายมากคือ คนในปัจจุบัน
 ไม่ค่อยจะนิยมรักษาสัจจะกัน ขอให้สังเกตว่า คนที่มี
 ความรู้มากนั้น มักจะมีเหตุผลมากเสมอ และจากการที่

สามารถอ้างเหตุผลได้มากนั่นเอง จึงเป็นเหตุให้คนสมัยนี้ไม่ค่อยจะรักษาคำพูด รักษาคำมั่นสัญญา รักษาความตั้งใจไว้ให้มั่นคง เปลี่ยนสัจจะกันบ่อย ๆ แม้กระทั่งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ศีลข้อที่สี่ที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้ละเว้นจากการพูดเท็จ พูดโกหก พูดบิดเบือนความจริง พูดใส่ร้าย พูดยุยงส่อเสียด การพูดในลักษณะเช่นนี้ดูเหมือนคนในปัจจุบันจะทำกันง่ายมาก เพราะเหตุที่คนในปัจจุบันนิยมพูดหรือปฏิบัติในทำนองผิดศีลเช่นนี้กันอยู่เป็นประจำ นี่แหละคือสาเหตุใหญ่อันหนึ่งที่สร้างความเดือดร้อนความระส่ำระสายให้เกิดขึ้นในสังคมทั่วไป

คนทุกวันนี้นิยมการศึกษามากที่สุด เพราะเชื่อกันว่า วิชาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เล่าเรียนมานั้น คือปัจจัยสำคัญที่จะบันดาลให้เกิดความสำเร็จต่าง ๆ ตามความประสงค์ แต่ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คนเรียนมากรู้มากก็มีเหตุผลมาก เพราะมีเหตุผลมากจึงได้เปลี่ยนสัจจะกันได้บ่อย ๆ ซึ่งในบางครั้งก็สามารถยกเหตุผลขึ้นมาอ้างได้สวยงาม จนอีกฝ่ายหนึ่งยอมจำนนถอยไม่ได้เลย และเห็นด้วยตามนั้น ทง ๆ ที่คนที่อ้างกรูอยู่ว่า มันเป็นการ

ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เป็นการเสียสัจจะ แต่เขาก็ทำ เพราะทนต่อความอยากที่จะให้ทำอย่างนั้นอย่างนั้นไม่ได้ กล่าวคือ เพราะอยากจะทำอะไร หรืออยากจะไปไหน อยากจะได้อะไร ซึ่งถ้ารักษาสัจจะไว้ก็จะไม่ได้สิ่งนั้นสิ่งนั้นสมความประสงค์ แต่ถ้าไม่รักษาสัจจะก็จะได้ในกรณีที่เกิดการขัดแย้งกันเช่นนี้ เขาจะรักษาประโยชน์ตามตัณหาของตนเองบังการ มากกว่าที่จะรักษาสัจจะ และบางคนก็จิตใจต่ำมาก จะยิ่งเห็นได้ชัดว่า เขาจะทำอะไรก็ขึ้นอยู่กับอารมณ์ในขณะนั้น ๆ เท่านั้น แม้กระทั่งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ค่อยจะมีความสำคัญอะไร เขาก็เสียสัจจะได้อะไร ๆ เปรียบเหมือนต้นไม้ประเภทไม่มีแก่น ซึ่งจะโอนเอนไปตามกระแสลมได้ง่ายมาก และอายุไม่ยืน ผิดกับต้นไม้ประเภทมีแก่น ซึ่งถึงแม้จะลู่ไปตามกระแสลม แต่ก็ยังรักษาต้นไว้ได้ ไม่หักโค่นง่าย เจริญเติบโตใหญ่โตขึ้นมาเรื่อย ๆ และมีอายุยืนยาว

พระอรียบุคคลทั้งหลายซึ่งโดยปกติเป็นคนที่ไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งต่าง ๆ แต่ถึงกระนั้นในเรื่องการรักษาสัจจะต่าง ๆ แล้ว ท่านนั้นคงยิ่งนัก แม้กระทั่งเรื่องเล็ก ๆ

น้อยๆ ถ้าลงว่าท่านได้ตั้งใจว่าจะทำ หรือรับปากกับใคร
 ว่าอย่างไร ท่านเป็นต้องทำให้ได้ และรักษาคำพูดยิ่งนัก
 ๕๕ ทงนเพราะอะไร? ท่านจึงมีนิสัยเช่นนี้ ความจริงเช่นนี้
 สำหรับผู้ที่สนใจในการปฏิบัติธรรมเพื่อการละกิเลสแล้ว
 ทุกคนเห็นเหตุผลได้ง่ายมาก กล่าวคือ การละกิเลส ซึ่ง
 โดยธรรมดาเป็นสิ่งที่ทำได้ยากอย่างยิ่งนั้น คนที่ไม่มี
 ๕๖ สัจจะ ต่อให้มีความรู้ในทางธรรมสูงสักเพียงไร หรือ
 ปฏิบัติศีลได้บริสุทธิ์เพียงไรก็ตาม จะไม่มีทางละกิเลส
 ได้เลย ไม่ว่าจะเป็นกิเลสเล็ก ๆ น้อย ๆ สักเพียงไหนก็
 ละไม่ได้ เพราะกิเลสแต่ละชนิดมันสามารถสร้างเหตุผล
 ๕๗ ชนมาหลอกลวงได้ง่ายมาก เมื่อตนเองไม่มีสัจจะ ก็
 ต้องหลงกลลวงของกิเลสอยู่ร่ำไป ผลที่สุดก็ละกิเลสอัน
 นั้นไม่ได้ มันยังคงมีอยู่ในสันดานตลอดไป ยิ่งเป็นคน
 ที่ฉลาดมีความรู้มากด้วยแล้ว จะยิ่งเห็นได้ชัดว่า บุคคล
 ๕๘ ประเภทนี้ตกเป็นทาสของกิเลสได้ง่ายมาก เพราะเขาจะ
 มีเหตุผลนำชนมาอ้างได้สารพัด เพื่อที่จะทำตามความ
 ๕๙ ออยาก เขาหาวิธีไม่ว่า เขาหลงกลของกิเลสที่มันสร้างเหตุ
 ๖๐ ผลชนมาหลอกลวง เพราะเหตุผลที่เขาอ้างขึ้นมา

ความจริงไม่ใช่เหตุผลของเขา แต่เป็นเหตุผลของกิเลส
 ที่มันสร้างขึ้นมาเพื่อความอยู่รอดของมัน พฤติกรรม
 เช่นคนทุกวันนี้เป็นกันมาก ก็เพราะไม่นิยมรักษา
 สัจจะกันนั่นเอง

ขอได้โปรดพิจารณากันให้ลึกซึ้งในเรื่องที่ว่า
 ทำไมคนทุกวันนี้จึงเดือดร้อนกันมาก และขอได้โปรด
 สังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า คนสมัยปัจจุบันแม้จะเรียนจบได้
 ปริญญาสูงสุด แต่ทำอะไรให้เป็นผลสำเร็จจริง ๆ
 นั้นน้อย จะนั้นไม่จำเป็นต้องพูดถึงคนที่เรียนน้อย
 และก็มีนิสัยไม่รักษาสัจจะด้วยนั้น จะต้องประสบกับ
 ความผิดหวังหรือความล้มเหลวตั้งตัวไม่ได้จะมีอีกมากสัก
 เท่าไร ท่านเชื่อหรือไม่ว่า คนที่มีนิสัยรักษาสัจจะมันคง
 แม้กระทั่งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่สู้จะสำคัญ เขาก็รักษา
 คำพูด รักษาความตั้งใจ มีความรับผิดชอบ ซึ่งรวมทั้ง
 มีความซื่อสัตย์ มีความกตัญญูด้วยนั้น คนประเภทนี้
 แม้เขาจะเรียนจบเพียงแค่ ป. ๔ เขาก็ตั้งตัวได้ ขอได้
 โปรดพิจารณาในแง่ที่กันบ้าง อย่าคิดแต่ในแง่อื่น เช่น
 ในแง่ที่ว่า เป็นเพราะความยากจน สิ่งแวดล้อมไม่ได้

ไม่มีคนสนับสนุน เรียนน้อยจึงตั้งตัวไม่ได้ อันที่จริง
 สิ่งเหล่านี้มองเห็นได้ง่าย ฉะนั้น จึงมองกันแต่ในแง่
 เหล่านี้ ส่วนเรื่องดังที่กล่าวมาไม่ค่อยจะพิจารณา ทั้ง ๆ
 ที่ถ้าตั้งใจพิจารณา ก็จะมีมองเห็นความจริงได้โดยไม่ยาก
 คนที่ทำอะไรทำจริงไม่จับจด แม้จะยากสักเพียงไร ต้อง
 เห็นดีเห็นชอบสักเพียงไร ก็พยายามทำงานได้นั้น มีใคร
 บ้างที่จะไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต คนที่เรียนน้อย
 แต่เมื่อเขาทำอะไรบ่อย ๆ นาน ๆ เขาก็จะกลายเป็นคน
 ที่รู้มากในเรื่องเหล่านั้นไม่ใช่หรือ คนส่วนมากที่ทำ
 อะไรไม่เก่งจริง ก็เป็นเพราะทำอะไรไม่จริง ถ้าทำจริง ๆ
 ทำไมจะไม่เก่ง และที่ทำอะไรกันไม่จริงนั้น เป็นเพราะ
 อะไร ขอให้พิจารณาดู คนที่ฝึกหัดรักษาสัจจะมาตั้งแต่
 เล็กแต่น้อย จนกลายเป็นนิสัยนั้น ไม่มีใครเลยที่จะไม่
 ประสบความสำเร็จ

ขอให้สังเกตไว้อย่างหนึ่งว่า ความซุกเขย่ง ความเบื้อ
 หน่ายท้อแท้ ความไม่อดทน ความประมาท สิ่งเหล่านี้
 เป็นกิเลสที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จทุกอย่าง นิทาน
 เรื่องเต๋ากับกระต่ายแข่งกัน เป็นตัวอย่างอันดีในเรื่องนี้

ท่านทั้งหลายจงคิดดู คนที่ไม่รักษาสัจจะแม้กระทั่งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ นั้น นาน ๆ เข้าเรื่องใหญ่ ๆ เรื่องที่สำคัญ ๆ เขาก็ยอมจะล้มเลิกสัจจะได้ง่าย ในเมื่อประสบกับความยากลำบากมาก ๆ เข้า แต่สำหรับคนที่มีนิสัยรักษาสัจจะ ถือคติที่ว่า “เสียชัพอาย่าเสียสัตย์” มันคงยังนั้น กิเลสต่าง ๆ เช่นความขี้เกียจ ความไม่อดทน อะไรทำนองนี้จะมาสร้างเหตุผลหลอกหลวงให้เขาล้มเลิกสิ่งที่ทำอยู่ไม่ได้เป็นอันขาด หรือจะมาหลอกให้เขาต้องผิดคำมั่นสัญญากับใคร ๆ ก็ไม่ได้ และในที่สุด กิเลสที่ว่านั้นก็หมดไปจากสันดานเอง ซึ่งคนประเภทนี้ เราก็จะพบว่า ไม่ว่าเขาจะเกิดมาเป็นใคร อยู่ที่ไหน เขาจะเป็นคนมีนิสัยขยัน อดทน ทำอะไรทำจริง เป็นคนรับผิดชอบ เป็นคนรักษาคำพูด รักษาคำมั่นสัญญา มาตั้งแต่เล็ก ๆ ขำพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า คนที่เรียนมาน้อย แต่ทำอะไรทำจริง ๆ ไม่โลเลจับจดนั้น นาน ๆ เข้าเขาก็จะเป็นคนที่รู้มากในเรื่องนั่นเอง การเรียนไม่จำเป็นจะต้องเข้าโรงเรียนเสมอไป คนที่เรียนนอกโรงเรียน แต่ก็เก่งนั้นมีถมไป ฉะนั้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยสำคัญ

ยั้งที่จะทำให้คนเราได้บรรลุความสำเร็จนั้นอยู่ที่เรื่องการรักษาสำัจจะนั่นเอง

และอีกประการหนึ่ง คนที่รักษาสัจจะไว้ได้อย่างมั่นคงนั้น เราจะเห็นได้ว่า คุณธรรมทุกอย่างที่เขาว่าย่อมมีความเข้มแข็งหรือมีพลังสูง เช่น คนที่เมตตา กรุณา มีความซื่อสัตย์ มีความขยันอดทน มีความกล้าหาญ ถ้าหากเป็นคนไม่ค่อยมีสัจจะ คุณธรรมเหล่านั้นก็จะกำลังอ่อน แต่ถ้าเป็นคนมีสัจจะมั่นคง คุณธรรมเหล่านั้นก็จะกำลังสูง ซึ่งจะสูงหรือมีความเข้มแข็งแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของสัจจะทั้งสิ้น ฉะนั้น สำหรับคนที่ถือสัจจะมั่นคงตลอดมา ซึ่งถึงแม้จะเสียชีพก็ไม่ยอมเสียสัจจะนั้น เราจะพบว่า แม้แต่ชีพเขายังยอมเสียสละได้ เพื่อรักษาสัจจะนั้น ก็ย่อมหมายถึงว่า แม้จะต้องเสียเงินทองทรัพย์สินสมบัติ หรือจะต้องเสียของรักหรือคนที่เรารักยิ่ง เขาก็ยอมจะเสียสละได้แน่ เพื่อรักษาสัจจะ ท่านเห็นแล้วหรือยังว่า การรักษาสัจจะเพียงอย่างเดียว ซึ่งถ้ารักษาไว้ได้จริง ๆ ดังที่กล่าวมา ก็เป็นอันหวังได้ว่า คุณธรรมทุกอย่างในตัวของคุณคนประเภทนี้

ยอมเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นอย่างแน่นอน ตรงกันข้ามกับคนที่
ไม่รักษาสัจจะ คุณธรรมต่าง ๆ ยากที่จะเจริญในบุคคล
ประเภทนี้ได้

แต่อย่างไรก็ดี ก่อนที่จะตั้งสัจจะหรือถือสัจจะใน
เรื่องอะไร ควรจะต้องพิจารณาให้รอบคอบ พิจารณา
ถึงเหตุผลต่าง ๆ อย่าตั้งสัจจะในขณะที่กำลังมีอารมณ์
ครอบงำ เช่นกำลังมีความโกรธหรือมีความรัก มีความ
ริษยาหรือกำลังมีนเมา การตั้งสัจจะในขณะที่จะมีผล
เสียมากกว่าผลดี เพราะถ้าตนเองได้พลั้งปากหรือรับคำ
มั่นสัญญากับใคร หรือตั้งใจว่า จะทำอะไรในขณะที่อยู่
ในอารมณ์เช่นนั้น ในเมื่ออารมณ์นั้น ๆ ได้คลี่คลายไป
แล้ว ก็มักจะมองเห็นว่า ตนเองจะทำตามที่ออกปาก
หรือตั้งใจในขณะนั้นไม่ได้ เมื่อทำไม่ได้ก็เป็นการเสีย
สัจจะ และเมื่อเสียสัจจะบ่อย ๆ ก็จะต้องกลายเป็นคนมี
นิสัยโลเล มีนิสัยอ่อนแอ ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงได้
ตรัสสอนไว้ว่า “สจฺเจ อตฺเต จ ฌมเม จ อหุ สนฺโต
ปติภูจिता” แปลว่า “สัตบุรุษยอมตั้งอยู่ในสัจจะที่เป็น
อรรดและเป็นธรรม” ที่เป็นอรรด คือเป็นประโยชน์

ที่เบนธรรมคือถูกต้องมีเหตุผล ฉะนั้น ในกรณีที่เรา
รู้สึกว่ ความตั้งใจบางอย่างของเราไม่ถูก เราก็ควรจะ
เปลี่ยนได้ ไม่ใช่ให้ดื้อถือมั่นเป็นเถรตรงไปทุกอย่าง
และเพื่อมิให้การถือสัจจะของเราต้องล้มเลิกบ่อย ๆ ซึ่ง
ในที่สุดก็กลายเป็นคนมีนิสัยโลเลไม่แน่นอน ใคร ๆ ไม่
ค่อยจะเชื่อถือ ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จนั้น ทางที่ดี จึง
ควรจะต้งตั้งใจในสิ่งที่เห็นว่า ตนพอจะทำได้ก่อน
อย่าตั้งใจในสิ่งที่ยากเกินกำลังของตนที่จะทำได้ เช่น
สมมติว่า เราจะขยับบันไดที่สูงนับเป็นร้อย ๆ ชั้น หรือ
พัน ๆ ชั้น ถ้าหากเราจะตั้งใจจะว่า จะต้องขึ้นไปให้ถึง
ชั้นสุดท้ายให้ได้ ถ้าตั้งใจเช่นนั้นบางทีก็อาจจะขึ้นไปไม่ถึง
เป็นการเสียสัจจะ แต่ถ้าเราตั้งใจจะว่า เราจะขึ้นไปให้
ได้ร้อยชั้น ถ้าตั้งใจจะเพียงแค่นั้น ก็อาจจะขึ้นไป
ไม่เสียสัจจะ และในเมื่อเราขึ้นไปได้ถึงร้อยชั้นแล้ว
เราเห็นว่า กำลังเรายังไปไหวก็ต้งต่อไปใหม่ โดยวิธีนี้
เราก็อาจจะขึ้นไปถึงชั้นสุดท้ายได้โดยไม่เสียสัจจะเลย

อนึ่ง คนในสมัยโบราณเขามีสอนไว้อย่างหนึ่งว่า
“แม้จะเสียสัจก็อย่าเสียสัจ” นี้หมายความว่า ในกรณี

ที่เราเห็นว่า คีลข้อไหนที่เรายังถือไม่ได้ ปฏิบัติไม่ได้ เราก็ก็นั่ง เมื่อไม่ถือก็แปลว่า เราจะต้องมีการฝึกคิด ข้อนั้น เช่นสมมติว่า ข้อสุราเมรยมัชชะ เราถือไม่ได้ เราก็ก็นั่งสมาทาน หรือเมื่อเห็นว่า การละเว้นจากการ พุดเท็จ เราไม่อาจจะปฏิบัติได้ทุกอย่าง เพราะในบาง อย่างเราจำเป็นจะต้องมีการพุดเท็จบ้าง ถ้าเป็นเช่นนั้น เราก็ก็นั่งขอขอบเขตเอาไว้ว่า ในเรื่องอะไรบ้างที่เราจำเป็น จะต้องการพุดเท็จ แต่สำหรับในกรณีที่เราเห็นว่า อย่าง นั้นเราปฏิบัติได้ เช่น ถ้าเป็นการโกหกให้คนอื่นเสียหาย หรือเดือดร้อน ต้องเสียเงินเสียทองเสียชื่อเสียงอะไร ทำนองนั้นแล้ว เราสู้ดีกว่า เราละเว้นได้ เราก็ก็นั่งใจจดจ่อ โดยเด็ดขาด หรือพ่อแม่ครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณ ถ้าเรา สู้ดีกว่า เราจะโกหกท่านไม่ได้ เราก็ก็นั่งใจละเว้นโดย เด็ดขาด ไม่ยอมโกหกท่านเลย ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ถ้าเรา ปฏิบัติได้ตามที่ตั้งสัจจะไว้ ก็แปลว่าในบางครั้งแม้เราจะ ต้องเสียศีลไปบ้าง แต่เราก็ก็นั่งเสียสัจจะ การปฏิบัติใน ลักษณะเช่นนั้น ดีกว่าคนที่สมาทานศีลโดยไม่ได้ตั้งใจว่า จะรักษาจริง ๆ แล้วก็มีการฝึกคิด ข้อนั้นบ้าง ข้อนี้บ้าง

บ่อย ๆ จงจำไว้ว่า ผู้ปฏิบัติที่เสียสัจจะบ่อย ๆ นั้น จะ
ไม่มีความเจริญในทางธรรมเลยเป็นอันขาด

การตั้งสัจจะและรักษาสัจจะไว้ได้ อันนี้แหละ
ที่เรียกว่า สัจจะอธิษฐาน เพราะคำว่า สัจจะ แปลว่า
ความจริง ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ส่วนคำว่า
อธิษฐาน แปลว่า การตั้งความปรารถนา และรักษาความ
ปรารถนานั้น ๆ ไว้ได้อย่างมั่นคง ซึ่งคุณธรรมทั้งสองนี้
ต้องบำเพ็ญไปพร้อม ๆ กัน และอาจจะเรียกรวมกันไปได้
ตั้งจาอธิษฐานก็ได้ โดยเอาคำทั้งสองนี้มาสนธิกัน ขอให้
สังเกตว่า ในการสร้างบารมีทั้ง ๑๐ คือ ทาน ศีล เนก-
ขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา
อุเบกขา นั้นทุกข้อที่เราจะบำเพ็ญได้สำเร็จจะต้องอาศัย
การตั้งสัจจะและอธิษฐานทั้งสิ้น ถ้าหากคุณธรรมสอง
ข้อคือสัจจะกับอธิษฐานไม่มั่นคงอ่อนแอคลอนแคลน
แล้ว การบำเพ็ญบารมีข้ออื่น ๆ ก็ไม่อาจจะบริบูรณ์ขึ้น
มาได้ ฉะนั้น ท่านเห็นแล้วหรือยังว่า คนที่รู้มากมี
เหตุผลมาก แล้วก็จะเปลี่ยนสัจจะได้บ่อย ๆ นั้น เป็นคน
ที่มีคุณค่าแค่ไหน คนที่เรียนน้อยรู้น้อย แต่เป็นคนมี

สัจจะอธิษฐานมั่นคง คนประเภทนี้มีคุณค่าสูงเพียงไร
 การพิจารณาดูคนว่า เขาจะเป็นคนดีหรือไม่ดี ควรจะไว้
 ใจได้แค่ไหนอย่างไรนั้น ควรจะพิจารณาในแง่ของสัจจะ
 อธิษฐานกันให้มาก อย่าพิจารณาแต่ในแง่ว่า เขามีความ
 รู้ความสามารถแค่ไหน มีฐานะอย่างไร มีตระกูลอย่างไร
 มีญาติพี่น้องมิตรสหายอย่างไร มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร
 ซึ่งคนปัจจุบันมักจะมีมองกันแต่ในแง่เหล่านี้ ไม่ค่อยจะ
 มองกันไปให้ลึกถึงอุปนิสัยใจคอที่แท้จริงของคนเหล่านั้น
 เพราะเหตุที่ทัศนคติในการตีคุณค่าของคนในปัจจุบันผิด
 ไปจากหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องที่ควรตั้งที่กล่าวมานี้แหละ คนใน
 ปัจจุบันจึงได้ทำอะไรกันอย่างสะเพร่า ทำกันอย่างหละ
 หลวม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างจริงจังไม่ค่อยมี
 และที่เป็นกันมากก็คือ การทุจริตคอร์รัปชั่นต่าง ๆ ความไว้
 วางใจกันในสังคมก็ไม่ค่อยมี การโกงกัน การเอาัดเอา
 เปรียบกัน การขูดรีดกันในรูปต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างแพร่
 หลาย ก็เพราะทัศนคติในการตีราคาคน หรือค่านิยม
 ในเรื่องบุคคลมันผิดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข้าพเจ้าใคร่ที่จะเน้นอีกสักครั้งหนึ่งว่า คนที่ขาด
 สัจจะอธิษฐาน และไม่คิดที่จะสร้างบารมีในเรื่องนี้เลย
 นั้น ถ้าจะเปรียบเหมือนไม้คูก หรือไม้ที่ไม้มีแก่น ก็เห็น
 จะไม่ผิด เพราะเป็นคนที่ไม่มีคุณค่าอะไรเลย นอกจาก
 ไม่มีคุณค่าแล้ว ยังเป็นบุคคลที่มอันตราย เป็นบุคคลที่
 นำความเสื่อมเสีย ความหายนะมาสู่การงานและหมู่คณะ
 ได้ง่ายมาก ท่านลองคิดดู คนเราแม้จะเก่งสักเพียงไร
 แต่ถ้าเป็นคนไม่มีสัจจะ ไม่มีอธิษฐาน หรือมีแต่ไม่พอ
 คือมีน้อยเกินไป เมื่อท่านจะใช้คนประเภทนี้ให้ทำอะไร
 ท่านจะไว้ใจได้สักแค่ไหน และถ้าต้องปกครองคนมาก ๆ
 คนเขาจะเชื่อถือได้สักเพียงไร คนโบราณเขารู้กันแพร่
 หลายอยู่อย่างหนึ่งคือ “กษัตริย์ตรัสแล้วไม่คืนคำ” คุณ
 ลักษณะอันนี้เป็นที่เชื่อถือของคนทุกชนทุกอาชีพ คุณ
 ลักษณะของพระข้อหนึ่ง ที่ทำให้คนทั้งหลายยอมรับนับ
 ถือกันมาตั้งแต่โบราณก็คือ “พระยอมไม่มีการโกหก
 หรือพูดเท็จ” ซึ่งคุณธรรมอันนี้ไม่ว่าคนชั้นไหน แม้
 กระทั่งคนที่ไม่เคยเข้าวัด ไม่ค่อยจะสนใจกับศาสนาเขา
 ก็รู้ว่า “การไม่พูดเท็จเป็นเอกลักษณ์ของพระโดยทั่วไป”

เพราะฉะนั้น พระจึงได้รับการยกย่องนับถือมาก พระพูดอะไรสอนอะไร แม้จะเห็นว่าไม่น่าเชื่อ ไม่น่าจะเป็นไปได้ คนทั้งหลายก็ยังเชื่อ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งในประวัติศาสตร์กล่าวไว้ว่า “พระองค์เป็นผู้มั่งจาศักดิ์สิทธิ์” เรื่องนี้ข้าพเจ้าเคยทูลถามพระองค์ว่าจริงหรือไม่ ก็ได้รับทราบจากพระองค์ว่า “โดยปกติพระองค์ถือหลักอันเคร่งครัดมาก คือเรื่องไหนไม่จริงไม่พูด หรือเรื่องไหนเป็นไปไม่ได้ ทำไม่ได้ ก็ไม่พูด” ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่า บารมีชั้นนี้ พระองค์ต้องเคยทรงบำเพ็ญมาแล้วในอดีตชาติมากมาย และเชื่อว่า ได้ทรงบำเพ็ญถึงขั้นปรมาตถบารมีมาแล้วด้วย กล่าวคือ “แม้จะเสียชีพก็ไม่ยอมเสียสัจจะ” สัจจะบารมี และอธิษฐานบารมีของพระองค์บริบูรณ์มาก ไม่เช่นนั้นจะเป็นคนมีวาจาศักดิ์สิทธิ์ไม่ได้

แต่อย่างไรก็ดี คนที่จะมีวาจาศักดิ์สิทธิ์เหมือนกับพระร่วงคือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชนั้น จะต้องสร้างบารมีอื่น ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะคือการสร้างอำนาจจิตให้สูง ซึ่งจะสูงขึ้นมาก็ต้องอาศัยการฝึกฝนในทาง

สมาธิมาเป็นอย่างดี ขอให้นึกถึงตัวอย่างพระฤาษีที่เรา
 เคยรู้จักกันว่า ท่านสามารถจะสาปให้ใครเป็นอะไรก็ได้
 และการที่ท่านจะสามารถสาปได้เช่นนั้น ก็ต้องได้บำเพ็ญ
 ตบะมานาน ซึ่งการบำเพ็ญตบะนั้น เราจะเห็นว่า นอก
 จากท่านจะต้องพยายามหัดเข้าสมาธิให้สูงและเข้าบ่อย ๆ
 แล้ว สิ่ง ๆ หนึ่งที่เราจะเห็นได้บ่อย ๆ ก็คือ ในการทำ
 พืชทุกอย่างของท่านจะต้องมีการตั้งสัจจะอยู่เสมอ และ
 เมื่อตั้งสัจจะว่าอย่างไรแล้ว ก็ต้องทำให้ได้ตามสัจจะนั้น ๆ
 และกว่าจะมีวาทศกตสิทธิ์ขึ้นมา ก็ต้องใช้เวลากันนับ
 เป็นสิบ ๆ ปี และทรงน้อมหมายถึงว่า ท่านจะต้องเคย
 สร้างบารมีในเรื่องนั้นมาแล้วตั้งแต่ในชาติก่อน ๆ ด้วย
 เพราะความศักดิ์สิทธิ์ที่ว่านั้น ไม่สามารถจะฝึกฝนให้
 สำเร็จได้เพียงชาติเดียว และถ้าไม่เคยมีพินในเรื่องนั้นมา
 ก่อนก็ย่อมจะไม่สนใจฝึกฝนในเรื่องนี้เลย ฉะนั้นสำหรับ
 ผู้ที่ตั้งใจฝึกฝนอย่างเอาจริงเอาจังนั้น ย่อมแสดงให้เห็น
 แล้วว่า เขาต้องเคยมีพินในทางนั้นมาก่อนแล้ว.

- ป.ธ. ๖ สำนักวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
- ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาศาสนา
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- อาจารย์บรรยายวิชาธรรมประยุกต์
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ผู้อำนวยการชำระและจัดพิมพ์คัมภีร์
อรรถกถาและฎีกาขึ้นใหม่และได้มอบให้
กับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลงาน

เขียนหนังสือประเภทอธิบายหลักธรรม
ที่ทุกคนจำเป็นต้องรู้ประมาณ ๕๐ กว่าเรื่อง
เช่น เรื่องกรรม สังสารวัฏ โอปปาติกะ
กำเนิด ปฏิจจสมุปบาท อริยสัจ
อภิญา เป็นต้น

ผลงานในด้านหนังสือ มีทั้งฉบับภาษา
ไทยและฉบับที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ เช่น
พุทธวิทยา ผีและเทวดามีจริง คู่มือการ
ฝึกอานาปานสติสมาธิ เป็นต้น

เกียรติคุณ

ท่านได้รับรางวัลเสมาธรรมจักร ใบ
ประกาศเกียรติคุณ สาขาเผยแพร่พระ-
พุทธศาสนาในประเทศไทย ในฐานะผู้
ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา
พุทธศักราช ๒๕๓๓

อำนาจจิตดั้งเดิม ซึ่งมีอยู่ด้วยกันทุกคน ก็คืออำนาจสร้างสรรค์ร่างกายมาตั้งแต่เกิดร่างกายมีชีวิตอยู่ได้ เคลื่อนไหวได้ ทำงานได้ ก็เพราะ**อำนาจจิต** เพราะกระแสประสาทที่วิ่งไปมาในเส้นประสาท ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่สมองนั้น ก็คืออำนาจจิตที่แสดงออกในรูปของกระแสจิต และกระแสที่วณี่ย่อมจะแสดงออกมาพร้อมกับการพูด การแสดงกิริยาท่าทาง และทางสายตาอยู่เสมอ และสามารถแสดงออกมาในรูปของรังสีที่แผ่กระจายออกมาจากตัวคนไปยังภายนอกได้อีกด้วย

อันการที่จะสร้างอำนาจจิตให้กับตนเองนั้น สิ่งๆหนึ่งจะขาดไม่ได้เลย ก็คือ**ความจริงใจ**ความจริงใจที่ประกอบไปด้วยความเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ว่าปราศจากความมัวเมาสงสัยใด ๆ นี่คือหลักสำคัญอันแรกที่จะต้องสร้างให้ดีขึ้น

